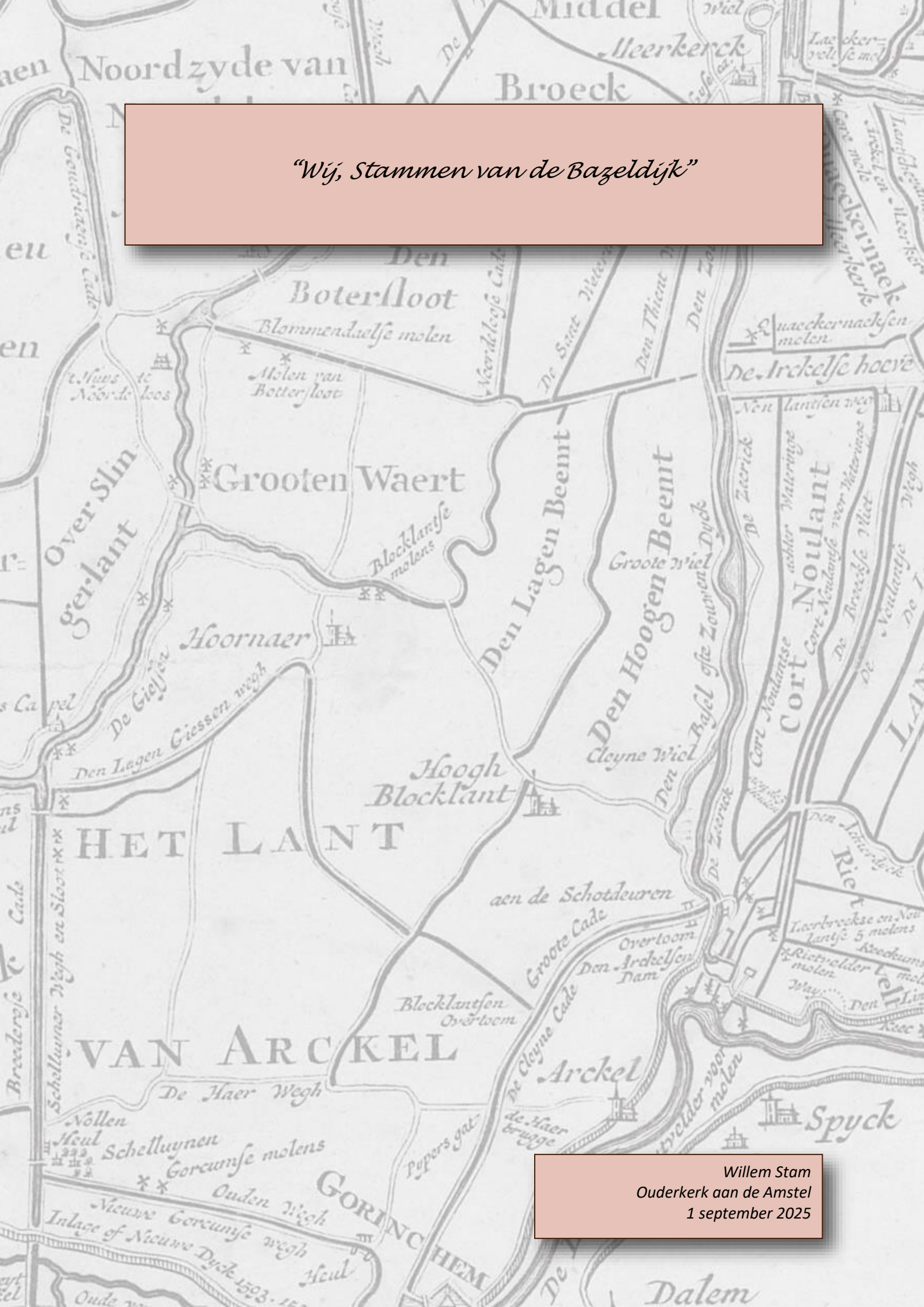

“Wij, Stammen van de Bazeldijk”

Willem Stam
Ouderkerk aan de Amstel
1 september 2025

Afbeelding omslag:

*Fragment uit de wandkaart Alblasserwaard en Vijfherenlanden
(1738)*

[Nationaal Archief](#)

Afbeelding achtergrond:

Rivierlandschap met dorp met molen aan het water

*Carel Frederik Bendorp (1736 – 1814)
Nederlandse graveur, tekenaar en schilder*

<https://www.rijksmuseum.nl/nl/collectie/verzameling/Sunshines-mooiste--2a82a3ed-d3d7-4acd-74c7-08dd080d5563>

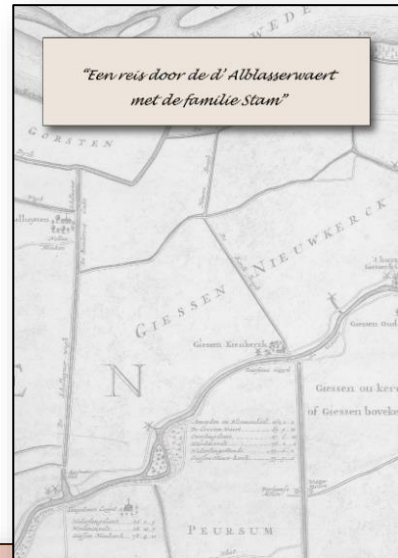
Indeling.

		Bladzijde:
	Indeling	3
	Inleiding	4
	<u>1^e periode</u>	
Hoofdstuk 1:	de Bazeldijk	9
Hoofdstuk 2:	de Hoogbloklandse paal	21
Hoofdstuk 3:	Groeneweg op Scheiwijk	25
Hoofdstuk 4:	Bouwman Cornelis Stam	33
Hoofdstuk 5:	‘Op de Haer’, ‘Op de Ho(o)ge Giessen of ‘In de Banne van Gorcum’	39
Hoofdstuk 6:	Terugblik 1 ^e periode	50
	<u>tussenperiode</u>	
Hoofdstuk 7:	Over een andere boeg gooien	74
	<u>2^e periode</u>	
Hoofdstuk 8:	Giessendam	98
Hoofdstuk 9:	Hoep(el)makerij	104
	<u>3^e periode</u>	
Hoofdstuk 10:	Beneden-Hardinxveld; Boven-Hardinxveld; Giessendam, Hardinxveld en Hardinxveld-Giessendam	109
Hoofdstuk 11:	Hardinxveld en de scheepsbouw	111
Hoofdstuk 12:	Vaandeldragers	119
	Tot slot	221

Inleiding.

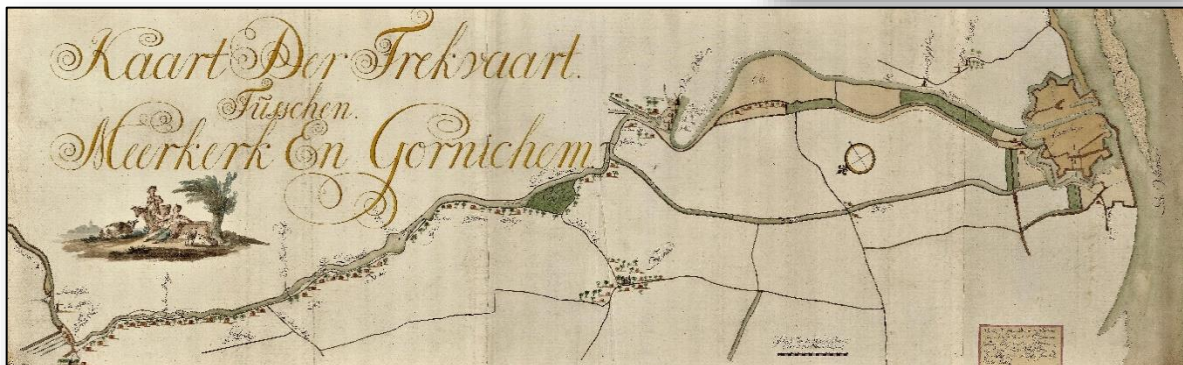
Waar woonden onze voorouders? In de familiebiografie *"Een reis door d'Alblasserwaert met de familie Stam"*, die in 2022 voor de familie beschikbaar is gesteld, hebben we kennis gemaakt met onze circa 1620 geboren stamvader Gerrit Stam. Zoals in voormelde familiebiografie aangegeven, wisten we op dat moment niet veel meer dan zijn voornaam en dat hij één zoon had genaamd Claes (Gerritszoon) Stam. Van deze Claes (Gerritszoon) Stam wisten we dat hij medio 1671 te Hoornaar was getrouwd met Neeltje Willems, weduwe van Matthijs (Pieterszoon) van Muijlwijck.

Dankzij een machtiging mede-erfgenamen (verdeling erfenis) kunnen we achterhalen dat Claes en Neeltje in 1675 wonen aan 'de Baseldijk' en in 1681, volgens het doopboek van de Nederduits Gereformeerde Gemeente te Arkel¹, op 'de Donck'². Bekend is dat hun twee jongste kinderen in Arkel zijn gedoopt, in tegenstelling tot de oudste vier. Deze kinderen, waaronder Gerrit die we straks zullen tegenkomen, zijn gedoopt in Meerkerk. Na het bestuderen van topografische kaarten uit die tijd, kan ik stellen dat het woongebied van Claes en Neeltje, aan het einde van de 17^e eeuw, wel te traceren is. De eerlijkheid gebiedt mij daarbij te zeggen dat daarmee, voor dit

"Een reis door de d'Alblasserwaert, met de familie Stam".

(Willem Stam, 1 juni 2022)

moment, tevens de grens lijkt te zijn bereikt. Er was in die tijd immers nog geen bevolkingsregistratie³ en ook de registratie van onroerende goederen, het zogenaamde kadaster, kreeg in Nederland niet eerder gestalte dan in 1832⁴.

De Bazeldijk langs de trekvaart (1777).

Verzameling Ernsting / Nationaal Archief
(4.ZHPB4 178)

¹) Doopboek Nederduits Gereformeerde Gemeente (latere Hervormde Kerk) te Arkel (1633-1710).

²) De Don(c)k is een hoogte bij de 'Bloklandse Paal'. Een stenen paal voorzien van nummer 351 die stond aan het einde van Bazeldijk en de grens markeerde tussen Hoogblokland en Arkel (zie hoofdstuk 2, bladzijde 21 e.v.).

³) In 1810 gaat het koninkrijk Holland op in het Franse keizerrijk en werden hier de Franse wetten van kracht. Er kwam een Burgerlijke Stand (BS) en later (1994) de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het verschil tussen deze twee is dat de akten van de BS bij een verhuizing achterblijven in de oude woongemeente en bij de GBA verhuist de persoonsadministratie mee naar de nieuwe gemeente. In 2014 werd de GBA vervangen door Basisregistratie Personen (BRP).

⁴) De eerste perceelsgewijze plans (kaarten) voor het kadaster dateren uit 1822. Het duurde daarna nog 10 jaar voor een en ander gestalte kreeg. De kaarten uit 1832 geven de situatie weer van 1822 (bevroren situatie).

Weten we dan verder niets over de woon- en/of verblijfplaatsen van onze voorouders? “Ja hoor”, luidt het antwoord. Onderzoek heeft mij geleerd dat er desondanks toch wel een en ander te achterhalen is bij het raadplegen van archivalia. In de eerder vermelde familiebiografie hebben we ook al kunnen lezen waar ze woonden en wat hun beroep was. Maar zoals altijd bij genealogisch onderzoek levert elk gevonden antwoord weer nieuwe vragen op. Deze uitgave moet de lezer dan ook zien als de ‘*inkleuring*’ van datgene wat we wellicht al weten. Inkleuren, waarmee we onze voorouders integreren in de geschiedenis. Op voorhand kan ik zeggen dat het, wat de patrilineaire stamreeks betreft⁵, waarschijnlijk een moeizaam bestaan is geweest, vol ontberingen, armoe, ziekte en oorlogen. Toch mogen we stellen dat de ‘*Stammen*’ zwiigende ambachtslieden waren en lang en hard werkten. Eerst als landbouwers, later kozen een aantal, al dan niet vrijwillig, voor het beroep van hoep(el)maker en als laatste vinden deze hun professie in onder andere de metaalindustrie.

Kaart (en uitvergroting) van de Abblasserwaard en de Vijf Heerenlanden uit 1840, weergevende het gebied waar de familie Stam eeuwenlang woonde en werkte.

(Bron: Nationaal Archief)

⁵⁾ De patrilineaire stamreeks, deze begint met de vader van de vader van de vader enzovoort. In engere traditionele zin (= wettige afstamming) is dit de stamreeks van een familie. LET OP: De afstammelingen van de vrouwelijke telgen van een familie worden dus niet in de patrilineaire stamreeks opgenomen.

En dan vraag ik nu de aandacht van de lezer voor de uitleg over de opbouw en indeling van deze uitgave. Voor de leesbaarheid heb ik dit leesstuk, een historie die een tijdperk beslaat van ruim vier eeuwen, grofweg opgedeeld in 3 periodes met tussen de 1e en 2e periode een tussenperiode. Met jullie neem ik die periodes één voor één door zodat de *'rode draad'* zichtbaar wordt en je niet in het geheel verstrikt raakt.

In de 1e periode richt ik mij op Hoogblokland waar de *'Stammen'* het beroep van *'bouwman'*⁶ uitoefenen. Ik begin met hoofdstuk 1 en in dat hoofdstuk komen we meer te weten over de Bazeldijk en over het reilen en zeilen aldaar in het begin van onze familiegeschiedenis, gevolgd door een korte uitleg in hoofdstuk 2 over de Hoogbloklandse Paal, die gestaan heeft bij de *'Donck'*.

We gaan ook kijken bij de Groeneweg op Scheiwijk. Dit doen we in het lastige hoofdstuk 3. Ik begin daar met Gerrit (Claeszoon) Stam en eindig met Cornelis Stam waarvan ik zeker weet dat hij daar het beroep van *'bouwman'* uitoefende. Of we met deze Cornelis Stam de juiste (familie)lijn te pakken hebben, lezen we in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 vinden we een antwoord op de vraag of we heden ten dage de exacte locatie (nog) wel kunnen bepalen en of we die ook daadwerkelijk hebben gevonden.

De 1^e periode (17^e en 18^e eeuw) is ook het tijdvak waar we gaan kennismaken met onze voorouders. In de eerste 5 hoofdstukken met een enkeling. Grofweg gezegd worden daar de piketpalen geslagen. Daarna volgt er in hoofdstuk 6 een volledig beeld als ik terugblik op deze periode.

Begin 19^e eeuw staan de *'Stammen'* voor een ingrijpende beslissing en gaan het *'over een andere boeg gooien'*. We komen, met het gelijknamige hoofdstuk 7, aan in een *'tussenperiode'* waarin zij zich nagenoeg allemaal verplaatsen van Hoogblokland naar Schelluinen en Giessendam of de beslissing nemen om te emigreren naar de Verenigde Staten van Amerika.

Vervolgens belanden we met hoofdstuk 8 in de 2^e periode. In dat hoofdstuk treffen we *'Stammen'* aan in Giessendam waar zij nagenoeg allemaal aansluiting vinden bij de aldaar werkzame en woonachtige hoep(el)makers. Ik sta stil in *'Buitendams'*, het domein van de vele hoep(el)makerijen in Giessendam en in hoofdstuk 9 maken jullie kennis met het beroep van hoep(el)maker.

Afbeelding links: gedeelte van de foto
'Broekmolen in het vroege ochtendlicht'.

Fotograaf: Pieter Egelmeers (natuurfotografie)

<https://www.natuurfotografie.nl/wp-content/uploads/2021/04/733A6190NEVVkl1s.jpg>

⁶) *Bouwman* is een ouder woord voor boer, dat in de loop der tijd als denigrerend werd beschouwd en langzaam vervangen werd door het neutralere landbouwer.

Maar aan alles komt een einde. Zo ook voor hen aan het verblijf in Giessendam. Na in hoofdstuk 10 kennis te hebben gemaakt met de dorpen 'Giessendam, Beneden-Hardinxveld, Boven-Hardinxveld en Hardinxveld-Giessendam', gaan we in hoofdstuk 11 dieper in op het dorp Hardinxveld en de aldaar gevestigde scheepsbouw waarmee we daadwerkelijk in de 3^e periode (20^e eeuw) aanbelden. Daarmee zijn we ook gelijk aangekomen bij mijn naaste familie. We lezen daar onder andere over mijn grootvader Jan Stam en zijn broer Barend (roepnaam Bertus). Daar stop ik en laat de overige familieleden die de naam 'Stam' dragen in figuurlijke zin gesproken weer los. In hoofdstuk 12, genaamd 'Vaandelragers' krijgen zij wel de aandacht die zij verdienen en worden door mij volop in de schijnwerpers gezet. Jullie vinden daar alle nakomelingen met de familienaam Stam die hun oorsprong vinden en/of hebben in het buurtschap Bazeldijk. De eerlijkheid gebiedt mij daarbij nogmaals (zie voetnoot 5 op bladzijde 5) te zeggen dat ik alleen de mannelijke lijn volg, de zogenaamde patrilineaire stamreeks. Dus alleen van diegene waarbij de mannelijke lijn doorloopt en gegevens beschikbaar zijn. Ze zijn herkenbaar aan een omlijning om hun naam.

Het geheel is een lastige puzzel geweest maar ik denk wel dat ik de 'rode draad' heb gevonden. Vooruitlopend op datgene wat nog gaat komen ga ik een en ander in het kort nu al met jullie delen omdat ik denk dat dit de leesbaarheid van het totaal ten goede komt.

Aan de Bazeldijk woonden twee broers. 'Arie Stam' nabij Meerkerk en 'Claes Stam' bij de Hoogbloklandse paal. Zij zijn de hoofdtakken aan de stamboom. Laatstgenoemde splitst zich op in een tak die blijft wonen aan de 'Bazeldijk' en een tak die domicilie kiest aan de 'Groeneweg op Scheiwijk'. In het midden van de 19e eeuw splitst de laatstgenoemde tak op in een tak die verhuist naar 'Giessendam' en een die definitief domicilie kiest in 'Schelluinen'.

Jan Stam, het laatste twijgje van de tak die blijft wonen bij de Hoogbloklandse Paal aan de Bazeldijk, emigreert in 1849 naar de Verenigde Staten en de tak die woont onder Meerkerk stopt rond datzelfde jaar om reden dat er geen jongens meer geboren worden. Hiermee stopt ook het verblijf van de Stammen aan de Bazeldijk en blijven over de tak die rond dezelfde tijd naar Giessendam is vertrokken en de tak die in Schelluinen is gevestigd.

Eerlijk is eerlijk. Persoonlijk behoor ik tot de tak die vanuit Hoogblokland terecht is gekomen in Giessendam. Het is dan ook de lijn die ik heb gebruikt als 'rode draad' waarbij ik zeker de zijlijnen niet kan, mag en zal vergeten.

Ik ben er van overtuigd dat het trekken van de conclusie dat de 19^e eeuw een belangrijke tijd is geweest voor de familie Stam, waarin ingrijpende beslissingen werden genomen, een juiste is. Het was de 19^e eeuw, de periode waarin de industriële revolutie vooruitgang moest boeken, maar ook onvoorstelbare ellende schepte.

Grondstoffen raakten uitgeput en producten werden niet langer met hand gemaakt. Het leven werd er niet beter op en in deze barre tijd gingen velen op zoek naar een betere toekomst.

Foto achtergrond: Uitgave 'Tot Zegen van den boerenstand' van Klaas de Boer (1953).

Boek over historie van de boerenstand in Giessenlanden.

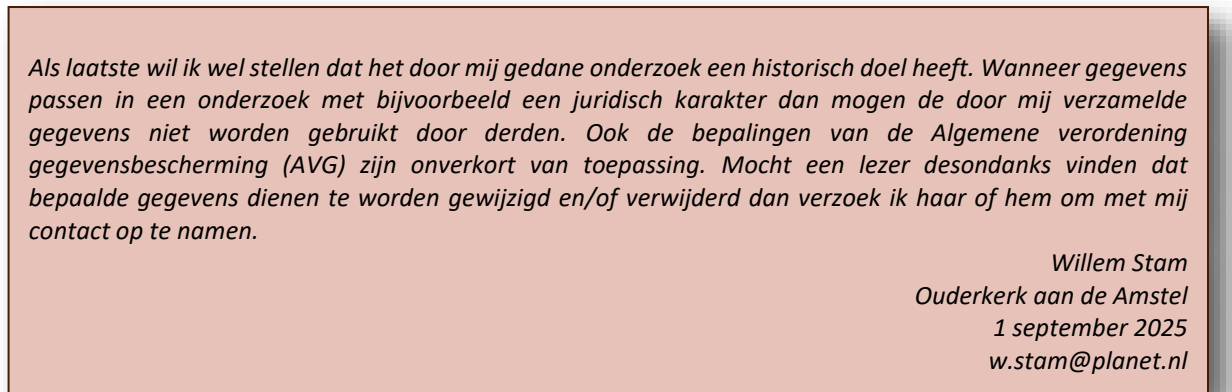
Het boek 'Tot Zegen van den boerenstand' is de neerslag van een studie over de ontwikkelingen in het boerenbedrijf.

De Alblasserwaard en met name de Giessenlanden vormden de gebiedsafbakening.

De schrijver groeide op als zoon van een dierenarts in Binnendams in Giessendam.

*‘Caart van den Landen van Arkel beneden de Zouwen’.
(± 1700)*

*Bladzijde 65 van de atlas des diques de Hollande
(Universiteitsbibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam)*

Hoofdstuk 1: de Bazeldijk. (1^e periode)

Voor we op pad gaan over de Bazeldijk is ook hier een toelichting noodzakelijk. Een uitleg voor familieleden (en belangstellenden) die ter plaatse niet zo bekend zijn. Wellicht wordt hierdoor een en ander allemaal wat duidelijker en worden vragen, die er op voorhand zijn, beantwoord.

De 'Oude Zederik' werd ook wel 'Zouwe' genaamd. Het was een veenstroompje dat tussen 1370 en 1373 werd gegraven om het overtollige water uit de polders in de Vijfherenlanden, opgevangen in de 'Zouweboezem', af te voeren vanaf de Zederik bij Meerkerk naar de Lek bij Ameide. De 'Zederik' (in het dialect 'Zeerik') was oorspronkelijk ook een veenstroompje dat in de buurt van Vianen (voormalige trekvaart Vianen-Gorinchem) ontsprong en bij Arkel in de Linge stroomde. In 1824/1825 werd de Zederik vergraven en kreeg het de naam Zederikkanaal. Van 1825 tot 1893 maakte de Oude Zederik samen met het Zederikkanaal deel uit van de Keulse Vaart, het huidige Merwedekanaal.

De 'Zouwendijk' (tussen Leck en Donck)⁷ werd aangelegd op bevel van graaf Floris V van Holland. In 1573 wordt er nog over een doorbraak in de Zouwendijk onder Hoogblokland gesproken en in later eeuwen werd het stuk tussen Meerkerk en Blokland steeds vaker als 'Bazeldijk' aangeduid. De Bazeldijk sloot bij de 'Hoogbloklandse Paal' aan op de al bestaande dijk om het land van Arkel.

'Fragment Historische kaart Vijfherenlanden uit 16^e eeuw'.
(Zouweboezem)

Verzameling Binnenlandse Kaarten Hingman (Nationaal Archief)

Zouweboezem.

⁷) Tussen het stadje Ameide en het dorp Hoogblokland.

Tussen Gorinchem en Meerkerk is er nauwelijks nog iets te zien van de oude trekvaart. Een restant van de Zederik is in Arkel nog herkenbaar in het landschap tussen het spoor, de Stationsweg en het Merwedekanaal, maar dan moet je wel goed kijken!

Graag bedank ik mevrouw Van der Plaat, wonende aan de Stationsweg in Arkel. Met haar toestemming was het mogelijk om onderstaande foto's (in 2023) van het restant van de Zederik te maken.

(Fotoarchief Willem Stam)

En daar gaan we dan, op pad in onze familiehistorie. Dagdromend loop ik op een druilerige voorjaarsdag over de Bazeldijk met aan mijn rechterhand het Merwedekanaal, komende uit de richting van de 'Hoogbloklandse paal' en lopende in de richting van Meerkerk.

Bazeldijk (Hoogblokland).

(Fotoarchief: Willem Stam 2023)

De 'Hoogbloklandse paal'. We kennen nu alleen nog de naam. De 'verdwenen' paal, die de grens aangaf tussen Hoogblokland en Arkel, stond op de kruising van de Dorpsweg met de Bazeldijk en was voorzien van nummer 351. Ik kom hier in het volgende hoofdstuk op terug.

De Bazeldijk is een in de Middeleeuwen aangelegde dijk om het water dat de Alblasserwaard wilde instromen te keren. Napoleon heeft de dijk

laten bestraten om reden dat hij via deze weg snel zijn legers vanuit Parijs naar Amsterdam wilde kunnen verplaatsen. Later werd het de doorgaande weg, de zogenaamde straatweg (gestrate weg), van Gorinchem naar Utrecht en onder andere het werkgebied van busdienstonderneming 'De Twee Provinciën'. De functie van deze belangrijke noord-zuidverbinding is in de loop der jaren vervaagd en overgenomen door de rijksweg 27 (A-27).

De Bazeldijk is ook een buurtschap⁸ van het dorp Hoogblokland⁹ wat globaal ingeklemd ligt tussen de dorpen Meerkerk in het noorden en Arkel in het zuiden. Aan de oostzijde stroomt het Merwedekanaal en niet ver van de Bazelbrug vinden we het dorp Nieuwland. Tenslotte komen we aan de westzijde van de buurtschap naast Hoogblokland onder andere ook de dorpen Noordeloos en Hoornaar tegen. Het is echt een buurtschap en een plaatsnaambord moet je er dan ook niet gaan zoeken.

Gekomen ter hoogte van de asfaltcentrale (Bazeldijk 50) knijp ik mijn ogen toe en mijn gedachten dwalen terug naar het begin van de 18^e eeuw. In het beeld dat ontstaat kan ik de asfaltcentrale niet ontdekken en zie alleen een grote wiel¹⁰. Vanuit de richting Meerkerk komt een vrouw aangelopen en ik herken in haar Jacomijn van Brugge, echtgenote van Maas Stam. Zij herkent mij en we raken in gesprek. Ik merk dat ze emotioneel is en vraag haar naar de reden. Ze geeft aan dat ze bij besluit¹¹ van de kerkenraad van Hoogblokland is uitgesloten van deelname aan het Heilig Avondmaal. Aanleiding van dit besluit waren een aantal opmerkingen die ze gemaakt had tijdens het huisbezoek van dominee De Prato en ouderling Gerrit Dirckse. "Uitsluiting van de gemeente van Christus, dat is nogal wat Jacomijn", zeg ik tegen haar, "wat is er gebeurd?" Jacomijn vertelt mij dat de aanleiding gezocht moet worden in de vraag waarom zij en haar man niet zo vaak werden gezien in de kerk van Hoogblokland maar wel in die van Nieuwland. Er ontstaat een twistgesprek wat leidt tot de opmerking van

⁸) Een buurtschap is in Nederland een kleine bewoonde plaats met een eigen naam en vaak zonder duidelijk middelpunt. Voor meer informatie zie: Buurtvereniging Bazeldijk <https://bazeldijk.nl/geschiedenis>.

⁹) Onder het dorp Hoogblokland vallen naast een deel van de buurtschap Bazeldijk ook het grootste deel van de buurtschap Minkeloos en een deel van de buurtschap Ho(o)ge Giessen (www.plaatsengids.nl).

¹⁰) Wielen zijn vaak diepe plassen gelegen aan een dijk ontstaan door een plaatselijke dijkdoorbraak. Bij een dijkdoorbraak kolkt het water met grote kracht het achterliggende land binnen. Hierdoor ontstaat achter de dijk een diep gat, vaak rond van vorm, het wiel. Wanneer na een doorbraak de dijk hersteld werd, werd deze meestal om het wiel heen gelegd, omdat dempen van het diepe wiel tijd en energie kostte (Wikipedia).

¹¹) Besproken in de kerkelijke vergadering van 11 december 1718 en opgenomen in het trouw- en doopboek van de Nederlands Hervormde Kerk, gemeente Hoogblokland (1628-2003). Archiefnummer 248 / Regionaal Archief Gorinchem (RAG).

Jacomijn, gericht tegen de dominee: *“Verzuym ik mijn plicht, gij doet het oock”*. Zij geeft daarbij *‘hare gramschap den volle teugel en zeyde met een verweyd gelaat en schuymende mond met de armen dan eens omhoog geheve dan eens in de zeyde geset, zonder eenige eerbied voor haren Leeraar’*. De dominee had als antwoord gegeven *“dat haar van zulken stouten taal en onbeschaamde leugen voor den kerkenraad van Hoochblockland zou doen rekenschap geven en de attestatie die ze eyste noyd zou geven”*.

‘t Dorp Hoog-Blokland’.

Afbeelding pagina 49 van het boekwerk: ‘Vaderlandse gezichten of afbeeldingen, behorende tot den Tegenwoordige Staat der Verenigde Nederlanden, in den jare 1786’.

‘Kerk te Nieuwland’.

De St. Barbara, door heer Jan van Arkel gesticht in of vlak voor 1304.

Andere bronnen spreken over 1025 als stichtingsjaar. Het was de tijd waarin door het hele land kloosters werden gesticht en ook de tijd van de kruistochten.

(www.hervormdnieuwland.nl/geschiedenis)

Al met al kom ik tot de conclusie dat het huisbezoek ontaardde in het maken van verwijten naar elkaar toe. De herder wilde zijn kudde bij elkaar houden en Jacomijn deed haar plicht als *‘huisvrouw’* en voelde zich daarin aangesproken. Haar man moest *‘veeltijds zondags uytgaan’*¹² en Jacomijn nam dan zijn verplichtingen waar. Als

we daarnaast weten dat Jacomijn is gedoopt in de kerk van Nieuwland dan is het niet zo vreemd dat zij daar meer te vinden is dan in Hoogblokland. Haar eerste stappen liggen daar en daarbij, de afstand vanuit haar woning aan de Bazeldijk naar de kerk in Nieuwland was korter dan die naar de kerk in Hoogblokland. Ook haar privéomstandigheden waren niet zo best. In 1712 had zij aan de rand van het graf van haar 1e man gestaan en bleef achter met drie jonge kinderen. Niemand keek er dan ook van op dat zij in datzelfde jaar in Hoogblokland hertrouwde met Maas Stam. Hun eerste kind Arie Stam werd gedoopt in 1713 en op 3-jarige leeftijd begraven in Hoogblokland op dezelfde dag als hun tweede kind, het éénjarig dochttertje Gijsbertje Stam. Waaraan zij zijn gestorven kunnen we niet meer achterhalen maar in het begin van de 18e eeuw heersten er naast armoede en ellende ook diverse pandemieën. Met de wetenschap van nu kijken we wellicht anders naar het huisbezoek in 1718. Nu zouden we zeggen dat zij last had van een persoonlijkheidsstoornis en even de balans kwijt was.

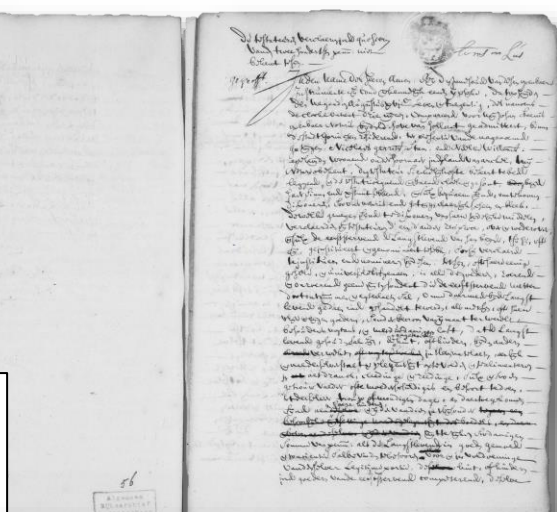
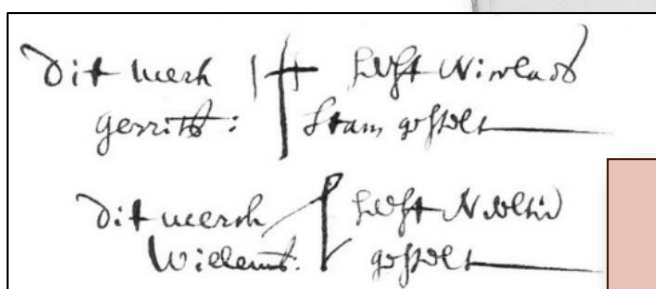
¹²⁾ *Als boezemzonden van de Hollandse mannen in de zestiende en zeventiende eeuw worden genoemd het drinken en het vechten. Op het punt van drinken hadden zij een Europese vermaardheid verworven. Ook de Hollanders zelf wisten dat zij veel dronken, niet alleen bij feesten maar ook bij andere gelegenheden. Men schaamde er zich niet voor om te zeggen dat een familielid zijn roes uitsliep. (Bron: Het leven in de zestiende tot twintigste eeuw op het platteland in westelijk Nederland door A. Bothof en C. Bothof; gepubliceerd Oegstgeest 2003; ISBN 90-9016610-6).*

Daarnaast kunnen we uit de opmerking van dominee De Prato, dat hij geen attestatie zou afgeven, opmaken dat er plannen waren om de gemeente te verlaten. Of dit daadwerkelijk is gebeurd, is lastig te achterhalen. “*Wordt vervolgd*”, zal ik maar zeggen. Wat ik wel zeker weet, is dat Jacomijn zwanger was ten tijde van het huisbezoek. Het kind, waarvan we geen geslacht of naam weten is, wordt levenloos geboren en begraven te Hoogblokland in mei 1719. Jacomijn overlijdt in het kraambed en wordt op 22 mei 1719 eveneens in Hoogblokland begraven.

Maas Stam, gedoopt te Meerkerk in 1684, hertrouwt in 1720 te Noordeloos met de in die plaats gedoopte Hilligje Goudriaan. Maas is een zoon van Arie (Gerritszoon) Stam en zijn grootvader is Gerrit (Claeszoon) Stam waarvan we inmiddels weten dat hij bij zijn huwelijk wordt vermeld als jong(e)man van Overslingeland en gehuwd was met Annichgen Meertens. Dit betekent dat eerder gememoreerde Claes (Gerritszoon) Stam, die samen met Neeltje Willems ook aan de Bazeldijk heeft gewoond, een oom en tante van Maas Stam zijn. We moeten daarvoor terug naar de 17^e eeuw. Laten we er eens gaan kijken.

Claes (Gerritszoon) Stam en Neeltje Willems, weduwe van Matthijs (Peterszoon) van Muijliwijck, wonen zoals blijkt uit de in de inleiding vermelde verdeling erfenis¹³ van Elisabeth (Jansdochter) van Muijliwijck, weduwe van de uit Gorinchem afkomstige Adriaan Storm, aan de Bazeldijk. Hieruit blijkt niet alleen dat zij wonen aan de Bazeldijk maar ook dat Neeltje gehuwd is geweest met Matthijs (Peterszoon) van Muijliwijck. Ook weten we dat er in 1674 een schikking is getroffen over de opvoeding en dergelijke van Peter, de minderjarige zoon¹⁴ van Neeltje en Matthijs, met Adriaen (Peterszoon) van Muijliwijck. Hij is oom en voogd van Peter. Frappant is het om in de 21^e eeuw te lezen dat stiefvader Claes Stam en oom Adriaen van Muijliwijck samen besluiten nemen over de opvoeding van de minderjarige Peter. De mannen bepalen en zijn moeder, de huidige echtgenote van Claes Stam, zal de zorg hebben gehad over de uitvoering. Alsof zij dat als moeder al niet gedaan zou hebben, vraag ik mij af. Het belang van het kind is voor een moeder immers haar allereerste zorg. Zij is altijd bezorgd over het welzijn van haar kind(eren). Veel meer over Claes en Neeltje valt er momenteel niet te zeggen dan dat er minimaal zes kinderen zijn geboren uit dit huwelijk waarvan de oudste vier: Gerrit (1671 - overleden vóór 1674), Aaltje (1673), Gerrit (1674) en Jannigje (1676) gedoopt zijn in Meerkerk en de jongste twee: Willem (1681) en Aantje (1684) in Arkel.

Wanneer Claes en Neeltje zijn overleden is niet bekend. Wel is er een testament te vinden, opgemaakt op 9 augustus 1697, ten overstaan van notaris Johan Steenis uit Gorinchem¹⁵. Het is een testament op de langstlevende waarin ook vastgelegd het voogdijschap over hun minderjarige kind(eren).

Minuutakte d.d. 9 augustus 1697 met de handmerken (zij konden niet schrijven) van Nicolaes Gerrits Stam en Neeltie Willems.

¹³) Akte d.d. 11 maart 1675 DTB-boeken Hei- en Boecop, Leerbroek, Leerdam, H. de Bruin. Verdeling erfenis; verwezen wordt naar het testament d.d. 8 februari 1660 voor notaris van Osch.

www.den-uijl.nl/genealogy/3/51909.htm

¹⁴) Peeter, gedoopt te Hoornaar op 29 november 1669. Zoon van Thijs Peeterszoon en Neeltje Willemsdochter (getuige: Arien Peeterszoon).

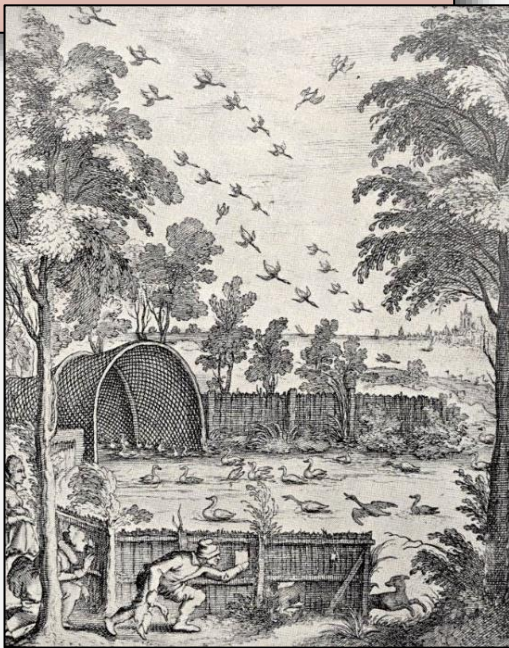
¹⁵) Johan Steenis, geadmitteerd (toegelaten) op 19 juni 1864 te Rijswijk (ZH). Notaris te Gorinchem van 1686-1703.

De minuutakte vermeldt dat Claes en Neeltje zijn gehuwd en 'onder Hoornaar' wonen. Nicolaes is ingelande van Arkel¹⁶. Ook Geerit (Gerrit) Claesz Stam, hun oudste zoon geboren in 1674, komen we tegen. Kennelijk vinden Nicolaes (Claes/Claas) en Neeltje (Neeltje) dat de tijd gaat dringen en er zaken geregeld moeten worden. Hun lichamelijke toestand wordt op dat moment omschreven als: *'Nicolaes siekelijk ofte beseert te bedde leggende ende Neeltje staend cloeck ende gesont'*. Het zegt genoeg, het testament is meer dan duidelijk¹⁷. We mogen aannemen dat het einde van Nicolaes nadert en dat Neeltje er weer alleen voor komt te staan.

Niets is minder waar om reden dat zij op 28 mei 1714 een nieuw testament¹⁸ op de langstlevende opmaken over hun *'tijdelijke goederen, haar bij God Almagtig op deser werelt verleent'*. Zij wonen dan op de Hooge Giessen onder Hoornaar *'sijnde beijde (God loff) kloek ende gesont'*. Veel aandacht moeten we niet schenken aan dit testament. Op 11 januari 1717 wordt wederom een nieuw testament¹⁹ op de langstlevende opgemaakt waarbij zij alle voorgaande exemplaren herroepen. Als erfgenamen worden genoemd, Gerrit Claase Stam (1674), Jannechie (Jannigje) Claase Stam (1676), Aantje (Aantje) Claase Stam (1680) en het kind of de kinderen van hun overleden zoon Willem Claase Stam (1681). Hieruit kunnen we opmaken dat naast Willem ook Gerrit (1671) en Aaltje (1673) zijn overleden. Ook wordt in dit testament onder andere opgenomen dat hun oudste zoon Gerrit Claase Stam *'de Kooy van Dirk Floor gelegen op t' Ouwe Landt'* als prelegaat²⁰ ontvangt. Het moet haast wel een

eendenkooi zijn geweest. Een eendenkooi, bestaande uit een flinke vijver waar enkele smalle sloten (vangpijpen) op uitkomen, is van oorsprong een plek waar in het wild levende eenden werden gevangen voor consumptie²¹.

Wilde Eenden-jacht ofte
Beschrijvinge van de Hollandsche Vogelkoye
Victor Ryckelsma / 1622

Uit het Oud Rechtelijk Archief (ORA) van Gorinchem blijkt dat in de Hoogbloklandse polders Hoge Beemd, Lage Beemd en het Oudeland minstens 17 eendenkooien hebben gelegen. In het Oudeland²² liggen onder andere Kort Scheiwijk en een gedeelte van de Hoge Giessen. Op basis van de kadasterkaarten zijn daar 11 eendenkooien terug te vinden. Wel attendeer ik hier op de opmerking, geplaatst op de website eendenkooien.nl, waarin wordt aangegeven dat de locatie omschrijvingen over het algemeen zeer globaal zijn en komen uit de periode 1555 tot 1650. De kadasterkaarten zijn gemaakt rond 1820 en sluiten niet aan op het ORA. De vertaling naar de locaties op de kaarten is dus niet altijd precies, maar indicatief. Het niet aansluiten op elkaar van tijdvakken is een fenomeen waar ik straks ook nog mee te maken krijgen als we in hoofdstuk 4 op zoek gaan naar Cornelis Stam.

¹⁶) De bewoners van de polders noemde men ingelanden. Meestal waren dit boeren. Uit hun midden kozen ze het polderbestuur. Het bestuur regelde de zaken die voor alle ingelanden van belang waren. De ingelanden droegen zelf ook hun steentje bij. Ze betaalden belasting en ze deden een deel van het onderhoud aan sloten en dijken.

¹⁷) Notariële akten, archiefnummer 4102, (periode 1696-1699) opgemaakt door notaris Johan Steenis uit Gorinchem. Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-13RZ-KJHR?i=113&cat=40050>.

¹⁸) Notariële akte, archiefnummer 4163-4164, (periode 1710-1718) opgemaakt door notaris Petrus van Thiel te Gorinchem. Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-B3RZ-GVM3?cat=39382&i=184>.

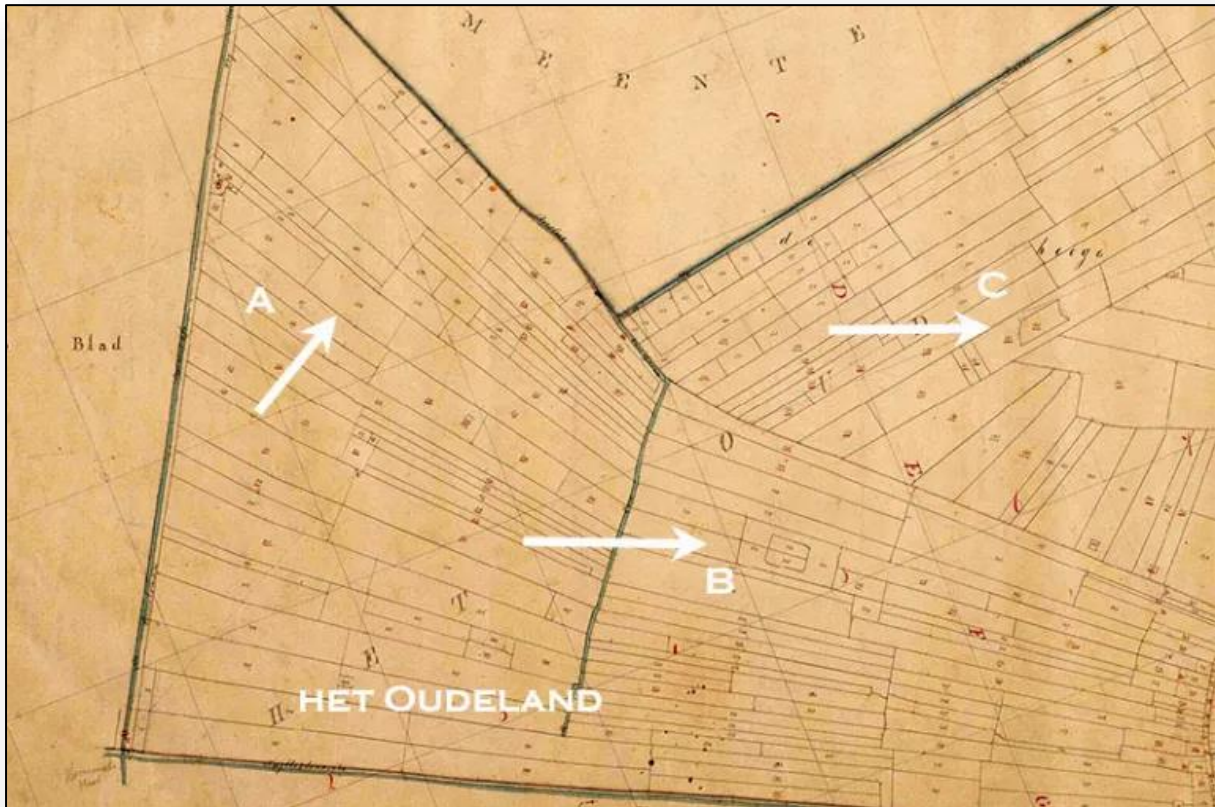
¹⁹) Notariële akte, archiefnummer 4163-4164, (periode 1710-1718) opgemaakt door notaris Petrus van Thiel te Gorinchem. Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHK-93RZ-GV76?cat=39382&i=337>.

²⁰) Prelegaat = voorerving. Een legaat (schenking/erfdeel) ten behoeve van een erfgenaam wordt aangeduid als een prelegaat, wat niet verward moet worden met de legitieme portie.

²¹) Wie meer wil weten over de eendenkooien in zijn algemeenheid verwijs ik naar: www.eendenkooien.nl.

²²) Het Oudeland is een verzamelnaam van drie verschillende polders, Cort Scheiwijk, de Hoge Giessen en het Outland. De locatie omschrijvingen verschillen in de loop van de afgelopen honderd jaar, maar het is duidelijk dat ze allemaal binnen de omschrijving van het Oudeland liggen.

Er is veel geschreven over 'eendenkooien' in de Alblasserwaard. Zodoende kunnen we wel het een en ander vinden. Uit het testament van Nicolaes (Claes/Claas) en Neeltje wordt duidelijk dat ook de familie Stam zich naast het boeren tevens bezighield met het vangen van eenden. De in het testament vermelde '*Kooy van Dirk Floor gelegen op t' Ouwe Landt*' is vermoedelijk de eendenkooi die beschreven staat op de website van de Nederlandse Eendenkooien²³ maar wel met de wetenschap dat de aangeduide locaties indicatief zijn.

Op voormelde website kunnen we lezen dat de eerste vermelding van een eendenkooi op het Oudeland stamt uit 1551 en in 1605 heeft Willem Petersz van Muijlwijck voor 3/4 een stuk land (6 morgen 3 hond) waarin een 'vogelkooi', op Cort Scheiwiijk, gelegen bij de Clovertse weg. Het gaat hier zeer waarschijnlijk over kooi A op de hierboven afgebeelde kadasterkaart. In 1652 gaat de kooi over naar Maria van Muijlwijck. Er is wat land bijgekomen, maar nog steeds voor 3/4 in eigendom.

Of deze 'kooy' overgegaan is naar de familie Stam is momenteel niet te zeggen. Wel hebben we hiervoor kunnen lezen dat Neeltje Willems, de echtgenote van Claas Stam, de weduwe is van Mathijs Peterszoon van Muijlwijck. Mogelijk is er een verband. De afgebeelde kadasterkaart van Hoog Blokland, sectie B, 1^e blad vermeldt 'Het Oudeland'. Als perceelaanduiding nummer 433 in eigendom bij Cornelis Stam, bouwman te Schelluinen²⁴. Nu is perceel 433 een weiland en eendenkooien komen we vaak tegen in natte omgevingen. Er ontstaat bij mij twijfel of dit wel de juiste locatie is of slechts een 'indicatie'. Zelf voel ik meer voor de percelen in eigendom van de eerder genoemde Cornelis Stam aan de Groeneweg in de Kort Scheiwiijkse polder, bijna tegenover perceel 433 aan de andere zijde van de Hoornaarsevliet. Bij perceel 496 staat vermeld: 'water/hakhout' (zie bladzijde 29 en volgende) en deze zijn anno 2022 nog steeds zichtbaar. Of deze Cornelis Stam daadwerkelijk een rechtstreekse afstammeling is van Nicolaes Stam en Neeltje Willems gaan we lezen in Hoofdstuk 4.

²³) De Nederlandse eendenkooien. Alles over verleden, heden en toekomst van de eendenkooien in Nederland. <https://www.eendenkooien.nl/eendenkooi-scheiwiijk>

²⁴) Kadastrale kaart 1811-1832: Oorspronkelijke aanwijzende tafel (OAT) Hoogblokland, Zuid-Holland, sectie B, blad 013 (OAT08076B013)

Laten we verder gaan en nog wat rondneuzen bij de Bazeldijk. De Bazeldijk ligt in het land van Arkel. De heerlijke rechten, zoals het innen van een gedeelte van de belastingopbrengst, lag bij de Heer van Hoogblokland. Hij hoefde er niet persoonlijk te wonen en kon de dagelijkse gang van zaken overlaten aan een schout²⁵. Zo woonde de laatste heer van Hoogblokland in Leiden en 'bestuurde' op afstand. Hoe het ook zij, aan dit alles kwam een eind bij de verkoop van de heerlijkheid Hoogblokland in 1590. Voortaan werd het dorp vanuit Gorinchem bestuurd²⁶. De bewoners van de Bazeldijk zullen er allemaal niet veel van gemerkt hebben.

Alhoewel, speurend in het archief van de schepenbank²⁷ 'der Stadt Gorinchem' tref ik een akte²⁸ aan uit 1686 en lees daar dat de aan de Bazeldijk (onder Meerkerk) wonende Arie Stam zich in de nacht van 31 maart op 1 april 1686 onderweg naar Gorinchem schuldig heeft gemaakt aan belastingontduiking. Hij had die nacht een halve schepel²⁹ tarwemeel gelost bij de aan De Haar wonende Giel Daniels en een schepel bij de eveneens aan De Haar wonende Arie den Bouwmeester. De pachter³⁰ van de belasting op het malen, Dirck van Leeuwen, was dit te weten gekomen en Arie Stam werd opgepakt en vastgezet.

'Gezicht op Gorinchem'.

Willem Schellinks (1637 – 1678)
Nederlands kunstschilder.

²⁵) De schout was een ambtenaar belast met bestuurlijke en gerechtelijke taken en het handhaven van de openbare orde (Bron: Wikipedia).

²⁶) Heerlijkheden zijn zelfstandige gebieden met eigen wetten, bestuurders en rechtspraak. De heer in het gebied is de belangrijkste persoon en bezit de heerlijke rechten om in het gebied wetten uit te vaardigen, bestuurders te benoemen en belastingen te heffen. Vooral in de 16^e tot 18^e eeuw kopen steden nabijgelegen heerlijkheden om meer macht te krijgen over het omliggende platteland (Bron: Heerlijkheden in Nederland / Hilversum 2008).

²⁷) Op de eerste plaats had de schepenbank een rechterlijke taak wat personen en goederen aanging die binnen hun rechtsgebied, de stad of de heerlijkheid, vielen. Diepgaande juridische kennis was hierbij niet echt noodzakelijk want er werd geoordeeld naar gewoonterecht. De schepenen kwamen veelal uit de leidinggevend geslachten. Een schepenambt bleef soms eeuwenlang in een familieverband verankerd.

²⁸) Rechterlijke archieven van Gorinchem en het Land van Arkel (1481-1881); Streekarchief Gorinchem, RA 185 (archiefnummer 15).

²⁹) Een schepel is een oud-Nederlandse eenheid voor het aangeven van de inhoud van droge waren. Onder het in 1816 ingevoerde Nederlands metriek stelsel was een schepel gelijk aan 10 liter, maar voor die tijd was de waarde van het schepel per gewest verschillend. Zo kon een schepel 1/4 mud zijn en dat kwam dan overeen met 43,6 liter. In Gorinchem (Giessenlanden, Zuid-Holland) was een schepel 48,1 liter.

³⁰) Persoon die accijnzen, pachten en/of belasting int. Het is een verouderd beroep. Anno 2023 wordt gesproken over een 'belastinginspecteur'.

Tijdens de tocht waren Thiel Willems van de Bazeldijk en Jenneke Vinck, die aan de Bazelbrug³¹ woonden, als passagiers aan boord. Tijdens hun verhoor als getuigen voor de schepenbank verklaarden zij dat schipper Stam aan De Haar een paar zakken meel had gelost. Tijdens de verhoren bekenden de eigenaren van het meel zeer snel dat ze gefraudeerd hadden. De schipper ontkende aanvankelijk in alle toonaarden dat hij meel had vervoerd en aan De Haar iets had gelost. Hij had alleen aangelegd bij Schotdeuren om daar overgehaald³² te worden.

Na enkele dagen 'overdenken' in het cachot werd hij op 4 april opnieuw verhoord. Hij koos eieren voor zijn geld en bekende dat hij op 5 maart voor de eerdergenoemde Giel Daniels en Arie den Bouwmeester tarwe had verscheept naar Meerkerk, waar zijn dienstmeid het op de korenmolen had laten malen. Op deze wijze dachten ze het betalen van de impost op het malen te Gorinchem te ontduiken. Bij zijn volgende vaart naar Gorinchem had hij het meel afgegeven. Hij bekende voorts dat hij voor de eerdergenoemde Arie Bouwmeester al meerdere keren in Meerkerk tarwe had laten malen. Daarnaast bekende hij ook vroeger diverse malen voor verscheidene klanten koren te hebben vervoerd om dat op de molen in Meerkerk te laten malen, waarna de eigenaren het meel enige dagen later bij hem thuis konden ophalen. Het verblijf in het cachot had kennelijk zijn tong aardig losgemaakt en de pachter had met schipper Arie Stam een goede vangst gedaan. De 'meelsmokkelaar', kreeg een boete opgelegd van in totaal 2500 gulden³³, wat voor die tijd een enorm bedrag was.

*'Overhaal bij de Blauwe Molen'.
Rijksmonument in Rijpwetering.*

*Voorbeeld van een overhaal (overtoom).
De overtoom in Arkel heeft er wellicht zo uitgezien.
(Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*

Om reden dat de veroordeelden die hoge bedragen vaak niet op konden brengen, ging men er later toe over om fraudeurs voor langere tijd uit het rechtsgebied van Gorinchem te verbannen. Dit lot bleef Arie Stam bespaard. Met de hiervoor vermelde informatie, en de informatie die nog volgt in ogenschouw genomen, kunnen we genoeglijk aannemen dat de broers Claes (Gerritszoon) Stam en Arie (Gerritszoon) Stam beiden woonden aan de Bazeldijk langs de rivier de Zederik.

³¹⁾ In de 17^e eeuw (en waarschijnlijk al in de 15^e eeuw) lag er een 'baselbrugh' over het veenstroompje de Zederik. Het veenstroompje de Zederik is 'vergraven' en ging, zoals we eerder hebben gelezen, aan het einde van de 19^e eeuw deel uitmaken van het Merwedekanaal waarmee de naam van de rivier is verdwenen.

³²⁾ Een overtoom/overhaal is een installatie waarbij een schip over land van het ene in het andere water wordt getrokken, met het doel een peilverschil te overwinnen. De overtoom kan worden gezien als een voorloper van de schutsluis. Bij de Schotdeuren (Arkel) lag een overtoom om overgehaald te worden van de Zederik naar de Schotdeurense Vliet.

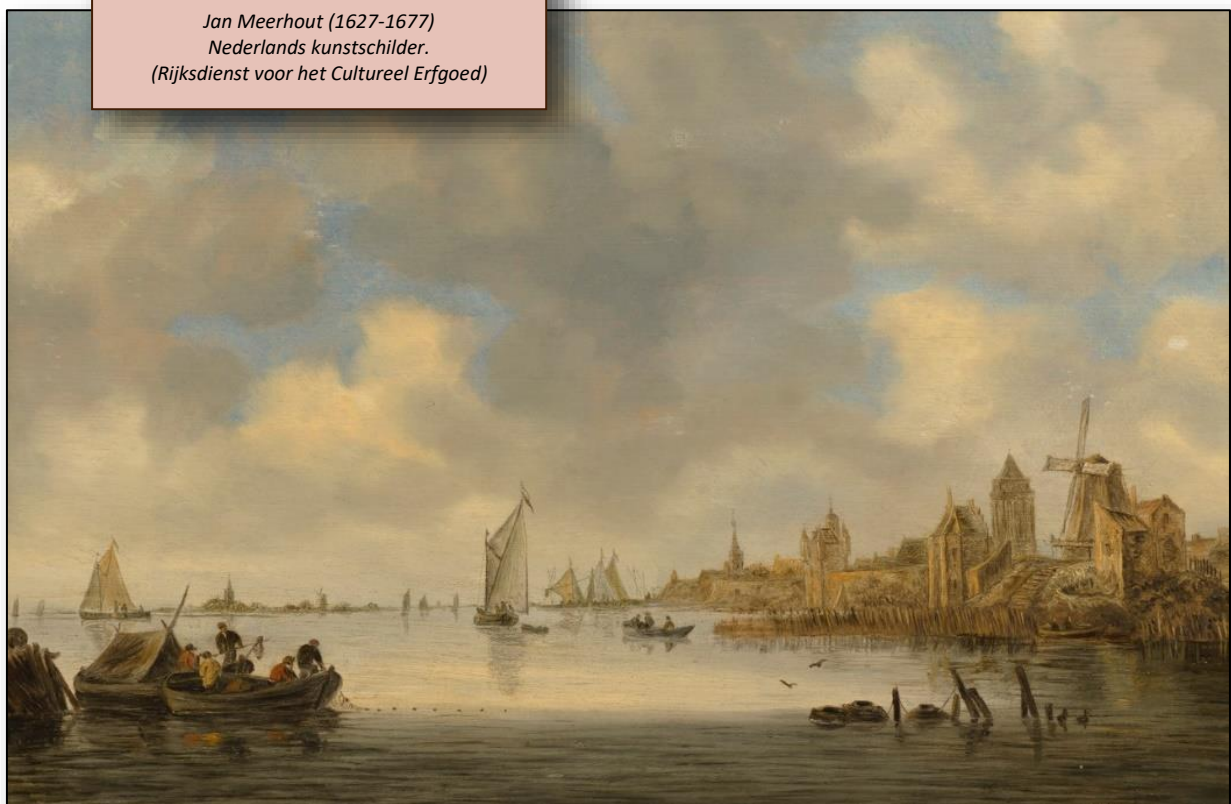
³³⁾ Uitspraak rechtbank d.d. 9 april 1686 (2000 + 300 + 200 gulden). Rechterlijk Archief van Gorinchem en het Land van Arkel 1481-1811 (archieffnummer 15) nummer 334.

De aandachtige lezer zal zich waarschijnlijk afvragen waarom helemaal naar Gorinchem om het graan te laten malen en niet naar de nabijgelegen molen in Meerkerk? Ook in die tijd had het alles te maken met het betalen van belasting. Een van de heerlijke rechten was de impost op het gemaal. De ingezetenen, waaronder de bewoners van de Bazeldijk onder Meerkerk³⁴, waren verplicht om hun granen in de molens van Gorinchem, de zogenaamde dwangmolens, te laten malen. Als je deze verplichting negeerde stond je terecht bij de schepenbank van Gorinchem.

Wie we ook bij de schepenbank³⁵ tegenkomen is Claes (Gerritszoon) Stam. Hij koopt in 1679 in Hoornaar 'vier ende half hont'³⁶ hoylant' voor een bedrag van acht gulden. Dit hooiland grenst met de zuidzijde aan het land dat al in zijn bezit is. Ook vinden we in 1679 bij de schepenbank Gerrit Ariens uit de Lage Giessen. Hij koopt voor tien gulden 'negen hont hoylant gelegen op Hoornaar' dat met de zuidzijde grenst aan de 'Reesloot'. Met de westkant grenst dit stuk land aan het land van Joris Lamberts en Claes Stam.

'Gezicht op Gorinchem'.

*Jan Meerhout (1627-1677)
Nederlands kunstschilder.
(Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*

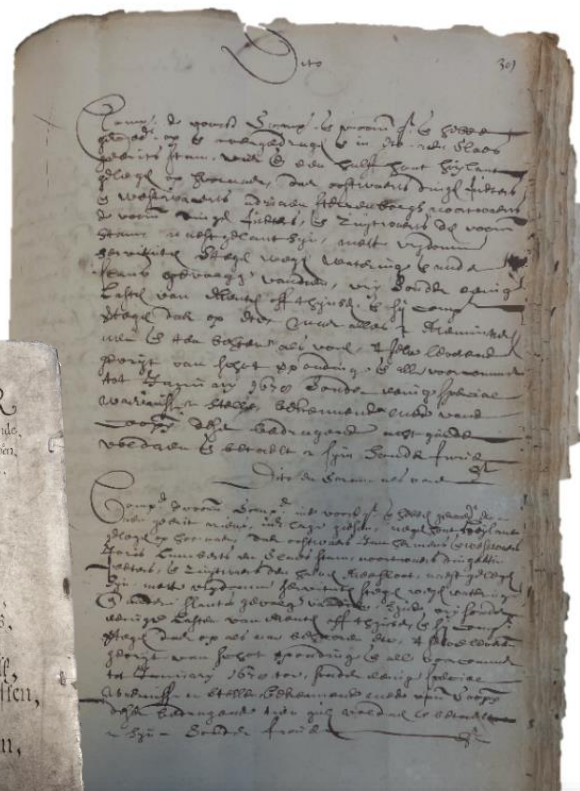
³⁴) Dit gebied dat 'buitendijks' lag in de polder 'De Beemd' (tot aan de Achterkade, de noordgrens van de polder wat tevens de gemeentegrens was tussen Hoogblokland en Meerkerk) werd, wat het hoogheemraadschap betreft, gerekend tot de Alblasserwaard. Formeel lag de polder binnen de heerlijkheid Hoogblokland waarvan in 1590 de 'heerlijke rechten' waren overgegaan op Gorinchem wat inhield dat het koren op de molen in Gorinchem gemalen moest worden.

³⁵) De formele overdracht van onroerend goed (gebouwen en landerijen) vond voor 1811 plaats voor het gerecht waaronder het goed gelegen was. In dit geval de schepenbank 'der Stadt Gorinchem' die ter plaatse bevoegd was. Dit was al zo in de 15e eeuw en werd in de periode 1530/40 nog eens bevestigd door enkele ordonnanties van Karel V. Voor 1811 kon dus geen onroerend goed overgedragen worden voor de notaris (bron: geneaknowhow.net).

³⁶) De hont of hond is een oud-Nederlandse oppervlaktemaat. Eén hont is 100 roede en (meestal) 1/6 morgen. De Rijnlandse hont is 0,14 hectare, maar de maat kan per gebied verschillen. De oppervlaktemaat hont of hond was tot in de 19e eeuw in gebruik.

De Reesloot vinden we heden ten dage nog steeds op de kaart. In het boek 'Over Blokland'³⁷ lezen we dat de grens tussen het Oudland en de Hoornaarse polder wordt gevormd door de Reigersvliet die al in 1323 als zodanig bekend stond. Tussen de Reigersvliet en de Groeneweg ligt de 'Reesloot'. De Groeneweg (op Scheiwijk) gaan we tegenkomen in het volgende hoofdstuk. Elk puzzelstukje lijkt te passen. De puzzel raakt compleet.

Er wordt grond gekocht en zoals we verderop in hoofdstuk 3 zullen lezen, wordt er door Gerrit (Claaszoon) Stam in 1699 een boerderijtje gekocht aan de Groeneweg op Scheiwijk. Dan raak ik weer aan het dagdromen en moet denken aan de woorden van dominee De Prato als het gaat over een attestatie die geëist werd door de echtgenote van Maas Stam waarvan hij zei dat hij deze 'noyd zou geven'. Zou Jacomijn het voorbeeld willen volgen van haar neef Gerrit (Claaszoon) Stam die kennelijk de Bazeldijk in 1699 of kort daarna heeft verlaten? Is de familie Stam on the move? Ik ontwaak weer uit mijn droom als ik anno 2022 over de A-27 rijd langs onder andere de polder Kort-Scheiwijk en realiseer mij dat eeuwen geleden in die omgeving onze voorouders het land hebben bewerkt. Ook zie ik daar onze driekleur, onze nationale trots, op zijn kop hangen. Het is een stil protest van de boeren. Boeren voelen zich in de huidige tijd weinig gehoord en niet serieus genomen. Is dit gevoel nieuw of is het van alle tijden? Wie het weet, mag het zeggen. Los van de vraag of we daar ons nationaal symbool voor moeten gebruiken, wordt het heden hierdoor wellicht verbonden met het verleden. In die context wil ik jullie kennis laten maken met een bewaard gebleven stuk tekst uit vervlogen tijden. Het gaat over de rechten van de boeren in Deventer³⁸.

Folio 38 uit het
Register Schepensbank van Gorinchem
van 23 januari 1679 tot 1 januari 1680.

Oud Rechterlijke Archief
Streekarchief Gorinchem.

"Bouwluysden, so sich alleene met ackerwerck erneeren, ende geen andere handelinghe drijven,
sullen tot volle Burgeren niet aengenomen worden".

(erneeren = bezighouden)

Deventer maakte duidelijk onderscheid tussen poorters³⁹ en boeren, waarbij de boer als iemand van een lager allooi, zeg maar als een 'tweederangsburger', werd beschouwd. Het zal elders in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden niet anders zijn geweest.

³⁷⁾ 'Over Blokland, geschiedenis van een dorp in het Land van Arkel' door G.S.C. van Kuilenburg-Vaars en C.B. van Kuilenburg. Uitgave Historische Vereniging Hoogblokland, Hoornaar en Noordeloos, 1985. ISBN 90 900 11536.

³⁸⁾ Het stadsrecht van Deventer is in een drietal edities 'Rechten en gewoonten der stad Deventer' (anno 1448, 1486 en 1644) bewaard gebleven.

³⁹⁾ Poorter is een in de Nederlanden voorkomende historische benaming voor een burger die zich het recht verworven had binnen de poorten van een plaats met stadsrechten te wonen en die bijzondere politieke en economische rechten genoot. Daarnaast mocht hij ook lid worden van een gilde. (Wikipedia).

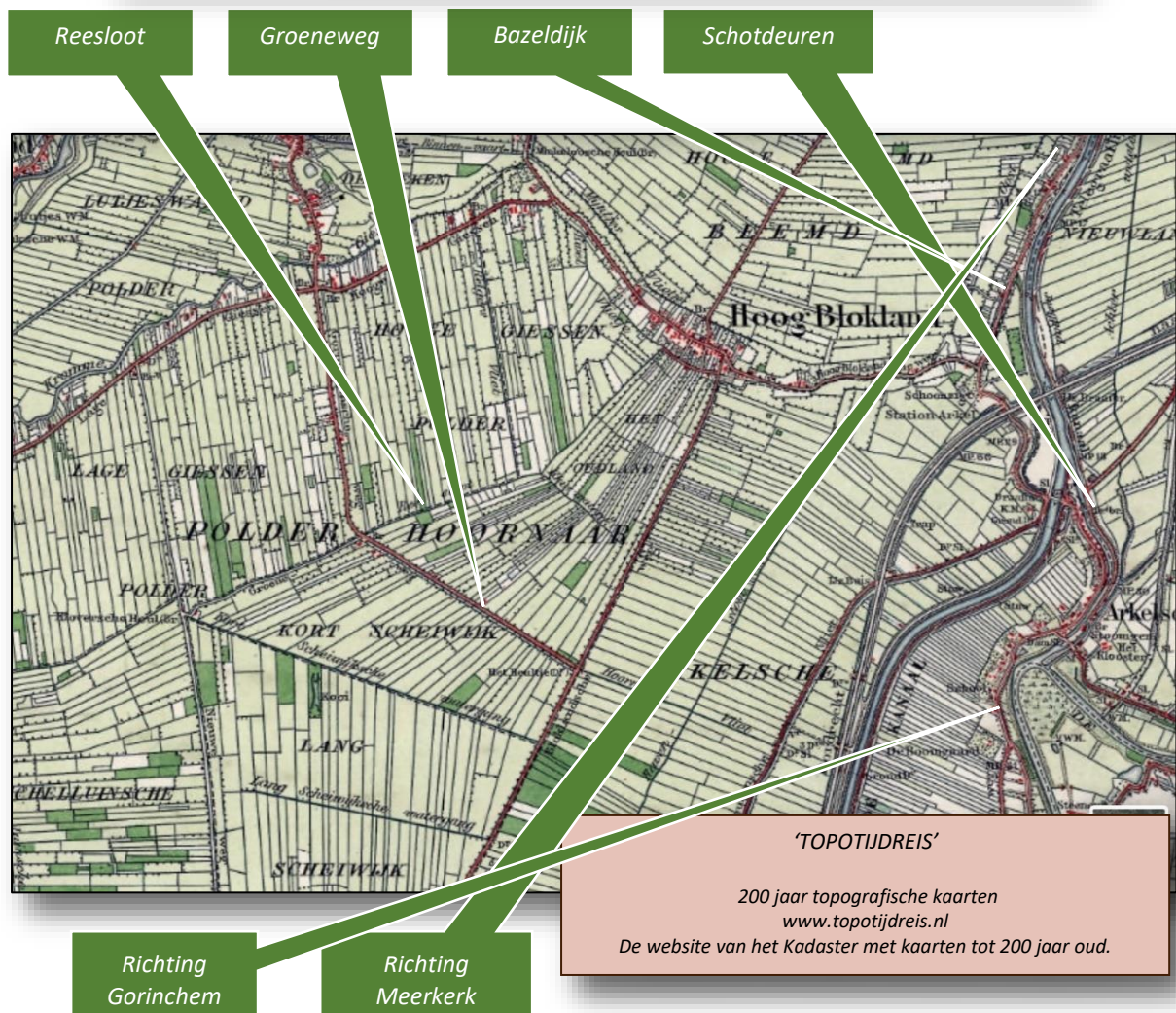
In mijn gedachten rijst de vraag: 'Zouden boeren anno 2022 op dezelfde wijze hun lot accepteren als onze voorouders in de 17^e en de 18^e eeuw, of is de vrome gemoedrust verdwenen? 'Ik laat het oordeel over aan de lezer. Maar weet dat een boer altijd doorgaat met werken, wat er ook gebeurt, omdat het boerenwerk niet kan wachten.

....en de boer, hij ploegde voort.

Afkomstig uit het gedicht: 'Ballade van den boer'
J.W.F. Werumeus Buning (1935).

Het is heel begrijpelijk dat de lezer, die ter plaatse onbekend en niet ingewijd is in de (lokale) geschiedenis, een beetje de weg kwijtraakt. Onderstaand kaartje verduidelijkt wellicht het een en ander.

'TOPOTIJDSREIS'

200 jaar topografische kaarten
www.topotijdsreis.nl

De website van het Kadaster met kaarten tot 200 jaar oud.

Hoofdstuk 2: de Hoogbloklandse Paal. (1e periode)

Zoals toegezegd in het vorige hoofdstuk is enige aandacht aan de 'Hoogbloklandse Paal', ook bekend als de 'Bloklandse Paal', op zijn plaats. Het past in het geheel. Ik wil niet zeggen dat we een ontbrekend stukje uit de puzzel hebben maar gewoon één van de vele benodigde puzzelstukken. Een uitspraak die toegekend is aan de Griekse filosoof en wetenschapper Aristoteles luidt: *'Het geheel is meer dan de som der delen'*. Deze uitspraak is ook nu van toepassing en laat ik ook hier een en ander op een rijtje zetten.

Te beginnen met het gegeven dat om de polder de Alblasserwaard een zogenaamde ringdijk lag. Al in het begin van de late Middeleeuwen droeg graaf Floris V van Holland (1254-1296) de zorg voor de ringdijk, waaronder het 'schouwen', op aan een dijksbestuur, het latere hoogheemraadschap. Om de jaarlijkse schouw⁴⁰ door het hoogheemraadschap te vergemakkelijken zijn sedert 1671 de dijken verdeeld in vakken en komen op regelmatige afstand van elkaar genummerde dijkpalen voor⁴¹.

Als beginpunt van de schouw van het hoogheemraadschap van Arkel beneden de Zouwe, stond bij de gemeentegrens van Hoogblokland en Arkel de Hoogbloklandse paal. Het was de 'scheijpaal' die de grens aangaf (scheiding) tussen het land van Arkel beneden de Zouwe en de Alblasserwaard. Helaas kunnen we deze paal niet meer terugvinden dit in tegenstelling tot de scheijpaal, die de grens aangaf tussen Schelluinen en Hardinxveld (zie tekst en afbeelding hieronder). De Hoogbloklandse paal is door de jaren, of zeg maar gerust door de eeuwen heen, 'verdwenen'.

Het begin van de schouw (inspectie) was bij een grote houten paal (scheijpaal) met het opschrift 'Alblasserwaert', die in 1676 op de grens van Schelluinen en Hardinxveld werd geplaatst.

Deze paal werd in 1778 vervangen door een relatief klein, hardstenen exemplaar, waarop het wapen van de Alblasserwaard is afgebeeld, alsmede een lint met de tekst:

'ALBLASSERWAARD'

Daaronder de tekst:

*'BEGIN DER SCHOUWE VAN DEN ALBLASSERWAARD
ANNO 1778'.*

*In 1974 is deze paal vervangen voor een kopie.
(huidige locatie is de Nieuwe Wolpherensedijk
tegenover huisnummer 36).*

*Het hardstenen origineel staat in de tuin van het
Hoogheemraadschap (oude waterschapskantoor)
aan de Molenstraat 32 in Gorinchem.*

Bron: Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse letteren (DNBL)

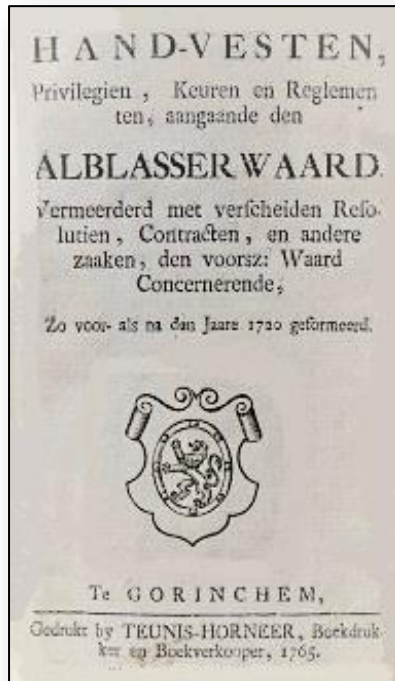
(Fotoarchief Willem Stam 2023).

⁴⁰⁾ Om een stevige dijk te behouden is het nodig om controle op het onderhoud en de naleving van de wet- en regelgeving uit te voeren, het zogenaamde schouwen.

⁴¹⁾ De afstand tussen twee palen, die opeenvolgend genummerd zijn, bedraagt 50 Zuid-Hollandse roeden, ofwel 197,80 meter.

Nu kan een dijk niet door één instantie of één persoon onderhouden worden. Daarom werden de dijken onderhouden door alle en/of meerdere personen⁴² die in een bepaald dijkvak, ook wel (dijk)slagen⁴³ genaamd, woonden en lagen er langs de Zouwen- en Bazeldijk zogenaamde 'damstegen' waarlangs de grond naar de dijk kon worden gebracht. Alles met betrekking tot de dijkpalen en de damstegen vinden we terug in het keurboekje 'Handvesten, Privilegiën, Keuren en Reglementen aangaande den Alblasserwaard'.

De veelvuldige desastres, die den Alblasserwaard, sedert den jaare 1726, zijn overgekomen, zoo wegens inundatien, binnenwateren, als andere calamiteiten, hebben niet alleen dien waard zeer verarmd, maar ook aan de bestierders van denzelven in het generaal, en aan dijkgraaf en hoogheemraden in 't bijzonder, veel werks verschaft.

(tekstgedeelte uit het hiernaast afgebeelde Handvest).

Voor de familiebiografie is belangrijk het gestelde op bladzijde 18 en 19. Daar lezen we: 'En ten einde de voorschreeve dorpen de aarde, die dezelve tot het maken van hunne slagen noodig hebben, bekwaamlijk zouden kunnen bekomen', moeten volgens artikel 3 van de keuren op den Zouwen- en Bazeldijk damstegen worden aangelegd op de volgende plaatsen:

6. Steeg, 46 en een halve roed. verder, by 't land van de Diacony van Meerkerk, daar 't huis van Gerrit Stam gestaan heeft.

Na het raadplegen van alle voorhanden zijnde bronnen kom ik tot de conclusie dat de damsteeg, aangeduid bij nummer 6, 3,5 roede (± 13 meter) ligt voor de dijkpaal met het nummer 311 en (zeker niet onbelangrijk) dat daar het huis van Gerrit Stam gestaan heeft⁴⁴. Wie deze Gerrit Stam is, kan ik op dit moment niet met zekerheid vaststellen. Gelet op het feit dat het huis heeft gestaan 'by 't land van de Diacony van Meerkerk' denk ik dat dit de zoon⁴⁵ zou kunnen zijn van Arie (Gerritszoon) Stam. We hebben Arie (Gerritszoon) Stam al eerder ontmoet in de rol van 'meelsmokkelaar'. Daarnaast moeten we zijn neef Gerrit (Claeszoon) Stam, de oudste zoon van Claes (Gerritszoon) Stam en Neeltje Willems niet over het hoofd zien. Hij kocht in 1699 een huis van het diaconie-armbestuur van Hoogblokland. Ik kom er in het volgende hoofdstuk op terug. Zoals we hebben kunnen lezen, ligt steeg 6 in 1720/1756 bij het land van de diaconie van Meerkerk.

Voormelde dijkpaal 311 heeft gestaan bij het huidige perceel Zouwendijk 121b te Meerkerk ('Interieurwinkel de Woonerije'). Deze dijkpaal is inmiddels ook 'verdwenen' en alleen nog goed verscholen in het groen terug te zien op de foto van de blog uit de historie van de Alblasserwaard d.d. 1 juli 2017: 'Over dijkvakken, dijkpalen en damstegen' van Anneke Bode (zie voetnoot 44 onder b).

⁴²) Zogenaamde 'onderhoudsplichtigen'.

⁴³) Dijkslag = gedeelte van een dijk dat door de eigenaar van een stuk land moet worden onderhouden.

⁴⁴) Wie meer wil weten over de ringdijk, dijkpalen, dijkvakken en damstegen verwijs ik graag naar:

- a. Het afgebeelde keurboekje (Handvest);
https://books.google.nl/books?id=JNxXAAAACAAJ&pg=PT23&hl=nl&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false;
- b. het artikel 'Over dijkvakken, dijkpalen en damstegen' door Anneke Bode bij de Streekgeschiedenis Alblasserwaard <https://geschiedenisalblasserwaard.wordpress.com/2017/07/01/over-dijkvakken/>;
- c. Weg- en waterbouwkundige werken, De Alblasserwaard (1992) van Catharina L. van Groningen (DBNL) www.dbnl.org/tekst/gron052albl01_01/gron052albl01_01_0005.php.

⁴⁵) Gerrit (Arienszoon) Stam, gedoopt te Meerkerk op 12 maart 1679. Gehuwd met Wijntje Thomas.

Maar laten we terugkeren naar de dijkpaal met nummer 351, de Bloklandse paal, de paal die stond op de T-splitsing van de Bazeldijk met de Dorpsweg⁴⁶ bij Hoogblokland. Zoals we gelezen hebben was dit het beginpunt van de schouw van het hoogheemraadschap van Arkel beneden de Zouwe. Maar dat niet alleen. Van oudsher

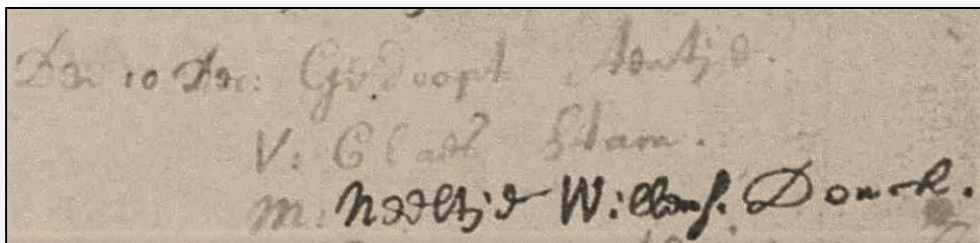

*Dorpsweg Hoogblokland (± 1960)
Afbeelding geeft weer de T-splitsing met de Bazeldijk.
De locatie waar de (Hoog)bloklandse paal (scheijpaal) heeft
gestaan.*

*Het afgebeelde hokje is van de toenmalige weegbrug.
De meeste dorpsweegbruggen verdwenen
in de loop van de 2e helft van de 20e eeuw.*

lag daar een zogenaamde 'donk'. Donken zijn zeer typerend voor het landschap van de Alblasserwaard. Het zijn overblijfselen van rivierduinen die in droge perioden ontstonden uit verstoven zand van drooggevalle rivierbeddingen. Een ideale plaats om te gaan wonen, beschermd tegen overstromingen en/of hoog water. De donk

bij Hoogblokland komen tegen we in het Doopboek van de protestantse kerk in Arkel (1633-1710). De jongste twee (Willem en Aantje) van de zes kinderen van Claes (Gerritszoon) Stam en Neeltje Willems werden te Arkel in deze kerk (zie bladzijde 23) gedoopt en het doopboek vermeldt dat zij wonen op de 'Donck' waarmee we hoofdstuk 2 over de 'Hoogbloklandse Paal' afsluiten.

*Den 10 Dec: Gedoopt Aantje
V: Claes Stam
M: Neeltje Willems **Donck***

Fragment Doopboek Nederduits Gereformeerde Kerk te Arkel (1633-1710).

⁴⁶) In Arkel is deze weg genaamd de Hoogbloklandseweg. Van de paal tot aan de kerk ligt de grens van de gemeenten Arkel en Hoogblokland.

In de 17e eeuw stond er in Arkel een kruiskerk, die in 1670 door een brand werd getroffen.

Alleen het koor overleefde de brand.

De kerk werd hersteld en weer in gebruik genomen.

Een bewaard gebleven gravure, hierboven afgebeeld, geeft ons hiervan een duidelijk beeld.

Historie Protestantse gemeente Arkel (Bibliotheek Rijksuniversiteit Leiden)

<https://koepelkerkarkel.nl/gebouwen/historie/>

Foto achtergrond (Koepelkerk).

De oude kerk wordt in 1855 afgebroken en in hetzelfde jaar wordt met de nieuwbouw begonnen.

Een jaar later is de kerk gereed. In 1921 brandt de kerk geheel uit.

Het vuur ontstaat nota bene tijdens restauratiewerkzaamheden.

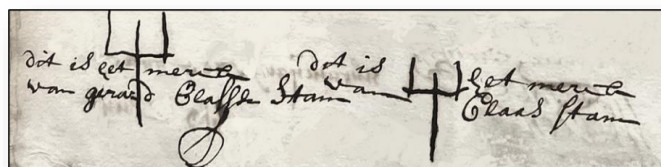
Ook deze kerk wordt weer herbouwd.

Hoofdstuk 3: Groeneweg op Scheiwijk. (1^e periode)

Voor de nodige informatie met betrekking tot dit hoofdstuk gaan we ons allereerst richten op Gerrit (Claeszoon) Stam, de oudste zoon van Claes (Gerritszoon) Stam en Neeltje Willems, gedoopt te Meerkerk in 1674 en genoemd in het vorige hoofdstuk. Hij trouwt in 1696 te Hoornaar met de uit Slingeland afkomstige Neeltje Thijsse. Vermoedelijk hebben zij na hun huwelijk nog een tijdje gewoond bij of dicht bij hun ouders. Lang zal dit niet geweest zijn om reden dat Gerrit al snel daarna genoemd wordt in een transportakte, gedateerd 21 december 1699. In die transportakte lezen we dat dominee Adrianus van de Weteringh, Abram (Janszoon) de Graef en Teunis (Jacobszoon) Cluijt, namens het diaconie armbestuur van Hoogblokland, overdragen aan: Gerard (Claeszoon) Stam een 'huijs, erff, en werff groot elff hond' gelegen aan de Groeneweg op Scheiwijk, oostwaarts de voornoemde weg en westwaarts Willem Claesen in Schelluinen, strekkende van de sloot van Arien (Corneliszoon) den Decker tot het land van Jan Focken. De koop wordt gesloten voor een bedrag van 'een honderd en twee en negentig gulden'.

De protestanten spreken van de diaconie. De zuidelijke Nederlanden zijn daarin duidelijker en gebruiken in de 17e eeuw de naam armenzorg. Zij beheerden de dikwijls

omvangrijke bezittingen. Vanouds was het gebruik dat de bemiddelde mensen in hun testament de armenzorg bedachten. Zo kreeg deze na verloop van tijd pachthoeven, landerijen, kleine kapitalen, grondrenten en dergelijke. Gerard (Claeszoon) Stam, in de volksmond Gerrit (Claeszoon) Stam, is daarin ook helder en verklaart een schuld te hebben aan de armmeesters van Hoogblokland voor het in bezit krijgen van een huis aan de Groeneweg⁴⁷. Als borg treedt op Nicolaes Stam, wonende te Hoornaar. Ik durf bijna te stellen, zeker als ik zijn handmerk onder de schuldakte (niet

te verwarren met de hierboven afgebeelde transportakte) lees waar geschreven staat 'Claas Stam', dat dit zijn vader Claes Stam is.

De armmeesters behoorden tot de regenten⁴⁸, en werden gekozen uit de meest gegoede personen. Het was echter niet zo'n geliefd ambt, omdat het niet veel opleverde. Men deed het vooral om het

⁴⁷) Schuldbrief en hypotheekakte d.d. 21 december 1699 (RA Gorinchem 1481-1811. Archiefnummer 15 / 506 / folio 84 recto.) In deze akte lezen we ook dat de schuld op 6 januari 1713 is ingelost.

⁴⁸) Regenten waren de bestuurders van de Nederlandse steden in de 17e en de 18e eeuw. De macht was daar in handen van regentenfamilies, die elkaar vaak de bal toespeelden.

⁴⁹) De zegeningen waren recht evenredig met de hoeveelheid geld die aan de eigen geloofsgemeenschap geschonken werd. Wie veel zegen wenste, wist wat hem te doen stond.

Het contant verkregen geld, waaronder de huurpenningen en de rente, zorgde ervoor dat de armenkas rijkelijk gevuld bleef. De armenzorg in Hoogblokland was deels in handen van 'De Groote Armen', ook wel burgerlijk armbestuur genaamd, terwijl een ander deel werd verzorgd door het diaconie armbestuur. Tot de Armenwet van 1854 dit verbod was het gebruikelijk, dat bedeeden het ene jaar door het burgerlijk en het andere door het diaconie armbestuur werden verzorgd.

Door de op de vorige bladzijde afgebeelde transportakte uit 1699 weten we dat Gerrit Stam een huis met erf in zijn bezit kreeg aan 'de Groeneweg op Scheiwijk'. Laten we eens gaan kijken hoe ver we daar mee kunnen komen. 'Groeneweg' en 'Scheiwijk', zijn namen die we in 2023 nog steeds kennen. De straatnaam 'Groeneweg' (in de gemeente Hoogblokland en Hoornaar⁵⁰) vinden we nabij het tankstation en de verzorgingsplaats langs de A-27, die beiden heel toepasselijk de naam 'Scheiwijk' dragen. Dit alles in de in 2019 gevormde gemeente Molenlanden en het gebied ligt in de voormalige polder: 'Het land der Zes Molens'. Zo rollen we van de ene in de andere vraag en ik moet opletten dat ik niet ga verdwalen in allerlei zijwegen. Om reden dat het wel een verbindende factor is, maken we hier toch even een pas op de plaats om aandacht te schenken aan de polder 'Het Land der Zes Molens'. Waar komt de naam polder 'Het Land der Zes Molens' vandaan? Om die vraag te beantwoorden gaan we terug naar het jaar 1896. In dat jaar ging men ertoe over om de 5 polders bij Hoornaar, die een aaneengesloten gebied vormden, op te heffen en slechts een polder te stichten voor het hele gebied met de naam polder 'Het Land Der Zes Molens'. Zo ontstond een van de grootste polders van de Alblasserwaard en in deze polder stonden ooit zes molens⁵¹.

Scheiwijkse Molen met op de achtergrond de in 1939 gesloopte Windasmolen.

(Foto: Molendatabase.nl)

Afbeelding rechts is de Scheiwijkse molen anno 2009.

Type: wipmolen
Kenmerken: grondzeiler
Functie: poldermolen
Bestemming: Het bemalen van de Polder 'Het Land der Zes Molens', nu op vrijwillige basis.

⁵⁰) Op 1 januari 1986 zijn (onder andere) Hoogblokland en Hoornaar opgegaan in de gemeente Giessenlanden. Op 1 januari 2019 fuseerde de gemeente **Molenwaard** met de gemeente Giessen**landen** en werd Molenlanden de naam van de nieuw ontstane gemeente.

⁵¹) Windasmolen, Scheiwijkse molen, Kleine Wielmolen, Grote Wielmolen, Essemolen en de Oudendijkse Molen.
<https://6molens.wordpress.com/naam-zes-molens/>

A wide river flows through a lush green landscape. In the distance, a small bridge spans the river. The sky is filled with large, white, fluffy clouds against a blue background. The foreground shows the calm water of the river and some greenery on the banks. A small building is visible on the left bank near the bridge. The overall scene is peaceful and scenic.

Foto afgebeeld op de achtergrond van deze pagina is de rivier de Giessen ter hoogte van de brug 'Pinkeveer'.

(Fotoarchief Willem Stam 2023)

De zes molens laten we los maar we gaan wel even stilstaan bij de 5 polders en met name het onderdeel:

'Het Oudland en Kort Scheiwijk'.

Onderstaande kaart uit 1893 geeft het gebied (geel gearceerd) duidelijk weer. Maar we willen terug naar 1699. De vraag rijst: Hoe overbruggen we die twee eeuwen? Vroeger was gebiedsbepaling, die de perceelgrenzen aangaf, van een andere orde. Jonge kinderen werden op een hoek van het perceel geplaatst en kregen daar een enorme oorvijs. Eentje die ze gedurende hun verdere leven niet meer zouden vergeten. Mocht er later een discussie ontstaan over waar een grenslijn liep, dan werd het desbetreffende kind, al dan niet volwassen geworden, gevraagd om naar de plaats te gaan waar het die geweldige klap had gekregen. Maar ja, die kinderen/volwassenen zijn inmiddels overleden. Die optie valt af. Hoe ik het ook wend of keer, ik zal naar het kadaster moeten en beland in het begin van de 19^e eeuw.

'Het Oudland en Kort Scheiwijk'.

Onderstaande kaart uit 1893 geeft het gebied (geel gearceerd) duidelijk weer. Maar we willen terug naar 1699. De vraag rijst: Hoe overbruggen we die twee eeuwen? Vroeger was gebiedsbepaling, die de perceelgrenzen aangaf, van een andere orde. Jonge kinderen werden op een hoek van het perceel geplaatst en kregen daar een enorme oorvijs. Eentje die ze gedurende hun verdere leven niet meer zouden vergeten. Mocht er later een discussie ontstaan over waar een grenslijn liep, dan werd het desbetreffende kind, al dan niet volwassen geworden, gevraagd om naar de plaats te gaan waar het die geweldige klap had gekregen. Maar ja, die kinderen/volwassenen zijn inmiddels overleden. Die optie valt af. Hoe ik het ook wend of keer, ik zal naar het kadaster moeten en beland in het begin van de 19^e eeuw.

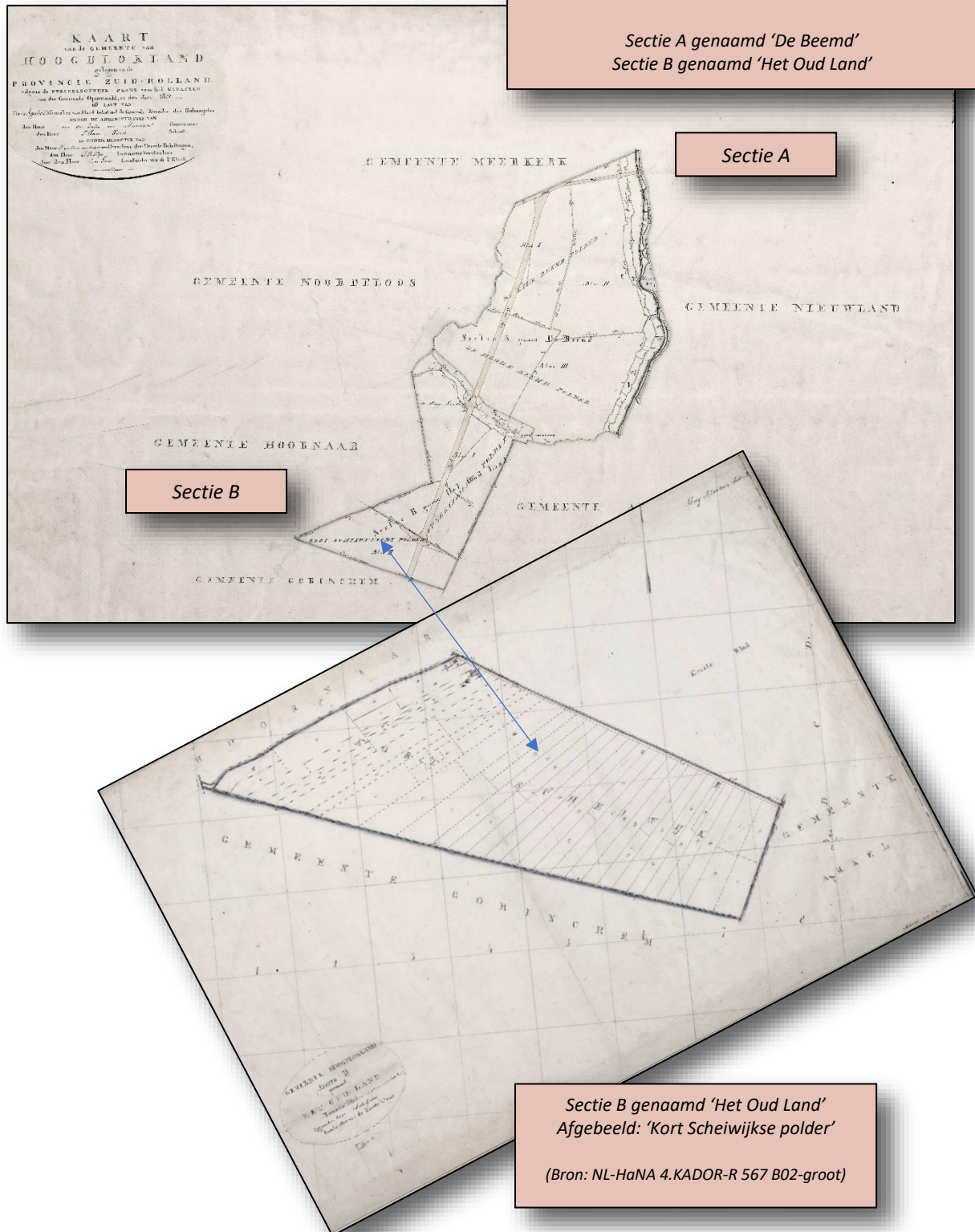
Polder 'Het Land der zes molens' (1893).
(collectie Nationaal Archief)

(collectie Nationaal Archief)

In het Nationaal Archief in Den Haag vinden we een kaart van de gemeente Hoogblokland volgens de perceelsgewijze plans⁵² voor het kadaster uit 1832. De kaart staat hieronder afgebeeld met daarbij een uitvergroting van de 'Kort Scheiwijkse' polder (sectie B).

Kaart van de gemeente Hoogblokland volgens de perceelsgewijze plans voor het kadaster in het jaar 1832.

Sectie A genaamd 'De Beemd'
Sectie B genaamd 'Het Oud Land'

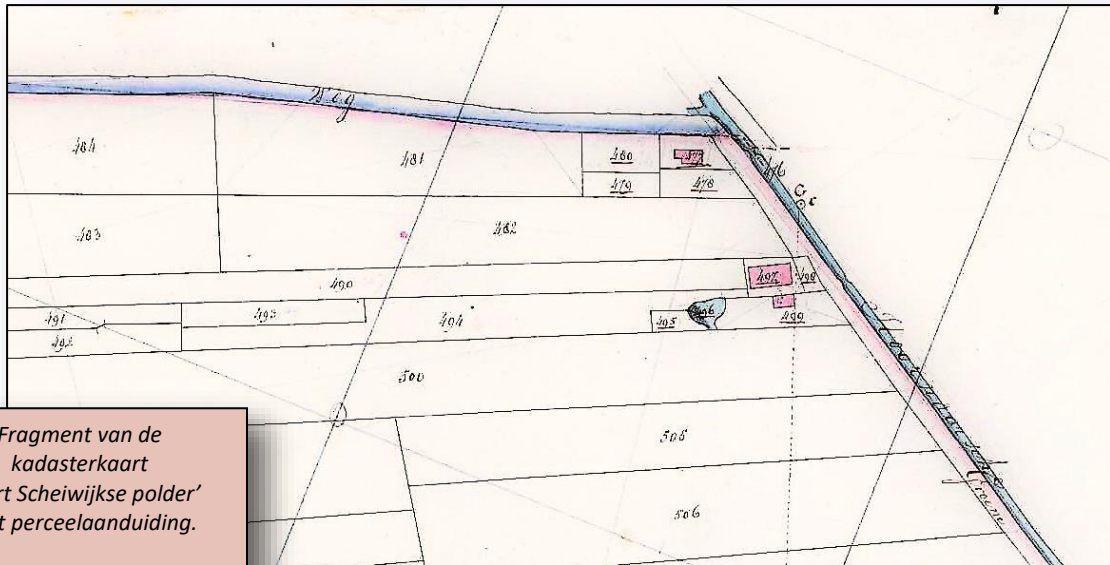

Sectie B genaamd 'Het Oud Land'
Afgebeeld: 'Kort Scheiwijkse polder'

(Bron: NL-HaNA 4.KADOR-R 567 B02-groot)

⁵²) Minuutplans / perceelplannen / kadastrale plannen. Kaart van een kadastrale sectie van een bepaalde gemeente met daarop de percelen en perceelnummers aangeduid, geeft de situatie van 1822 weer (bevroren situatie zoals al eerder beschreven op bladzijde 4 bij voetnoot 4). De meest gebruikte schaal was 1 : 2500; op het plan kon dan ongeveer 300 ha worden afgebeeld.

Wanneer we de uitvergrote kaart van de Kort Scheiwijkse polder nog verder uitvergroten dan worden de perceelnummers zichtbaar en zien we aan de Groeneweg een tweetal boerderijen staan.

Fragment van de
kadastrale kaart
'Kort Scheiwijkse polder'
met perceelaanduiding.

Zichtbaar zijn 2 boerderijen
aan de Groeneweg langs de
Hoornaarse Vliet.

(Bron: NL-HaNA 4.KADOR-R 567
B02-groot)

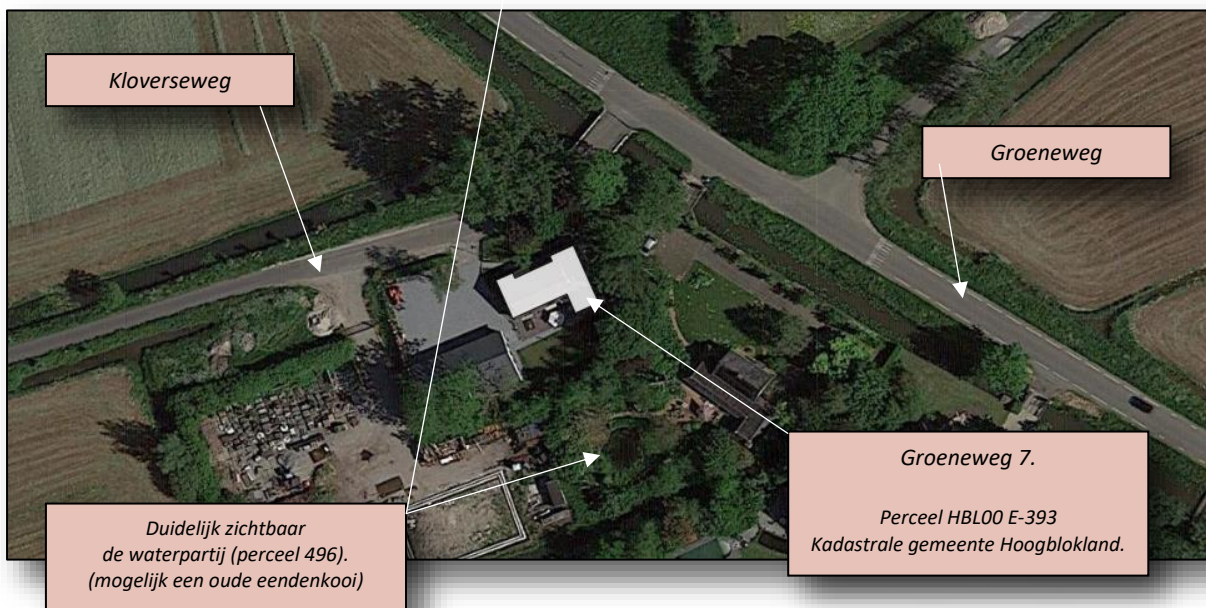
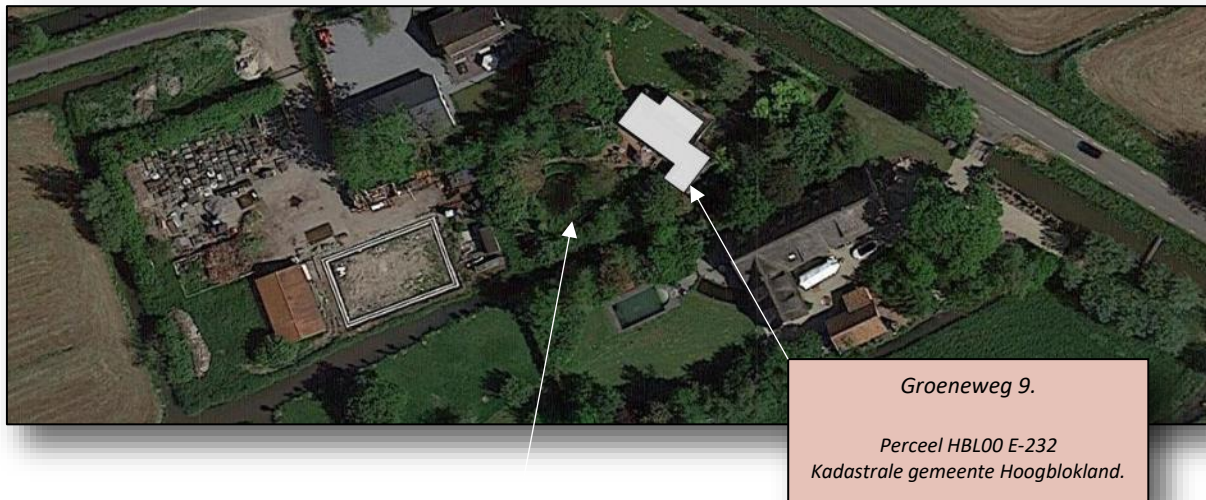
We gaan op zoek naar de eigenaren en/of bewoners. In de 'oorspronkelijke aanwijzende tafel der grondeigenaren' van de gemeente Hoogblokland, sectie B genaamd 'Het Oud Land' (afbeeldingen hiernaast) lezen we onder andere⁵³:

477 / Jan Slob (Hoornaar) / huis en erf
478 / Jan Slob (Hoornaar) / tuin
479 / Jan Slob (Hoornaar) / bouwland
480 / Jan Slob (Hoornaar) / bos/hakhout

490 / Cornelis Stam (Schelluinen) / bouwland
491 / Cornelis Stam (Schelluinen) / bouwland
492 / Cornelis Stam (Schelluinen) / weiland
493 / Cornelis Stam (Schelluinen) / bouwland
494 / Cornelis Stam (Schelluinen) / weiland
495 / Cornelis Stam (Schelluinen) / bos/hakhout
496 / Cornelis Stam (Schelluinen) / water/hakhout
497 / Cornelis Stam (Schelluinen) / huis, erf en schuur
498 / Cornelis Stam (Schelluinen) / tuin
499 / Cornelis Stam (Schelluinen) / tuin

⁵³) Op perceelnummer gesorteerd overzicht van de eigenaar, grootte en aard van het perceel, geeft de situatie van 1822 weer, bevat het nummer van de kadastrale legger en van de suppletoire of bijgevoegde aanwijzende tafel. Link naar de aanwijzende tafel: https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/rce-mediabank/detail/ed00954c-94d7-11e5-9bbb-87114ae306e4/media/0b88370f-77fe-44fc-da72-ecce65c290c9?mode=detail&view=horizontal&q=oat08076*&rows=1&page=35&sort=order_s_documentvolgorde%20asc

We hebben weer een nieuw aanknopingspunt. Jan Slob en Cornelis Stam. Zij zijn van beroep bouwman en wonen respectievelijk te Hoornaar en Schelluinen. Deze dorpen zijn sedert 1 april 1817 zelfstandig⁵⁴. Betekent dit dat hier de gemeentegrens liep of woonde de eigenaar van de grond niet op de boerderij? We zoeken verder. De twee boerderijen vinden we nog steeds terug aan de Groeneweg in de gemeente Hoogblokland.

Het hierboven afgebeelde perceel Groeneweg 7 grenst niet alleen aan de 'Groeneweg' maar ook aan de 'Kloverseweg'. De naam Kloverseweg verschijnt op de topografische kaart⁵⁵ in het midden van de vorige eeuw. Daarvoor was de naam van deze weg ook de 'Groeneweg'. Deze weg die liep tot aan de Kloverse Heul⁵⁶ bij de

⁵⁴) Schelluinen zelfstandig gemeente vanaf 1 april 1817 uit de gemeente Giessen-Nieuwkerk en Hoornaar vanaf diezelfde datum uit de gemeente Hoogblokland.

⁵⁵) Gemeentekaart van Nederland (www.topotijdreis.nl). Deze website laat zien hoe een bepaald stukje van Nederland er 50, 100 of 200 jaar geleden uitzag. Zo brengt Topotijdreis vrij nauwkeurig in beeld hoe het landschap in 200 jaar tijd is veranderd, hoe steden zijn gegroeid en nieuw land is gewonnen.

⁵⁶) 'Kloverse Heul' is een overbrugde doorgang over de Kort Scheijwische Wetering, niet te verwarren met de duiker het 'Heultje' bij de Hoornsche Vliet (kruising Hoogbloklandse weg en de Groeneweg die in 2023 de A-27 kruist middels een viaduct).

Kort-Scheiwijsche Wetering. De huidige Groeneweg heette in de 19^e eeuw Hoornaarscheweg. Over de inrichting van de wegen door de jaren heen is een duidelijke omschrijving te lezen in het boek *'Over Blokland, geschiedenis van een dorp'* (bladzijde 158). Wederom alles overziende, kan ik stellen dat Cornelis Stam en Jan Slob niet alleen bouwman waren maar ook burens. Cornelis woonde te Schelluinen en Jan in Hoornaar.

De boerderijen, staande op de percelen Groeneweg 7 en 9, zijn inmiddels verbouwd en de oorspronkelijke situatie kunnen we ons alleen nog maar inbeelden. Het oudste pand dat momenteel nog steeds aan de Groeneweg staat, dateert uit het jaar 1700. Het geeft ons een beeld hoe de boerderijen er in die tijd uitzagen.

Groeneweg 6, 4221 MG Hoogblokland.

(Fotoarchief Willem Stam 2022)

Vroeger werd de bebouwing rond de Groeneweg als een apart buurtschap gezien. Deels van de gemeente Hoogblokland (6 huizen in 1840) en deels van de gemeente Hoornaar (2 huizen in 1840). De *'Groeneweg'* was de benaming voor een onverharde weg die, ten gevolge van gering of verminderd gebruik, buiten het wagenspoor regelmatig met gras was begroeid en daardoor een groene indruk maakte⁵⁷.

Dit hoofdstuk kon alleen maar tot stand komen door veel bronnen⁵⁸ te raadplegen en de aldaar aanwezige en verstrekte informatie te vergelijken en of samen te voegen. Alle *'instanties'* ben ik daarvoor veel dank verschuldigd. Zonder deze informatie zou het ondoenlijk zijn geweest.

⁵⁷) *Statistische gegevens: In 1840 heeft de gemeente Hoogblokland 77 huizen met 552 inwoners, verdeeld in het gelijknamige dorp 37/295 (= huizen/inwoners) en de buurtschappen Bazeldijk (deels) 30/190, Groeneweg (deels) 6/40, Hooge-Giessen (deels) 2/15 en De Minkeloos (deels) 2/12.*

⁵⁸) *Erfgoedhuis Zuid-Holland; Regionaal Archief Gorinchem; SIMAV (Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden; Historische Vereniging Hoornaar, Hoogblokland Noordeloos; Stichting vrienden van Wozoco (Woonzorgcomplex) de Zes Molens; Topotijdreis; Plaatsengids (de reisgids, gemeentegids en encyclopedie van alle 7.000 plaatsen in Nederland); Kadasterdata online en Wikipedia.*

H O O R N A A R

Groene weg

H O O G B L O K L A

Overzichtsfoto's van de
Groeneweg/Kloverseweg
en omgeving anno 2022.

(Fotoarchief Willem Stam 2022)

Straat- en Kunstweg.
Groene - weg.
Dijk en Kade.
Kerk.
Molen.

H A R D I N X V E L D

Schalluinsche

de

D E

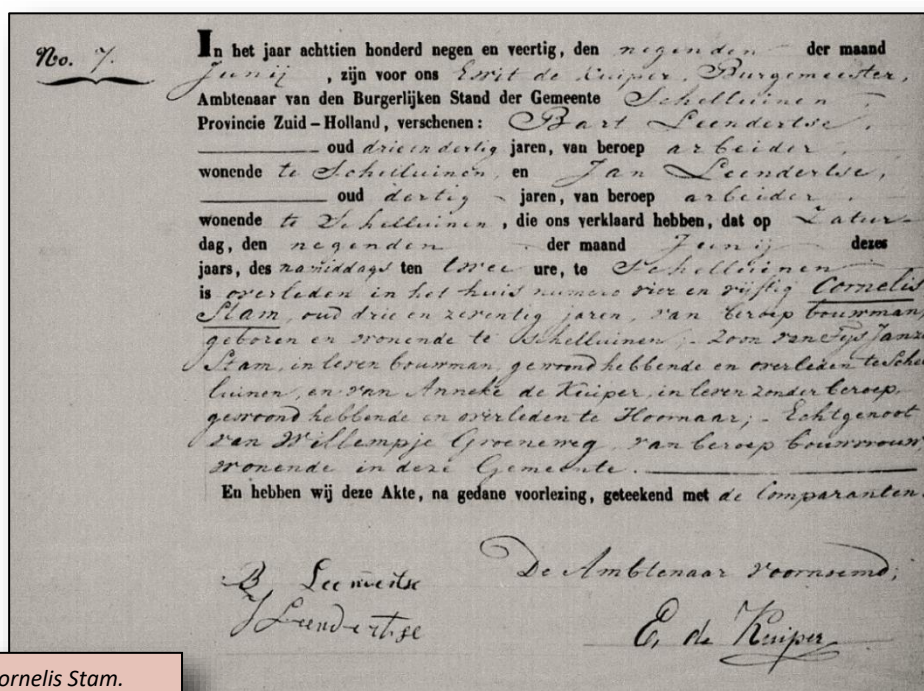

Hoofdstuk 4: Bouwman Cornelis Stam. (1^e periode)

In het begin van 19^e eeuw woont Cornelis Stam zoals we hebben kunnen lezen in Schelluinen. Zijn buurman Jan Slob woont aan dezelfde weg maar dan in Hoornaar. Zoals ik al heb vermeld zijn beide dorpen in die tijd een zelfstandige gemeente en de locatie waar Cornelis Stam en Jan Slob wonen wordt gekenmerkt door een wirwar van diverse dorpsgrenzen⁵⁹.

Om reden dat het kadaster niet meer prijsgeeft dan een naam met voornaam, beroep en woonplaats zullen we het daar mee moeten doen en richt ik mij op bouwman Cornelis Stam uit Schelluinen. In de registers van de burgerlijke stand van de gemeente Schelluinen lezen we dat op zaterdag 9 juni 1849 de 73-jarige bouwman Cornelis Stam, geboren en wonende te Schelluinen, is overleden.

Hij overlijdt te Schelluinen in het huis met nummer 54. Cornelis is een zoon van Tijs (Janszoon) Stam (gedoopt te Schelluinen, in leven bouwman gewoond hebbende en overleden te Schelluinen) en Anneke de Kuiper (gedoopt te Schelluinen, in leven zonder beroep, gewoond hebbende en overleden in het huis met nummer 53 te Hoornaar⁶⁰ op 11 mei 1821). Cornelis Stam is echtgenoot van Willempje Groeneweg, van beroep bouwvrouw en zij woont te Schelluinen. Willempje is een dochter van Huibert Groeneweg en Aantje de Booij (de Boode) en zij is overleden op 14 januari 1861 (haar overlijdensakte vermeldt geen huisnummer).

Overlijdensakte van Cornelis Stam.

(Bron: Overlijdensregister Schelluinen 1849).

Of bouwman Cornelis Stam die woont aan de Groeneweg te Schelluinen en bouwman Cornelis Stam vermeld in de hierboven afgebeelde overlijdensakte van de gemeente Schelluinen (akte nr. 7 d.d. 9 juni 1849) een en dezelfde persoon is, is met de nu voorhanden zijnde informatie, niet met zekerheid vast te stellen. We zullen moeten gaan zoeken naar de stille getuigen. Laat ik beginnen met het presenteren van alle gegevens die van het gezin Cornelis Stam en Willempje Groeneweg bekend zijn in de vorm van een 'gezinsblad'.

⁵⁹) Hoornaar, Hoogblokland, Schelluinen en Gorinchem.

⁶⁰) Het eerste Bevolkingsregister van Hoornaar (1845-1850) geeft aan dat huisnummer 53 is gesitueerd in de 'Kom' nabij de 'Hoek'.

Gezinsblad

Cornelis Stam en Willempje Groeneweg.

Stam, Cornelis

gedoopt te Schelluinen op 22 april 1776
overleden te Schelluinen op 9 juni 1849 (akte nr. 7)
zoon van Tijs Stam en Anneke de Kuiper.

Groeneweg, Willempje

geboren te Schelluinen ± 1787
overleden te Schelluinen op 14 januari 1861 (akte nr. 1)
dochter van Huijbert Groeneweg en Aantje (Huijgsdochter) de Bode / de Booij

gehuwd te Schelluinen vóór 1806

Kinderen uit dit huwelijk:

Stam, Tijs⁶¹
VOLGT op bladzijde 75

gedoopt⁶² te Hoogblokland op 22 februari 1807
overleden te Hoogblokland op 15 december 1848 (akte nr. 20)

Stam, Aantje⁶³

geboren te Hoogblokland ± 1808
overleden te Schelluinen op 14 februari 1833 (akte nr. 8)

Stam, Huijbert⁶⁴
VOLGT op bladzijde 76

geboren⁶⁵ te Schelluinen op 13 december 1810
overleden te Hoogblokland⁶⁶ op 30 oktober 1886 (akte nr. 17)

Stam, Jan⁶⁷ of Gerrit
VOLGT op bladzijde 77

geboren te Giessen-Nieuwkerk op 12 september 1813 (akte d.d. 14 september 1813 / nr. onbekend)
overleden te Schelluinen op 23 december 1860 (akte nr. 12)

⁶¹) Tijs, van beroep landbouwer (overlijdensakte vermeld 'dagloner'), trouwt te Schelluinen op 9 februari 1837 (akte nr. 1) met Aagje de Groot, geboren te Boven-Hardinxveld (Schelluinen) op 30 mei 1811, overleden te Hoogblokland op 19 maart 1851 (akte nr. 4), dochter van Klaas (Arienszoon) de Groot en Aderjaantje Gelderblom.

⁶²) 'Staat van sterfgeval' gemeente Hoogblokland d.d. december 1848 vermeldt dat hij is geboren te Schelluinen. Hij is ook bekend onder de naam Mathijs.

⁶³) Aantje woonde bij haar overlijden in Hoogblokland, huis # 40. Had geen beroep en was ongehuwd.

⁶⁴) Huijbert, van beroep landbouwer (overlijdensakte vermeldt 'bouwman'), trouwt te Schelluinen op 19 augustus 1837 (akte nr. 2) met Willempje Boon, geboren te Meerkerk op 11 augustus 1815, overleden te Gorinchem op 4 maart 1896, dochter van Antonie (Dirkszoon) Boon en Cornelia/Knelia (Gijsbertsdochter) Schoonderwoerd.

⁶⁵) Huijbert is gedoopt te Schelluinen op 23 december 1810.

⁶⁶) Overlijdensakte vermeldt dat Huijbert is overleden te Hoogblokland, huis # 6 en als moeder wordt vermeld Willempje Beuzekom.

⁶⁷) Jan, van beroep bouwman (overlijdensakte vermeldt eveneens 'bouwman'), trouwt te Schelluinen op 16 januari 1836 (akte nr. 1) met Hendrikje Vuurens, geboren te Giessen-Nieuwkerk op 11 oktober 1815, (akte d.d. 12 oktober 1815 / nr. onbekend) (van beroep bouwvrouw/landbouwse), overleden te Schelluinen op 28 februari 1888 (akte nr. 3), dochter van Jacobus Vuurens en Adriaantje (Jacobsdochter) van Houweling(en), ook bekend als Antje Houweling.

Eén van de familieraadsels, na het lezen van het familieblad, is de voornaam van de jongste zoon (geboren 12 september 1813) van Cornelis en Willempje die getrouwd was met Hendrikje Vuurens. Luidt deze nu Gerrit of Jan? Vooruitlopend op het nageslacht van Gerrit of Jan (zie bladzijde 77) laat ik jullie kennismaken met een tweetal fragmenten uit de overlijdensakten van zijn dochter Willempje en zoon Cornelis.

is overleden: Willempje Stam, oud vier en dertig jaren, zonder beroep, geboren en wonende te Schelluinen, ongehuwd, dochter van Gerrit Stam, overleden van Hendrika Vuurens, van der beroep wonende te Schelluinen.

Willempje Stam,
dochter van Gerrit Stam en Hendrika Vuurens.

is overleden: Cornelis Stam, oud twintig jaren, geboren en gewoond hebbende te Schelluinen, zonder beroep en ongehuwd, zoon van Jan Stam overleden en van Hendrika Vuurens, zonder beroep, wonende te Schelluinen.

Cornelis Stam,
zoon van Jan Stam en Hendrika Vuurens.

De geboorteakte. d.d. 14 september 1813, geraadpleegd middels 'Genver, wegwijzer in de wondere wereld van FamilySearch', vermeldt dat het kind 'Gerrit' is genaamd. De huwelijksakte, de huwelijksbijlage alsmede de overlijdensakte spreken, zonder verdere vermelding of reden, over 'Jan' waarbij ik zeker weet dat het hier geen tweeling betreft. Alles is te herleiden naar de datum van 14 september 1813. De geboorteaktes geraadpleegd bij het Regionaal Archief Gorinchem, waarvan één gesteld in het Frans en één in het Nederlands, vermelden de roepnaam 'Jan'. Er zijn daarom drie verschillende geboorteaktes met 14 september 1813 als datum van opmaak. Een daarvan heeft geen handtekeningen maar vermeldt 'was getekend'.

Als we weten dat beide opa's Tijs Stam en Huijbert Groeneweg al vernoemd zijn dan is bij de geboorte van de volgende zoon, volgens de in die tijd geldende mores, opa van vaderskant aan de beurt. Dat is Jan (Gerrits) Stam. Hiermee lijkt het raadsel te zijn opgelost en spreken we verder gewoon van Jan Stam en laten het patroniem Gerrit verder voor wat het is. Deze conclusie wordt onderschreven door de akte op bladzijde 73. Daar worden als naaste bloedverwanten vermeld: moeder Willempje Groeneweg, de weduwe van Cornelis Stam, en haar kinderen Huijbert en Jan Stam, de broers van Matthijs (Tijs / Mathijs). De naam Gerrit wordt in deze akte niet genoemd.

Wanneer we het 'gezinsblad' van Cornelis Stam en Willempje Groeneweg bekijken dan valt het op dat zowel hun zonen Huijbert en Jan, alsmede vader te boek staan als 'bouwman' en Willempje als 'bouwvrouw'. Het beroep van zoon Tijs is 'daglooner'. Een bouwman/vrouw is eigenlijk iemand die het land bewerkt, bebouwt. Een landbouwer, een akkerman. Een dagloner had geen vaste betrekking en verdiende daardoor niet als er geen werk voorhanden was. Toch was hij met zijn gezin afhankelijk van één boerderij, waarvan hij vaak op loopafstand woonde. Of dit bij Tijs het geval is, wordt een lastig verhaal. Wel ga ik proberen een klein tipje van de sluier op te lichten en de aandachtige lezer zal regelmatig een aanwijzing vinden. We weten inmiddels dat Tijs overleden is op 15 december 1848. Dat is eerder dan zijn vader Cornelis. Die overleed op 9 juni 1849.

Al met al kunnen we met recht spreken van een boerenfamilie. Een familie die leeft en werkt op de akkers. Het is altijd hard zwoegen geweest op het land. De landbouwers waren niet alleen afhankelijk van het weer maar ook van de bodemgesteldheid. Tijdens het hoofdstuk *'Bazeldijk'* heb ik er al een en ander gezegd over het boer zijn. Ik laat het hier dan ook maar achterwege.

'Boerengezin aan de maaltijd'.

Jozef Israëls (1824-1911)
Nederlands schilder.

(Van Gogh Museum, Amsterdam)

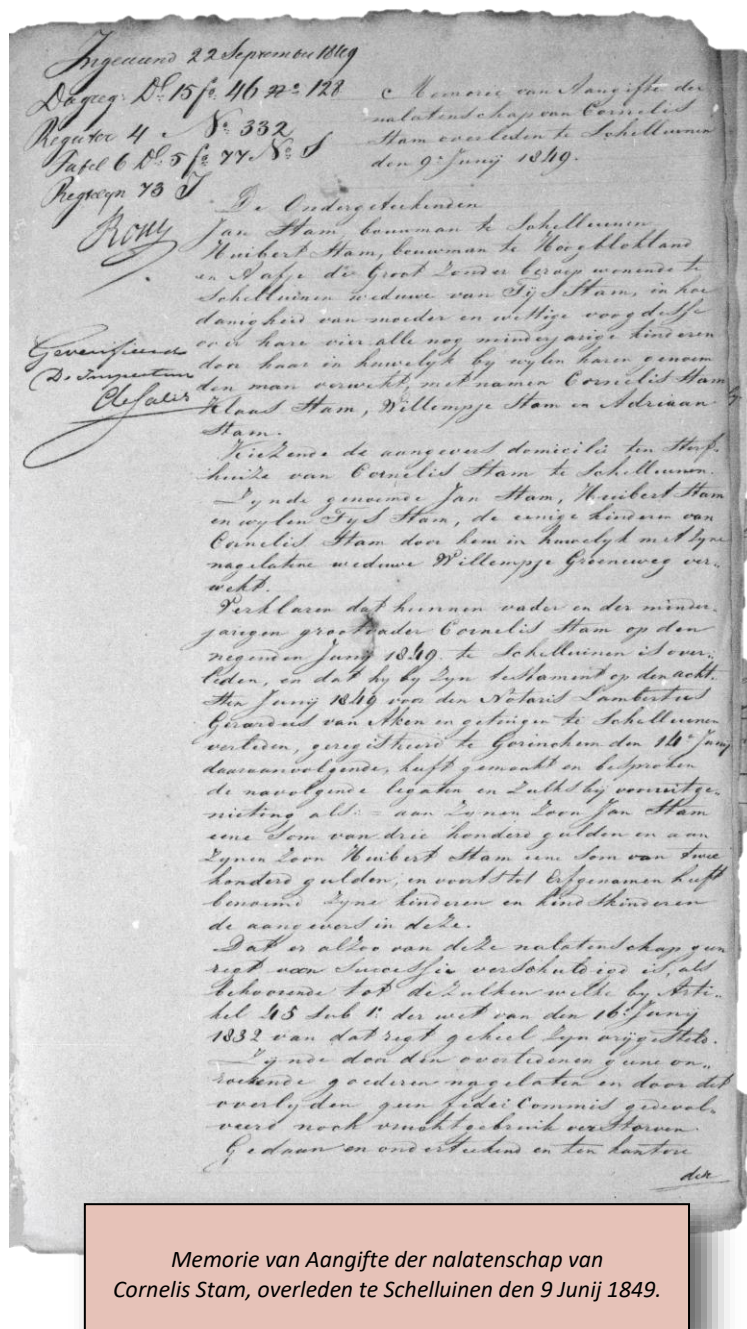
'Middagmaal in een boerengezin'.

Albert Neuhuys (1844-1914).
Nederlands schilder

(Rijksmuseum Amsterdam)

Nu we het gezinsblad kennen, keren we even terug naar het overlijden van Cornelis Stam te Schelluinen op zaterdag 9 juni 1849. Kennelijk wist Cornelis dat zijn levenseinde naderde. Op vrijdag 8 juni 1849, daags voor zijn overlijden, laat hij te Schelluinen een testament⁶⁸ opmaken door notaris Lambertus Gerardus van Aken en hij benoemd als erfgenamen zijn zonen Huijbert en Jan en zijn kleinkinderen Cornelis, Klaas, Willempje en Adriaan. Het zijn de kinderen van zijn al overleden zoon Tijs (Mathijs / Matthijs) en Aagje de Groot.

⁶⁸) *Memorie van Aangifte. Nationaal Archief (Rijksarchief in Zuid-Holland) 3.06.05 Inventaris van de Memories van Successie van Zuid-Holland, 1806-1927 / 2.4.05 Kantoor Gorinchem (inventaris nummer: 3129 / jaar 1849 folio 257).*

Schelluinen met Lesje/Lijsje (Claasdochter) Liefholland. In het register van de huwelijksinschrijvingen staat vermeldt: 'beide wonende op de Haer'. Op zijn beurt is Jan de oudste zoon van Gerrit (Claeszoon) Stam. Gerrit

In de 'Memorie van Aangifte der nalatenschap'⁶⁹ lezen we dat zijn kinderen Huijbert, bouwman te Hoogblokland en Jan, bouwman te Schelluinen, al 'met warme hand'⁷⁰ zijn bedacht. Jan heeft driehonderd en Huijbert tweehonderd gulden ontvangen van hun vader. Cornelis dochter Aantje, geboren ± 1808 is ongehuwd gebleven en overleden in 1833. Zij wordt dan ook verder niet vermeld. Wie we wel tegenkomen is zoon Tijs. Hij is in 1848 overleden en de belangen worden waargenomen door zijn echtgenote, weduwe Aafje (Aagje) de Groot. Zij woont te Schelluinen en is moeder en 'voogdesse' over hun vier kinderen: Cornelis, Klaas, Willempje en Adriaan Stam. De kinderen worden wel genoemd als erfgenamen maar ontvangen niets uit de warme hand van hun grootvader. Als ook hun moeder Aagje in 1851 komt te overlijden worden zij 'wees'. Hoe het daarna verder met de 'wezen' afloopt, kunnen we verderop lezen. Vooralsnog nog niet in dit hoofdstuk, waarbij we op zoek zijn naar de stille getuigen over de identiteit van Cornelis Stam, maar op bladzijde 72 en 73. Voor nu ga ik verder.

De vader van Cornelis Stam is zoals we hebben kunnen lezen Tijs Stam (gedoopt te Schelluinen op 1 maart 1733), eveneens bouwman van beroep en gehuwd met de in Schelluinen gedoopte en wonende Anneke de Kuiper. De vader van Tijs is Jan Stam. Jan is op 12 oktober 1698 te Hoornaar gedoopt en trouwt in 1729 te

⁶⁹) Binnen zes maanden na het overlijden moesten de erfgenamen (óf een van hen) in het ressort van het kantoor, waar de overledene zijn/haar laatste woonplaats had, een memorie van aangifte indienen. De aangifte diende schriftelijk te geschieden en inzicht te geven in de aard en de waarde der nalatenschap. Iedereen, ook de van de betaling van successierechten vrijgestelde personen dan wel instellingen, was verplicht een memorie van aangifte in te dienen. Werd er geen successierecht geheven, dan diende de aangifte voor het bijhouden van het kadaster en voor de heffing van het recht op legaten. De erfgenamen hoefden in dit geval alleen hun naam, de goederen plus kadastrale ligging, de verwantschap tot de overledene en het bestaan van eventuele testamenten op te geven (bron: www.archieven.nl).

⁷⁰) 'Schenking met warme of koude hand'. Een schenking met koude hand is eigenlijk gewoon een erfenis, terwijl een schenking met warme hand betekent dat al bij leven vermogen of persoonlijke eigendommen worden weggegeven.

DIENST

1850.

GEMEENTE

Hoogblokland

eigendoms-veranderingen, welke, zonder
plaatse, dadelijk in den perceelsgewijzen
worden overgebracht.

1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	1/7	1/8	1/9	1/10	1/11	1/12	1/13	1/14	1/15	1/16	1/17	1/18	1/19	1/20	1/21	1/22	1/23	1/24	1/25	1/26	1/27	1/28	1/29	1/30	1/31	1/32	1/33	1/34	1/35	1/36	1/37	1/38	1/39	1/40	1/41	1/42	1/43	1/44	1/45	1/46	1/47	1/48	1/49	1/50	1/51	1/52	1/53	1/54	1/55	1/56	1/57	1/58	1/59	1/60	1/61	1/62	1/63	1/64	1/65	1/66	1/67	1/68	1/69	1/70	1/71	1/72	1/73	1/74	1/75	1/76	1/77	1/78	1/79	1/80	1/81	1/82	1/83	1/84	1/85	1/86	1/87	1/88	1/89	1/90	1/91	1/92	1/93	1/94	1/95	1/96	1/97	1/98	1/99	1/100	1/101	1/102	1/103	1/104	1/105	1/106	1/107	1/108	1/109	1/110	1/111	1/112	1/113	1/114	1/115	1/116	1/117	1/118	1/119	1/120	1/121	1/122	1/123	1/124	1/125	1/126	1/127	1/128	1/129	1/130	1/131	1/132	1/133	1/134	1/135	1/136	1/137	1/138	1/139	1/140	1/141	1/142	1/143	1/144	1/145	1/146	1/147	1/148	1/149	1/150	1/151	1/152	1/153	1/154	1/155	1/156	1/157	1/158	1/159	1/160	1/161	1/162	1/163	1/164	1/165	1/166	1/167	1/168	1/169	1/170	1/171	1/172	1/173	1/174	1/175	1/176	1/177	1/178	1/179	1/180	1/181	1/182	1/183	1/184	1/185	1/186	1/187	1/188	1/189	1/190	1/191	1/192	1/193	1/194	1/195	1/196	1/197	1/198	1/199	1/200	1/201	1/202	1/203	1/204	1/205	1/206	1/207	1/208	1/209	1/210	1/211	1/212	1/213	1/214	1/215	1/216	1/217	1/218	1/219	1/220	1/221	1/222	1/223	1/224	1/225	1/226	1/227	1/228	1/229	1/230	1/231	1/232	1/233	1/234	1/235	1/236	1/237	1/238	1/239	1/240	1/241	1/242	1/243	1/244	1/245	1/246	1/247	1/248	1/249	1/250	1/251	1/252	1/253	1/254	1/255	1/256	1/257	1/258	1/259	1/260	1/261	1/262	1/263	1/264	1/265	1/266	1/267	1/268	1/269	1/270	1/271	1/272	1/273	1/274	1/275	1/276	1/277	1/278	1/279	1/280	1/281	1/282	1/283	1/284	1/285	1/286	1/287	1/288	1/289	1/290	1/291	1/292	1/293	1/294	1/295	1/296	1/297	1/298	1/299	1/300	1/301	1/302	1/303	1/304	1/305	1/306	1/307	1/308	1/309	1/310	1/311	1/312	1/313	1/314	1/315	1/316	1/317	1/318	1/319	1/320	1/321	1/322	1/323	1/324	1/325	1/326	1/327	1/328	1/329	1/330	1/331	1/332	1/333	1/334	1/335	1/336	1/337	1/338	1/339	1/340	1/341	1/342	1/343	1/344	1/345	1/346	1/347	1/348	1/349	1/350	1/351	1/352	1/353	1/354	1/355	1/356	1/357	1/358	1/359	1/360	1/361	1/362	1/363	1/364	1/365	1/366	1/367	1/368	1/369	1/370	1/371	1/372	1/373	1/374	1/375	1/376	1/377	1/378	1/379	1/380	1/381	1/382	1/383	1/384	1/385	1/386	1/387	1/388	1/389	1/390	1/391	1/392	1/393	1/394	1/395	1/396	1/397	1/398	1/399	1/400	1/401	1/402	1/403	1/404	1/405	1/406	1/407	1/408	1/409	1/410	1/411	1/412	1/413	1/414	1/415	1/416	1/417	1/418	1/419	1/420	1/421	1/422	1/423	1/424	1/425	1/426	1/427	1/428	1/429	1/430	1/431	1/432	1/433	1/434	1/435	1/436	1/437	1/438	1/439	1/440	1/441	1/442	1/443	1/444	1/445	1/446	1/447	1/448	1/449	1/450	1/451	1/452	1/453	1/454	1/455	1/456	1/457	1/458	1/459	1/460	1/461	1/462	1/463	1/464	1/465	1/466	1/467	1/468	1/469	1/470	1/471	1/472	1/473	1/474	1/475	1/476	1/477	1/478	1/479	1/480	1/481	1/482	1/483	1/484	1/485	1/486	1/487	1/488	1/489	1/490	1/491	1/492	1/493	1/494	1/495	1/496	1/497	1/498	1/499	1/500	1/501	1/502	1/503	1/504	1/505	1/506	1/507	1/508	1/509	1/510	1/511	1/512	1/513	1/514	1/515	1/516	1/517	1/518	1/519	1/520	1/521	1/522	1/523	1/524	1/525	1/526	1/527	1/528	1/529	1/530	1/531	1/532	1/533	1/534	1/535	1/536	1/537	1/538	1/539	1/540	1/541	1/542	1/543	1/544	1/545	1/546	1/547	1/548	1/549	1/550	1/551	1/552	1/553	1/554	1/555	1/556	1/557	1/558	1/559	1/560	1/561	1/562	1/563	1/564	1/565	1/566	1/567	1/568	1/569	1/570	1/571	1/572	1/573	1/574	1/575	1/576	1/577	1/578	1/579	1/580	1/581	1/582	1/583	1/584	1/585	1/586	1/587	1/588	1/589	1/590	1/591	1/592	1/593	1/594	1/595	1/596	1/597	1/598	1/599	1/600	1/601	1/602	1/603	1/604	1/605	1/606	1/607	1/608	1/609	1/610	1/611	1/612	1/613	1/614	1/615	1/616	1/617	1/618	1/619	1/620	1/621	1/622	1/623	1/624	1/625	1/626	1/627	1/628	1/629	1/630	1/631	1/632	1/633	1/634	1/635	1/636	1/637	1/638	1/639	1/640	1/641	1/642	1/643	1/644	1/645	1/646	1/647	1/648	1/649	1/650	1/651	1/652	1/653	1/654	1/655	1/656	1/657	1/658	1/659	1/660	1/661	1/662	1/663	1/664	1/665	1/666	1/667	1/668	1/669	1/670	1/671	1/672	1/673	1/674	1/675	1/676	1/677	1/678	1/679	1/680	1/681	1/682	1/683	1/684	1/685	1/686	1/687	1/688	1/689	1/690	1/691	1/692	1/693	1/694	1/695	1/696	1/697	1/698	1/699	1/700	1/701	1/702	1/703	1/704	1/705	1/706	1/707	1/708	1/709	1/710	1/711	1/712	1/713	1/714	1/715	1/716	1/717	1/718	1/719	1/720	1/721	1/722	1/723	1/724	1/725	1/726	1/727	1/728	1/729	1/730	1/731	1/732	1/733	1/734	1/735	1/736	1/737	1/738	1/739	1/740	1/741	1/742	1/743	1/744	1/745	1/746	1/747	1/748	1/749	1/750	1/751	1/752	1/753	1/754	1/755	1/756	1/757	1/758	1/759	1/760	1/761	1/762	1/763	1/764	1/765	1/766	1/767	1/768	1/769	1/770	1/771	1/772	1/773	1/774	1/775	1/776	1/777	1/778	1/779	1/780	1/781	1/782	1/783	1/784	1/785	1/786	1/787	1/788	1/789	1/790	1/791	1/792	1/793	1/794	1/795	1/796	1/797	1/798	1/799	1/800	1/801	1/802	1/803	1/804	1/805	1/806	1/807	1/808	1/809	1/810	1/811	1/812	1/813	1/814	1/815	1/816	1/817	1/818	1/819	1/820	1/821	1/822	1/823	1/824	1/825	1/826	1/827	1/828	1/829	1/830	1/831	1/832	1/833	1/834	1/835	1/836	1/837	1/838	1/839	1/840	1/841	1/842	1/843	1/844	1/845	1/846	1/847	1/848	1/849	1/850	1/851	1/852	1/853	1/854	1/855	1/856	1/857	1/858	1/859	1/860	1/861	1/862	1/863	1/864	1/865	1/866	1/867	1/868	1/869	1/870	1/871	1/872	1/873	1/874	1/875	1/876	1/877	1/878	1/879	1/880	1/881	1/882	1/883	1/884	1/885	1/886	1/887	1/888	1/889	1/890	1/891	1/892	1/893	1/894	1/895	1/896	1/897	1/898	1/899	1/900	1/901	1/902	1/903	1/904	1/905	1/906	1/907	1/908	1/909	1/910	1/911	1/912	1/913	1/914	1/915	1/916	1/917	1/918	1/919	1/920	1/921	1/922	1/923	1/924	1/925	1/926	1/927	1/928	1/929	1/930	1/931	1/932	1/933	1/934	1/935	1/936	1/937	1/938	1/939	1/940	1/941	1/942	1/943	1/944	1/945	1/946	1/947	1/948	1/949	1/950	1/951	1/952	1/953	1/954	1/955	1/956	1/957	1/958	1/959	1/960	1/961	1/962	1/963	1/964	1/965	1/966	1/967	1/968	1/969	1/970	1/971	1/972	1/973	1/974	1/975	1/976	1/977	1/978	1/979	1/980	1/981	1/982	1/983	1/984	1/985	1/986	1/987	1/988	1/989	1/990	1/991	1/992	1/993	1/994	1/995	1/996	1/997	1/998	1/999	1/1000	1/1001	1/1002	1/1003	1/1004	1/1005	1/1006	1/1007	1/1008	1/1009	1/1010	1/1011	1/1012	1/1013	1/1014	1/1015	1/1016	1/1017	1/1018	1/1019	1/1020	1/1021	1/1022	1/1023	1/1024	1/1025	1/1026	1/1027	1/1028	1/1029	1/1030	1/1031	1/1032	1/1033	1/1034	1/1035	1/1036	1/1037	1/1038	1/1039	1/1040	1/1041	1/1042	1/1043	1/1044	1/1045	1/1046	1/1047	1/1048	1/1049	1/1050	1/1051	1/1052	1/1053	1/1054	1/1055	1/1056	1/1057	1/1058	1/1059	1/1060	1/1061	1/1062	1/1063	1/1064	1/1065	1/1066	1/1067	1/1068	1/1069	1/1070	1/1071	1/1072	1/1073	1/1074	1/1075	1/1076	1/1077	1/1078	1/1079	1/1080	1/1081	1/1082	1/1083	1/1084	1/1085	1/1086	1/1087	1/1088	1/1089	1/1090	1/1091	1/1092	1/1093	1/1094	1/1095	1/1096	1/1097	1/1098	1/1099	1/1100	1/1101	1/1102	1/1103	1/1104	1/1105	1/1106	1/1107	1/1108	1/1109	1/1110	1/1111	1/1112	1/1113	1/1114	1/1115	1/1116	1/1117	1/1118	1/1119	1/1120	1/1121	1/1122	1/1123	1/1124	1/1125	1/1126	1/1127	1/1128	1/1129	1/1130	1/1131	1/1132	1/1133	1/1134	1/1135	1/1136	1/1137	1/1138	1/1139	1/1140	1/1141	1/1142	1/1143	1/1144	1/1145	1/1146	1/1147	1/1148	1/1149	1/1150	1/1151	1/1152	1/1153	1/1154	1/1155	1/1156	1/1157	1/1158	1/1159	1/1160	1/1161	1/1162	1/1163	1/1164	1/1165	1/1166	1/1167	1/1168	1/1169	1/1170	1/1171	1/1172	1/1173	1/1174	1/1175	1/1176	1/1177	1/1178	1/1179	1/1180	1/1181	1/1182	1/1183	1/1184	1/1185	1/1186	1/1187	1/1188	1/1189	1/1190	1/1191	1/1192	1/1193	1/1194	1/1195	1/1196	1/1197	1/1198	1/1199	1/1200	1/1201	1/1202	1/1203	1/1204	1/1205	1/1206	1/12
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------

Hoofdstuk 5: 'Op de Haer', 'Op de Ho(o)ge Giessen' of 'In de Banne van Gorcum'. (1^e periode)

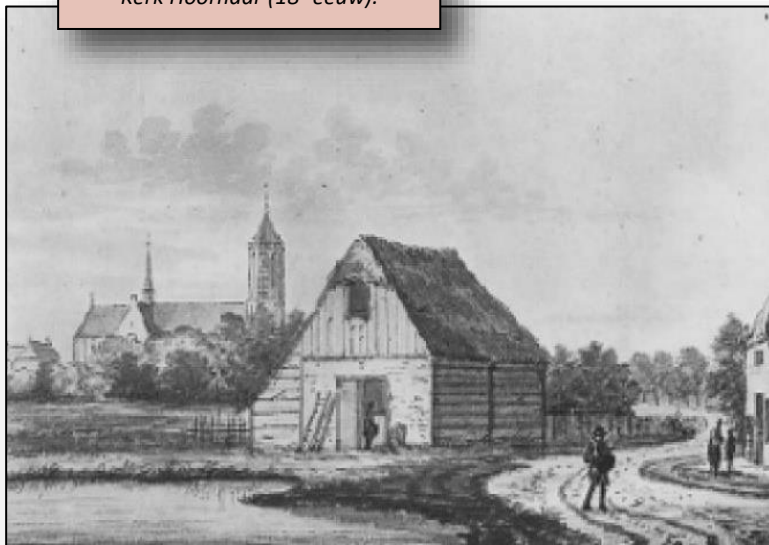
In het vorige hoofdstuk hebben we gezocht naar bewijs of bouwman Cornelis Stam die woont aan de Groeneweg te Schelluinen en bouwman Cornelis Stam vermeld in de overlijdensakte van de gemeente Schelluinen een en dezelfde persoon is. We hebben inmiddels wel een duidelijk aanwijzing die dit bevestigt, maar een bekend gezegde luidt: *'één bewijs is nog geen bewijs'*. We gaan verder zoeken.

Formeel kennen we in Nederland, na de Bataafs-Franse tijd (1795-1813), scheiding van kerk en staat. De kerkelijke en de staatkundige macht zijn niet in dezelfde handen en zij kunnen geen beslissende invloed op elkaar uitoefenen. Vóór de Bataaf-Franse tijd, in die tijd de Republiek der Verenigde Nederlanden genoemd, zag het er in Nederland heel anders uit. De kerk en de staat waren verweven. Het is bij genealogisch onderzoek iets om rekening mee te houden. Geboorte, huwelijk en overlijden waren voor 1813 geen zaken voor de overheid maar kerkelijke aangelegenheden. Dopen, trouwen en begraven deed men in de kerk en de registratie daarvan werd bijgehouden in de doop-, trouw- en begraafregisters⁷³ van het kerkelijke genootschap waartoe onze voorouders behoorden. Tot welke kerkelijke gemeente je behoorde, en dan bedoel ik niet de levensbeschouwelijke groepering waartoe men zichzelf rekent, verschilde van tijd tot tijd. De grenzen van de kerkelijke gemeente alsmede de gemeentegrenzen werden regelmatig gecorrigeerd, terwijl de locatie waar hij of zij woonde niet veranderde. Woonden je ouders eerst in huis van de diaconie *'aan de Groeneweg op Scheiwijk'* in Hoogblokland, even later in de tijd komen ze *'van de Haar'* of wonen *'op de Haer'* onder Schelluinen en vallen dan onder het herderlijk gezag van de kerk in Schelluinen. Woonden ze *'in de Ho(o)ge Giessen'* onder Hoornaar⁷⁴ dan lag deze verantwoordelijkheid bij de kerk van Hoornaar.

Laat ik als voorbeeld Gerrit (Claeszoon) Stam nemen die in 1696 in Hoornaar trouwt met Neeltje Thijsse en in 1699 het huis koopt aan de Groeneweg op Scheiwijk. Alle kinderen uit dit huwelijk worden gedoopt in Hoornaar. Zijn vader, Claes (Gerritszoon) Stam, trouwt in 1671 te Hoornaar met Neeltje Willems. Hun kinderen worden gedoopt in Meerkerk en Arkel. Waar wonen ze nu precies. Het begint mij een beetje te tolleren. Wel weet ik dat Claes en Gerrit Stam en hun beide echtgenotes in 1703 aangehaald worden in een verslag opgemaakt door de kerkenraad van Hoornaar⁷⁵.

Regelmatig bezocht dominee Franciscus van Dooren, samen met een of meerdere ouderlingen, de kerkelijke gemeente. Zoals in het verslag staat vermeld verkeerde de gemeente veelal *'in een volcomen rust'* en kon het Heilig Avondmaal worden bediend. In 1701 werd alles nog *'in rust en vrede'* bevonden. Dat kon in 1702 niet meer. Nederland was toen in strijd *'tegens d' twee machtige coninghe van Vrankrijck en Spangje'* (Spaanse Successie Oorlog van 1702 tot 1712) en de vrede was in die tijd ver te zoeken.

Kerk Hoornaar (18^e eeuw).

⁷³) Afgekort DTB's. De officiële naam is *'Retroacta van de Burgerlijke Stand'*.

⁷⁴) De Ho(o)ge Giessen is een buurtschap in de provincie Zuid-Holland, in de streek Alblasserwaard. Tot en met 1985 behoorde het deels tot de gemeente Hoornaar, deels tot de gemeente Hoogblokland.

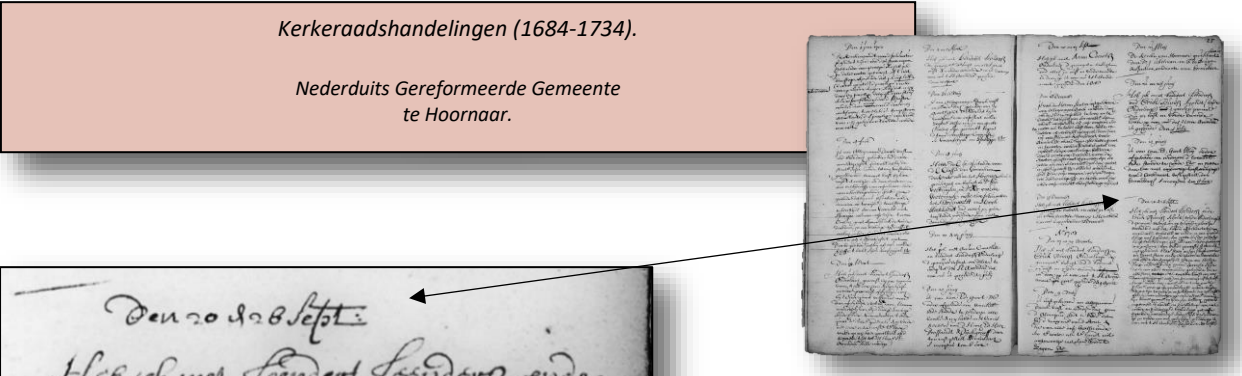
⁷⁵) Kerkenraadshandelingen 1684-1734 van de Nederduits Gereformeerde Gemeente te Hoornaar.

Kerkeraadshandelingen (1684-1734).

Nederduits Gereformeerde Gemeente
te Hoornaar.

Kerkeraadshandelingen (1684-1734).

Nederduits Gereformeerde Gemeente
te Hoornaar.

Den 20 d 28 Septe

Als ich mer Leender Leenders ende
Erick Teunisz Schoon. (beide Onderling)
d gemeyn besloffen op d segde plaats
bevoond d wel der lufft e oetredet zyn
waerdoodt Broedert: or vrede in een vyand-
schap wal dander 100 gebede wy de jnast
kuyt bescheidinge (get 10 daer mede geveure
(me pastore) Ben Besed geveest 2 denich
huytgeender Claelstam en syn kuyt vortw
en Gerrit stam en syn kuyt vortw vrede
ont segde seer dongelycht 10 zyn van delye
Dix. en delye dize goetend spoeche segde
daly van aede bevoegmede gelede e ende
getapert. ~~te dize~~ wal, welcke twiyl wy noy
door d tuijginge noy door d maeninge of bestraf-
finge eende wey neem e d d twee partije
d den 100er op wy genodsaacht wiede beyde
dese partije te goeyn onse kkralt den 28 Septe
gete 10 naer aenroepinge vande seer naem
syn Grondgecomten geer syn belang gebeend
ingebrocht is eynel: na dwilshing van veel
vrode e en maeninge d vrande segge getoffe
d geveure inaelcander wiede delye en syn daer
op in vrede van ont gete 10 e, en daer op is
van ont t H: Avond in geveure den 30 Septe.

In september 1703 waren er ook in Hoornaar spanningen maar dan meer op het persoonlijke vlak. Dominee Franciscus van Dooren bezocht toen *‘Claes Stam en zijn huijsvrouw en Gerrit Stam en zijn huijsvrouw’*. Zij waren boos om reden dat zij oneerlijk zouden zijn behandeld door Aeltje Dirx. Aeltje op haar beurt verklaarde dat zij door hen was uitgescholden en aangetast in haar goede naam en eer. De dominee kon ter plaatse de twist niet wegnemen, *‘noch door overtuiginge, noch door vermaeninge of bestraffinge.’* Maar zoals altijd kwam het weer goed toen zij voor de kerkenraad moesten verschijnen. Zij hadden elkaar vergeven en de vriendschap weer gevonden waardoor zij in vrede heen konden gaan. Als we dit lezen zouden we kunnen veronderstellen dat in 1703 zowel Gerrit als zijn vader Claes in Hoornaar wonen en dus ook Claes de Bazeldijk heeft verlaten.

Daarentegen vermeldt de lidmatenlijst van Hoogblokland (1694/1695) dat de bewoners *‘in de Ho(o)ge Giessen’* behoren tot Hoogblokland⁷⁶. Als we ons willen verdiepen in deze materie moeten we niet raar opkijken dat we wegzakken in een moeras waar niet meer uit te komen is. Het is een puzzel waarvan iemand wellicht de oplossing weet, maar ik ben er niet uitgekomen. Het boeit ook allemaal niet zo en ik laat het maar voor wat het is⁷⁷.

Wat wel duidelijk is, is de belastingplicht. De bewoners van de Groeneweg op Scheiwijk woonden gedurende al die tijd *'in de Banne van Gorinchem'* waarbij Gorinchem niet alleen het economisch maar ook het administratief centrum was. Op financieel gebied waren zij de baas en o.a. de grond- en huizenbelasting (verpondingen⁷⁸) werden afgedragen aan Gorinchem. Zo wordt er in 1733 een keurig overzicht gemaakt van de belastingplichtigen

⁷⁶⁾ Evenzo behoren tot Blokland de lidmaten die wonen 'In de Minkelis (Minkeloos)', 'In den Beempt' en 'Aan den Bazeldijk'.

⁷⁷⁾ Sya Dercksen-Keunen uit Zoetermeer (e-mail: hs.dercksen@planet.nl) verricht momenteel onderzoek naar met name de families Wemmers en van Muijlwijk uit Hoogblokland. Wellicht is op termijn de sleutel bij haar te vinden. In 2025 heeft zij haar onderzoek afgerond en mij in het bezit gesteld van de resultaten. Ik moet nog op zoek naar de sleutel.

⁷⁸⁾ Dit was een belasting op alle onroerende goederen waaruit inkomsten werden verkregen. Dit belastingstelsel werd gehandhaafd tot en met 1810 (invoering van het Franse kadasterstelsel. Gegevens over de verponding werden opgeschreven in verpondingskohieren. Deze kohieren geven informatie over het aantal huizen per plaats en wie de huizen bezaten.

'In de Banne van Gorinchem' en lezen we in het 'Quohier of Gaderboeck der Verpondingen over alle de Huysen ende andere Gebouwen, geene uytgesondert, die in den Banne van Gorinchem en jurisdictie van dien zijn bevonden' dat Gerrit Stam hier woonachtig is⁷⁹. Daarnaast woont er ook Claas Liefholland. Ze zijn te vinden op nummer 21 (Claas Hendricks Lief van Holland / 10-0-0) en nummer 23 (Gerrit Stam / 0-15-0).

Quohier, of Gaderboeck der Verpondingen over alle de Huysen ende andere Gebou- wen, geene uytgesondert, die in den Banne van Gorinchem en jurisdictie van dien zijn be- vonden, geformiert uit de nieuwe Quohieren by de Commissarissen tot het Reider generaal der Verpondin- ge over de Huysen, aan de Eere- nasten van Holland en West- Vriesland op den 23 September 1733 overgegeven, in gevolge van haer Edele Groot Mogende Resolutie van den 23 September voorschreef, en die van haer Edele Mogende van den 5 Octo- ber daer aan volgende: Waar na 4178	21. Claas Hendricks Lief van Holland - - - - - 1 - - -
	22. Mevrouw Tellen - - - - - 2 10 -
	23. Gerrit Stam - - - - - 15 -

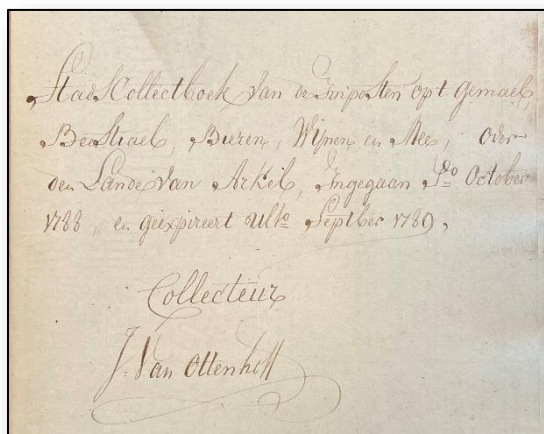
Wellicht zijn er nu lezers die de wenkbrauwen fronsen. Wat moeten we hier mee? Maar let op: Op 10 april 1729 trouwen Jan (Gerritszoon) Stam en Lesje/Lijsje (Claasdochter) Liefholland in de kerk van Schelluinen. In het trouwboek lezen we dat beiden woonachtig zijn op de Haer. Het is op zich een enkel feit maar evenzo een stukje van de puzzel. Jan is de oudste zoon van Gerrit (Claeszoon) Stam en Neeltje Thijsse die in 1699 het huis aan de Groeneweg op Scheiwijk hebben gekocht van het diaconie armbestuur van Hoogblokland. Daarnaast is Lesje/Lijsje de dochter van de belastingplichtige Claas (Hendrickszoon) Lief van Holland, die in Arkel is gehuwd met Geertje (Gerritsdochter) de Kreij.

A.º 1729 Lijst met toestemming van Ouders in tusschen on-
ren 26 maart 1729 opgenomen Jan Gerrits Stam j.º
met Lijse Claas Liefholland j.º
Woonachtig op de Haer, in den na doris onder
bindende voorstelling van 10 April 1729
vijf jaars in de kerk van Schelluinen in
den houwelyke staat ingesegend, in brenstij

Doop- en Trouwboek Schelluinen.
Trouwinschrijvingen 1687-1797.
(DTB Schelluinen / Nationaal Archief)

De belastingplichtige Gerrit is op zijn beurt de oudste zoon van Claes (Gerritszoon) Stam en Neeltje Willems die woonden aan de Bazeldijk. Al met al mogen we aannemen dat het vermelde adres 'Groeneweg op Scheiwijk', alsmede de adressen 'op de Haer', 'in de Ho(o)ge Giessen' en 'in de Banne van Gorcum', op een en dezelfde plaats liggen en dat de boerderij is overgegaan van vader op (oudste) zoon.

⁷⁹) Stadsarchief (001). Oud Archief van de stad Gorinchem 1400-1814 (inventaris nummer 1322). Nummer 4178. (Regionaal Archief Gorinchem).

Naast het hiervoor genoemde 'Quohier der Verpondingen' uit 1733 hebben we ook nog het 'Stads collectboek van de Imposten⁸⁰ op 't gemaal, beestiaal, bieren, wijnen en meer, over den Lande van Arkel, ingegaan primo october 1788 en geëxpireerd ultimo september 1789'.

Daar lezen we

Schelluinen:

1. W(ille)m Stam
4 personen
10 stuivers
20. Gealim(eerd) Tijs Stam (zie noot 80)
4 ½ personen
geen bedrag
29. Gerit Stam
2 personen
2 gulden en 12 stuivers

betaling in 1789	N ^o	Schelluinen	personen	G ^{ld}	St	G ^{ld}	St
9 g ^{ld}	1	W ^m Stam	4	10	6		
26 g ^{ld}	2	Simon van Bommel	5	14	6		
26 g ^{ld}	3	Jacob Bloothoof	5	14	6		
ongecore	4	Joh. de Boon	2				
19 g ^{ld}	5	Laas Grounweg	2	6	6		
ongecore	6	Laas Grounweg	1				
30 g ^{ld}	7	H. van de Graaff	8	4	6		
26 g ^{ld}	8	Ary de Boon	2	6	6		
11 g ^{ld}	9	dom ^{us} N. G. Killa brand	2 ½		6		
2 g ^{ld}	10	Jacob Vuulst	4 ½	16	6		
11 g ^{ld}	11	H. L. Kromaat	2	6	6		
9 g ^{ld}	12	Eek Gelbkleem	2	12	6		
8 g ^{ld}	13	Laas Grounweg	3	6	6		
12 g ^{ld}	14	Simon Gelbkleem	4 ½	10	6		
11 g ^{ld}	15	Laas Grounweg	4 ½	4	6		
15 g ^{ld}	16	Laas Grounweg	2 ½	6	6		
26 g ^{ld}	17	Gerit de Ray	2 ½	12	6		
26 g ^{ld}	18	Jan van der	4	10	6		
21 g ^{ld}	19	Ary de Boon	3	16	6		
gealim(eerd)	20	Tijs Stam	4 ½				
31 g ^{ld}	21	Jacob Stam	2 ½	6	6		
9 g ^{ld}	22	Laas Gelbkleem	4 ½	12	6		
30 g ^{ld}	23	Frederik de Boon	3	6	6		
25 g ^{ld}	24	Joh. Vuulst	5 ½	10	6		
16 g ^{ld}	25	W ^m van Bommel	3	12	6		
26 g ^{ld}	26	Eek de Boon	8	16	6		
30 g ^{ld}	27	Ary van der	5	10	6		
5 g ^{ld}	28	Gelbkleem de Ray	5	16	6		
26 g ^{ld}	29	Gerit Stam	2	12	6		
ongecore	30	Jan de Boon	3				
25 g ^{ld}	31	Jacob Stam	2 ½	12	6		
ongecore	32	Simon de Boon	3				
-	33	Laas Grounweg	2 ½				
-	34	W ^m Grounweg	2 ½				
-	35	Laas Grounweg	1				
				21	14	8	2

betaling in 1789	N ^o	Bloklant	personen	G ^{ld}	St	G ^{ld}	St
9 g ^{ld}	13	Jacob Stam	4	10	6		
2 g ^{ld}	14	Elbert de Boon	4	12	6		
26 g ^{ld}	15	Jan Stam	4	12	6		
gealim(eerd)	16	W ^m de Boon	5 ½				
11 g ^{ld}	17	Ary de Boon	3	16	6		
2 g ^{ld}	18	W ^m van der	5	1	6		
ongecore	19	Simon de Graaff	1				
gealim(eerd)	20	Tijs Stam	4 ½				
1 g ^{ld}	21	Frederik de Boon	3	1	6		
26 g ^{ld}	22	W ^m de Boon	5	1	6		
26 g ^{ld}	23	Frederik de Boon	2	6	6		
26 g ^{ld}	24	Laas van der	4	1	6		
26 g ^{ld}	25	Laas van der	4	1	6		
gealim(eerd)	26	Laas van der	5 ½	1	6		
ongecore	27	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	28	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	29	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	30	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	31	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	32	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	33	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	34	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	35	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	36	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	37	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	38	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	39	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	40	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	41	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	42	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	43	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	44	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	45	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	46	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	47	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	48	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	49	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	50	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	51	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	52	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	53	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	54	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	55	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	56	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	57	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	58	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	59	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	60	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	61	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	62	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	63	Laas van der	4 ½				
gealim(eerd)	64	Laas van der	4 ½				

Bloklant:

43. Jacob Stam
4 personen
1 gulden en 10 stuivers
44. Jan Stam
4 personen
12 stuivers

⁸⁰) belasting die inwoners van het Land van Arkel moesten betalen op onder andere datgene wat er gemalen werd, op dieren die geboren werden maar ook wijn en bier die gebruikt werden. In de opgemaakte staat lezen we dat Tijs Stam (nummer 20) 'gealim(eerd)' is en niets betaald maar op gemeentekosten wordt onderhouden.

Wie zijn al die genoemde 'Stammen' uit 'Schelluinen' en 'Blokland'? Om reden dat we niet meer weten dan de voor- en achternaam; het aantal personen en het tijdvak 1788/1789, zullen we momenteel niet verder komen dan aannames. De voornaam Jan is immers een veel voorkomende naam binnen de familie Stam en met name in de tak van Claes (Gerritszoon) Stam die gehuwd was met Neeltje Willems. De voornaam Jacob treffen we veelvuldig aan bij zijn broer Arie (Gerritszoon) Stam. Uit genealogisch onderzoek blijkt dat deze Arie ook een zoon heeft die luistert naar de naam Jan, gedoopt te Meerkerk op 29 oktober 1682. Van deze Jan zijn geen verdere gegevens te achterhalen en/of bekend. Hij zou op jonge leeftijd kunnen zijn overleden, maar het zou ook zo maar kunnen dat hij kleinzoons heeft die luisteren naar de naam Jan en die in 1788/1789 wonen in 'Blokland'. Hoe het ook zij, er wonen aan het einde van de 18^e eeuw nog leden van de familie Stam in de regio Schelluinen / Hoogblokland.

Niet onvermeld wil ik laten dat in een acte⁸¹ d.d. 22 mei 1786 gepasseerd voor de schepenen van Gorinchem, waarbij een 6/7 portie van een morgen⁸² weiland, gelegen op Lang Scheiwijk (grenzend in het zuiden aan de Haarweg), wordt overgedragen aan Gerrit Stam wonende te Schelluinen, zoon van Jan Stam en Lijsje Liefholland. Het wordt overgedragen door zijn 6 broers en zussen (de overige kinderen van Jan en Lijsje, zie bladzijde 69) te weten: Geertje, weduwe van Jan Kars en wonende in Middelkoop; Mathijs (Tijs) en Willem Stam, beiden wonende in Schelluinen; Klaas en Teuntje, beiden woonachtig in Langerak en Neeltje, weduwe van Cornelis (Janszoon) de Kraaij, waarvan de woonplaats niet in de acte wordt vermeld.

Transportakte d.d. 22 mei 1786.

Rechterlijk Archief (1481-1811).
(RAG en het Land van Arkel)

Den 22 May 1786. Present de Heere,
Hans en Herman.

Compareerde &c.

+

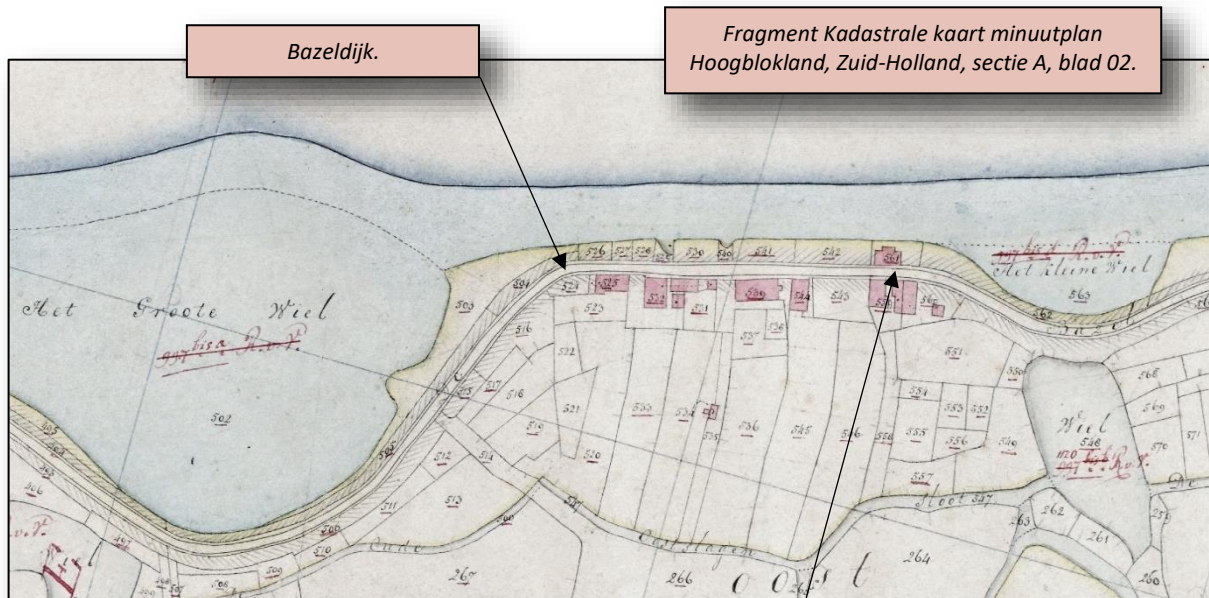
En verklaard hijs
te transporteerden in
volle, vrije, eigendom
op en over te dragen aan
en te behoeven van
Gerrit Stam, wonende
te Schelluinen, haar con-
fide

Jan Kars in huwelyk hebbende Geertje Stam, wonende in
Middelkoop; Mathijs Stam, wonende te Schelluinen; Klaas
Stam wonende te Langerak; Willem Stam, wonende te
Schelluinen; Teuntje Stam, meederjarige dogter wonende
te Langerak; Neeltje Stam, weduwe van Cornelis de Kraaij;
Zyns de confide kinderen van Jan Stam en Lijsje Lief-
holland in leeven, echtedieden, Des Zevende portie, in
eene merge weyland, gelegen op Lang Scheiwijk in de
banne dezer Stad belgnt west en noorde ysaac Gelderblom,
Oost Bastiaa en Gerrit de Hartog, Zyns de Haarweg

⁸¹) Rechterlijk Archief van Gorinchem en het Land van Arkel 1481-1811, archiefnummer 15 / 593.

⁸²) Met een morgen wordt een gebied aangeduid dat in een ochtend kon worden geploegd; een morgen is meestal iets minder dan een hectare (10.000 m²) groot. Een 'morgen' is onderverdeeld in 'honden' die op hun beurt weer zijn onderverdeeld in 'roeden'. Oude Nederlandse maten en gewichten kunnen per regio en/of stad afwijken.

We treffen eveneens meerdere 'stammen' aan in de eerder gememoreerde 'oorspronkelijke aanwijzende tafel der grondeigenaren', behorende bij de kaart van de gemeente Hoogblokland volgens de perceelsgewijze plans voor het kadaster opgemaakt aan de hand van de situatie⁸³ in 1822. Zo vinden we daar niet alleen onze eerdergenoemde Cornelis Stam maar ook bouwman Pieter Stam die meerdere bouw- en weilanden heeft aan de Lage Beemd en een huis, erf en schuur aan de Bazeldijk (zie onderstaande afbeeldingen) nabij het Kleine Wiel.

Kadastrale kaart 1811-1832: oorspronkelijke aanwijzende tafel Hoogblokland, Zuid-Holland, sectie A, blad 016 (OAT08076A016).

Pieter Stam

549 = Weiland
 550 = Rietland
 551t/m 555 = Bouwland
 556 = Bos/Hakhout
 557 en 558 = Bouwland
 559 = Huis, erf en schuur

Nb: Perceel 560 werd bewoond door Dirk van Beest (we komen hem verderop tegen).

⁸³) Het Kadaster en Openbare Registers is opgericht in 1832. Vanwege de belastingheffing begon men in 1811 al met het opmeten van percelen. Deze gegevens zijn vastgelegd in zogenaamde minuutplans. Deze minuutplans zijn na 1822 niet meer bijgehouden. In 1832 geven ze als het ware de bevroren toestand (1822) weer. Ook de bijbehorende registers van eigenaren geven de situatie uit 1822 weer. Deze registers worden de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels (OAT) genoemd.

<https://www.erfgoedshertogenbosch.nl/onderzoek/hulp-bij-onderzoek/kadastrale-archieven>

Deze bezittingen staan ook vermeld in de Memorie van Aangifte⁸⁴ opgemaakt na zijn overlijden op 82-jarige leeftijd te Hoogblokland. Pieter overlijdt op 10 september 1848, zonder beroep, wonende te Hoogblokland⁸⁵ op het adres Bazeldijk 66.

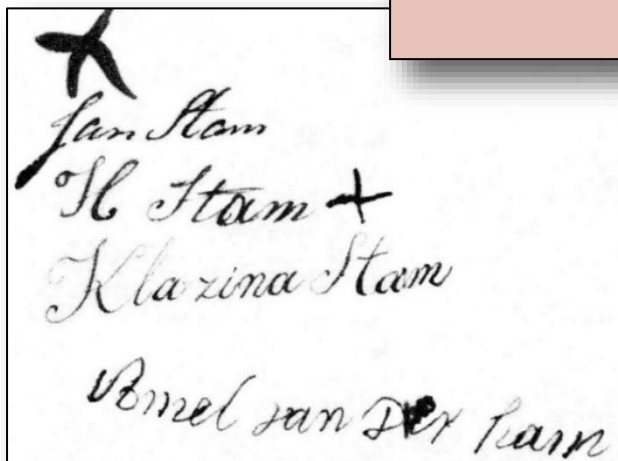
De memorie van aangifte vermeldt dat de navolgende onroerende goederen worden verdeeld⁸⁶:

1. 'een woonhuis en schuur (# 51) met erven en grond staande en gelegen binnendijs aan de Bazeldijk onder Hoogblokland';
2. 'een perceel wei- en bouwland ter grootte van 2 bunder, 76 roeden en 77 ellen, gelegen op den polder den Beemt onder Hoogblokland';
3. 'een perceel hooiland, ter grootte van 1 bunder, 49 roeden en 2 ellen, gelegen op den polder den Beemt onder Hoogblokland'.

waarbij Pieters echtgenote Elisabeth van der Meijden, wonende te Hoogblokland, 1/4 deel ontvangt en de kinderen Jan, wonende te Arkel, Hendrik, woonplaats niet vermeld (bij overlijden moeder in 1849 wordt vermeld Giessen-Nieuwkerk), Huijbertje, weduwe van Gerrit van der Heijden, wonende te Meerkerk, en Klas(z)ina Stam, wonende te Hoogblokland, gehuwd met Amel van der Ham, ieder 3/16 deel ontvangen.

De ondertekenaars van de Memorie van Aangifte.
Moeder Elisabeth en dochter Huijbertje plaatsen een 'handmerk'.

NL-HaNA 3.06.05 3127_0134

Handwritten signatures of Jan Stam, H. Stam, Klaarina Stam, and Amel van der Ham.

Aansluitende percelen (zowel aan de Lage Beemd als aan de Bazeldijk) waren in gebruik bij de Erve van Marigje Stam (dochter van Jan (Klaasse) Stam en weduwe van de in 1806 te Hoogblokland overleden Jan Kooij) en de Erve van Jacob Stam. We gaan ze bij de terugblik over de 1^e periode (hoofdstuk 6) tegenkomen. Allereerst gaan we kijken naar het gezinsblad van Pieter Stam die op een tot op heden onbekende datum en plaats is gehuwd met Lijsbet van der Meijde⁸⁷, waarbij ik de aandacht vraag voor de voetnoten nummers 90, 91 en

speciaal voor nummer 92 gesteld bij hun dochter Adriana. Het verklaart wellicht mijn opmerking(en) die volgen in de terugblik over de 1^e periode. Daarnaast is er een curieus geval met betrekking tot de vader van Pieter. Bronnen zoals 'Genealogie Alblasserwaard'⁸⁸ en 'Geneanet'⁸⁹ geven aan dat hij de zoon is van Jan (Jobsz of Jacobsz) Stam die geboren en/of gedoopt is in Wijngaarden. Kort door de bocht gezegd zitten we daarmee in een 'Sliedrechtse' tak van de familie Stam. Anderen geven aan dat zijn vader Jan (Klaaszoon) Stam is. Het is de lijn die ik volg. Op de bladzijden 47 en 48 staan een drietal aantekeningen die het volgen van deze lijn onderbouwen.

⁸⁴) 'Memorie van Aangifte Pieter Stam 1848' (Bron: NL-HaNA 3.06.05 3127_0134).

⁸⁵) 'Staat van Sterfgevallen, ingeschreven op de Registers van den Burgerlijken Stand der Gemeente van Hoog Blokland gedurende September 1948' (Bron: NL HaNA 3.06.05 3127).

⁸⁶) Uit de kadastrale leggers (eigendomsverandering Hoogblokland) blijkt dat de eerdergenoemde percelen 549 t/m 554 (en diverse andere percelen) al verkocht zijn aan Willem van Beest, bouwman te Hoogblokland. (bron: Nationaal Archief / 20240307_142404).

⁸⁷) Haar naam komen we ook tegen als Elis(z)abeth van der Meijde(n).

⁸⁸) <https://www.alblasserwaard-genealogie.nl/> (account aanmaken door registreren en aanmelden vereist).

⁸⁹) <https://nl.geneanet.org/landing/zoeken> (account aanmaken niet vereist).

Gezinsblad

Pieter Stam en Lijsbeth / Eli(s)zabeth van der Meijde(n).

*Stam, Pieter*⁹⁰

gedoopt te Noordeloos op 20 juni 1767 (DTB 1721-1813)
overleden te Hoogblokland op 10 september 1848 (akte nr. 14)
zoon van Jan (~~Jobsz of Jacobsz~~) (Klaaszoon) Stam en Ariaantje
Bakker

*Meijden, Lijsbeth / Eli(s)zabeth van der*⁹¹

geboren te Herwijnen op 22 januari 1775 (DTB 1772-1811)
overleden te Hoogblokland op 17 juni 1849 (akte nr. 7)
dochter van Hendrik van der Meijden en Huijbertje van der Leeden

gehuwd: (plaats en datum onbekend)

Kinderen uit dit huwelijk:

*Stam, Adriana*⁹²

geboren te Hoogblokland ± 1802 (datum onbekend)
overleden te Hoogblokland op 5 maart 1830 (akte nr. 4)

*Stam, Huijbertje*⁹³

gedoopt te Hoogblokland op 6 juli 1806
overleden te Meerkerk op 1 juni 1873 (akte nr. 34)

*Stam, Jan*⁹⁴

VOLGT op bladzijde 61 e.v.)

gedoopt te Hoogblokland op 6 september 1808
overleden (datum en plaats onbekend / vermoedelijk in de VS)

⁹⁰) Pieter overlijdt volgens de overlijdensakte op 82-jarige leeftijd. De akte vermeldt dat hij geboren is te Hoogblokland; zoon van Jan Stam en de naam van de moeder niet bekend. Aangifte wordt mede gedaan door Willem van Beest, oud 50 jaar, van beroep landbouwer.

⁹¹) Het doopregister vermeldt de naam van Lijsbeth. Zij is gedoopt op 29 januari 1775. Elisabeth overlijdt volgens de overlijdensakte op 77-jarige leeftijd. Aangifte van overlijden wordt gedaan door Willem van Beest, 51 jaar en Jan van Beest, oud 24 jaar, beiden bouwman en wonende te Hoogblokland.

⁹²) Op 14 december 1823 doet Pieter Stam, oud 55 jaar (geboren 20 juni 1767), landbouwer en wonende te Hoogblokland, vader van Adriana Stam, oud 20 jaar (geboren ± 1802), zonder beroep en ongehuwd, aangifte. Adriana is bevallen te Hoogblokland op 13 december 1823 (akte nr. 12) van een **zoon** genaamd **Dirk Stam** in het huis met nummer 51 (Bazeldijk) te Hoogblokland. De aangifte wordt gedaan in tegenwoordigheid van de buurmannen Dirk van Beest, oud 56 jaar, en Willem van Beest, oud 26 jaar, beiden bouwlieden en wonende te Hoogblokland. Dirk Stam is overleden te Hoogblokland op 19 december 1823 (akte nr. 17). De aangifte van overlijden wordt gedaan door eerdergenoemde Dirk (58 jaar) en Willem van Beest (oud 25 jaar). Zij verklaren: 'zijnde de vader onbekend'. Op 10 december 1826 doet Pieter Stam, oud 59 jaar, van beroep landbouwer en wonende te Hoogblokland aangifte van de geboorte te Hoogblokland in het huis met nummer 51 op 8 december 1826 (akte nr. 21) van een **zoon** genaamd **Klaas Stam** geboren uit zijn dochter Adriana Stam, oud 24 jaar, boerendienstmeid en ongehuwd. De aangifte wordt gedaan in tegenwoordigheid van buurmannen Klaas Middelkoop, oud 46 jaar, van beroep arbeider en wonende te Hoogblokland en Dirk van Beest, oud 61 jaar, van beroep arbeider. De overlijdensakte van Adriana vermeldt dat zij bij overlijden, oud 28 jaar, boerendienstmaagd, ongehuwd, woont in het huis te Hoogblokland met nummer 56. **Klaas Stam emigreert in 1847 naar de Verenigde Staten en vinden we terug in de nog te verschijnen publicatie "The American Dream".**

⁹³) Huijbertje trouwt te Meerkerk op 3 mei 1829 (akte nr. 4) met Gerrit van der H(e)ijden, gedoopt te Meerkerk op 24 mei 1781 (DTB), van beroep wever, overleden te Meerkerk op 15 maart 1847 (akte nr. 8), zoon van Huijbert (Franszoon) van der H(e)ijden en Merrigje (Jansdochter) van Genderen.

⁹⁴) Emigreert met zijn gezin in 1849 naar de Verenigde Staten van Amerika (zie tevens Klaas Stam bij noot 92).

<i>Stam, Hendrik</i> ⁹⁵	<i>geboren te Hoogblokland op 12 november 1812 (akte nr. 18) overleden te Giessen-Nieuwkerk op 29 maart 1878 (akte nr. 7)</i>
<i>Stam, Nicolaas</i> ⁹⁶	<i>geboren te Hoogblokland op 16 november 1814 (akte nr. 19) overleden te Hoogblokland op 18 december 1814</i>
<i>Stam, Klas(z)ina</i> ⁹⁷	<i>geboren te Hoogblokland op 14 januari 1817 (akte nr. 1) overleden te Ameide op 9 augustus 1878 (akte nr. 24)</i>

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Aantekening 1: De doopnamen van de kinderen.

Allereerst hebben we dochter Adriana. Zij wordt vernoemd naar vaders moeder Ariaantje Bakker. Als 2^e kind is daar dochter Huijbertje. Zij is vernoemd naar moeders moeder Huijbertje van der Leeden. Dan volgt de 1^e zoon die vernoemd wordt naar vaders vader Jan Stam. De 2^e zoon draagt de naam Hendrik, de naam van moeders vader Hendrik van der Meijden. Geheel volgens de bestaande mores zijn daarmee alle grootouders vernoemd. Wanneer het volgende kind wordt geboren, draagt dit de naam van zijn overgrootvader Nicolaas (Klaaszoon) Stam. Vijf weken na de geboorte overlijdt de kleine Klaas. Als zijn zusje wordt geboren draagt zij de naam Klas(z)ina.

De naam die we niet tegenkomen is Job of Jacob. Het is (bijna) ongeloofwaardig dat in die tijd een (groot)ouder niet zou worden vernoemd.

Aantekening 2: Overlijdensakte van Marigje Stam.

Marigje Stam is een zus van Pieter.

Zij overlijdt in Hoogblokland en de overlijdensakte (nr. 9 d.d. 8 oktober 1821) vermeldt dat haar ouders zijn genaamd Jan Stam en Ariaantje Bakker en dat haar ouders geboren en overleden zijn in Hoogblokland. Zij waren bouwlieden van beroep en hebben tot aan hun overlijden gewoond in Hoogblokland.

Dit in tegenstelling tot het gegeven dat vader Jan op 25 mei 1768 overleden zou zijn te Sliedrecht als de 'andere' lijn gevolgd zou worden.

⁹⁵) Hendrik trouwt te Hoogblokland op 7 november 1834 (akte nr. 5) met Lena van Weenen, geboren te Giessen-Nieuwkerk op 15 juni 1805, overleden te Giessen-Nieuwkerk op 1 mei 1880 (akte nr. 11), dochter van Teunis van Weenen en Marigje Slinge(r)land. Hendrik is kinderloos gestorven. Zie ook bladzijde 61 en voetnoot 136.

⁹⁶) Bij het overlijden van Nicolaas (5 weken oud) woont vader Pieter in Hoogblokland, huisnummer 59.

⁹⁷) Klas(z)ina trouwt te Hoogblokland op 11 november 1841 (akte nr. 5) met Amel van der Ham, geboren te Ameide 1 januari 1816, overleden te Ameide (gemeente Zederik) op 7 september 1881 (akte nr. 52), zoon van Maerten (Claeszoon) van der Ham en Maria (Pleunsdochter) van den Heuvel. In 1864 wonen zij te Lexmond (Achthoven) en verhuizen in mei 1864 naar Ameide (bron: FamilySearch / BR Lexmond 1862-1882 / blad 6).

Aantekening 3: Testament

Deze aantekening heeft betrekking op het testament van
Bastiaantje Gijsberts, weduwe van Jan Cornelisse.
(Oud Rechterlijk Archief Gorinchem, nummer 4178 / folio 76 / 9 april 1731).

Onderstaande zijn bevindingen van een collega-onderzoeker,
die ik daarvoor zeer erkentelijk ben.

CLAAS GERRITSE STAM, jongman van de Haar onder Schelluinen, doop Hoornaar 20 april 1704,
ondertrouw (1) Hoogblokland 21 februari 1727 met MERRIGJE VAN DER WIEL,
jongdochter van de Bazeldijk onder Hoogblokland, doop Hoogblokland 23 december 1703,
† Bazeldijk op 14 april 1730 (datum aangifte weeskamer Gorinchem),
dochter van Jan (Corneliszoon) van der Wiel en Bastiaentje (Gijsbertsdochter) van Vliet,

ondertrouw (2) Schelluinen 26 maart 1734 (getrouwd 18 april) LIJNTJE THUISSE DE GELDER,
jongdochter van Hoornaar, wonende op de Haar, doop Hoornaar 6 april 1708,
dochter van Tijs Eijmerde en Ariaentje Gerrits

uit het 1^e huwelijk te Hoogblokland gedoopt:

circa 1727/1728 Jan (Claaszoon) Stam
30 oktober 1729 Gerrit (Claaszoon) Stam doopgetuige Neeltje Stam

uit het 2^e huwelijk te Hoogblokland (1738) en Giessen-Nieuwkerk (1742) gedoopt:

20 april 1738	Thijs (Claaszoon) Stam	doopgetuige Ariaantje Eijmerden
4 februari 1742	Neeltje (Claasdochter) Stam	doopgetuige Neeltje (Gerritsdochter) Stam

Bastiaantje Gijsberts weduwe van Jan Cornelisse zaliger wonend aan de Bazeldijk
testeert en **benoemt tot haar erfgenamen:**

- haar dochter Teuntje Jans getrouwd met Jan de Groot, voor 1/3 part
- haar dochter Lijsbet Jans getrouwd met Pieter (Janszoon) Karos, voor 1/3 part
- het nagelaten kind van haar dochter Marigje Jans en Klaas Stam
met name Jan (Klaaszoon) Stam, voor 1/3 part

Zoals ook de steller heeft aangegeven roept bovenstaande een vraag op, waarop het antwoord nog niet is gevonden. Zo spreekt het testament van 1731 over 'een nagelaten kind Jan Klaas(zoon) Stam'. Wie is hij? Van hem ontbreekt een doopinschrijving in Hoogblokland. Het kan niet anders of hij moet geboren zijn tussen 21 februari 1727 (als zijn ouders trouwen) en eind 1728 en is dan te houden voor het oudere broertje van de op 30 oktober 1729 gedoopte Gerrit.

En dan is er weer de vraag waarom dat jongere broertje ontbreekt als erfgenaam en alleen het oudere broertje Jan genoemd wordt? De voor de hand liggende verklaring is dat Gerrit jong zou zijn overleden. Maar dat wordt weersproken door een overlijdensakte uit 1814, waaruit blijkt dat Gerrit Stam op 19 januari 1814 te Hoogblokland op de leeftijd van 87 jaar overleden is. Men moet haast wel aannemen dat dit 'onze' Gerrit is.

Ook is het zeer wel mogelijk dat Bastiaantje een voorkeur had voor de kleinzoon die naar haar man vernoemd was (Jan), en niet voor de kleinzoon die de naam van de schoonvader van haar dochter droeg (Gerrit). Het was per slot van rekening háár erfenis.

En met deze 3 aantekeningen, die mij hebben doen besluiten om oneerbiedig gezegd een eerder gememoreerde ‘*Sliedrechtse*’ tak van de familie Stam te laten voor wat het is, komen we aan het einde van dit hoofdstuk waarin we tot de conclusie zijn gekomen dat de vermelde gebiedsbepalingen allemaal uitkomen op dezelfde locatie (zie rode ster op onderstaand kaartfragment) en ook dat we met de zoektocht naar Cornelis Stam op het juiste spoor zitten. In het volgende hoofdstuk gaan we terugblikken op de 1^e periode hetwelk zou kunnen worden gezien als een uitgebreide samenvatting van hetgeen hiervoor beschreven is, maar met ook een aantal andere spelers, nieuwe inzichten en informatie.

(200 jaar topografische kaarten)

www.topotijdreis.nl/kaart/1888/@125374,429837,9.33

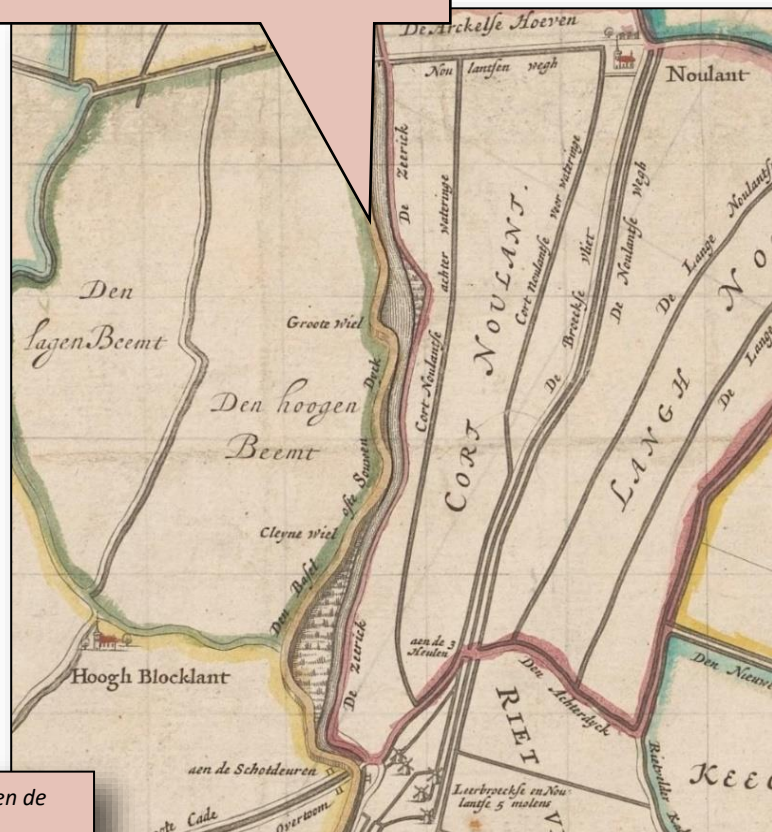
Hoofdstuk 6: Terugblik 1^e periode.

In dit hoofdstuk blikken we terug op de 1^e periode waarbij ik veronderstellingen en/of aannames zoveel als mogelijk heb voorzien van argumenten. Daarnaast is dit hoofdstuk een uitgebreide beschouwing van het verblijf van de Stammen in de regio Hoogblokland / Schelluinen met hier en daar voor de aandachtige lezer wellicht nieuwe informatie en / of inzichten.

We gaan terug in de tijd. De 80-jarige oorlog is beëindigd en het rampjaar 1672 waarin 'de regering radeloos, het volk redeloos en het land reddeloos' leek te zijn, is overleefd. We gaan naar de Bazeldijk langs de rivier de Zederik. We hebben kunnen lezen dat daar twee broers woonden. Twee zoons van Gerrit (Claeszoon) Stam en Annichgen Meertens. Het zijn Claes die geboren moet zijn rond 1645 en zijn jongere broer Arie, geboren circa 1650. Laten we rustig beginnen en ons eerst richten op de jongste van de twee. Het is Arie Stam die in 1686 door de Schepenbank van Gorinchem veroordeeld wordt voor het ontduiken van de belasting op het malen van graan. Arie woont aan de Bazeldijk onder Meerkerk, ik ga deze tak benoemen als de lijn 'Bazeldijk onder Meerkerk'.

Arie's zoon Maas Stam (1684) en zijn 'huisvrouw' Jacomijntje van Brugge wonen ook aan de Bazeldijk zoals we hebben kunnen lezen bij het huisbezoek van dominee De Prato in 1718. Na het overlijden van Jacomijn hertrouwt Maas met Hilligje Goudriaan. Uit beide huwelijken zijn wel kinderen bekend maar de achternaam Stam verdwijnt door het ontbreken van mannelijke nakomelingen⁹⁸. Zo verdwijnt ook de naam Stam bij drie zonen van Arie, genaamd Gerrit⁹⁹, Jan¹⁰⁰. Cornelis¹⁰¹. Nu niet alleen door het ontbreken van mannelijke nakomelingen maar ook door het ontbreken van gegevens. Het is zodoende alleen zoon Jacob (gedoopt 26 december 1680), de oudere broer van Maas, die onze aandacht verdient.

De Bazeldijk langs de Zederik

Uitsnede kaart van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (1681-1767).

⁹⁸) Uit huwelijk van Maas Stam met Hilligje Goudriaan worden 4 dochters geboren. De kinderen uit zijn 1e huwelijk met Jacomijn van Brugge, overlijden allen op jonge leeftijd. Hilligje overlijdt te Noordeloos in 1736.

⁹⁹) Gerrit trouwt met Wijntje Thomasdochter (ook bekend als Wijntje Thomassen). Binnen dit huwelijk worden 10 kinderen geboren, 8 dochters en 2 zonen. Beide zonen ontvangen bij hun doop de naam: Arie. Van zowel de oudste als de jongste, beiden gedoopt te Meerkerk op respectievelijk 7 september 1710 en 10 december 1713, zijn tot op heden geen verdere gegevens bekend. Het doopboek vermeldt geen 'obiit' bij de doopnaam (Latijns voor 'hij of zij is overleden') waaruit voorzichtig kan worden opgemaakt dat hij/zij niet in Meerkerk is/zijn overleden. We mogen wel aannemen dat de eerste Arie, geboren in 1710, is overleden vóór 10 december 1713.

¹⁰⁰) Gedoopt te Meerkerk op 29 oktober 1682. Geen verdere gegevens bekend.

¹⁰¹) Gedoopt te Meerkerk op 6 januari 1686. Geen verdere gegevens bekend.

Jacob gedoopt in 1680, trouwt in 1713 te Hoogblokland met de uit Nieuwland afkomstige Geertruij Otten (ook genaamd Geertruijd / Geertje). Op 17 september 1727, laten de *'egteluijden'*, waarvan Geertruij / Geertje *'siekelijk te bed leggende'* in hun huis aan de Bazeldijk, door notaris Martinus Mekern uit Gorinchem een testament op de langstlevende opmaken. Zij leggen daarin vast dat ze elkaars erfgenaam zijn en dat de langstlevende het voogdijschap over de kinderen krijgt. Ook leggen zij vast dat hun kinderen vijftientig gulden ontvangen als zij volwassen (niet meer onmondig zijn) worden en mocht de langstlevende voor die tijd hertrouwen dan ontvangen zij honderd gulden.

*'Handmerk' (boven) en 'handtekening' (onder)
van respectievelijk Jacob Stam en Geertje Otten,
gesteld op hun testament.*

*Notariële akte 1721-1728, archiefnummer 4127-4128.
(familysearch.org.)*

Jacob staat in het trouwboek van de kerk in Hoogblokland vermeld als *'jong(e)man¹⁰² van de Bazeldijk'*. De vrouwelijke variant van deze aanduiding: *'jong(e)vrouw van de Bazeldijk'* vinden we terug bij het huwelijk in 1743 te Hoogblokland van hun dochter Joosje (1716) met Arie (Arieszoon) Kleijn(e). Joosje (1716) is het zusje van Arie (1713) en Floris Stam (geboortedatum onbekend). Floris, ook geboren aan de Bazeldijk en in de wandelgangen aangesproken met Floor, trouwt in 1749 te Hoogblokland met Maria van Muijlwijk. Na zijn overlijden hertrouwt Maria in 1759 te Hei- en Boeicop¹⁰³. Waar de kinderen¹⁰⁴ van Floris en Maria zijn groot gebracht, is niet bekend. Aannemelijk is dat deze, gelet op hun jonge leeftijd, met hun moeder mee zijn verhuisd naar Hei- en Boeicop en anders is deze tak van de familie, om maar eens een term uit het bestuursrecht te gebruiken: *'met onbekende bestemming'* vertrokken.

En dan gaan we nu aandacht schenken aan Jacobs oudste zoon Arie (1713) en zijn nageslacht. Arie trouwt op een onbekende plaats en datum met Joosje Schrijver, die we niet moeten verwarren met de dochter van Jacob en Geertruij die ook luistert naar de naam Joosje. Uit het huwelijk van Arie en Joosje is één zoon bekend genaamd Jacob (Arieszoon) Stam. Deze Jacob is gedoopt in 1754 te Noordeloos en overleden in 1829 aan de Bazeldijk in het huis # 55. Jacobs naam komen we (mogelijk) tegen in de oorspronkelijke¹⁰⁵ aanwijzende tafel der grondeigenaren van de gemeente Hoogblokland, sectie A genaamd *'De Lage Beemd, de Hooge Beemd (met de Groote Wiel)'* en de *'Bazeldijk'*. Als grondeigenaren van een aantal percelen bos/hakhout, bouwland, rietland, moeras, boomgaard, tuin, huis, erf en schuur staan te boek de *'Erve Jacob Stam'*.

¹⁰²) *Jong(e)man (afgekort als j.m.) en -vrouw (j.v.) zijn termen die gebruikt werden in een trouwakte om aan te geven dat respectievelijk de bruidegom of de bruid niet eerder getrouwd waren geweest.*

¹⁰³) *Floris/Floor (Jacobszoon) Stam is overleden tussen 1754 en 1756. Zijn echtgenote Maria van Muijlwijk hertrouwt te Hei- en Boeicop in 1759 met Meijert (Janszoon) Kersbergen. In 1758 wordt er een kind van hen geboren 'in onecht gewonnen' genaamd Gerrit. Maria woont dan in Hei- en Boeicop. Hei- en Boeicop is een klein boerendorpje in de huidige gemeente Vijfheerenlanden.*

¹⁰⁴) *Jacob (1749), Jannigje (1751), Geerit (1753) en Lena (1754). Allen gedoopt te Noordeloos.*

¹⁰⁵) *Kaart van de gemeente Hoogblokland volgens de perceelsgewijze plans voor het kadaster opgemaakt in het jaar 1832 (weergevende 1822 / bevroren situatie).*

Bazeldijk	607	Stam	De Erve Jacob	✓	Hoogblok	120	Boerengaan
	608	"	"	"	"	"	Rietland
	609	"	"	"	"	"	Rietland
	610	"	"	"	"	"	Rietland
	611	"	"	"	"	"	Moeras
	612	"	"	"	"	"	Erf
	613	"	"	"	"	"	Huis Erf enbrouwer
	614	"	"	"	"	"	Boereland
	615	"	"	"	"	"	Widering
	616	"	"	"	"	"	Boereland
	617	"	"	"	"	"	Boereland
	618	"	"	"	"	"	Boereland
	619	"	"	"	"	"	Fein
	620	"	"	"	"	"	Boereland
	621	"	"	"	"	"	Boereland
'De Erve Jacob Stam' Aanwijzende tafel der grondeigenaren van de Bazeldijk, gemeente Hoogblokland.							
622	"	"	"	"	"	"	Boels katschen
623	"	"	"	"	"	"	Erf
624	"	"	"	"	"	"	Boereland

Met Arie Stam en Joosje Schrijver zijn we ook de niet geheel onbemiddelde¹⁰⁶ tak van de familie Stam 'binnengewandeld', Arie (Jacobszoon) Stam, zoals we hebben kunnen lezen de oudere broer van Floris (Floor) en Joosje, woonde in 1758 aan de 'Agterdijk te Oosterweijk'¹⁰⁷ en bekleedde in de vijftiger jaren van de 18^e eeuw de functie van 'notabele'¹⁰⁸ in de kerk van Hoogblokland¹⁰⁹.

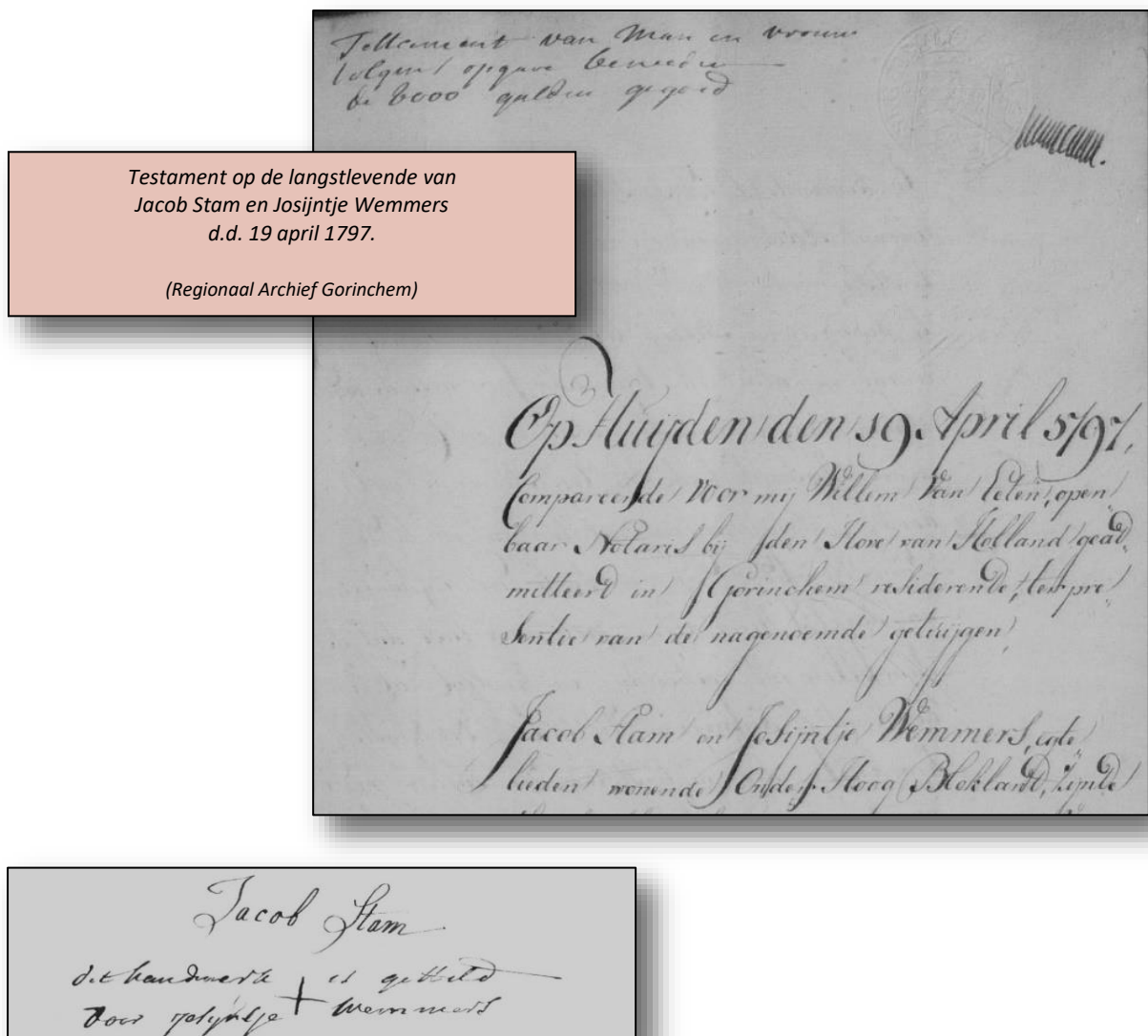
¹⁰⁶) De nakomelingen van Arie (Gerrits) Stam van de Bazeldijk hadden veel bezittingen. Getuigen daarvan zijn de vele akten van transport van roerende goederen en testamenten die te raadplegen zijn bij het Streekarchief te Gorinchem.

¹⁰⁷) Een achterdijk was de term voor een dijk die een sluiting vormde aan de achter- of binnenzijde van een land of streek, in tegenstelling tot de dijk aan de voorzijde langs het buitenwater. Vanouds viel een klein deel van Achterdijk onder Nieuwland. In de Volkstelling van 1840 heeft dat deel 6 huizen met 42 inwoners. Oosterwijk (Eterwijk/Oosterweijk) is een plaatsje in het Land van Arkel en heeft een binnendijkse lintbebouwing met 17e-, 18e- en 19e-eeuwse boerderijen. De meeste boerderijen liggen aan de voet van de dijk, volgens het in Holland zeer veel voorkomende systeem van strokenverkaveling, met bebouwing aan de kop van de kavel. Bron: Plaatsengids.nl en het boek 'Over Blokland'.

¹⁰⁸) Notabelen is een benaming in de Nederduitsch-Hervormde Kerk voor het college, dat zijn medewerking verleent aan dat van de Kerkvoogden en tevens heeft te zorgen voor hun benoeming. Ze worden zelf benoemd door en uit de stemgerechtigde leden van de Gemeente. Men kan niet te gelijk notabele en kerkvoogd zijn.

¹⁰⁹) Archiefnummer: 248 (1628-2003) Regionaal Archief Gorinchem.

Zijn zoon is zoals we zojuist hebben kunnen lezen Jacob (Arieszoon) Stam (1754). Deze trouwt in 1784 te Hoogblokland met Josijntje¹¹⁰ Wemmers en zij wonen tot aan hun overlijden aan de Bazeldijk te Hoogblokland. Van Jacob en Josijntje weten we dat ook zij een testament hadden op de langstlevende en dat zij gegoed waren beneden de 6000 gulden¹¹¹. Om reden dat Josijntje (1754-1824) eerder overlijdt dan Jacob (1754-1829) gaat de nalatenschap naar Jacob die daarom alle bezittingen erft. Het geeft wellicht een gevoel van alles kwijt te zijn geraakt aan de 'koude kant'. Dat veel eigendommen weer terug gaan vloeien, zullen we straks lezen als we aangekomen zijn bij het overlijden van hun kleinzoons, de vrijgezelle broers Jacob (1817-1902), Pieter Cornelis (1818-1890) en Pieter (1820-1900).

Jacob en Josijntje hebben twee kinderen. Hun dochtertje Joosje (1787) overleed op jonge leeftijd en hun zoon Arie (1790) trouwt in 1816 te Hoogblokland met Hendrika Timmer. Arie, die in 1817 belijdenis heeft gedaan in de kerk van Hoogblokland, verzorgde tot 1820 de administratie van die kerk. Als hij in 1823 overlijdt wordt hij begraven in de kerk van Hoogblokland. Tot op heden (2024) kunnen we daar in het portaal zijn grafsteen zien.

¹¹⁰) Het doopboek van de Nederduits Gereformeerde Gemeente in Hoogblokland vermeldt de doopnaam Jesijntje.

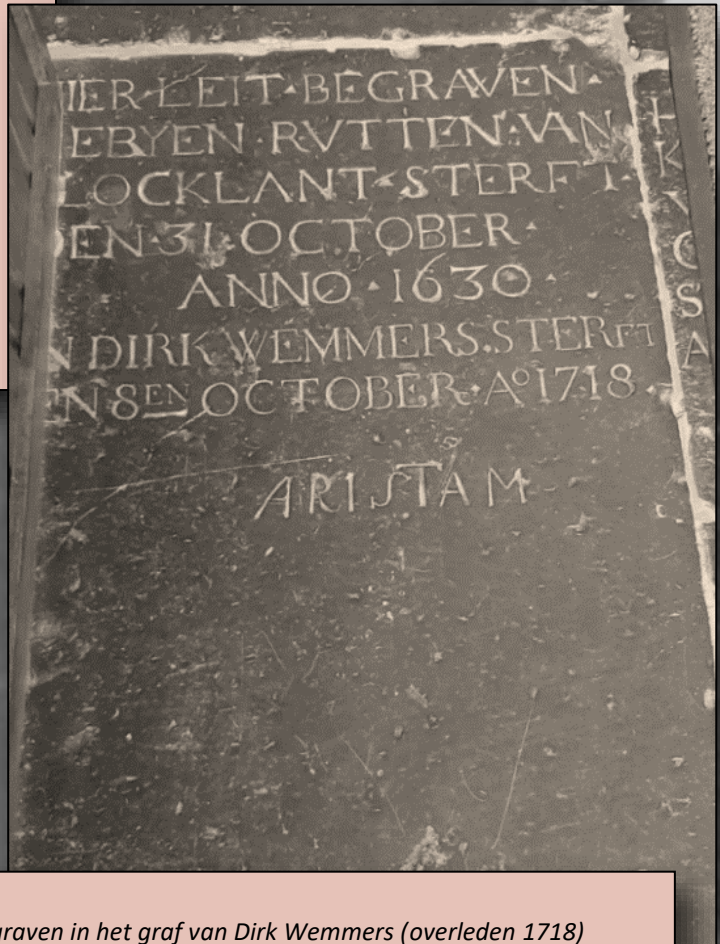
¹¹¹) Dit testament is opgemaakt te Gorinchem d.d. 19 april 1797 bij notaris Willem van Eeten. Een langstlevende testament is een testament waarin geregeld wordt dat de partner die overblijft en de kinderen erfgenaam zijn.

Bron: www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-B3RZ-2J1?i=150&cat=38863 (inloggen middels account).

Grafzerken afkomstig uit het kerkgebouw
van de Nederlands Hervormde Kerk
van Blokland
die in 1879 werd afgebroken.

De grafzerken liggen nu, al dan niet verzaagd,
in het portaal van de huidige kerk,
Dorpsweg 82 te Hoogblokland.

TEKST:
Hier leit begraven
Aeryen Rutten van
Blocklant sterft
Den 31 october
Anno 1630
En Dirk Wemmers sterft
Den 8en october anno 1718
Ari Stam.

“Bijzonder is dat Arie Stam in 1823 is begraven in het graf van Dirk Wemmers (overleden 1718) en Aeryen Rutten van Blocklant (overleden 1630) volgens het opschrift van de grafsteen in het portaal van de toren van de kerk in Hoogblokland.

Het is vreemd dat alleen zijn naam is vermeld en geen verdere gegevens.

Uit de Memorie van Successie blijkt dat Arie geen onroerende goederen bezat en verder ook minder dan 300 gulden aan bezittingen.

De begrafenis kosten waren ongeveer 70 gulden”.

“Op 29 januari 1830 is er bij Hendrik van Aken, notaris te Gorinchem, een inventaris gemaakt na het overlijden van zijn vader Jacob Stam op 23 december 1829.

Hieruit blijkt dat Arie en Hendrika bij zijn ouders op huisnummer 55 inwoonden.

De huisnummers zijn in de loop der tijd veranderd, nr. 49 werd nr. 55.

Op 5 mei 1831 worden enige percelen land verkocht ter aflossing van de schulden van de erfenis”.

“De belangen van de 4 wettige kleinkinderen worden door de familieraad behartigd, waaronder de ooms Pieter en Huibert Wemmers en neef Antonij Wemmers.”

Bovenstaande tekst(en) met dank aan Sya Dercksen-Keunen uit Zoetermeer (kleindochter van Sijge Prins-Wemmers).

Arie, gehuwd (1816) met de uit Jaarsveld afkomstige Hendrika Timmer, overlijdt op 33-jarige leeftijd. Hij woont¹¹² dan aan de Bazeldijk # 49. Het huwelijk kent 6 kinderen (drie meisjes en drie jongens). Uit de Memorie van Aangifte der Nalatenschap, gedaan door zijn weduwe Hendrika Timmer¹¹³, blijkt dat de minderjarige kinderen Marigje, Pieter, Pieter Cornelis en Jacob de erfgenamen zijn¹¹⁴, maar dat hij nagenoeg geen bezittingen achterlaat¹¹⁵. De weduwe Hendrika Timmer krijgt na het overlijden van haar man nog drie kinderen waarvan de vader niet bekend is¹¹⁶. Bij haar overlijden in 1871 te Hoogblokland vermeldt de Memorie van Aangifte¹¹⁷ als erfgenamen alleen haar kinderen Jacob, Pieter Cornelis, Pieter en haar schoonzoon Teunis Vermeulen, weduwnaar van Marigje Stam. Over haar buitenechtelijke kinderen wordt niet gesproken. De nalatenschap omvat een achterhuis met erf en boomgaard, een bos hakhout, een boomgaard en een huis met erf, alles gelegen op de Lage Beemd onder Hoogblokland. Daarnaast nog een aantal percelen bouw- en weilanden op de Hoge Beemd onder Hoogblokland.

*Jakob Stam
P.C. Stam
Teunis Vermeulen
Pieter Stam*

En dan wordt het nu tijd om de drie vrijgezelle broers onder de loep te nemen en te kijken we ze ons te vertellen hebben. We gaan ze volgen op volgorde van overlijden om reden dat we dan duidelijk zien hoe het met de nalatenschappen is gesteld.

We beginnen met Pieter Cornelis die overlijdt in 1890. De nalatenschap¹¹⁸ kent een positief saldo van f 17.382,14 wat wordt verdeeld over de legaathouders Arie Pieter Timmer te Willige Langerak (f 7.000,00); de erven Cornelia Timmer (f 5.000,00); Nardus, Jan en Huibert Verburgh (f 2.630,00) naast zijn lijfsklederen, lijfstoebehoren en kleerkist; de broers Aart, Huibert, Arie en zuster Neeltje Wemmers (f 1.000,00); Jan Klein (f 513,30) en de Diaconie Armen van Hoogblokland (f 1.000,00). Het resterende bedrag van f 238,84 wordt ontvangen door erfgenaam Willem (Gerritszoon) Bovenkerk, bouwman aan de Bazeldijk te Hoogblokland. Wat opvalt is dat zijn broers Jacob en Pieter niets als gelegateerde ontvangen en ook niet worden genoemd als erfgenamen.

'Lecture du Testament' uit 1853.

inzien of openen van een testament na het overlijden van de testateur (de persoon die het testament heeft opgesteld).

Honoré Daumier (1808-1879), Frans graficus
Museum Parijs / Bron: Wikimedia.

Vervolgens richten we ons op Pieter die in 1900 overlijdt. De Memorie van Aangifte voor de rechten van Successie en

overgang Nalatenschap¹¹⁹ wordt gedaan door zijn broer Jacob (Arieszoon) Stam, bouwman te Hoogblokland. Deze verklaart dat Pieter geen erfgenaam heeft aangewezen en dat hij als 'achtergelaten broeder' daarom de enige erfgenaam is.

¹¹²) Staat van Sterfgevallen NL-HaNA 3.06.05 3028 0017-groot.

¹¹³) Bij het doen van de Aangeving Nalatenschap op 29 juni 1830 geeft Hendrika aan te wonen aan de Bazeldijk # 56 te Hoogblokland. Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3052 0466-groot.

¹¹⁴) In 1823 is dochter Josijntje op 2-jarige leeftijd te Hoogblokland overleden en in 1824 dochter Aagje Jozijntje, (vier weken oud).

¹¹⁵) Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3028 0077-groot.

¹¹⁶) Josina in 1826; Hendrika in 1829 en Aaltje in 1831. Alle drie geboren in Hoogblokland. Bij Hendrika staat vermeld huisnummer # 55.

¹¹⁷) Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3151 0409-groot

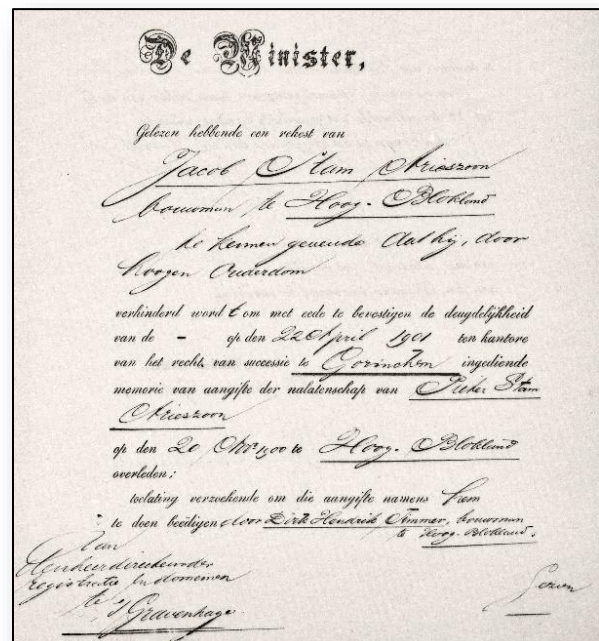
¹¹⁸) Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3170 0520-groot

¹¹⁹) Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3180 0603-groot

Als onroerende goederen worden vermeld: huizen, erven, schuren en diverse percelen wei-, hooi-, bouw- en boomgaardland gelegen onder Hoogblokland en Nieuwland. Samen met de onroerende goederen en f 6.925,36 aan contanten, bedraagt de erfenis voor Jacob zo'n kleine f 50.000,00.

Jacob richt wel een rekest aan de Minister¹²⁰. Hij geeft te kennen dat hij door 'hoogen ouderdom' verhinderd is om de deugdelijkheid van de aangifte onder ede te bevestigen en verzoekt om de beëdiging namens hem te laten doen door Dirk Hendrik Timmer, bouwman te Hoogblokland. Het verzoek wordt toegestaan en Dirk Hendrik Timmer wordt als gevolmachtigde beëdigd.

Als laatste is Jacob Stam zelf aan de beurt. Hij overlijdt in 1902 en woonde aan de Straatweg¹²¹ te Hoogblokland. Hij heeft op 8 februari 1901 een testament op laten maken ten overstaan van notaris Mr. V.G.A. Boll te Gorinchem. Zijn totale nalatenschap bedraagt f 97.713,91. Hij heeft als 1^e zijn neef Arie Pieter Timmer te Willige Langerak gelegateerd¹²². Naar hem gaan de hofstede en de landerijen onder Hoogblokland en Nieuwland. Wel met de verplichting om f10.0000 aan contanten in te brengen. Vervolgens benoemd Jacob nog 35 legaathouders waaronder zijn dienstbode en bouw knecht die bij hem in betrekking waren. Zij ontvangen beiden f 400,00 contant. Naast leden van de familie Timmer komen we onder de gelegateerde ook veel leden tegen van de familie Wemmers.

De Diaconie Armen te Hoogblokland ontvangen een perceel hooiland, genaamd 'de Hoogt' in de Beemd onder Hoogblokland en een perceel hooiland, genaamd 'Anderhalve Morgen' in Nieuwland. Daarnaast ontvangen zij, in beginsel, nog een som geld van f 9.000,00 contant met de verplichting om jaarlijks f 120,00 uit te keren aan de Buiten Armen van Hoogblokland¹²³. Ook de stichting m.b.t. het Weeshuis in Vianen staat vermeld als legaathouder. Zij staan te boek voor f 2.000,00 contant. Helaas is de stichting er niet meer ten tijde van het overlijden. Als laatste wordt vermeld Dirk Hendrik die bij hem inwoonde. Deze ontvangt zijn paarden, vee, bouw- en melkgereedschappen en verdere lichamelijke roerende goederen. Als erfgenaam van zijn nalatenschap, onder de last van de eerdergenoemde legaten, heeft hij benoemd zijn achterneef Dirk Hendrik Timmer (1868) te Hoogblokland, zoon van Arie Pieter Timmer (1834). De erfgenaam dient wel zorgt te dragen dat de tot de erfenis behorende kleren van Jacob Stam, binnen drie maanden na zijn overlijden, worden uitgedeeld aan de armen van Hoogblokland.

Dit was in vogelvlucht het verblijf aan de Bazeldijk van Gerrit (Claesoon) Stam en dat van zijn zoon de 'meelfraudeur' Arie (Gerritszoon) Stam tot aan de broers Jacob, Pieter Cornelis en Pieter die alle drie ongehuwd en kinderloos stierven. Al met al kom ik op dit moment (2024) tot de conclusie dat de lijn Arie (Gerritszoon) Stam stopt wegens het ontbreken van gegevens en/of mannelijke nakomelingen. Met het overlijden van de vrijgezel Jacob Stam is de deur van de hoeve dicht gedaan aan de Bazeldijk en stopt de lijn 'Bazeldijk onder Meerkerk'. Ik hoop dat eenieder het kan volgen. Ter verduidelijking voeg ik op bladzijde 57 een excel-bestand toe (afbeelding 1) waarop een en ander met betrekking tot 'wie is wie' duidelijk zichtbaar wordt.

¹²⁰) Memorie van Aangifte NL-HaNA 3.06.05 3180 0604-groot

¹²¹) Straatweg = Bazeldijk.

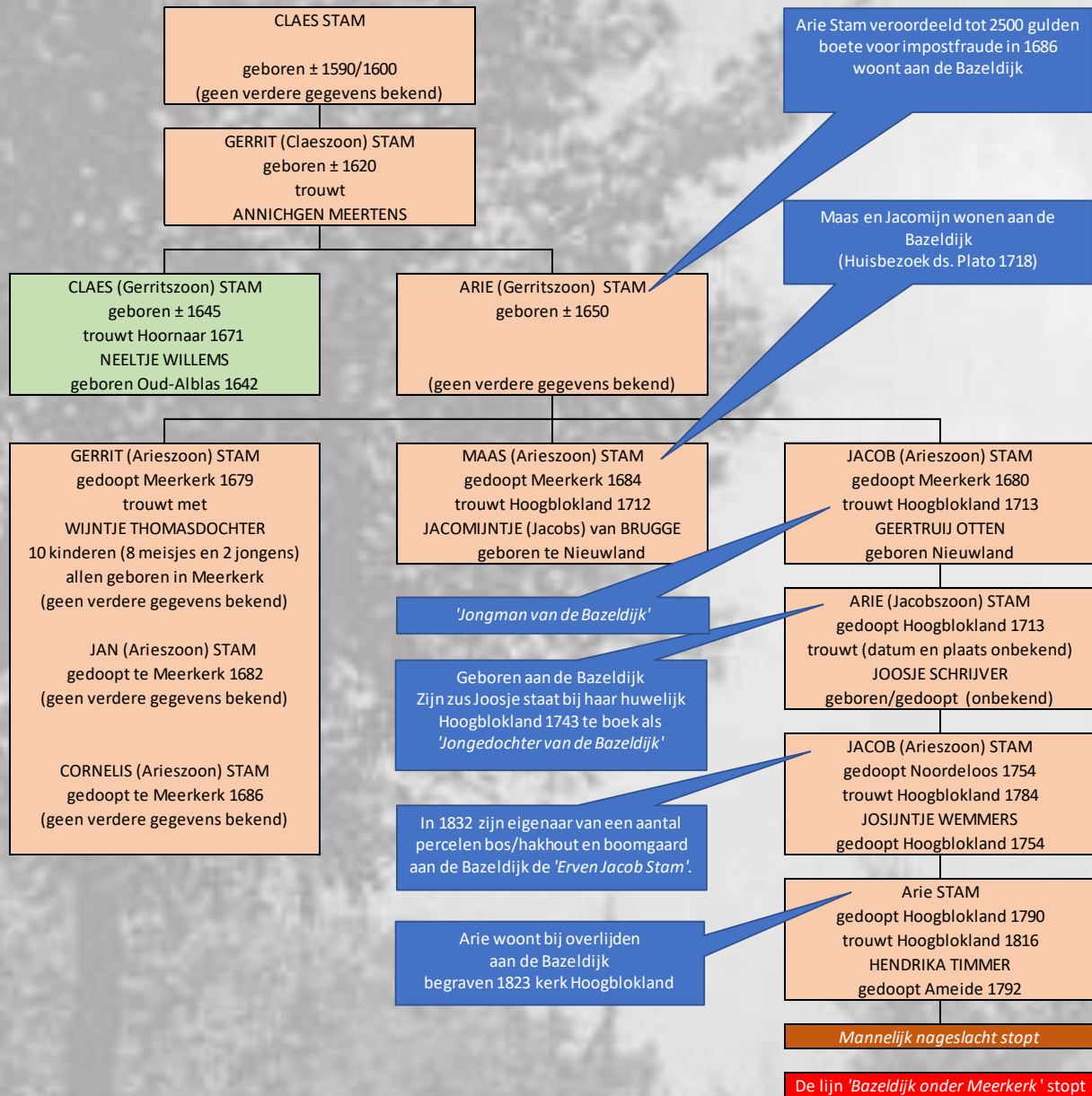
¹²²) De erfgenamen zijn verplicht om hetgeen aan een bepaald persoon bij testament is gelegateerd aan die persoon af te geven.

¹²³) Middels een nieuw testament d.d. 28 maart 1901 herroept Jacob het bedrag van f 9.000,00 met de daaraan verbonden verplichting en verlaagt het bedrag in contanten tot f 1.500,00. Daarnaast ontvangen een groot aantal inwoners van Hoogblokland een geldbedrag in contanten. (R.A. in Zuid Holland Memories van Successie 1806-1900 (1926), inventarisnummer 5759, kantoor Gorinchem.)

Afbeelding 1.

De lijn 'Bazeldijk onder Meerkerk'.

(sfeerfoto op achtergrond: Bazeldijk te Meerkerk)

We gaan nu kijken bij Claes, de oudere broer van Arie. We beginnen in 1675 als uit de verdeling van een erfenis blijkt dat Claes en zijn echtgenote Neeltje Willems wonen aan de Bazeldijk¹²⁴. Uit dit huwelijk zijn zes kinderen bekend waaronder twee zonen, Gerrit en Willem. Laatstgenoemde woont bij zijn huwelijk in 1703 met Theuntje (Jansdochter) Blijenburg, aan de Ho(o)ge Giessen en het geheel is conform met wat ik in het vorige hoofdstuk heb beschreven¹²⁵ bij vader Claes (Gerritszoon) Stam en zoon Gerrit (Claeszoon) Stam, de broer van Willem (Claeszoon) Stam. Willem en Theuntje laten drie kinderen dopen te Hoornaar¹²⁶. Te achterhalen is dat Willem overleden is tussen en 1712 en 1717. Het laatste feit wat we over hem kunnen vinden is dat hij 'seer vroeg' op zondagmorgen 16 oktober 1712 'versogt werd ten huijze van Arie Jacobse, zijn

buerman, leijdende aan de pocken, wonende op de hoog en lage giessen'. Willems buurman Arie Jacobse stond op het punt om te overlijden en had geen testament. Zijn laatste wil, waaronder de verdeling van zijn goederen en het voogdijschap over zijn kind(eren), verklaart hij onder andere aan Willem.¹²⁷ Zijn buurman zal niet lang daarna het tijdelijke met eeuwige hebben verwisseld maar wanneer Willem zelf is overleden, heb ik niet kunnen achterhalen. Het moet voor 11 januari 1717 zijn geweest. Zijn echtgenote Theuntje is op dat moment inmiddels in ondertrouw met Cornelis Dirkszoon Kuiper waarbij Gerrit, de broer van Willem, zijn schoonzus heeft 'gepermitteert te trouwe'¹²⁸.

Willems zoon Teijmis, alias Tijmen Stam trouwt in 1733 met Arjaantje (Ariensdochter) Verschoor. Uit dit huwelijk zijn alleen 2 dochters genaamd Teuntje en Willempje bekend. Tijmen overlijdt na zijn huwelijk op jonge leeftijd en met Willems kleindochters Teuntje (1734) en Willempje (1736) 'verdwijnt' ook hier de familienaam Stam door het ontbreken van mannelijke nakomelingen. Alle hoop is nu gevestigd op Gerrit (Claeszoon) Stam. Blijven er mannelijke afstammelingen en houdt de familienaam Stam stand? Het is een retorische vraag, een vraag waarvan we heden ten dage het antwoord maar al te goed weten.

In het hoofdstuk 'Groeneweg op Scheiwijk' hebben we kunnen lezen over de transportakte van 21 december 1699 waarin de diaconie van Hoogblokland een huis met erf groot 11 hectare gelegen aan de Groeneweg op Scheiwijk overdraagt aan Gerard Claesen Stam. Het geheel grenst met de oostkant aan de voornoemde weg en aan de westkant aan de boerderij van Willem Claesen in Schelluinen. Het perceel loopt van de sloot van Arien Cornelisse den Decker tot aan het land van Jan Focken.

We mogen aannemen dat Gerard Claesen Stam, onze voorouder Gerrit (Claeszoon) Stam is. Aan de westkant staat de boerderij van Willem Claesen. Zoals eerder aangegeven, zal dit Gerrits jongere broer Willem zijn. Wellicht rijzen er vraagtekens bij zijn geboortjaar 1681. Willem is in 1699 ruim 18 jaar oud. Heel normaal voor die tijd. In de 17^e eeuw duurde de kindertijd slechts kort. Met ongeveer 7 jaar ging je werken. Al met al is het duidelijk dat de broertjes zijn vertrokken aan de Bazeldijk en wonen aan of nabij de Groeneweg op Scheiwijk en zoals het zich laat aanzien ook hun vader Claes (Gerritszoon) Stam die ter plaatse nogal wat grond bezat zoals uit eerdere beschreven informatie is gebleken. Dat Willem er eerder woont dan Gerrit is op zich ook niet zo vreemd. Zoals in het katholieke zuiden het oudste mannelijke kind 'heerom' werd en de oudste dochter intrad in het

¹²⁴) Gelet op een schikking uit 1674, waarin de opvoeding van Pieter van Muijlwijk (zoon van Neeltje uit haar eerste huwelijk met Matthijs van Muijlwijk) wordt geregeld, hebben Claes en Neeltje (eerder) gewoond op de Ho(o)ge Giessen onder Hoornaar. Bij de 'verhuizing' is de grond in bezit van de familie gebleven en is het (hoogstwaarschijnlijk) de grond waarop hun zoon Willem (Claesen) Stam het beroep van bouwman uitoefent.

¹²⁵) Bezoek dominee Franciscus van Hooren uit Hoornaar in 1703 aan Claes Stam en Gerrit Stam en hun 'huisvrouwen' (Kerkenraadshandelingen 1684-1734 van de Nederduits Gereformeerde Gemeente te Hoornaar).

¹²⁶) Maijke (1704), Teijmis, ook genaamd Tijmen (1705) en Maijke (1710). In een akte van de Weeskamer te Gorinchem wordt ook nog gesproken over een dochter genaamd Neeltje. Zij is niet te vinden in het doopboek van Hoornaar en heeft verder weinig tot geen sporen nagelaten. Zij zou in 1717 bij de vertigting (boedelscheiding naar aanleiding van het aanstaande 2^e huwelijk van haar moeder) al overleden zijn.

¹²⁷) Notariële akten 1703-1733, archiefnummer 4135 / <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-13RZ-5JN6?i=392&cat=39475>

¹²⁸) 'Gepermitteert te trouwe' = toestemming gegeven om te trouwen.

klooster; zo was het in de protestantse deel van Nederland normaal dat de oudste zoon het 'bedrijf' van zijn vader overnam en de oudste (ongehuwde) dochter moeder ging meehelpen in de huishouding. Los van dat alles stond de aristocratie waar kinderen werden gezien als zegeningen. De oudste, de opvolger, binnen het gezin ging in de formele hiërarchie boven alles, persoonlijke gevoelens kwamen daar op het tweede plan¹²⁹, maar dat even terzijde.

Laten we terugkeren naar Gerrit (Claeszoon) Stam en zijn in 1672 te Hoornaar gedoopte echtgenote Neeltje Thijssse, die inmiddels aangekomen zijn in hun nieuwe onderkomen aan de Groeneweg op Scheiwijk. Van dit echtpaar zijn negen kinderen bekend waarvan drie dochters, Neeltje, geboren in 1697 en de tweeling Annigje¹³⁰ en Theuntje, geboren in 1702, op jonge leeftijd komen te overlijden¹³¹. Drie dochters bereiken de huwbare leeftijd en trouwen. Dit zijn dochter Neeltje, gedoopt te Hoornaar in 1700, die trouwt met Pieter (Marceliszoon) Ritmeester; dochter Annigje in 1709 geboren in de Ho(o)ge Giessen onder Hoornaar die trouwt met Huijg de Bode en dochter Theuntje in 1713 geboren te 'De Haar' (gedoopt te Schelluinen) die in het huwelijk treedt met Cornelis de Jong. Blijven over de drie in Hoornaar gedoopte zoons die voor 'naamdragers'¹³² kunnen gaan zorgen. Het zijn Jan gedoopt in 1698; Claes gedoopt in 1704 en Thijs gedoopt in 1707. Zij zijn de broers die op dit moment mijn volle aandacht hebben.

Allereerst richt ik mijn aandacht op de jongste van de drie, genaamd Thijs. Hij trouwt in 1736 te Almkerk met de in 1700 onder de Werken geboren weduwe Jacomijntje/Meijntje (Marcelisdochter) Ritmeester. De oplettende lezer maakt een juiste constatering. Jacomijntje is het jongere zusje van Pieter die in 1732 trouwt met de eerdergenoemde Neeltje Stam. Deze Neeltje wordt in 1732, met attestatie van Schelluinen, ingeschreven als lidmaat van de kerk in Almkerk. Zij overlijdt in 1739 te Almkerk¹³³. Ik verlaat dit (zij)spoor en keer terug naar Thijs, die we later ook gaan leren kennen als Mathijs/Mattijs. Het is een naamswijziging die we voortdurend tegenkomen. De voornamen Tijs, Thijs, Mathijs en Matthijs worden wisselend bij een en dezelfde persoon gebruikt.

Kerk van Almkerk.

(in 1945 door oorlogshandelingen zwaar beschadigd en vervangen).

Thijs (Mathijs/Mattijs) trouwt zoals we gelezen hebben in 1736 met weduwe Jacomijntje Ritmeester, geboren te De Werken en wonende te Almkerk. Zij was eerder (1720) gehuwd met Joost (Corneliszoon) Kamerman en (1729) met Gijsbert Uppel die in 1735 te Almkerk werd begraven. Na haar huwelijk met Mathijs Stam vertrekt (Jaco)Mijntje in 1737 met attestatie uit Almkerk. Er wordt geen plaatsnaam genoemd maar hun eerste kind Gerrit (Mathijszoon) Stam wordt in 1737 te Schelluinen geboren zodat we kunnen aannemen dat zij haar man is

¹²⁹) *Wie meer wil weten over de gang van zaken bij aristocratische families verwijs ik naar het boek: 'De levens van Jan Six, een familiebiografie' van Geert Mak.*

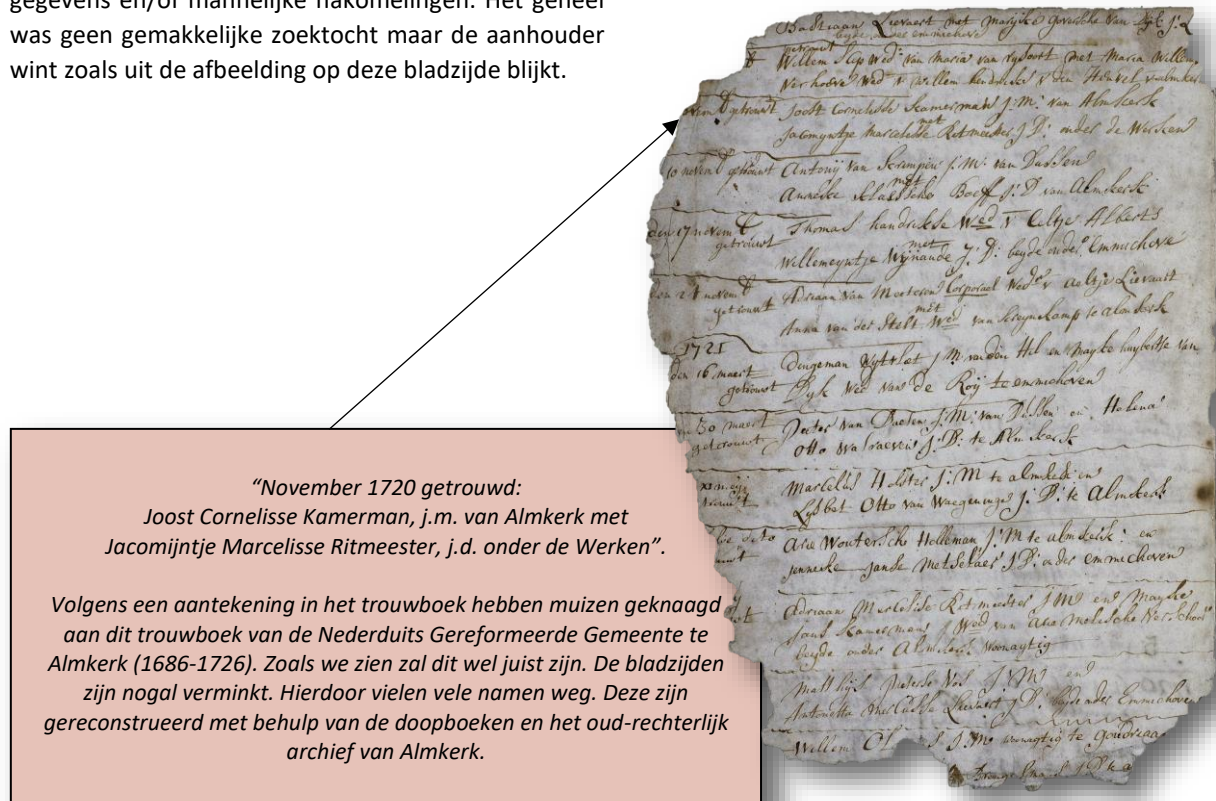
¹³⁰) *Annigje is ook bekend als Anneke.*

¹³¹) *Vroeger was het heel gebruikelijk dat kinderen vroeg overleden. Het eerstvolgende kind dat geboren werd, kreeg weer dezelfde (doop-)voornaam. De kindersterfte leidde daarom tot het gegeven dat dezelfde voornamen onder kinderen meer regel dan uitzondering is.*

¹³²) *naamdrager is een persoon die een bepaalde (familie)naam (in dit geval: Stam) draagt.*

¹³³) *Pieter Ritmeester hertrouwt op 12 februari 1741 te Almkerk met de uit Giessendam afkomstige Ariaantje (Pietersdochter) de Graaff.*

‘gevolgd’. Van deze Gerrit zijn geen verdere gegevens meer bekend. Jacomijntje en Thijs krijgen in 1741 ook nog een dochter, genaamd Neeltje¹³⁴. Het wordt wellicht saai maar ook deze tak eindigt door het ontbreken van gegevens en/of mannelijke nakomelingen. Het geheel was geen gemakkelijke zoektocht maar de aanhouder wint zoals uit de afbeelding op deze bladzijde blijkt.

Nu het jongste broertje Thijs (Mathijs/Mattijs) is ‘afgefallen’ resteren nog Jan en Claes. Geheel volgens het gewoonterecht blijft de oudste zoon Jan bouwman aan de Groeneweg (de lijn ‘Groeneweg’) en de op één na oudste zoon Claes gaat deze functie vervullen aan de Bazeldijk (de lijn ‘Bazeldijk Donck’). Ik ga eerst de levenswandel van Claes beschrijven en zal daarna op bladzijde 68 aanvangen met die van zijn broer Jan die we niet moeten verwarren met de zoon van genoemde Claes, die ook Jan heet en hierna volgt.

Claes (in de volksmond Klaas) trouwt in 1727 als ‘jongman van de Haer onder Schelluinen’ met de in 1703 te Hoogblokland gedoopte Merrigje/Marrigje (Jansdochter) van der Wiel, ‘jongdochter van de Bazeldijk’. Zij overlijdt in 1730 en woont dan aan de Bazeldijk. Na haar overlijden hertrouwt¹³⁵ Claes. Uit zijn 1^e huwelijk is naast een zoon Gerrit (geboren in 1729)¹³⁶ ook een zoon geboren die luistert naar de naam Jan (geboren 1727/1728). Sommige onderzoekers geven aan dat deze Jan de zoon is Job/Jacob (Jobszoon) Stam, geboren ± 1695 te Wijngaarden of Sliedrecht. Er zijn ook onderzoekers die een ‘andere theorie aanhangen’. Zoals uitgelegd bij de aantekeningen 1,2 en 3 op bladzijde 47 en 48 volg ik de route Jan (Klaaszoon) Stam en niet die van Jan (Jacobs- of Jobszoon) Stam.

¹³⁴) Neeltje trouwt in 1774 met de uit Oud Alblas afkomstige Cornelis (Bastiaanszoon) Korporaal. Binnen dit huwelijk zijn 7 kinderen geboren. Neeltje is begraven in Oud-Alblas.

¹³⁵) Claes hertrouwt (ondertrouw in 1734) te Schelluinen met de 1708 te Hoornaar gedoopte Lijntje/Weijntje (Thijsdochter) de Gelder. Uit dit huwelijk zijn 2 kinderen bekend (Thijs gedoopt in 1738 te Hoogblokland / geen verdere gegevens bekend en Neeltje gedoopt in 1742 te Giessen Nieuwkerk en overleden in 1816 te Noordeloos).

¹³⁶) Dit is Gerrit Stam die in 1814 op 84-jarige leeftijd overlijdt te Hoogblokland. Aangifte wordt gedaan door de 27-jarige Jan Stam. Dit is hoogstwaarschijnlijk zijn achterneef, die geboren is in 1787 te Schelluinen (zoon van Tijs (Janszoon) Stam en Anneke de Kuiper). Gerrit Stam is tweemaal getrouwd. Zijn 2^e echtgenote Annigje de Greef overlijdt te Hoogblokland in 1836. Aangifte wordt gedaan door de 56-jarige landbouwer en buurman Klaas Middelkoop. Uit beide huwelijken van Gerrit zijn geen kinderen bekend.

EIGENAREN EN VRUCHTGEbruikers:										SOORT		INHOUDSGROOTTE			Aanwijzing
										der		VAN	aanmerkingen	for	
										EIGENDOMMER	IEDER	PERCEEL	aanmerkingen	polen, of	
														aanmerkingen	afmetingen,
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	aanmerkingen
														aanmerkingen	

Jan (Klaaszon) Stam trouwt in 1762 met de in 1736 te Giessen-Oudkerk gedoopte Ariaantje (Klaasdochter) Bakker. Een dochter van Jan en Ariaantje, genaamd Marrigje, trouwt met Jan Kooij die in 1806 komt te overlijden. Marrigje overlijdt in 1821 te Hoogblokland, huis # 55. In 1822 zijn dan ook eigenaar van een aantal percelen riet- en weilanden aan de Bazeldijk 'de Erven Marigje Stam'. Zie de afbeelding hiernaast.

Op deze afbeelding staat ook vermeld de broer van Marigje, de in 1767 te Noordeloos gedoopte Pieter Stam.

Daarnaast treffen we de namen aan van Willem van Beest en Klaas Middelkoop. Zij waren ook eigenaren van de 'aanpalende' stukken wei-, riet en bouwlanden. Het zijn allemaal namen die we zo weer gaan tegenkomen.

Zoals eerder aangegeven is Pieter Stam naast eigenaar van een aantal percelen bouw- en weilanden aan de Lage Beemd en Bazeldijk ook eigenaar van een huis, met erf en schuur aan de Bazeldijk.

Bladzijde van de aanwijzende tafel van de Grondeigenaren.

(Kadastrale kaart 1811-1832)
(beeldbank.cultureelerfgoed.nl)

Tenslotte zijn we Pieter Stam en zijn echtgenote Eli(s)zabeth van der Meijde(n) tegengekomen in het vorige hoofdstuk (zie bladzijde 44 en volgende). Uit dit huwelijk zijn 3 zonen bekend: Jan (1808), Hendrik (1812) en Nicolaas (1814), waarvan de laatstgenoemde al op jonge leeftijd is overleden (1814). Zoon Hendrik, trouwt in 1834 te Hoogblokland met Lena van Weenen. Binnen dit huwelijk worden geen kinderen geboren¹³⁷. Rest ons nog de oudste zoon van Pieter en Eli(s)zabeth die luistert naar de naam Jan (1808). Het wordt een heel verhaal. Ga er maar eens rustig voor zitten en probeer de lijn vast te houden. Sommige zaken zitten bij de Stammetjes diepgeworteld en ik heb mij altijd afgevraagd: 'Waar komt dit vandaan? Is er een samenloop van omstandigheden?'

¹³⁷ Lena heeft bij haar huwelijk al wel een dochter, genaamd Maria (van Weenen) die geboren is in 1827 te Giessen-Nieuwkerk en aldaar overleden in 1849. Zoals toentertijd gebruikelijk was, werd het kind, dat in onecht was geboren, en waarvan de moeder niet wist wie de vader was, vernoemd naar de grootmoeder. In dit geval Marigje Slingerland die gehuwd was met Teunis van Weenen. (Zij wordt niet in het testament van Hendrik d.d. 29 september 1860 (notaris J.M. Geluk te Giessendam) noch in de Memorie van Aangifte overlijden genoemd.)

Jan, geboren te Hoogblokland in 1808 trouwt in Giessendam voor de 1^e maal in 1831 met Jannigje Vonk. Uit dit huwelijk worden twee dochters geboren, genaamd Elisabeth¹³⁸ en Teuntje¹³⁹. Na het overlijden van Jannigje Vonk in 1834 hertrouwt Jan Stam in 1839 met Bastiaantje Verwoerd, weduwe van Willem van Beest. Bastiaantje heeft uit haar huwelijk met Willem van Beest, twee kinderen: Dirk van Beest die in 1842 op 7-jarige leeftijd overlijdt en Sijgje geboren in 1836. Genoemde Willem van Beest is geboren in 1797 te Hoogblokland en aldaar overleden in 1837. Zijn vader Dirk van Beest is geboren in 1765 te Hoogblokland en overlijdt daar in 1847. Hij is de eigenaar van het perceel 560 (zie 'Bladzijde van de aanwijzende tafel van de Grondeigenaren' op de vorige bladzijde en het 'Fragment Kadastrale kaart minuutplan Hoogblokland, Zuid-Holland, sectie A, blad 02' op bladzijde 44). Jan trouwde dus met de weduwe van zijn buurjongen. Getuige bij dit huwelijk is de 59-jarige landbouwer Klaas Middelkoop, eveneens eigenaar van een aantal percelen bouwland aan de Bazeldijk. Ook Willem van Beest is eigenaar van grond en een huis aan de Bazeldijk. Het is echter niet bekend of dit de zoon van Dirk van Beest is; de vader van Dirk die ook naar de naam Willem luistert, of wellicht een neef. Ik neig voor de laatste optie en wel Willem (Arieszoon) van Beest, geboren in 1798 te Hoogblokland en aldaar overleden in 1855. Ze woonden allemaal dicht bij elkaar aan de Bazeldijk. Ter verduidelijking verwijs ik naar de voetnoten nummers 90, 91 en 92 op bladzijde 46. Voor we verder gaan met Jan Stam, geboren in 1808, sta ik ook even stil bij de kerkelijke geschiedenis van de regio Hoogblokland.

Na 1816 werden er allerlei overheidsbepalingen ingevoerd die van invloed waren op het kerkelijke leven. Binnen de Hervormde Kerk ontwikkelde zich, in reactie op de ingrepen van de overheid, een stroming die een terugkeer naar de meer orthodoxe opvattingen bepleitte. Het gevolg was dat deze groep zich afscheidde van de Nederlandse Hervormde kerk. Om het juiste gevoel te pakken, lezen we op de website van de christelijk gereformeerde kerk in Noordeloos¹⁴⁰ het navolgende:

'In de consistoriekamer van onze kerk hangt een lange rij foto's van predikanten, die vanaf de Afscheiding aan onze gemeente verbonden waren. De geschiedenis gaat terug tot woensdagavond 13 januari 1836, toen de Afgescheiden gemeente voor de eerste keer officieel bij elkaar kwam, en twee ouderlingen en twee diakenen in het ambt werden bevestigd. Het was een heel bijzondere dienst toen op die koude winteravond Andries Vogel, Klaas Middelkoop, Willem van Asch en Cornelis den Hartog hun ja-woord gaven.

De voorganger was de bekende predikant dominee G.F. Gezelle Meerburg uit Almkerk. Hij is dus bij ons geen predikant geweest, maar we herdenken zijn naam met diep respect omdat hij aan de wieg stond van de Christelijk Gereformeerde Kerk van Noordeloos. Daarom hangt ook zijn foto in de fotogalerij in de consistoriekamer.

De eerste predikant was dominee A.J. Betten, die in de zomer van 1842 bevestigd werd. In de zes voorliggende jaren zijn de moeilijkheden de nog jonge gemeente niet

gespaard gebleven, maar met de komst van koning Willem II in 1840 kwam er voor de Afgescheidenen wat meer

¹³⁸) Geboren op 14 oktober 1831 te Giessen-Oudekerk (akte nr. 47) en overleden te Lexmond op 10 februari 1860 (akte nr. 8).

¹³⁹) Geboren op 4 augustus 1833 te Giessen-Oudekerk (akte nr. 29) en aldaar overleden één dag na haar geboorte (akte nr. 31).

¹⁴⁰) <https://www.cqknoordeloos.nl/>. Daarnaast geeft ook de website www.gereformeerdkerken.info (de geboorte van de gereformeerde kerk te Noordeloos) veel informatie die qua inhoud niet veel afwijkt van de eerstgenoemde website.

rust. Toen werd bij de koning ook een officieel verzoek om erkenning ingediend en werd de gemeente officieel als kerk erkend.

Dominee Betten was een eenvoudige predikant, waarvan opgetekend is dat hij met veel zelfopoffering in de evangeliebediening zijn werk deed. De economische omstandigheden waren nog wel zeer slecht, en dat was onder andere de reden dat in die tijd steeds meer mensen uit de gemeente vertrokken naar Noord-Amerika. Vijf jaar heeft dominee Betten met grote zegen in de gemeente mogen werken. Daarna is ook hij met een groot deel van de gemeente vertrokken naar Noord-Amerika. In hun kielzog vertrokken vele andere Afgescheidenen, wat sommige gemeenten in ons land veel leden kostte. Met de 'Nagasaki' vertrokken dominee Betten en zijn gezin ook naar Amerika, samen met ongeveer vijftig leden van de gemeente van Noordeloos, waar ze zich, in Pella vestigden. Dominee Betten overleed in 1900 in Orange-City, ver naar het noordwesten in diezelfde staat.

Ds. A.J. Betten.
(1806-1855)

De geschiedenis van onze gemeente gaat terug naar 13 januari 1836 wanneer de ambten worden bevestigd en daarmee de gemeente officieel geïnstitueerd is. De vervolging van de Afgescheidenen was in Noordeloos weliswaar niet zo sterk als in het noorden van ons land, waar Hendrik de Cock te maken kreeg met politie en soldaten in de kerk, toch worden ook hier de samenkomsten van de Afgescheidenen in die tijd niet door iedereen in dank afgenomen. Vooral bij de plaatselijke Nederlands Hervormde predikant dominee H.A. Matthes zijn deze een doorn in zijn oog. Als hij hoort dat op woensdagavond 13 januari 1836 in de boerderij Nieuwendijk 12 een kerkdienst werd gehouden, waarbij meer dan 80 mensen aanwezig waren, en ook nog eens vier ambtsdragers zijn bevestigd, is voor hem de maat vol. Al op de volgende dag doet hij zijn beklag bij de burgemeester, maar daar vindt hij weinig gehoor. Voor hem zit er niets anders op dan die dag zelf naar Gorinchem te rijden om daar bij de rechter zijn beklag te doen.

De officier van justitie laat er geen gras over groeien en al vier dagen later, op 17 januari 1836 komt hij persoonlijk met zijn griffier naar Noordeloos om orde op zaken te stellen. Het is merkwaardig, dat de officier van justitie al op 17 januari met zijn griffier wel in zijn rijtuig stapt om daar persoonlijk onderzoek te doen aangaande de ongeoorloofde samenkomst, maar dat hij daarbij de burgemeester ongemoeid laat. Maar ook de plaats, waarop die dag de verhoren plaatsvinden is opmerkelijk. Het was in de pastorie van de Nederlands Hervormde Kerk. Maar het meest opmerkelijke is wel de dag waarop dat gebeurde. Het was zondag!

Daar staan ze dan voor de officier van justitie: Johannes Pennock, de veldwachter van Noordeloos. Ouderling Andries Vogel, 61 jaar, bouwman. Ouderling Klaas Middelkoop, 56 jaar, landbouwer (gedoopt 27 augustus 1780 te Hei en Boeicop en overleden 19 november 1863 te Pella, Marion County, Iowa (USA). Zijn (uit echtgenote Eva) zoon Gerrit Middelkoop werd geboren 23 augustus 1824 te Hoogblokland. Hij arriveerde op 15 juni 1849 in de USA. Diaken Cornelis den Hartog, 37 jaar, bouwman en diaken Willem van Asch, 30 jaar, korenmolenaarsknecht.

Door de moeilijke economische omstandigheden en de inperking van de godsdienstvrijheid besluiten veel landgenoten om naar Noord-Amerika te vertrekken. Ook in Noordeloos groeit dat verlangen en velen uit de gemeente nemen het besluit om hier alles achter te laten en met de landverhuizers mee te gaan naar dat grote onbekende land. De achterblijvende gemeente wordt daardoor meer dan gehalveerd en het vertrekkende deel van de gemeente blijft de wettige eigenaar van kerk en pastorie. De jonge gemeente is dan opnieuw vacant, maar behalve dat ze geen predikant meer heeft, hebben ze ook geen kerk en pastorie meer. Op 18 februari 1847 worden het kerkgebouw en de pastorie publiek verkocht, waarna de achterblijvende groep de wettige eigenaar wordt.

Op 10 april 1847 vertrekken er uit Noordeloos 76 inwoners, waaronder dominee Betten met zijn vrouw en 5 kinderen. Het is een bont gezelschap, dat zich op deze vroege morgen bij de kerk verzamelt met koetsen, tilbury's en kaasbrikken. De grote reis kan beginnen! Over 60 dagen hopen ze allemaal in hun nieuwe vaderland voet aan wal te zetten. Maar dat ze daar niet allemaal aan zullen komen, omdat er tijdens de zeereis 6 dorpsgenoten zullen sterven, is op dit moment nog niet bekend.

.....De eerste week is de zee rustig en kalm, maar daarna krijgt de 'Nagasaki' te kampen met zware stormen. Velen worden zeeziek en moeten voortdurend overgeven, anderen worden ernstig ziek. De eerste die aan boord overlijdt, is een kind van enkele jaren oud. Het lichaamje wordt in een stuk zeil genaaid en aan het voeteneind wordt een zak zand bevestigd. Voor deze plechtigheid verzoekt de kapitein iedereen om aan dek te komen. Op de reling wordt een lange plank gelegd waarnaast aan beide zijden vier bemanningsleden blootshoofds staan opgesteld. Er is veel verdriet. De kapitein leest enkele regels uit de scheepsbijbel en daarna glijdt het lijke zachtjes van de plank. De diepe bodem van de oceaan wordt een kindergrafje.....

Ondertussen wordt bij de vacante gemeente in Noordeloos de draad weer opgepakt. De rust keert weer en de gemeente groeit. Rond 1850 telt de gemeente al weer 138 leden. De zegeningen zijn veel, maar de moeiten en de zorgen ook. God heeft zijn volk geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst. Op de "Nagasaki" wordt ondertussen heel letterlijk ervaren dat er ook voor hen geen kalme reis beloofd is, maar aan de belofte van een behouden aankomst hebben ze wellicht een eigen invulling gegeven.'

Tot zover de tekst overgenomen van de website van de Christelijk Gereformeerde Kerk in Noordeloos, waarvoor dank. Als ik vorenstaande lees, schiet mijn hoofd vol met gedachten en een bekend gezegde dringt zich op de voorgrond: 'Preken voor eigen parochie', moet ik het zo lezen en/of samenvatten? Het is immers eenvoudig. Je deelt gewoon je mening met mensen waarvan je zeker weet dat deze dezelfde mening hebben en vermijdt hiermee eindeloze discussies. Toch laat het mij niet los. Ik zoek verder en vind een aanvulling in het eerder gememoreerde boek 'Over Blokland, geschiedenis van een dorp in het land van Arkel'. Hoofdstuk 15 behandelt de afscheiding van 1834. Daar lees ik dat dominee Scholte in de boerderij van Klaas Middelkoop aan de Bazeldijk, waarvan we inmiddels weten waar die gestaan heeft, in 1838 een dienst had geleid. Het was in die tijd een strafbaar

Sfeerfoto van een conventikelbijeenkomst, in het gunstigste geval gedoogd, maar soms verboden en vervolgd.

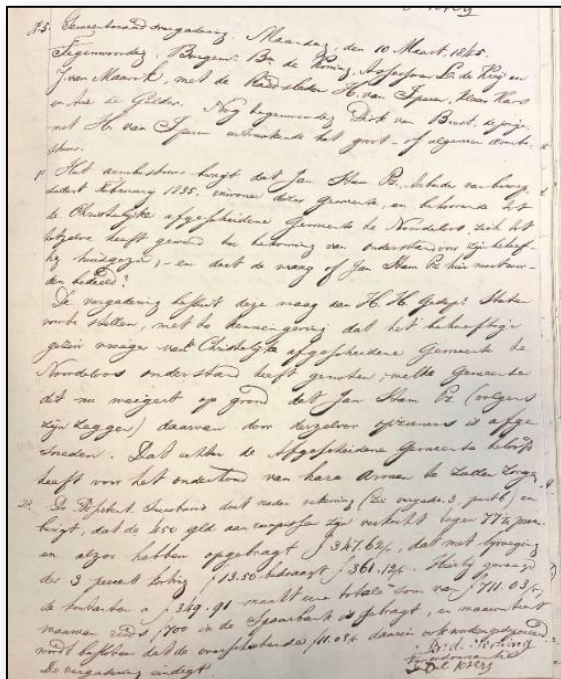

vergrijp. Niet dat dit de gelovigen deed wegblijven en er werden in hetzelfde jaar aan de Bazeldijk twaalf kinderen gedoopt. Als je een uitweg zoekt, vind je altijd wel een manier om te ontsnappen. De gewone man verzette zich tegen het hiërarchische kerksysteem. De kerk was in handen van de notabelen, zij waren de voornaamste burgers ook wel genaamd de 'aanzienlijken'. Er waren klachten over predikanten, niet alleen omdat zij niet orthodox waren, maar ook omdat zij het contact met 'de kleine man' verloren hadden met als resultaat een scheuring en het stichten van een Christelijk Gereformeerde Kerk in Noordeloos.

Geloofsgenoten uit Hoogblokland, waaronder Jan Stam, vonden hun weg naar Noordeloos en woonden daar als afgescheidenen de diensten bij. Vond ook hij dat de tijd was aangebroken waarin 'de kleine man' zich ging verzetten tegen het systeem? Het ging echter niet zonder slag of stoot en zij werden voortdurend vervolgd omdat ze andersdenkenden waren van de staatskerk (Nederlands Hervormd). De vernederende behandeling wakkerde de emigratiekoorts bij de afgescheidenen aan en werd een van de belangrijkste redenen om uit te wijken naar Amerika, het land van de onbegrensde mogelijkheden. Maar er waren nog meerdere redenen die leidde tot het

vertrek. Het was ook de belabberde economische situatie, de Napoleontische oorlogen (1792-1815), de cholera en de aardappelcrisis die het land hadden uitgeput. En dan was daar ook de belastingdruk en de hoge voedselprijzen. Er heerste totale armoede. Vooral de arbeidende klasse had het in die periode zwaar te verduren.

Het waren barre tijden aan het begin van de 19^e eeuw¹⁴¹. Wellicht was het een rationeel besluit: 'De Heere heeft het zo gewild'. Veelal werd tegenspoed in die tijd verklaart als de 'toorn van God'. Een emotionele reactie op het ervaren van onrecht en onrechtvaardigheid waarbij de toorn van God altijd heilig en rechtvaardig is. Het maakt de mens zwaarmoedig en komt veel voor bij de inwoners van de Alblasserwaard. Waarschijnlijk was er voor Jan Stam nog een andere oorzaak om te vertrekken. Waren de Stammetjes gewild of ongewild in een sociaal isolement beland? Ik ga hiervoor geen aanleidingen noemen maar de aandachtige lezer zal ze herkend hebben zonder ook maar één vingerwijzing te maken.

Op enig moment is het wel duidelijk wat er aan de hand is en breekt de tijd aan om vooruit te denken en niet meer terug te kijken. De 'behoefte' Jan Stam neemt het besluit om naar Amerika te gaan met als steekhoudend argument: 'een betere toekomst voor de kinderen'. In 1847 wil hij met zijn zwangere vrouw¹⁴² Bastiaantje Verwoerd en hun vier kinderen: Sijgje (uit het eerste huwelijk van Bastiaantje), Pieter, Arigje en Dirkje naar Amerika vertrekken.¹⁴³ Om reden dat Jan geen steun meer ontving van de geloofsgenoten in Noordeloos kwam hij volledig ten laste van de armenkas van Hoogblokland. Om de kosten van de reis te dekken vroeg Jan Stam tweehonderd gulden aan de armmeesters¹⁴⁴ en hoopte dat zijn vader Pieter het resterende bedrag zou betalen. Er werd veel ge- en besproken in Hoogblokland. Door de gemeenteraad; door

Notulen Raadsvergadering no. 5 d.d. maandag
10 maart 1845, gemeente Hoogblokland.

(Archiefnummer 7 Regionaal Archief Gorinchem
Notulen raadsvergaderingen 1843-1849).

burgemeester Bastiaan de Koning en zijn assessoren¹⁴⁵ Lourens de Kreij en Jacob van

Maurik en zeker niet op de laatste plaats door eerdergenoemden samen met de armmeesters. Om reden dat in 1846 uit het fonds van de grootarmen ongeveer 86 gulden (± € 40,00) werd betaald aan het behoeftige huisgezin

¹⁴¹) Voor wie over dit onderwerp meer wil weten zijn er talloze boeken in de handel. Voor een korte versie adviseer ik de zienswijze van Maarten van Rossum bij RTV Utrecht.

<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3189436/van-rossem-vertelt-over-de-utrechtse-predikant-die-met-800-volgelingen-naar-amerika-trok>

¹⁴²) Op 23 februari 1847 wordt te Arkel een dochttertje geboren genaamd Adriana. Zij is overleden te Hoogblokland op 9 oktober 1948. Een kleine 10 maanden later op 23 juli 1849 wordt in Hoogblokland een dochttertje geboren dat ook luistert naar de naam Adriana.

¹⁴³) Samen met Klaas Middelkoop met echtgenote en twee kinderen; Jan Hospers samen met zijn echtgenote (Hendrika Middelkoop) en zeven kinderen (waarvan Maaïke, 17 jaar en 2-jarige Pieter aan boord overlijden) en Eimerd Rozendaal met echtgenote en twee kinderen.

¹⁴⁴) Een arm(en)meester was verantwoordelijk voor het beheer van de armentafel, een instelling die zich bezighield met de armenzorg. Hij werd aangesteld door het bestuurscollege en droeg zorg voor de geldelijke middelen van het armenbestuur en de bedeling aan armen en behoeftigen. Als beambte maakte hij ook deel uit van het kerkelijke armenbestuur en werkte samen met de kerkmeesters.

¹⁴⁵) assessor = wethouder. Twee van de zittende raadsleden werden benoemd tot assessor. Zij vervingen de burgemeester bij diens afwezigheid. Daarnaast zien we dat de assessor de notulen maakt in plaats van de burgemeester, die binnen raad tevens de functie van secretaris vervulde.

familie Jan Stam kan zich gaan opmaken¹⁴⁷ voor hun 'American Dream'¹⁴⁸.

*Emigranten vanuit Nederland
(periode 1848-1877).*

Jaar 1849 / Plaats Hoogblokland / Provincie
Zuid-Holland.

Bron: Nationaal Archief Den Haag
Toegang 2.04.23.02,
inventarisnummer: 26III,
(pagina: 9).

Het vertrek met de bark¹⁴⁹ *'Franciska'* zou rond 2 mei 1849 hebben plaatsgevonden en de volksverhuizers zijn gearriveerd in Pella (Iowa) op 28 juli 1849. In de archieven kan het schip, de bark *'Franziska'*, gevonden worden. Dit schip vertrekt vanuit

Rotterdam op 5 mei 1849 en arriveert met 167 passagiers aan boord in New York op 15 juni 1849. Helaas kunnen we de familie Stam niet vinden op de passagierslijst dit in tegenstelling tot Middelkoop, Hospers en Rozendaal. Zou dit kunnen betekenen dat Jan Stam met zijn gezin wellicht op een later tijdstip is vertrokken?¹⁵⁰

(<https://familysearch.org>)

Sold by McSpoden & Baker, Stationers, 35 Nass Street, adjoining the Custom House, N. Y.

DISTRICT OF NEW YORK—PORT OF NEW YORK.

I, A. Haydon do solemnly, sincerely and truly
my name, and now delivered by me to the Collector of the Customs for the District of New York, contains, to the best of my knowledge and belief, a just and true account
of all the Passengers received on board the Trinity
whereof I am Master, from Holland

Sworn to this 15 June 1844
Before me A. Haydon
List or Manifest OF ALL THE PASSENGERS taken on board the Trinity
A. Haydon is Master, from Holland whereof
burthen tons.

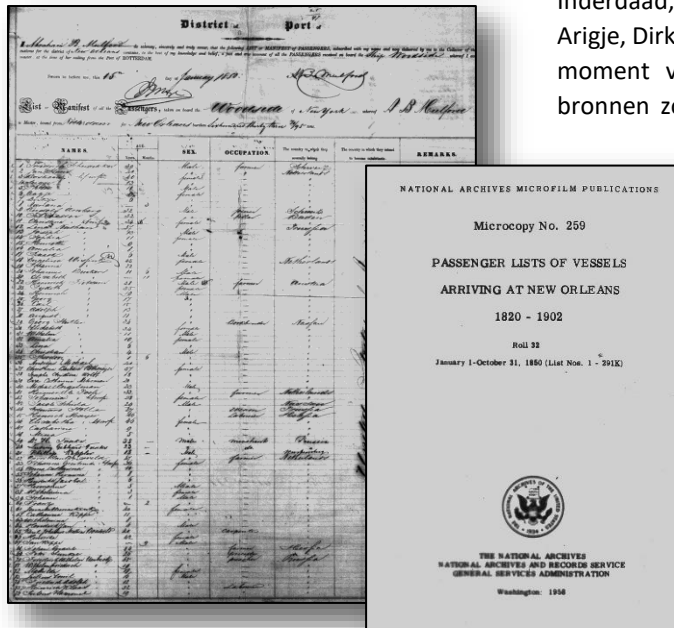
¹⁴⁶⁾ het ontbrekende geld dat hij hoopte van zijn vader (Pieter Stam) te krijgen, ging echter niet door. Zijn vader is overleden op 10 september 1848 en zijn moeder op 17 juni 1849.

¹⁴⁷⁾ Van ± 1845 tot 1878 stelden de gemeenten, met gegevens uit het bevolkingsregister, lijsten op van alle vertrokken personen. Deze ‘staten van landverhuizers’ stuurden ze naar de provincie. De provincies verzamelden de staten uit de hele provincie en stuurden ze vervolgens door naar de minister van Binnenlandse Zaken. Het huisgezin van Jan Stam staat vermeld op de lijst van 1849. Zie afbeelding hierboven.

¹⁴⁸) De American Dream is een nationaal ethos van de Verenigde Staten, de set idealen (democratie, rechten, (wils)vrijheid, kansen en gelijkheid) waarin vrijheid betekent dat er geen hindernis is tot welvaart en succes. Dit sluit de gedachte in van de mogelijkheid tot opwaartse sociale mobiliteit voor gezinsleden, bereikt door hard werken in een maatschappij waarin het niet uitmaakt of men van adel is of oud geld in de familie heeft (bron: Wikipedia).

¹⁴⁹⁾ Een bark is een zeilschip met daarop minimaal drie masten.

¹⁵⁰⁾ Wie meer wil weten over de landverhuizers verwijs ik graag naar het verenigingsblad van de Historische Vereniging Hoogblokland, Hoornaar en Noordeloos, 20^e jaargang, nummer 2 d.d. 2003. Dit artikel (van Barend Bode) is opgenomen in de blog uit de historie van de Alblasserwaard van Anneke Bode d.d. 4 januari 2019. <https://geschiedenisalblasserwaard.wordpress.com/2019/01/04/landverhuizers-noord-amerika-1846-1920/>

Inderdaad, Jan is met zijn vrouw en vijf kinderen (Sijgje, Pieter, Arigje, Dirkje en de in juli 1849 geboren Adriana) op een ander moment vertrokken en/of gearriveerd. Volgens sommige bronnen zouden zij met het schip de 'Jane Henderson' zijn gearriveerd in de Verenigde Staten van Amerika. Maar dat blijkt niet juist te zijn. De historicus Barend Bode uit Giessenburg, die uitgebreid onderzoek doet naar de geschiedenis van de emigratie vanuit de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden naar Noord-Amerika in de periode 1845-1920, bezorgt ons de oplossing van de puzzel. Hij ontdekte dat Jan Stam en zijn gezin de overtocht maakten op het schip genaamd 'Woodside'.¹⁵¹ Dit schip, in november 1849, vertrokken vanuit Rotterdam, arriveerde in de haven van New Orleans op 15 januari 1850. Dat het gezin Jan Stam gearriveerd is in Amerika, staat daarmee vast.¹⁵²

Dankzij de eerdergenoemde Barend Bode is één nakomeling bekend geworden.¹⁵³ Het is Gary Stamm. Waar die tweede 'm' vandaan is gekomen, is op dit moment (2024) voor mij nog een onopgeloste puzzel. Gary is in 2022 nog in Nederland geweest op zoek naar zijn roots. Hij wist niet dat er nog steeds familie van hem in Nederland woont.¹⁵⁴ Het ligt in de lijn der verwachtingen dat er op termijn een afzonderlijke uitgave, met de naam: 'The American Dream', zal verschijnen.

Voor nu laat ik het hierbij. Ook de lijn 'Bazeldijk Donck' stopt.

¹⁵¹) <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QKNP-7111>

¹⁵²) Op 10 september 1848 ondertekent Jan Stam in Nederland nog de Memorie van Aangifte na het overlijden van zijn vader Pieter. Hij woont dan in Arkel. Het testament (op de langstlevende) d.d. 29 september 1860 van zijn broer Hendrik Stam vermeldt als erfgenaam zijn echtgenote Lena van Weenen. Bij vooroverlijden van haar staat als 1^e erfgenaam genoemd: **'zijn broer Jan Stam zich thans bevindende in Amerika'**.

¹⁵³) Verenigingsblad Historische Vereniging Hoogblokland Hoornaar Noordeloos 39e jaargang, nummer 2, december 2022.

¹⁵⁴) Een van zijn passies is het imiteren van president Franklin D. Roosevelt Franklin Delano Roosevelt, de 32^e president van de Verenigde Staten (1933-1945), werd op 30 januari 1882 geboren als enig kind van welvarende ouders en verre nazaat van de Nederlandse Amerikaan Claes Maertensz van 't Rosevelt die vermoedelijk afkomstig is uit Oud-Vossemeer (gemeente Tholen). Voor wie nieuwsgierig is: [Over Gary Stamm | FDR Leeft \(fdrlives.com\)](https://fdrlives.com)

Voor we verder gaan voeg ik ook nu weer een afbeelding (nummer 2) van een excel-bestand in. Het geeft jullie, als belangstellend lezers, niet alleen de gelegenheid om even terug te kijken, maar het is ook een goed hulpmiddel om de juiste lijn vast te houden.

Nu we weer helemaal bij zijn gaan we ons opmaken voor de laatste tak aan de 'stam'boom weergegeven aan de linkerkant van afbeelding 2 hierboven. Het is de 'lijn Groeneweg' die start met Jan (Gerritszoon) Stam (gedoopt 1698), de oudste zoon van Gerrit (Claeszoon) Stam en Neeltje Thijssen. We kennen hem van de boerderij aan de Groeneweg te Scheiwijk. Als we alles aandachtig hebben gelezen dan weten we al aardig wat over hem. Zelfs over het feit dat hij in 1729 te Schelluinen trouwt met Lesje/Lijsje (Claasdochter) Liefholland, 'beide woonachtig op de Haer'. Zie afbeelding DTB Schelluinen (Trouwinschrijvingen) op bladzijde 41. Laten we maar eens kijken wat er nog meer bekend is aan de hand van een gezinsblad.

Gezinsblad

Jan Stam en Lesje/Lijsje Liefholland.

Stam, Jan

gedoopt te Hoornaar 12 oktober 1698 (DTB)
overleden te (plaats en datum onbekend / vóór 1814)
zoon van Gerrit (Claaszoon) Stam en Neeltje Thijsse (Thijsdochter)

Liefholland, Lesje/Lijsje

gedoopt te Schelluinen op 26 februari 1702 (DTB)
overleden te (plaats en datum onbekend)
dochter van Claas (Hendrickszoon) (Liefholland) en Geertje (Geeritsdochter) (de Kraaij)

gehuwd te Schelluinen op 10 april 1729 (DTB)

Kinderen uit dit huwelijk:

Stam, Gerrit¹⁵⁵

gedoopt te Schelluinen op 12 februari 1730 (DTB)
vermoedelijk overleden te Schelluinen op 19 januari 1814

Stam, Geertje¹⁵⁶

gedoopt te Schelluinen op 4 maart 1731 (DTB)
overleden te (plaats en datum onbekend)

Stam, Tijs
VOLGT op bladzijde 71

gedoopt te Schelluinen op 1 maart 1733 (DTB)
overleden te (Schelluinen? / datum onbekend / vóór 1814)

Stam, Claas

gedoopt te Schelluinen op 16 januari 1735 (DTB)
overleden te (plaats en datum onbekend / vóór 29 november 1746)

Stam, Neeltje¹⁵⁷

gedoopt te Schelluinen op 17 februari 1737 (DTB)
overleden te (plaats en datum onbekend / na 1804)

Stam, Willem¹⁵⁸

gedoopt te Schelluinen op 12 juli 1739 (DTB)
overleden te Hoogblokland op 22 maart 1817 (akte nr. 5)

Stam, Teuntje¹⁵⁹

gedoopt te Schelluinen op 30 juli 1741 (DTB)
overleden te Gorinchem op 22 november 1819 (akte nr. 144)

¹⁵⁵) Gerrit trouwt (1^e) te Schelluinen op 7 mei 1758 met Nelligje (Cornelisdochter) Houweling (geen verdere gegevens bekend). Gerrit trouwt (2^e) te Schelluinen op 28 september 1788 met Annigje (Teunisdochter) de Greef, gedoopt te Hoogblokland op 7 april 1749, overleden op 24 december 1836 te Hoogblokland, dochter van Teunis (Janszoon) de Greef en Anna Maria Verwetter. Gerrit woont in 1786 te Schelluinen (zie akte op bladzijde 43). Uit beide huwelijken zijn geen kinderen geboren.

¹⁵⁶) Geertje trouwt te Schelluinen op 23 mei 1751 met Jan (Looijszoon) Kars, gedoopt te Arkel op 10 oktober 1723. Geertje woont in 1786 te Middelkoop en is dan weduwe (zie akte op bladzijde 43).

¹⁵⁷) Neeltje trouwt te Schelluinen op 27 december 1772 met Cornelis (Janszoon) de Kraaij/de Kreij (weduwnaar van Jannigje (Joost van Brugge). Cornelis is geboren en gedoopt te Schelluinen op 7 februari 1734, overleden te Schelluinen in 1785, zoon van Jan (Corneliszoon) de Kraaij/de Kreij en Jannigje/Jannechie/Jannetje (Rochusdochter) Huijgen.

¹⁵⁸) Willem is overleden te Hoogblokland in het huis met nummer 3. Op dit huisnummer woont ook zijn neef Jan Stam met echtgenote Cornelia Vonk. Jan is de zoon van zijn oudere broer Tijs (gedoopt in 1733). De overlijdensakte vermeldt niet of Willem gehuwd is, of gehuwd is geweest. We mogen aannemen, gelet op het feit dat hij inwoont bij zijn neef, dat hij ongehuwd en/of kinderloos is gebleven.

¹⁵⁹) Teuntje is niet gehuwd. Zij woont in 1786 te Langerak (zie akte op bladzijde 43) en bij haar overlijden in de Banne, wijk E, nummer 41 (Gorinchem).

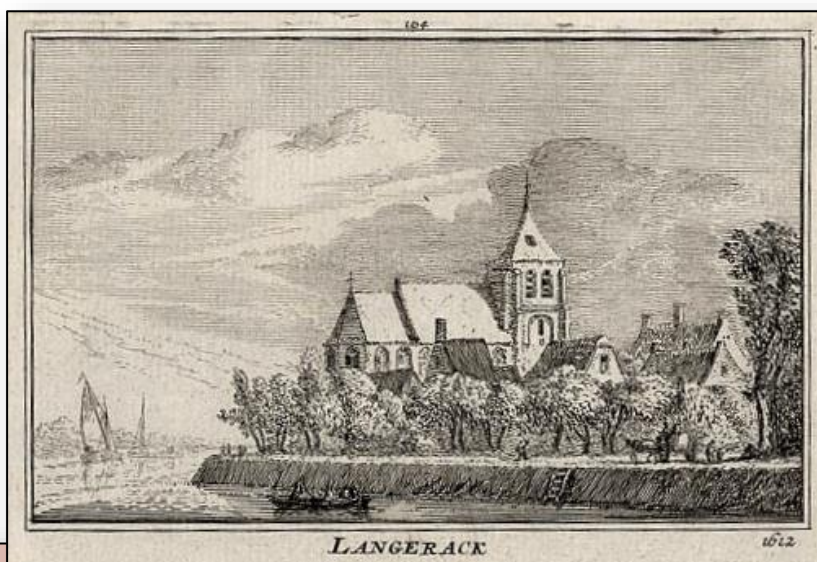
*Stam, Machteltje*¹⁶⁰

*gedoopt te Schelluinen op 12 april 1744 (DTB)
overleden te Schelluinen in 1744 op een onbekende datum*

*Stam, Claas*¹⁶¹

*gedoopt te Schelluinen op 27 november 1746 (DTB)
overleden te Langerak op 24 maart 1825 (akte nr. 7)*

Als we het gezinsblad bekijken dan zien we dat er 4 (in principe 5 maar Claas uit 1735 is op jonge leeftijd overleden) mannelijke nakomelingen zijn, te weten: Gerrit (1730), Tijs (1733), Willem (1739) en Claas (1746). Uit beide huwelijken van Gerrit is (tot op heden) geen nageslacht bekend. Met betrekking tot Willem (1739), zie voetnoot 158 op de vorige bladzijde. Voor wat betreft de jongste broer Claas, zie aantekening hieronder.

Aantekening bij Claas (Klaas) Stam.

Claas (Janszoon) Stam is overleden te Langerak op 24 maart 1825.

*Overlijdensakte nummer 7 d.d. 25 maart 1825 van de gemeente Langerak
vermeldt het overlijden van Klaas Stam, 78 jaar, buiten beroep,
geboren te Schelluinen en wonende te Langerak in huis # 33.*

Zoon van Jan Stam en Lijsje Peelen.

De aangifte wordt gedaan door de buurmannen Arie de Graaf en Pieter de Bruin.

Hoe de naam Liefholland kan wijzigen in Peelen is niet bekend.

*Gelet op het feit dat de burens aangifte gaan doen is de moeder van Claas wellicht niet zo bekend in Langerak.
Uit het huwelijk van Claas (Klaas) met Hendrikje Krooks zijn geen kinderen bekend.*

*Klaas Stam en Hendrikje Krooks staan genoteerd als lidmaten van de kerk in Langerak,
anno 1797 ten tijde van ds. D.M. Haack (1793-1805).*

Tevens op de lijsten van 1810, 1812, 1816 en 1821.

Zij ontbreken (beiden overleden maart 1825) op de lijst van 18 en 19 april 1825.

¹⁶⁰) Het Doop- en Trouwboek Schelluinen 1687-1812 geeft bij de geboorte achter de naam Machteltje aan 'obiit' wat betekent 'is gestorven'. Een datum wordt niet vermeld.

¹⁶¹) Claas trouwt te Schelluinen op 25 april 1773 met Hendrikje (Bastiaansdochter) Krooks (Croeks), gedoopt te Langerak op 7 september 1749, overleden (één dag na het overlijden van haar man) te Langerak op 25 maart 1825 (akte nr. 8), dochter van Bastiaan (Jacobszoon) Krook en Ariaantje (Cornelisdochter) den Oudste (bron: Alblasserwaard Genealogie). Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend. In 1786 woont Klaas te Langerak (zie akte op bladzijde 43).

Blijft over broer Tijs uit 1733 (op latere leeftijd genaamd Thijs). Ook van hem ga ik een gezinsblad toevoegen waarbij we direct kunnen zien dat hij gezorgd heeft voor nageslacht.

Gezinsblad

Tijs/Thijs Stam en Anneke de Kuiper.

Stam, Tijs

gedoopt te Schelluinen op 1 maart 1733 (DTB)
overleden te (Schelluinen) op datum onbekend / vóór 1814
zoon van Jan Stam en Lesje/Lijsje Liefholland

Kuiper, Anneke de

geboren te Schelluinen op 17 december 1741 (DTB)
overleden te Hoornaar op 11 mei 1821 (akte nr. 5)
dochter van Cornelis (Dirkszoon) de Kuiper en Hendrikje (Jansdochter) Rijsoort

gehuwd te Schelluinen op 10 mei 1772 (DTB)

Kinderen uit dit huwelijk:

Stam, Lijsbeth (Lijsje)¹⁶²

gedoopt te Schelluinen op 28 augustus 1774
overleden te Schelluinen op 30 oktober 1847 (akte nr. 12)

Stam, Cornelis **Zie bladzijde 34 en 72**

gedoopt te Schelluinen op 22 april 1776 (DTB)
overleden te Schelluinen op 9 juni 1849 (akte nr. 7)

Stam, Hendrikje¹⁶³

gedoopt te Schelluinen op 14 juni 1778
overleden te 4 december 1867 te Schelluinen (akte 12).

Stam, Jan

gedoopt te Schelluinen op 3 december 1780
overleden te (plaats en datum onbekend / vóór 25 februari 1787)

Stam, Neeltje¹⁶⁴

gedoopt te Schelluinen op 18 januari 1784
overleden te (plaats en datum onbekend)

Stam, Jan **Zie bladzijde 84 e.v.**

gedoopt te Schelluinen op 25 februari 1787 (DTB)
overleden te Schelluinen op 14 januari 1847 (akte nr. 2)

¹⁶²) Lijsbeth trouwt te Schelluinen op 31 januari 1802 (ondertrouw op 9 januari 1802) met Jan (Janszoon) Gelderblom, gedoopt te Goudriaan op 31 oktober 1779, overleden te Schelluinen op 27 november 1827 (akte nr. 12), zoon van Jan Gelderblom en Fijgje Vonk. Lijsbet woont bij overlijden in huis # 10

¹⁶³) Hendrikje trouwt (plaats en datum onbekend) met Willem Beusekom, geboren te Hoornaar op 6 februari 1777 en gedoopt op 9 februari 1777, overleden te Hoornaar op 11 september 1852 (akte 10), zoon van Frederik Beusekom en Pietertje Stolk. Rond 1845 wonen Willem en Hendrikje te Hoornaar, Eerst Kom 49C, per 1 mei 1848 Kom 36B (Bron: Bevolkingsregister Hoornaar 1845-1850). Zij wonen daar samen met de weduwe Teuntje Schakel die in mei 1848 vertrekt naar het huis # 63. Hun zoon Frederik wordt geboren te Hoornaar op 18 februari 1819.

¹⁶⁴) van Neeltje is weinig bekend. Getuige bij haar doop is Neeltje Stam (vaders zuster).

Over het ‘mannelijk’ nageslacht van de op de vorige bladzijde genoemde Tijs/Thijs Stam en Anneke de Kuiper is meer te vermelden dan over de dochters (zie voetnoten 162, 163 en 164 op bladzijde 71). Allereerst hebben we zoon Cornelis die trouwt met Willempje Groeneweg, geboren ± 1787 te Schelluinen. Zijn broer Jan (mijn oud-grootvader) komen we tegen op bladzijde 84 en volgende.

Terug naar de hierboven genoemde Cornelis. Het gezinsblad van Cornelis en Willempje is weergegeven¹⁶⁵ op bladzijde 34 en we zien daar, naast dochter Aantje, ook vermeld staan de zonen Tijs, Huijbert en Jan. We gaan in het volgende hoofdstuk ‘inzoomen’ op de nakomelingen van Tijs, Huijbert en Jan.

Allereerst komen we ze ook tegen op de volgende pagina in een kerkelijke akte uit Hoogblokland. De kinderen van Tijs Stam en zijn echtgenote Aagje de Groot zijn na het overlijden van hun moeder in 1851 ‘wees’ geworden. En wie van de familie gaat er nu voor de kinderen van de ‘dagloner’ zorgen? Niemand dus. Ja, de kerk gaat ze opvangen. Ook de familie van Aagje (de Groot) voelde zich niet geroepen om een helpende hand toe te steken. Kennelijk zat niemand te wachten op een paar extra monden aan tafel.

Ook breng ik nog even in herinnering dat het de weduwe van Tijs en hun kinderen waren die niets hadden ontvangen uit de warme hand van hun (schoon)vader c.q. grootvader daags voor diens overlijden in 1848. We hebben dit kunnen lezen op bladzijde 37.

Het waren bittere tijden in het midden van de 19^e eeuw.

Foto rechts: De Oude Zederik gezien vanaf de A27 ter hoogte van Meerkerk. Onderdeel van het natuureservaat Zouweboezem.

*Eigen werk van Jan Dijkstra d.d. 29 juni 2016.
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>*

¹⁶⁵) De aldaar vermelde gegevens zijn niet terug te vinden in het overzicht van afbeelding 2 op bladzijde 68.

Voordat we op de volgende bladzijden daadwerkelijk gaan 'inzoomen' op Tijs, Huibert en Jan Stam volgt nu de acte (met transcriptie door WS). Een acte die voor zichzelf spreekt. Ik geef het dan ook weer zonder verder commentaar.

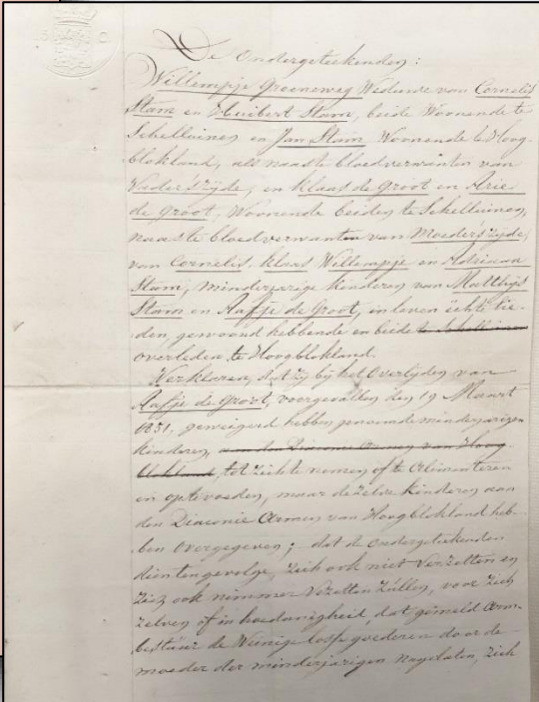
Regionaal Archief Gorinchem (RAG)
Nederlandse Hervormde Kerk, gemeente Hoogblokland, 1628-2003,
archiefnummer 248, nummer 21.

De ondergeteekenden:

Willempje Groeneweg,
weduwe van Cornelis Stam
en Huibert Stam,
beide woonende te Schelluinen en
Jan Stam, woonende te Hoogblokland,
als naaste bloedverwanten van vaderszijde,
en Klaas de Groot en Arie de Groot,
woonende beiden te Schelluinen,
naaste bloedverwanten van moederszijde,
van Cornelis, Klaas, Willempje en Adriaan Stam,
minderjarige kinderen van
Matthijs Stam en Aafje (Aagje) de Groot,
in leven echtelieden,
gewoond hebbende en beide overleden
te Hoogblokland.

Verklaren, dat zij bij het overlijden van
Aafje (Aagje) de Groot, voorgevallen den 19 maart
1851, geweigerd hebben genoemde minderjarige
kinderen, tot zich te nemen of te alimenteren
en op te voeden, maar dezelve kinderen aan den
Diaconie Armen van Hoogblokland heb-
ben overgegeven; dat de ondergetekenden
dientengevolge zich ook niet verzetten en
zich ook nimmer verzetten zullen, voor zich
zelven of in hoedanigheid, dat gemeld
armbestuur de weinige losse goederen door de
moeder der minderjarigen nagelaten, zich
toeëigend en verkoopt, om gedeeltelijk te
voorzien in de kosten en behoeften van genoemde
wezen, afstand doende aan den diaconie armen
van Hoogblokland, van dezelve goederen
belovende daarop nimmer eenige aanspraak
te zullen maken.

Geteekend te Hoogblokland den 25 maart 1851.

De Ondergeteekenden:
Willempje Groeneweg Weduwe van Cornelis
Stam en Huibert Stam, beide woonende te
Schelluinen en Jan Stam, woonende te Hoog-
blokland, als naaste bloedverwanten van
vaderszijde, en Klaas de Groot en Arie
de Groot, woonende beiden te Schelluinen,
naaste bloedverwanten van moederszijde,
van Cornelis, Klaas, Willempje en Adriaan
Stam, minderjarige kinderen van Matthijs
Stam en Aafje de Groot, in leven echtelie-
den, gewoond hebbende en beide overleden
te Hoogblokland.
Verklaren, dat zij bij het overlijden van
Aafje de Groot, voorgevallen den 19 Maart
1851, geweigerd hebben genoemde minderjarige
kinderen, tot zich te nemen of te alimenteren
en op te voeden, maar dezelve kinderen aan
den Diaconie Armen van Hoogblokland heb-
ben overgegeven; dat de ondergeteekenden
dientengevolge zich ook niet verzetten en
zich ook nimmer verzetten zullen, voor zich
zelven of in hoedanigheid, dat gemeld arm-
bestuur de weinige losse goederen door de
moeder der minderjarigen nagelaten, zich

Cornelis wordt op 14 januari 1861 (datum overlijden van zijn moeder Willempje Groeneweg) door de kantonrechter te Gorinchem benoemd tot voogd over zijn minderjarige broers Klaas en Adriaan en zijn zuster Willempje.

.....en dan volgt nu hoofdstuk 7 waarin we het over een andere boeg gaan gooien en vervolgens, zoals toegezegd, verder gaan met Tijs, Huibert en Jan Stam.

Hoofdstuk 7: 'Over een andere boeg gooien'. (tussenperiode)

Onze 'eerste' voorouders waarmee we kennis hebben gemaakt zijn veelal geboren aan de Bazeldijk of Groeneweg in de regio Hoogblokland.

De generatie die ik nu ga benoemen valt in een tussenperiode. Een periode waarin een aantal verhuisden van de ene naar de andere regio in de Alblasserwaard. Zij leefden in een periode waarin er niet alleen van woonplaats werd veranderd maar ook van werk. Zij gingen het:

'Over een andere boeg gooien',

vrijwillig of noodgedwongen door de situatie waarin zij verkeerden.

We gaan nu daadwerkelijk verder met de aan het einde van hoofdstuk 6 gememoreerde Tijs, Huibert en Jan Stam, de kinderen van Cornelis Stam en Willempje Groeneweg.

Ik zal allereerst uitgebreid stilstaan bij deze drie broers. Er is veel over hen te vinden en het beeld dat ontstaat laat zien dat er ook een tak van de familie Stam in Schelluinen te vinden is (geweest). Laat ik eens opsommen wat we weten over Tijs, Huijbert en Jan Stam.

Daarna volgt als laatste mijn 'oud-grootvader' Jan Stam, gedoopt te Schelluinen in 1787. De broer van de hierboven vermelde Cornelis. Laten we maar eens snel gaan kijken.

*Foto van Schelluinen
(Facebookpagina Oud Schelluinen).*

https://www.facebook.com/photo/?fbid=462592439233732&set=a.462592395900403&locale=nl_NL

TIJS STAM (1807-1848).

- hij is geboren te Schelluinen en gedoopt te Hoogblokland op 22 februari 1807;
- hij trouwt te Schelluinen op 9 februari 1837 met Aagje de Groot;
 - hij is van beroep dagloner;
 - binnen het huwelijk worden vijf kinderen geboren;
 - deze kinderen zijn alle vijf geboren in Hoogblokland;
- hij overlijdt op 41-jarige leeftijd op 15 december 1848 te Hoogblokland;
 - hij woonde bij zijn overlijden te Hoogblokland, Groeneweg 5;
 - hij laat geen onroerende goederen na;
 - zijn in 1839 geboren dochter Adriaantje, overlijdt in 1849;
 - zijn echtgenote Aagje de Groot overlijdt in 1851;
- de vier minderjarigen kinderen Kornelis, Klaas, Willempje en Adriaan worden overgegeven aan de Diaconie Armen van Hoogblokland;
 - zijn zoon Kornelis trouwt te Schelluinen in 1867 met zijn nichtje Aderjaante /Adriaantje (dochter van Jan Stam en Hendrikje Vuurens);
 - zijn dochter Willempje trouwt met Jan Pierhagen;
 - zijn zoon Adriaan trouwt met Johanna van Kleef;
 - hij heeft kleinkinderen via de lijn van zijn zoon Adriaan;

Kinderen van Tijs Stam en Aagje de Groot.

1. **Kornelis** (Cornelis) Stam, geboren te Hoogblokland in 1837. Van beroep bouwman, trouwt te Schelluinen in 1867 met zijn nicht Adriaantje Stam, geboren te Schelluinen in 1840, dochter van Jan Stam en Hendrikje Vuurens. Kornelis is kinderloos overleden te Schelluinen in 1886. De naam Kornelis komen we alleen tegen op de geboorteakte. Alle andere documenten spreken over Cornelis.
2. **Adriaantje** Stam, geboren te Hoogblokland in 1839 en overleden op 9-jarige leeftijd te Hoogblokland in 1849.
3. **Klaas** Stam, geboren te Hoogblokland in 1842, van beroep kleermakersknecht, ongehuwd en kinderloos overleden te Schelluinen in 1872.
4. **Willempje** Stam, geboren te Hoogblokland in 1844, van beroep dienstbode. Trouwt in 1873 te Giessen-Nieuwkerk met de in 1841 te Giessen-Nieuwkerk geboren Jan Pierhagen. Willempje is overleden te Giessen-Nieuwkerk in 1879. Zij hebben één dochter genaamd Aagje.

5. **Adriaan** Stam, geboren te Hoogblokland op 12 maart 1847. Trouwt te Nieuwland op 18 januari 1878 met Johanna van Kleef, geboren te Nieuwland op 11 november 1847, overleden te Schelluinen op 30 januari 1929, dochter van Arie van Kleef en Teuntje van Bruggen. Adriaan is overleden te Hoogblokland op 13 november 1930. **Volgt op bladzijde 124.**

Adriaan Stam.

Foto ter beschikking gesteld door achterkleindochter Ria Stam.

Opmerking WS: Al met al durf ik te stellen dat Tijs als dagloner bij zijn broer Jan werkte in de Schelluinse polder of in de Muisbroekse polder in de gemeente Giessen-Nieuwkerk (huidige Giessenburg) en dat hij op korte afstand woonde bij het ouderlijk huis aan de Groeneweg te Hoogblokland.

Waarom de oudste zoon niet in het bedrijf werkte van zijn vader aan de Groeneweg blijft gissen.

HUIJBERT/HUIBERT STAM (1810-1886).

- hij is geboren te Schelluinen op 13 december 1810;
- hij trouwt te Schelluinen op 19 augustus 1837 met Willempje Boon;
 - hij is van beroep bouwman;
 - hij erft in 1848 'met warme hand' van zijn vader;
 - hij heeft middels een testament, d.d. 21 januari 1867, opgemaakt ten overstaan van notaris Arie Gijsbert Willem Bolt te Gorinchem, het vruchtgebruik van zijn gehele nalatenschap, gelegateerd aan zijn echtgenote Willempje Boom, haar hele leven (zij overlijdt te Gorinchem op 4 maart 1896) of tot aan haar hertrouwen;
- hij is overleden te Hoogblokland op 30 oktober 1886;
 - er zijn geen (mannelijke) kleinkinderen;
 - **de lijn stopt.**

Kinderen van Huijbert Stam en Willempje Boon

Uit dit huwelijk zijn acht kinderen bekend. De oudste twee kinderen worden geboren te Schelluinen de overige in Hoogblokland. Van alle kinderen bereikt er slechts één, genaamd Willempje, de huwbare leeftijd.

Deze Willempje Stam, geboren te Hoogblokland op 27 februari 1849; trouwt in 1870 te Hoogblokland met de in 1847 te Hoogblokland geboren Huijbert van Iperen.

- als enig kind, ab intestato (zonder testament),*
 - erft zij de nalatenschap met respect voor het vruchtgebruik;*
- *de nalatenschap bestaat uit een bouwhuis met arbeiderswoning, schuurtje, erf en daarbij behorende landerijen staande en gelegen in de gemeente Hoogblokland, Kadaster Sectie B, nummers 490 (bos hakhout), 491 (bos hakhout), 492 (bos hakhout), 493 (bos hakhout), 494 (weiland), 495 (rietland), 496 (bos hakhout), 505 (bos hakhout), 506 (bos hakhout), 456 (moeras), 474 (bos hakhout) 611 (moeras) 632 (tuin), 846 (weiland) en 847 (weiland gelegen aan de Hoge Beemd), tezamen 6 hectare, 37 aren en 80 centiare;*
- *de waarde van het totaal wordt geschat op 11.000 gulden en daarnaast zijn er een aantal roerende goederen voor een bedrag van 60 gulden, wat het totaal brengt op 11.060 gulden;*
- *daartegenover staan een aantal geleende gelden, hypothecaire en onderhandse obligaties (inclusief rente) voor een bedrag van 10.594.88;*
- *resteert een positief saldo van 465 gulden en 12 cent: 2 is 232 gulden en 56 cent; Willempje overlijdt te Dordrecht in 1903.*

Opmerking WS: We komen in de hierboven vermelde nalatenschap de eerder op bladzijde 29 vermelde perceelnummers 490 t/m 496 tegen waaruit we kunnen opmaken dat de nalatenschap van vader Cornelis Stam terecht is gekomen bij zijn zoon Huibert Stam.

Wellicht mag ik hier stellen dat schoonzoon Huijbert van Iperen dacht met Willempje Stam, als enige erfgename, de 'buit' aan de Groeneweg binnen te halen.

Wellicht zal het verrassend zijn geweest om te vernemen dat veel gronden hypotheccair waren belast en/of betaald met leningen en/of onderhandse obligaties en er van de ruim f 11.000,00 slechts f 232,56 overbleef.

Links of rechtsom, de schuldbrieven zijn afgelost d.m.v. het verkopen van de grond of zij zijn vererfd door het nageslacht van Willempje van Iperen en daarmee uit de familielijn verdwenen.

JAN STAM (1813-1860).

- hij is geboren te Giessen-Nieuwkerk op 12 september 1813;
- hij trouwt te Schelluinen op 16 januari 1836 met Hendrikje Vuurens;
 - hij is van beroep bouwman;
 - hij erft in 1848 'met warme hand' van zijn vader;
 - uit dit huwelijk zijn totaal tien kinderen bekend;
- de oudste 3 kinderen worden geboren in Hoogblokland en de overige in Schelluinen;
 - hij is overleden te Schelluinen op 23 december 1860;
 - er zijn geen (mannelijke) kleinkinderen;
- **de lijn stopt.**

Kinderen van Jan Stam en Hendrikje Vuurens.

1. **Aantje Stam**, geboren en overleden te Hoogblokland in 1836.
2. **Antje Stam**, geboren te Hoogblokland in 1837. Trouwt in 1861 te Schelluinen met Geelof de Kreij. Antje is overleden in 1911 te Schelluinen.
3. **Willempje Stam**, geboren te Hoogblokland in 1838 en overleden (ongetrouwd) te Schelluinen in 1873. In 1871 wordt te Schelluinen een kind, genaamd Hendrika in onecht geboren (zoals gebruikelijk vernoemd naar haar oma van moederszijde). Hendrika Stam overlijdt 6 weken oud te Schelluinen.
4. **Aderjaantje** (Adriaantje) Stam, geboren te Schelluinen in 1840. Adriaantje is overleden te Schelluinen in 1902. Trouwt (1^e huwelijk) met haar neef Kornelis Stam (zie verder nummer 1 bij de kinderen van Tijs Stam en Aagje de Groot). Adriaantje hertrouwt in 1889 te Schelluinen met de in 1836 te Molenaarsgraaf geboren Leendert Verschoor. Adriaantje is overleden te Schelluinen in 1902.
5. **Cornelis Stam**, geboren te Schelluinen in 1843 en overleden (ongetrouwd) te Schelluinen in 1863.
6. **Jacobus Stam**, geboren te Schelluinen in 1845 en overleden te Schelluinen in 1872. Trouwt te Schelluinen in 1871 met de in 1842 te Schelluinen geboren Eijgje Peele. Uit dit huwelijk: één dochter genaamd Jannigje, geboren te Schelluinen in 1871 (zie tevens bladzijde 130).
7. **Matthijs Stam**, geboren te Schelluinen in 1850 en overleden, 7 weken oud, te Schelluinen in 1851. Ouders (Jan en Hendrikje) wonen dan te Schelluinen, huisnummer 56.
8. **Matthijs Stam**, geboren te Schelluinen in 1851 en overleden (ongetrouwd) te Schelluinen in 1873.
9. **Aantje Stam**, geboren te Schelluinen in 1854. Trouwt in 1875 te Schelluinen met de in 1852 te Giessen-Nieuwkerk geboren Arie van der Zouwe(n). Aantje is overleden te Schelluinen te in 1895.
10. **Jannigje Stam**, geboren te Schelluinen in 1857 en overleden (ongetrouwd) te Schelluinen in 1874.

Opmerking WS: Bij Jan kunnen we de sleutel vinden bij de geboorte van zijn kinderen.

De oudste drie worden geboren in Hoogblokland.

Jan zal toen nog gewoond hebben op de boerderij van zijn vader aan de Groeneweg of in diens nabijheid.

Alle overige kinderen worden (vanaf 1840) geboren te Schelluinen.

Dit zou kunnen betekenen dat Jan in die tijd verhuisd is naar de Schelluinse polder.

Zijn broer Tijs heeft bij hem gewerkt als dagloner.

In 1867 trouwt te Schelluinen de oudste zoon van Tijs, genaamd Kornelis/Cornelis, met zijn nicht Aderjaante /Adriaantje Stam (dochter van Jan Stam en Hendrikje Vuurens) Door dit huwelijk dacht de familie waarschijnlijk het 'bezit' in Schelluinen te hebben 'veiliggesteld', maarhet huwelijk bleef kinderloos.

Aan de ene kant wordt het totaalplaatje van de familie Stam in d'Alblasserwaert helder en helderder. Aan de andere kant is er toch nog een zijde onderbelicht. Daaraan verbind ik de vraag: "hoe komt het nageslacht van Gerrit (Claesse) Stam uiteindelijk in de Schelluinse polder terecht?"

De vindplaats van dit puzzelstuk is de Memorie van Aangifte d.d. 14 augustus 1861 opgemaakt na het overlijden van Jan Stam te Schelluinen op 23 december 1860. Deze aangifte wordt gedaan door Hendrika Vuurens, bouwvrouw, wonende te Schelluinen, weduwe van Jan Stam, moeder en wettige voogdes over Willempje Stam, Adriana Stam, Cornelis Stam, Jacobus Stam, Matthijs Stam, Aantje Stam, Jannigje Stam en Geerlof¹⁶⁶ de Kreij, bouwman, wonende te Schelluinen, gehuwd met Antje Stam.

Tot de nalatenschap behoort:

- a. de gemene en onverdeelde helft van 'een hoeve' en 'een huis, achterhuis en schuurtje en nog een huisje daarnaast' met verschillende percelen 'bouw-, wei-, hooi- en griendland, gelegen onder de gemeente Schelluinen', kadaster nummer 81 (bos hakhout), 82 (bouwland), 86 (bouwland), 87 (bouwland), 88 (weiland), 89 (weiland), 90 (bos hakhout), 91 (weiland), 92 (weiland), 93 (weiland), 94 (bouwland), 127 (weiland), 260 (bos hakhout), 577 (weiland), 732 (watering) (zie kadastrale kaarten en fragment op de bladzijdes 80 en 81);
- b. Daarnaast behoren er nog tot de nalatenschap de percelen 747 (huis), 748 (huis en erf) en 749 (huis en erf) en een stuk hooiland gelegen in de polder Muisbroek onder Giessen-Nieuwkerk, kadaster sectie A, nummer 474 (weiland) en 1214 (weiland).

Op de kadastrale kaart Schelluinen, sectie A (1811-1832) staat in die tijd als eigenaar/vruchtgebruiker van de hiervoor onder a vermelde percelen genoemd: Anna de Greef, weduwe van Gerrit Stam. Gerrit is een zoon van Jan Stam en Lijsje/Lesje Liefholland (zie bladzijde 69) en vernoemd naar zijn grootvader Gerrit (Claesse) Stam.

Gerrit trouwt (1e) te Schelluinen op 7 mei 1758 met Nelligje (Cornelisdochter) Houweling (geen verdere gegevens bekend). Gerrit trouwt (2e) te Schelluinen op 28 september 1788 met Annigje (Teunisdochter) de Greef, gedoopt te Hoogblokland op 7 april 1749, overleden op 24 december 1836 te Hoogblokland, dochter van Teunis (Janszoon) de Greef en Anna Maria Verwetter. Gerrit woont in 1786 te Schelluinen (zie akte op bladzijde 43). Beide huwelijken van Gerrit zijn kinderloos gebleven.

Verklaren: 'dat hunne moei Annigje de Greef, weduwe van Gerrit Stam enzovoort'.

(moei = tante)

Er zijn geen kinderen uit het huwelijk van Annigje en Gerrit.
De neven en nichten gaan erven en laten de
Memorie van Aangifte opmaken.

Nationaal Archief / 3.06.05 Inventaris van de Memories van Successie
van Zuid-Holland, 1806-1927 (inventarisnummer 3080 / kantoor Gorinchem).

Verklaren:
Dat hunne moei Annigje de Greef, weduwe van Gerrit Stam, in tenen buiten beroep, den 23sten December 1860 Leeden, dertig en testamenten, te Hoogblokland is overleden en, aldaar laatst gedomicilieerd geweest.

¹⁶⁶) Zijn geboorteakte vermeldt 'Geelof' als doopnaam.

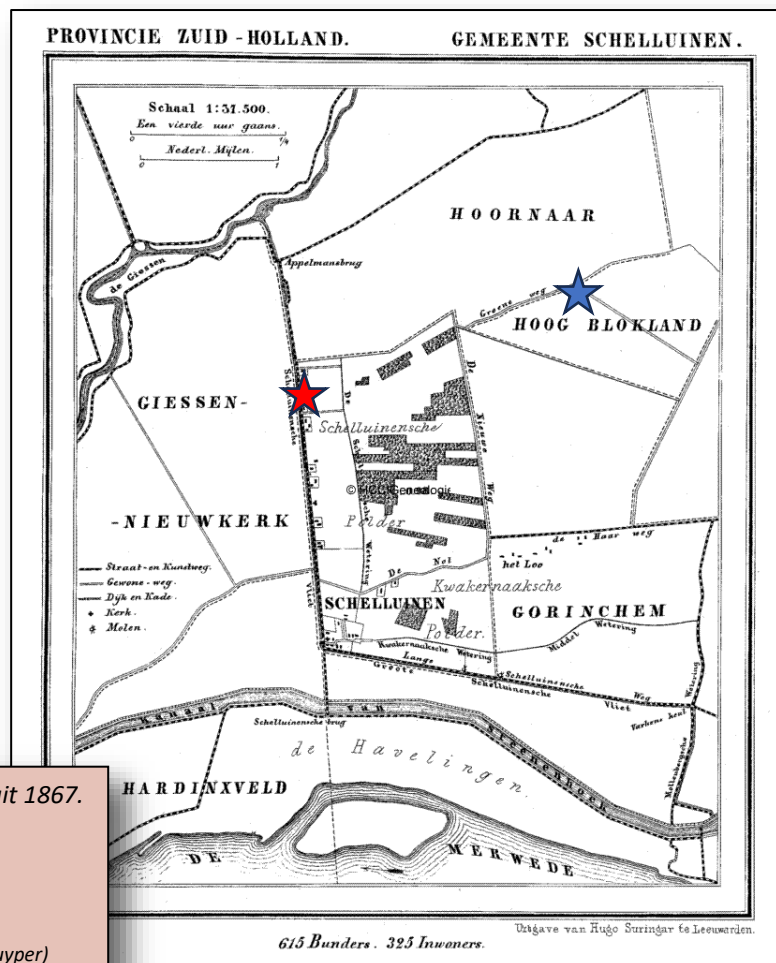
Dit leidt weer tot de vraag: "Hoe zijn de percelen van Gerrit Stam (1730-1814) in het bezit en/of gebruik van Jan Stam (1813-1860) gekomen?"

Gerrit Stam overlijdt te Hoogblokland in 1814 op 84-jarige leeftijd. Aangifte van het overlijden wordt gedaan door de 27-jarige Jan Stam. Dit kan niet de Jan Stam uit Schelluinen zijn, die is immers geboren in 1813. Het is hoogstwaarschijnlijk Gerrits neef, die geboren is in 1787 te Schelluinen en overleden in 1847, de zoon van Tijs (Janszoon) Stam (broer van Gerrit) en Anneke de Kuiper, zie bladzijde 71. Voor de duidelijkheid het is Jan Stam (1787-1847), mijn oud-grootvader die we straks gaan ontmoeten op bladzijde 84.

Mijn conclusie kan niet anders zijn dan dat de grond, in het bezit van de kinderloze Gerrit Stam, overgegaan is naar zijn broer Tijs Stam (1733-vóór 1814) en vervolgens via vererving middels zijn zoon Cornelis Stam (1776-1860) naar diens zoon Jan Stam (1813-1860), echtgenoot van Hendrikje Vuurens. Op deze wijze zal de achterneef van Gerrit Stam, in het bezit zijn gekomen van de grond in de Schelluinse- en Muisbroeksepolder. Natuurlijk wel met inachtneming van het vruchtgebruik door 'moei' Anna de Greef (1749-1836), weduwe van Gerrit. Bewijs voor deze conclusie kunnen we in de archieven vinden. Bijvoorbeeld in de Memorie van Aangifte Nalatenschap van Jacobus Stam (1845-1872), echtgenoot van Eijgje Peele, zoon van Jan Stam en Hendrikje Vuurens. In deze memorie lezen we dat de minderjarige dochter en het enige kind van Jacobus en Eijgje, genaamd Jannigje Stam (1871-1937) erfgename is van onder andere de voormelde perceelnummers 81, 82, 86 en 89 onder de gemeente Schelluinen. Jannigje zelf komen we weer tegen op bladzijde 130. Zij woont dan aan de Haarweg te Schelluinen.

Daarnaast schept ook de nalatenschap van de vrijgezelle 'wees' Klaas Stam (zoon van Tijs en Aagje de Groot) duidelijkheid¹⁶⁷. Erfgenamen, ieder voor 1/3 deel, zijn de overige 'wezen', de broers Cornelis en Adriaan en zus Willempje. Tot de erfenis behoren het 1/4 gedeelte van bouw- en weilanden aan de Reesloot onder Schelluinen en in de polder Muisbroek (perceel A 474 en 1214). Met name wil ik noemen perceel nummer 749 (huis en erf) en 577 onder Schelluinen. Dat laatste perceelnummer vermeld: 'een perceel hooiland met een hoekje uitpad en daarop staande een daggelderwoning', waarbij ik moet denken aan Tijs, de vader van 'wees' Klaas. Was die niet van beroep dagloner, zoals we eerder hebben kunnen lezen. Ik weet het, het is stevige kost voor een leek. Laat het maar los, tenzij je echt jezelf in deze materie wilt verdiepen.

Populair gezegd: Het geeft aan dat er een tak van de familie Stam terecht is gekomen in Schelluinen, niet ver van de Groeneweg. Zie nevenstaande kaart en daarna de kadastrale kaarten op de volgende bladzijde.

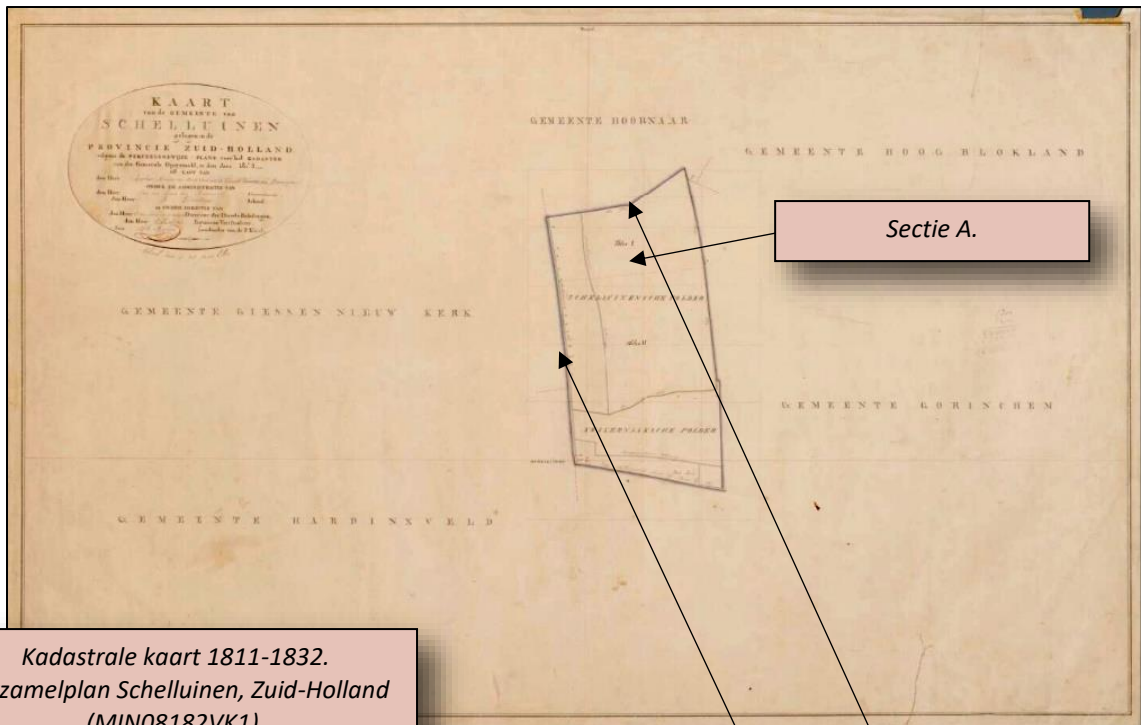

Kaart van de gemeente Schelluinen uit 1867.

★ = tak Groeneweg
★ = tak Schelluinen

(Gemeente Atlas van Nederland door J. Kuyper)

¹⁶⁷) 3.06.05 Inventaris van de Memories van Successie van Zuid-Holland, 1806-1927, kantoor Gorinchem, inventarisnummer 3153 1873, memorienummers. 2 /5944 – 6619. Deze bevat de jaargang 1872.

Kadastrale kaart 1811-1832.
Verzamelplan Schelluinen, Zuid-Holland
(MIN08182VK1).

[Bekijk alle beelden van: \(cultureelerfgoed.nl\)](http://cultureelerfgoed.nl)

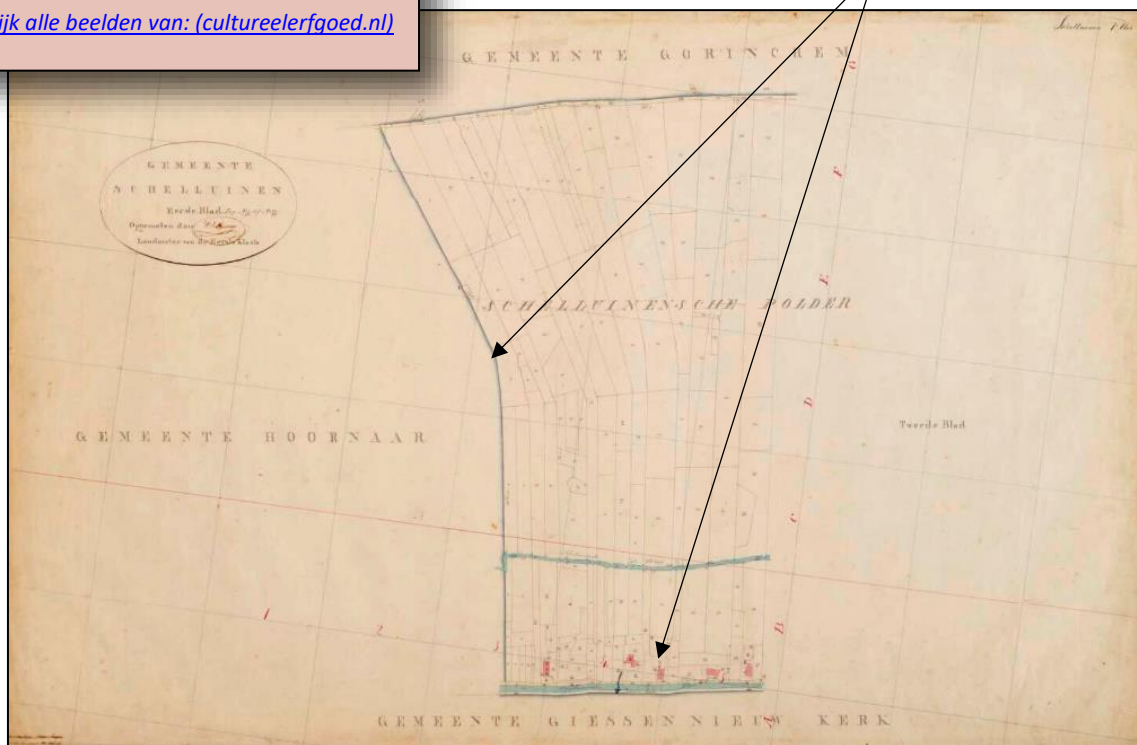
Sectie A.

Reesloot.

Schelluinseweg.

Kadastrale kaart 1811-1832.
Minuutplan Schelluinen, Zuid-Holland
Sectie A, blad 01 (MIN08182A01).

[Bekijk alle beelden van: \(cultureelerfgoed.nl\)](http://cultureelerfgoed.nl)

De percelen vermeld in de Memorie van Aangifte
d.d. 14 augustus 1861 opgemaakt
na het overlijden van Jan Stam
zijn in onderstaand overzicht omljnd.
Het merendeel van de grond ligt tussen de Schelluinse Vliet
en de Schelluinse Watering.

Fragment kadastrale kaart 1811-1832.
Minuutplan Schelluinen, Zuid-Holland.
Sectie A, blad 01 (MIN08182A01).

De straatnaam Schelluinseweg werd vóór 1915 gewijzigd in de Voordijk.
Aan de overzijde van de Schelluinse Vliet lag de Boezemkade.

Sfeerfoto op de achtergrond geeft een boerderij weer aan de Voordijk.
(Bron: VD-021 / met dank aan de Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen.)

Weerbare mannen van de Schelluinse tak.

Weerbare mannen waren mannen die ingezet konden worden om krijgsdienst te doen. In elk dorp moest een lijst opgesteld worden van personen tussen de 18 en 60 jaar oud. Zij waren strijdbaar, strijdvaardig en strijdlustig. Of dit ook van toepassing was op het personeel van de brandweer in Schelluinen is niet meer te achterhalen. Wel weten we dat er bij de brandweer in Schelluinen ook lijsten werden opgemaakt van alle mannelijke inwoners tussen de 18 en 65 jaar¹⁶⁸. Zij waren verplicht om deel te nemen aan het blussen van branden en het bedienen van de brandspuit. Als er brand was op een andere plaats, bijvoorbeeld in Hardinxveld of in de Banne van Gorinchem, ook dan waren zij verplicht assistentie te verlenen.

Een van die lijsten is bewaard gebleven. Het is de lijst uit 1869 en op die lijst komen we ook een aantal 'stammen' tegen. Het zijn Jacobus en Cornelis Stam. Zij waren ingedeeld bij de '3^e kolom pompers'¹⁶⁹ onder leiding van hoofdman Eimert de Kuijper en tot slangenbewaarder was onder andere Klaas Stam aangesteld. Wie waren deze 'stammen'? Om reden dat we geen geboortedatums hebben moeten we het doen met een aanname maar wel een eenvoudige als we kijken naar de 'stammen' op bladzijde 75 en 77. Cornelis en Klaas zijn broers van elkaar en Jacobus is een volle neef. Zij wonen in 1869 alle drie in Schelluinen en waren in 1869 respectievelijk 32, 27 en 24 jaar oud.

De pompers Jacobus en Cornelis zijn beiden bouwman van beroep. Van de slangenbewaarder, de vrijgezel Klaas, is bekend dat hij kleermakersknecht was, hoewel bij zijn overlijden in 1872 geen beroep wordt vermeld.

*Sfeerfoto uit ± 1905 is beschikbaar gesteld door:
Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen.*

*Giessendamse brandweer die zojuist uit de garage in de Peulenstraat (202) is gereden.
(in de volksmond bekend als 'spuithuisje').*

¹⁶⁸) Woonachtig te Schelluinen in 1869. Zij moeten zijn geboren in de periode van ± 1805 t/m ± 1850 (leeftijd tussen de 18 en 65 jaar).

¹⁶⁹) Pompers = Pompiers (een Vlaams beroep). Het is een speciaal opgeleid lid van de brandweer voor het bestrijden van branden (blussen). Een 'kolom' is een groep 'pompers'. Voor het onderling aflossen waren er zodoende meerdere 'kolommen pompers'.

We hebben inmiddels kennisgemaakt met het nageslacht van de drie zoons van Cornelis en Willempje Groeneweg en gelezen dat de lijnen van Huijbert en Jan stoppen. De enige lijn die doorloopt is de lijn van Tijs Stam. Het is, wellicht oneerbiedig gezegd, de 'Schelluinse' tak. Het nageslacht van Adriaan (de zoon van Tijs Stam en Aagje de Groot) vinden we terug in hoofdstuk 12 (Vaandeldragers) op bladzijde 124 en volgende.

*Boven: sfeerfoto van de vliet bij Schelluinen met de Schelluinseweg (Voordijk) zoals die er in het begin 20^e eeuw uitzag.
(Bron: VD-004B / met dank aan de Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen)*

*Onder: Kanaal van Steenenhoek met de prachtige ophaalbrug van de Wolpherensedijk naar Schelluinen.
(Bron: Facebook Oud Gorinchem)*

Vervolgens gaan we nu verder met het nageslacht van oud-grootvader Jan Stam, vernoemd naar zijn grootvader Jan Stam, de echtgenoot van Lesje/Lijsje Liefholland. Hij is het jongere broertje van de eerdergenoemde Cornelis van wie we de kinderen zojuist voor het voetlicht hebben gehaald en die in 1822 in het huis woonde aan de Groeneweg te Scheiwijk.

Jan is in 1787 gedoopt te Schelluinen en trouwde (1^e huwelijk) in 1814 te Giessen-Nieuwkerk met de uit Werkendam afkomstige Huibertje Bogers (ook genaamd Bogaard). In 1822, het jaar dat hun jongste dochter Annigje wordt geboren, overlijdt Huibertje en blijft Jan als weduwnaar achter met vier jonge kinderen: Mathijs (1815), Pieter (1816), Cornelis (1819) en Annigje (1822). Lang blijft Jan niet alleen en hertrouwt in 1826 met Cornelia Vonk. Bij hun huwelijk geeft Cornelia aan dat haar in 1825 te Hoogblokland in onecht geboren dochttertje Eeltje, ook het dochttertje van Jan is. Een overeenkomst waarbij wellicht beide partijen voordeel genieten. Anno 2023 zouden we het: 'Een win/win-situatie' noemen. Ook van de huwelijken van Jan met Huibertje Bogers/Bogaard (1^e) en Cornelia Vonk (2^e) voeg ik voor de duidelijkheid een gezinsblad toe, waarbij we vervolgens op de bladzijden daarna ook een beeld krijgen van hun nageslacht.

LET OP: Zoals bij de inleiding aangegeven volgen we daarbij de mannelijke lijn en alleen diegene waarbij de lijn doorloopt en gegevens beschikbaar zijn. Ze zijn herkenbaar aan een omlijning. Zoveel als mogelijk zal ik ook de paginanummers vermelden.

Gezinsblad

Jan Stam (1^e huwelijk) en Huibertje Bogers (Bogaard).

Stam, Jan

gedoopt te Schelluinen op 25 februari 1787 (DTB)
overleden te Schelluinen op 14 januari 1847 (akte nr. 2)
zoon van Tijs (Janszoon) Stam en Anneke (Cornelisdochter) de Kuiper

Bogers (Bogaard), Huibertje

gedoopt te Werkendam (geboren in de Werken) op 18 september 1785 (DTB)
overleden te Gorinchem op 28 december 1822 (akte nr. 179)
dochter van Pieter Bogers (Bogaard) en Cornelia van Burchel (Burgel)

gehuwd te Giessen-Nieuwkerk op 13 januari 1814 (akte nr. 3)

Kinderen uit dit huwelijk:

Stam, Mathijs
VOLGT op bladzijde 86

geboren te Hoogblokland op 23 januari 1815 (akte nr. 4)
overleden te Giessendam op 7 april 1893 (akte nr. 33)

Stam, Pieter
VOLGT op bladzijde 88

geboren te Hoogblokland op 21 juli 1816 (akte nr. 16)
overleden te Giessendam op 6 september 1858 (akte nr. 48)

Stam, Cornelis
VOLGT op bladzijde 89

geboren te Hoogblokland op 22 juli 1819 (akte nr. 6)
overleden te Giessendam op 16 december 1891 (akte nr. 105)

Stam, Annigje

geboren te Hoogblokland op 5 februari 1822 (akte nr. 24)
overleden te Gorinchem op 6 maart 1825 (akte nr. 35)

Gezinsblad

Jan Stam (2^e huwelijk) en Cornelia Vonk.

Stam, Jan

gedoopt te Schelluinen op 25 februari 1787 (DTB)
overleden te Schelluinen op 14 januari 1847 (akte nr. 2)
zoon van Tijs (Jansz.) Stam en Anneke (Cornelisdochter) de Kuiper

Vonk, Cornelia

geboren te Hoornaar op 19 november 1800 (DTB)
overleden te Schelluinen op 27 december 1871 (akte nr. 11)
dochter van Jan Vonk en Eeltje van Holten

gehuwd te Hoogblokland op 16 februari 1826 (akte nr. 1)

Kinderen uit dit huwelijk:

Vonk / Stam, Eeltje¹⁷⁰

geboren te Hoogblokland op 29 juni 1825 (akte nr. 12)
overleden te Hoogblokland op 20 juli 1828 (akte nr. 6)

Stam, Annigje¹⁷¹

geboren te Hoogblokland op 23 april 1828 (akte nr. 4)
overleden te Hoogblokland op 23 augustus 1828 (akte nr. 11)

Stam, Eeltje¹⁷²

geboren te Hoogblokland op 5 januari 1831 (akte nr. 1)
overleden te 's-Gravenhage op 24 juli 1904 (akte nr. 2294)

Stam, Jan **VOLGT op bladzijde 95**

geboren te Hoogblokland op 13 maart 1834 (akte nr. 3)
overleden te Giessendam op 1 augustus 1895 (akte nr. 55)

Stam, Annigje¹⁷³

geboren te Hoogblokland op 28 januari 1837 (akte nr. 4)
overleden te Giessendam op 23 december 1912 (akte nr. 62)

¹⁷⁰) Bij haar huwelijk geeft Cornelia aan dat Eeltje (Vonk / Stam) een kind is van Jan Stam en geboren is buiten echt. Jan echt het kind bij zijn huwelijk en de overlijdensakte vermeldt dan ook: Eeltje Stam. Ook heeft Jan aangifte gedaan van de geboorte van Eeltje. De akte van aangifte vermeldt dat hij op dat moment woont aan de Groeneweg onder Hoogblokland.

¹⁷¹) Overlijdensakte geeft aan dat zij in het huis met nummer 3 is overleden.

¹⁷²) Eeltje (Stam) trouwt op 31 oktober 1877 te 's-Gravenhage met Peter van Eelen, geboren op 21 mei 1837 te Epe en overleden op 5 mei 1898 te 's-Gravenhage. Van 13 november 1880 t/m 25 juni 1881 woonden zij in Delft, huisnummer 371 (Oude Delft) Bron: Bevolkingsregister Delft 1876-1892 | 0016 | pagina 465 | collectie 00084.

¹⁷³) Annigje trouwt op 22 april 1858 (akte 4) te Giessendam met Cornelis Nieuwpoort, geboren op 1 januari 1810 te Giessendam en overleden op 28 oktober 1876 te Wijngaarden. Circa 1864-1868 hebben Annigje en Cornelis gewoond te Molenaarsgraaf. Hun dochter Janna is gehuwd met haar oom Cornelis Stam (zoon van Jan Stam en Huibertje Bogers (Bogaard). Annigje (weduwe van Cornelis Nieuwpoort) woont (vanaf juni 1882) in bij haar 'schoonzoon' Cornelis Stam op het adres A 116 te Giessendam en na zijn overlijden op het adres A 122 / A 121 bij haar dochter Janna Nieuwpoort.

Matthijs Stam

Mathijs Stam (geboren te Hoogblokland in 1815)

M Stam

Mathijs Stam is geboren te Hoogblokland op 23 januari 1815 (akte nr. 4) en overleden te Giessendam op 7 april 1893 (akte nr. 33). Mathijs, van beroep bouwman, trouwt te Giessendam op 28 januari 1842 (akte nr. 2) met Aantje Verspuij, geboren te Hoogblokland op 23 november 1815 (akte nr. 25) en overleden te Giessendam op 24 december 1862 (akte nr. 58), dochter van Reijer Verspuij en Pleuntje van Dam.

Mathijs woont (dagtekening 1 januari 1890) tot aan zijn overlijden in bij zijn zoon Reijer Stam en schoondochter Teuntje Roubos, te Giessendam wijk C 285 en later C 282. Heden ten dage (2023) zijn dat de respectievelijke adressen Buitendams 438 en 441.

Kinderen uit het huwelijk van Mathijs en Aantje:

1. **Jan**, geboren te Giessendam op 28 november 1842 (akte nr. 63). Hij trouwt (1^e) te Giessendam op 14 augustus 1863 (akte nr. 17) met Arigje Hansum, geboren te Giessendam op 5 februari 1837 (akte nr. 6) en aldaar overleden op 11 november 1888 (akte nr. 96). Ten tijde van haar overlijden woont zij op het adres wijk C 276 (huidige Buitendams 434). Arigje is een dochter van Jan Hansum en Barbera van Houweligen.

Op 19 april 1890 (akte nr. 9), trouwt (2^e) Jan te Giessendam met Lijsabeth Huisman (weduwe van Gerrit den Uil), geboren te Giessendam op 23 april 1842 (akte nr. 21), dochter van Jan Huisman en Judik Blokland. Lijsabeth overlijdt (adres C 92) op 6 maart 1911 (akte nr. 14).

Volgens het bevolkingsregister woont Jan Stam op 1 januari 1890 samen met Lijsabeth Huisman en zijn zonen Jan (1870), Matthijs (1871) en dochters Bartje (1876) en Huibertje Stam (1881), stiefdochter Jannigje (1867) en stiefzonen Jan (1869), Jacob (1872), Marinus (1875) en Gerrit (1879) den Uil (kinderen uit eerder huwelijk van Lijsabeth met Gerrit den Uil). Zij wonen volgens het bevolkingsregister van Giessendam (1890-1910) op de adressen C 105, C 104 en als laatste C 92. Het zijn nu respectievelijk de adressen Buitendams 265, 260 en 250.

Op 9 mei 1911 wordt Jan ingeschreven bij zijn zoon Jan (zie nummer 6, bladzijde 140) die gehuwd is met Dirkje Bloodshoofd. Jan is overleden te Giessendam (adres C 92) op 23 maart 1913 (akte nr. 13). **VOLGT op bladzijde 140 e.v.**

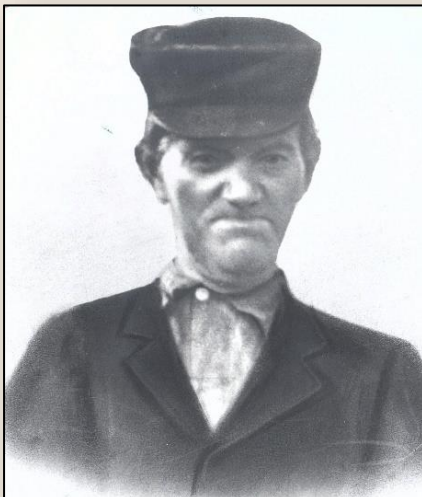
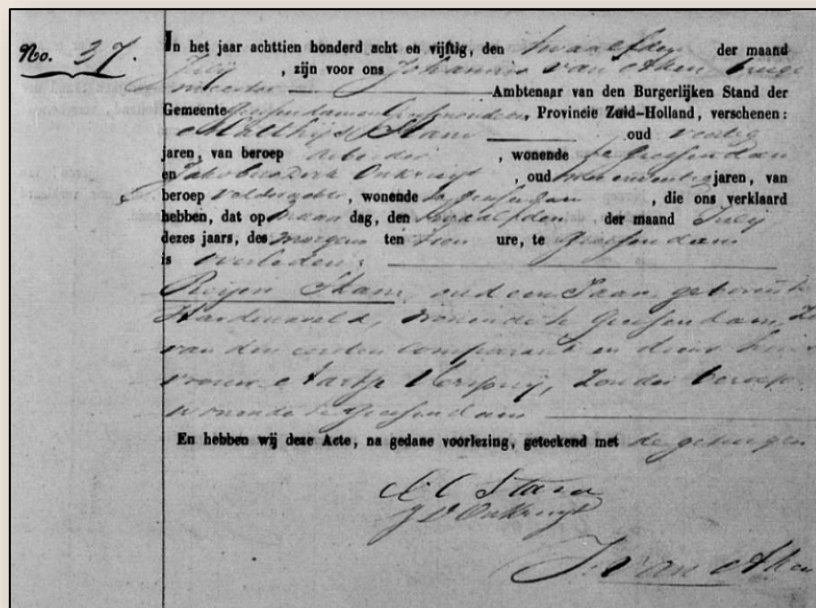
www.ancestry.com vermeldt, in tegenstelling tot wat we zojuist hebben kunnen lezen, dat er 2 kinderen bekend zijn van Lijsabeth Huisman. Dit zijn de kinderen uit haar 1e huwelijk met Gerrit den Uil, genaamd: Marinus (1875) en Gerrit (1879). Over de kinderen Jannigje (1867), Jan (1869) en Jacob den Uil (1872) en de kinderen uit haar 2e huwelijk met Jan Stam wordt niet gesproken. Ook de Genealogie Alblasserwaard (www.alblasserwaard-genealogie.nl) vermeldt geen kinderen.

2. **Pleun**, geboren te Giessendam op 24 november 1844 (akte nr. 78) en aldaar overleden op 26 mei 1846 (akte nr. 21);
3. **Pleuntje**, geboren te Giessendam op 16 november 1847 (akte nr. 58) en aldaar overleden op 4 juni 1849 (akte nr. 23);
4. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 29 april 1849 (akte nr. 30), overleden te Giessendam op 2 december 1880 (akte nr. 94), trouwt te Giessendam op 24 juli 1873 (akte nr. 13) met Jacob van Mill, geboren te Hardinxveld op 26 februari 1848 (akte nr. 20), overleden te Hardinxveld op 23 januari 1902 (akte nr. 12), zoon van Aart van Mill en Johanna Adriana Tak. Na het overlijden van Huibertje hertrouwt Jacob te Rotterdam op 14 februari 1883 (akte nr. 999-06 / 1883A / a61) met Janna van 't Verlaat;

Vervolg kinderen van Mathijs Stam en Aantje Verspuij.

5. **Pleunis**, geboren te Giessendam op 23 maart 1851 (akte nr. 23) en aldaar overleden op 26 februari 1852 (akte nr. 19);
6. **Pleuntje**, geboren te Giessendam op 22 november 1853 (akte nr. 65) en aldaar overleden op 18 februari 1856 (akte nr. 5);
7. **Reijer**, geboren te Hardinxveld ± 1857, overleden te Giessendam op 12 juli 1858 (akte nr. 37).

N.b. overlijdensakte geeft aan dat Reijer bij zijn overlijden 1 jaar oud is en dat hij werd geboren te Hardinxveld. De geboorte is echter onbekend in Hardinxveld.

8. **Reijer**, geboren te Giessendam op 15 oktober 1858 (akte nr. 87) en aldaar overleden op 22 januari 1927 (akte nr. 7). Hij trouwt te Giessendam op 19 maart 1881 (akte nr. 10) met Teuntje Roubos, geboren te Sleeuwijk (gemeente De Werken en Sleeuwijk) op 9 augustus 1857 (akte nr. 46). Na hun huwelijk hebben zij gewoond te Giessendam, wijk C 285, C 282, C 250, C 65, C 80 en C 67 en later in het huis, wijk C, nummer 100 en C 102. Teuntje is overleden te Giessendam in het huis Wijk C, nummer 102 op 21 januari 1920 (akte nr. 2), dochter van Arie Roubos en Elisabeth Roeland. Reijer was van beroep hoepelmaker. **VOLGT op bladzijde 162 e.v.**

Reijer Stam.

Foto ter beschikking gesteld door achterkleindochter Helena Stam.

9. **Pleuntje**, geboren te Giessendam op 6 november 1860 (akte nr. 73) en aldaar overleden op 13 juli 1863 (akte nr. 45).

Pieter Stam (geboren te Hoogblokland in 1816)

Pieter, van beroep bouwman knecht/arbeider/hoepelmaker en wonende te Giessen-Oudekerk, trouwt te Giessendam op 20 maart 1845 (akte nr. 3) met Sijgje van 't Hoog, wonende en geboren te Giessen-Oudekerk op 28 juli 1821 (akte nr. 31).

Sijgje is overleden te Hardinxveld op 27 januari 1908 (akte nr. 9),
dochter van Gijsbert van 't Hoog en Sijgje Brandwijk.

Pieter is overleden te Giessendam op 6 september 1858. (Sijgje hertrouwt met Peter Donk).

Kinderen uit het huwelijk van Pieter en Sijgje:

1. **Huibertje** geboren te Giessen-Oudekerk op 12 augustus 1845 (akte nr. 49) en aldaar, ongehuwd, overleden op 2 juli 1866 (akte nr. 80).
2. **Gijsbert**, geboren te Giessen-Oudekerk op 19 oktober 1847 (akte nr. 52) en aldaar overleden op 7 oktober 1851 (akte nr. 39).

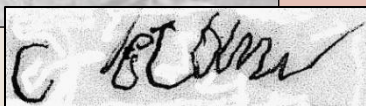
3. **Sijgje**, geboren te Giessen-Oudekerk op 18 juli 1850 (akte nr. 47), trouwt te Giessendam op 9 december 1876 met Philippus Baartman, geboren te Spijk op 18 juli 1849 en overleden te Hardinxveld op 23 maart 1930. Sijgje overlijdt te Hardinxveld op 22 april 1927 (akte nr. 35).

Het Bevolkingsregister van Giessendam (1870-1880) vermeldt dat zij na hun huwelijk wonen op het adres B 30. M.i.v. juli 1878 komt 'behuwdbroeder' Gijsbert, zie nummer 5, inwonen. Gijsbert komt dan van Sliedrecht.

Philippus Baardman en Sijgje Stam.

(Bron: Historische Vereniging
Hardinxveld-Giessendam)

4. **Gijs**, geboren te Giessen-Oudekerk op 11 augustus 1852 (akte nr. 45) en aldaar overleden op 6 september 1854 (akte nr. 34).
5. **Gijsbert** geboren te Giessen-Oudekerk op 27 oktober 1854 (akte nr. 73), trouwt te Giessendam op 29 november 1879 (akte nr. 21) met Teuntje den Uil, geboren te Giessendam op 7 mei 1854 (akte nr. 32), overleden te Giessendam op 27 april 1936 (akte nr. 18), dochter van Teunis den Uil en Willemina van der Wiel. Gijsbert en Teuntje hebben gewoond te Giessendam op de adressen C 173a, C 179, C 180 en C 183. Gijsbert (van beroep hoepelmaker/hoepelfabrikant/koopman) is overleden te Giessendam op 14 januari 1940 (akte nr.5). **VOLGT op bladzijde 176 e.v.**
6. **Jan**, geboren te Giessen-Oudekerk op 21 mei 1856 (akte nr. 39) en aldaar wonende tegenover de gereformeerde kerk, overleden op 29 juni 1866 (akte nr. 67).
7. **Johanna**, geboren te Giessen-Oudekerk op 10 juni 1857 (akte nr. 43) en aldaar overleden op 27 juni 1857 (akte nr. 32).

Cornelis plaatst onder een van de eerste geboorteakten zijn handtekening.
Bij de volgende akten lezen we dat dit achterwege blijft
om reden dat hij niet kan lezen noch schrijven.

Cornelis Stam (geboren te Hoogblokland in 1819)

Cornelis, van beroep mandenmaker, is geboren aan de Groeneweg onder Hoogblokland in het huis met nummer 4. Hij trouwt te Giessendam op 4 april 1851 (akte nr. 9) met Huibertje van Baren. Huibertje is geboren te Giessendam op 29 maart 1823 (akte nr. 10) en overleden te Giessendam op 10 december 1880 (akte nr. 98) in het huis met nummer A 112, dochter van Gerit van Baren en Grietje Hagenaar.

Uit het huwelijk van Cornelis en Huibertje wordt te Giessen-Oudekerk op 27 januari 1852 één levenloos kind geboren van het mannelijk geslacht (akte nr. 9).

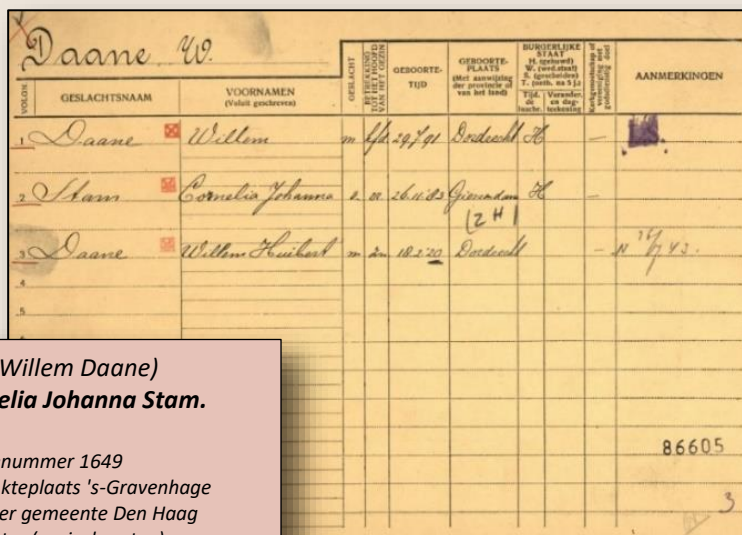
Na het overlijden van Huibertje hertrouwt Cornelis op 63-jarige leeftijd te Giessendam op 27 januari 1883 (akte nr. 1) met de 21-jarige Janna Nieuwpoort, geboren te Giessendam op 23 februari 1861 (akte nr. 15) en overleden te Giessendam op 27 januari 1929 (akte nr. 4). Janna is een dochter van Annigje Stam (zie voetnoot 173 op bladzijde 85). Janna woont bij haar overlijden in het huis A 129.

Het is een huwelijk met Koninklijke dispensatie tussen oom en nicht.

Cornelis woont op dat moment in het huis met nummer A 116 te Giessendam (zie bladzijde 92).

Kinderen uit het huwelijk van Cornelis met Janna:

1. **Cornelia Johanna**, geboren te Giessendam op 26 november 1883 (akte nr. 150). Zij vertrekt in mei 1898 naar Wijngaarden; zij woont ook in Den Haag en Dordrecht, trouwt te Dordrecht op 9 april 1914 (akte nr. 90) met Willem Daane, geboren te Dordrecht op 29 juli 1891 en overleden op een onbekende plaats en datum (na 12-12-1955), zoon van Willem Daane en Maria van Weele. Cornelia Johanna is overleden te 's-Gravenhage op 12 december 1955 (akte nr. A2478).

Daane 49		GESLACHT	GEBOORTE- TIJD	GEBOORTE- PLAATS	BURGERS- STAAK	AANMERKINGEN
VOORNAAMEN (Voluit geschreven)	GESLACHTSNAAM			(Met aangevinge van het land)	1. (geboorte) 2. (overlijden) 3. (huwelijk) 4. (andere) 5. (andere)	
Daane	Willem	m	29/7/91	Dordrecht		
Stam	Cornelia Johanna	v	26/11/83	Giessendam		
Daane	Willem Huibert	m	18/2/22	Dordrecht		

Gezinskaart W. (Willem Daane)
echtgenoot van **Cornelia Johanna Stam**.

Bron: Registratienummer 1649
Registratiedatum 1913 / Akteplaats 's-Gravenhage
Collectie Bevolkingsregister gemeente Den Haag
Haags Bevolkingsregister (gezinskaarten).

2. **Jan Cornelis**, geboren te Giessendam op 18 oktober 1884 (akte nr. 120), van beroep onderwijzer, vertrekt op 2 juni 1904 naar Puttershoek, trouwt te 's-Gravenhage op 5 juni 1912 (akte nr. 1096) met Aaltje van Minnen, geboren te Leeuwarden op 18 augustus 1888 en overleden in 1992 (leeftijd: 103 jaar), dochter van Gerlof van Minnen en Maaike Visser. **VOLGT op bladzijde 196.** Zie aanvulling biografie bladzijde 93 en 94.

Het gezin wordt op 3 september 1921 'ambtshalve' ingeschreven te Giessendam Wijk A, nummer 129. Op dit adres woont de moeder van Jan Cornelis (Janna Nieuwpoort). Op 26 oktober 1921 wordt het gezin weer uitgeschreven naar Apeldoorn, Soerenseweg 46.

Vervolg kinderen Cornelis Stam en Janna Nieuwkoop.

Jan Cornelis is in 1941 wegens illegale werkzaamheden voor de CPN (Communistische Partij Nederland) gearresteerd en op transport gesteld naar het concentratiekamp Neuengamme (Hamburg) waar hij op 11 januari 1943 is overleden aan peritonitis (buikvliesontsteking).

(Bron: oorlogsbronnen)
<https://www.oorlogsbronnen.nl/tijddlijn/Jan-Cornelis-Stam/02/146944>

De levensloop van Jan Cornelis wordt beschreven in BSWA

(Biografisch Woordenboek van het Socialisme en de Arbeidersbeweging in Nederland)

STAM, Jan Cornelis | BWSA
socialhistory.org

en de Erelijst Gevallen

Jan Cornelis Stam | Erelijst
 van Gevallen 1940-1945

Nr. 180

Hamburg, den 11 Januar 1943

Der Lehrer Jan Cornelis Stam evangelisch,

wohnhaft Deventer, Niederlande,

ist am 11 Januar 1943 um 6 Uhr 40 Minuten

in Hamburg Neuengamme Hausdeich 60 verstorben.

Der Verstorbene war geboren am 18. Oktober 1884

in Giessendam, Niederlande.

(Standesamt Giessendam Nr. 129/1884)

Vater: Cornelis Stam

letzter Wohnort unbekannt,

Mutter: Johanna geborene Nieuwpoort,

letzter Wohnort unbekannt.

Der Verstorbene war nicht verheiratet mit

Stattge geborene van Nennen.

Eingetragen auf mündliche — schriftliche Anzeige des Kriminal

sekretärs Otto Apenburg wohnhaft Hamburg 39

Der Anzeigende ist bekannt.

Vorgelesen, genehmigt und unterschrieben

Die Übereinstimmung mit dem

Todesbuch wird beglaubigt

Hamburg, den 1943

Der Standesbeamte

gez. Apenburg

Der Standesbeamte

gez. Brake

Todesursache: Peritonitis.

Erschließung des Verstorbenen am 5.6.1942 in S-Gravenhage.

(Standesamt S-Gravenhage. Nr.)

Stam

Jan Cornelis 18-X-1884

Giessendam

Gep. indisch. ambtenaar

Neuengamme 11-1-1943

- 3. Annigje Marigje**, geboren te Giessendam op 17 januari 1887 (akte nr. 9), trouwt te Wijngaarden op 23 januari 1914 (akte nr. 1) met Jacob Swijnenburg, geboren te Wijngaarden op 1 juli 1885 en aldaar overleden op 15 december 1973, zoon van Jacob Swijnenburg en Frederika van den Heuvel.

Annigje Marigje is overleden te Dordrecht op 27 juli 1975 en begraven te Wijngaarden.

Annigje Marigje Stam en Jacob Swijnenburg

Bron: Genealogie Alblasserwaard
 (Foto: is van de heer Henk Boogaard
 uit het boekje Wijngaarden Toen en nu,
 "Ons dorp op de grens van twee eeuwen"
 en door bron met toestemming gebruikt).
 (Initiatief Oranjecomité samen met Historische Vereniging Binnenwaard).

- 4. Huibert**, geboren te Giessendam op 27 oktober 1888 (akte nr. 128) en aldaar overleden op 8 mei 1890 (akte nr. 45) in het huis nummer A 116.
- 5. Huibert Marinus**, geboren te Giessendam op 2 oktober 1891 (akte nr. 111), overleden te 's-Gravenhage op 20 maart 1913 (akte nr. 1040), ongehuwd, wonende te 's-Gravenhage en van beroep letterzetter.

Opmerking:

Bij het 1^e huwelijk van Cornelis lezen we dat het (levenloos) kind is geboren in Giessen-Oudekerk. Dit zien we niet terug bij de kinderen uit zijn 2^e huwelijk. Nu wordt er alleen gesproken over Giessendam. Giessen-Oudekerk maakte onderdeel uit van de gemeente Giessendam en werd zoals blijkt aan het einde van de 19^e eeuw niet meer afzonderlijk genoemd.

Vanaf 1957 werd Giessen-Nieuwkerk en Giessen-Oudekerk samengevoegd tot de gemeente Giessenburg. Het huis wijk A, nummer 116 moeten we dan ook gaan zoeken halverwege de Binnendamseweg (Giessen-Oudekerk) te Giessenburg.

(Met dank aan Arie van Noordennen)

Vervolg opmerking:

Naast Cornelis staat op het adres A 116 ook vermeld zijn 1^e vrouw Huibertje van Baren. Haar naam wordt, in het bevolkingsregister, na haar overlijden in 1880 doorgehaald.

In 1882 wordt ingeschreven zijn latere 2^e vrouw Janna Nieuwpoort (trouwen in 1883) en haar moeder Annigje Stam met haar kinderen Cornelia en Jan Nieuwpoort, respectievelijk de schoonzus en zwager van Cornelis. (Jan Nieuwpoort trouwt en verhuist in 1882 naar A 137a en wordt doorgehaald).

Detail: Annigje staat vermeld als de schoonmoeder van Cornelis, maar het is gewoon zijn halfzus (zie bladzijde 85 en 89). Cornelis trouwt met zijn nichtje Janna, de dochter van Annigje.

Daarnaast treffen we aan de kinderen van Cornelis en Janna, genaamd Cornelia Johanna (1883), Jan Cornelis (1884), Annigje Marigje (1887) en Huibert (1888) Huibert wordt na zijn overlijden in 1890 doorgehaald.

Zoon Huibert Marinus wordt geboren in 1891 en valt buiten de termijn van het register (1880-1890).

*Het huisnummer A 116 is tegenwoordig Binnendamseweg 20-22 te Giessenburg.
Het is een in de 17e eeuw gebouwde boerderij aan de rivier de Giessen met de naam:
'Nooit gedacht' en anno 2023 nog steeds bestaand.*

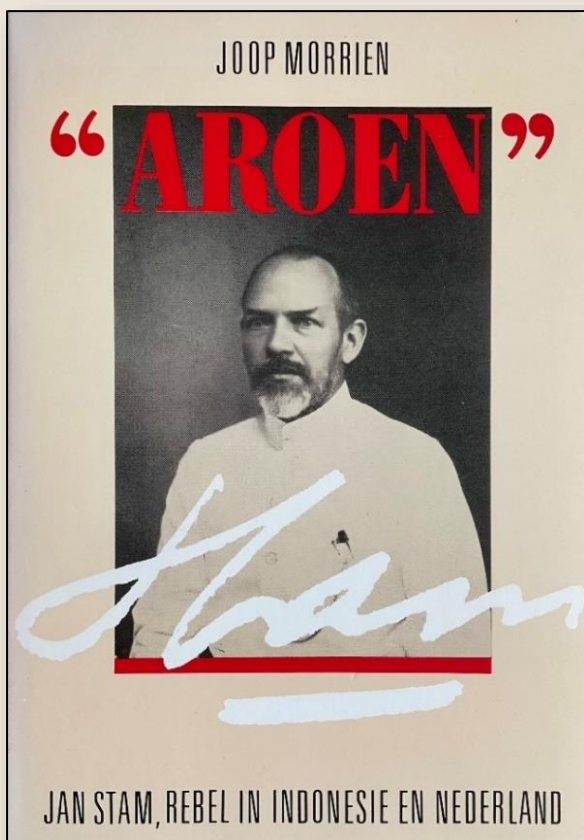
Foto's van Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen (Met dank aan Arie van Noordennen).

*Nb: Iemand uit de buurt herinnert zich dat het vroeger de boerderij was van Kees Westeneng waar,
vast gebouwd aan de boerderij, Dirk en Ger Stam woonden.*

Jan Cornelis (roepnaam Jan) Stam, alias 'Aroen'.

Zie nummer 2 op bladzijde 89.

Over Jan Cornelis is veel geschreven en ik heb het allemaal met belangstelling gelezen. Zeker vanuit het oogpunt als genealoog waarbij familielijnen worden opgespoord en de geschiedenis van de voorouders wordt bestudeerd. Met veel aandacht heb ik dan ook de biografie gelezen opgetekend door Joop Morrien in het boek 'Aroen'.

Zonder afbreuk te doen aan het gestelde in hoofdstuk 1 wil ik wel iets aanvullen. Morrien schrijft over het feit dat er een groot leeftijdsverschil is tussen zijn vader (Cornelis Stam) en moeder (Janna Nieuwpoort) en dat dit vaker voorkomt in de Alblasserwaard. Het is een waarheid, de feiten liegen niet.

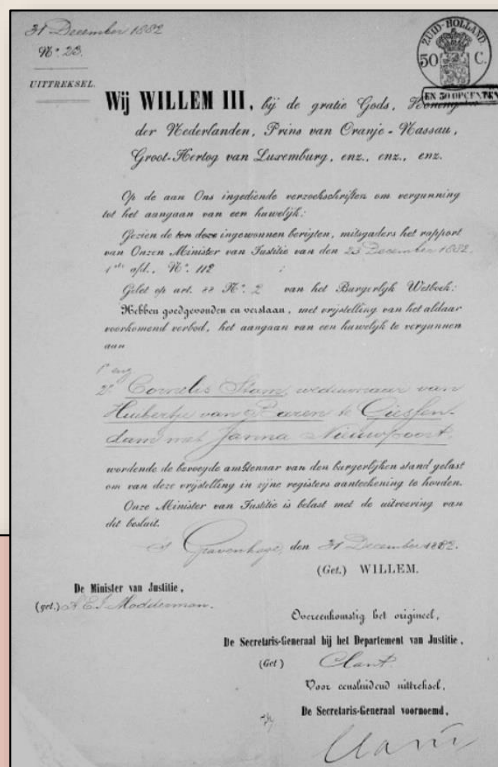
Wat Joop Morrien wellicht vergeet te melden is het gegeven dat de vader van Jan Cornelis Stam weduwnaar is en dat zijn moeder Janna een dochter is van Cornelis Nieuwpoort en Annigje Stam (vaders zuster). Cornelis trouwt daarom met zijn nicht, voor welk huwelijk door Koning Willem III dispensatie wordt verleend.

Koninklijke dispensatie.

Huwelijksbijlage akte 1 (27-01-1883)
(Cornelis Stam en Janna Nieuwkoop).

Bron: Genver

Wegwijzer in de wondere wereld van FamilySearch.

Daarnaast wordt er gesproken over zijn oom Derk van Dijk uit Den Haag die hem *'echt rood'* heeft gemaakt. Wie die oom is, heb ik tot op heden niet kunnen achterhalen. Het zou een mondelinge mededeling zijn van Aaltje Johanna (Pop) Darsono-Stam en Jan Stam, gedaan aan de schrijver Joop Morrien. De melders zijn hoogstwaarschijnlijk zijn zoon Jan Cornelis en jongste dochter Aaltje Johanna. Laatstgenoemde is in 1959 gehuwd met Alam Darsono, een zoon van Raden Darsono die laten we maar zeggen *'een goede bekende'* was van Jan Cornelis Stam. Een autobiografisch relaas van de schrijver Alam Darsono over het bijzondere leven van zijn zwijgzame vader, oprichter van de Indonesische communistische partij (de PKI), is te vinden in het boek *'Het zwijgen van de vader'*.

Rest mij nog een laatste opmerking, waarbij ik eerst uitdrukkelijk wil stellen dat ik mij absoluut niet schaar achter het gedachtegoed van Jan Cornelis Stam. Ik waardeer zijn motivatie en gedrevenheid. Hij zette zich voortdurend in voor anderen. Dat is een groot goed. Het geeft ook een ander beeld bij de woorden van de schrijver Morrien als hij het heeft over het gereformeerd-piëtistisch milieu waartoe zijn ouders behoorden. Jan Cornelis Stam zal dit ongetwijfeld bij zijn opvoeding hebben meegekregen en het zal hem mede gevormd hebben. Bij het lezen van het gestelde op bladzijde 27 dat zijn oudste dochter Huibertina Gerlofje niet werd gedoopt *"want Jan Cornelis Stam was zelf al lang niet meer gelovig"*, frons ik mijn wenkbrauwen. In gedachte denk ik aan de brief van de apostel Jacobus. Jacobus is duidelijk: *'een geloof zonder goede werken is geen geloof'*. Zeggen dat je wel gelooft maar er niet naar handelt, kan volgens hem niet. Maar hoe zit het als je er wel naar handelt zoals Jan Cornelis deed, met andere woorden: *"politiek activisme geïnspireerd door christelijke waarden?"* Ik geef het graag mee ter overdenking.

*Het beeld "Der sterbende Häftling"
(De stervende gevangene)*

door Françoise Salmon op de herdenkingsplaats van de KZ Neuengamme

Jan Stam (geboren te Hoogblokland in 1834)

Jan Stam is geboren te Hoogblokland op 13 maart 1834 en overleden te Giessendam op 1 augustus 1895. Hij trouwt te Giessen Nieuwkerk op 6 mei 1861 (akte nr. 1) met Lena Schakel, geboren te Nederslingeland op 25 oktober 1837 (akte nr. 7) en overleden te Giessendam op 29 november 1927 (akte nr. 48), dochter van Dirk Schakel en Jannigje van Haaften.

Volgens het Bevolkingsregister van Giessendam (1890-1910) hebben Jan en Lena gewoond op de adressen B 63, (B 62a), B 71 en B 34. Dit Bevolkingsregister vermeldt dat ook dochter Geertrui (zie nummer 7); schoonzoon Jan Dubbeldam (geboren te Giessendam op 23 november 1870) en kleinzoon Arie Dubbeldam (geboren te Giessendam op 19 januari 1896) met ingang van maart 1892 inwonen bij Jan Stam en Lena Schakel. Zij woonden in Sliedrecht, nummer B 274. Wanneer het gezin Dubbeldam vertrekt naar wijk C, nummer 5 is niet met zekerheid vast te stellen.

Het Bevolkingsregister Giessendam (1910-1938) vermeldt als adressen: B 34, 51, 52, 53, 139, 148 en als laatste B 147. Op 1 januari 1910 staat ingeschreven de weduwe Lena Schakel en op gelijke datum wordt als gezinshoofd ingeschreven zoon Cornelis (zie nummer 4). Op 29 december 1928 wordt, na haar huwelijk op 21 december 1928, Neeltje Grootenboer, afkomstig van Hardinxveld B 614, ingeschreven te Giessendam alwaar zij overlijdt op 26 december 1935.

Kinderen uit het huwelijk van Jan en Lena:

1. **Cornelia**, geboren te Giessen Nieuwkerk op 9 juni 1861 (akte nr. 16) en aldaar overleden op 9 juli 1861 (akte nr.16).

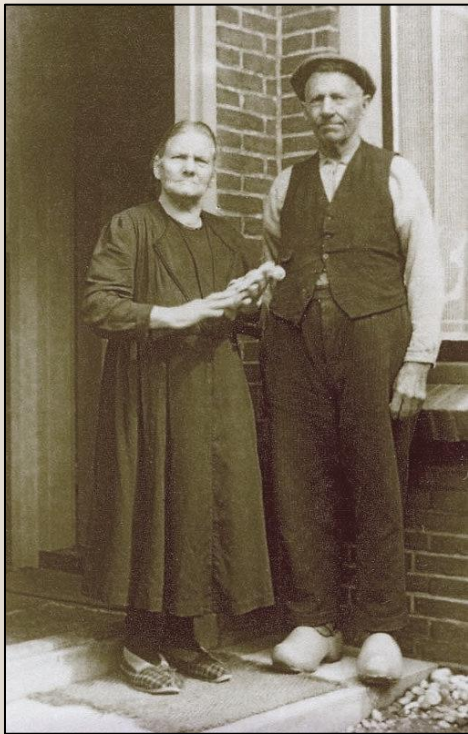
2. **Jan**, geboren te Giessendam op 2 januari 1863 (akte nr. 2), trouwt te Giessendam op 10 november 1888 (akte nr. 25) met Marigje Dubbeldam, geboren te Giessendam op 24 augustus 1865, overleden te Giessendam op 11 februari 1932, dochter van Arie Dubbeldam en Adriana Kamsteeg. Jan is overleden te Velsen op 5 augustus 1947 (akte nr. 201 gemeente Haarlem). Jan was van beroep: putboorder/hoepelmaker. Jan en Marigje hebben gewoond te Giessendam, B 138, B 65, B 63, B 87, B 92, B 215b en B 244 en later (bron: Bevolkingsregister Giessendam 1890-1910). Giessendam B 244, B 268, B 37, B 35b en B 41. Op 2 januari 1914 wordt zijn schoonmoeder Adriana Kamsteeg (de weduwe van wijlen Arie Dubbeldam / overleden 16 oktober 1898) ingeschreven op het adres B 244. Adriana overlijdt te Giessendam op 26 november 1916. **VOLGT op bladzijde 199 e.v.**

3. **Dirk**, geboren te Giessendam op 9 februari 1865 (akte nr. 18), trouwt te Giessendam op 1 juni 1889 (akte nr. 13) met Teuntje de Jong, geboren te Hardinxveld op 10 november 1863, overleden te Leiden op 17 september 1919 (woonde in Giessendam), dochter van Joost de Jong en Teuntje Brouwer. Dirk en Teuntje woonden van 1890 tot 1910 te Giessendam B 250, B 226, B 136, B 190 en B 172 en van 1910-1938 te Giessendam B 172, 201, 195, 199, 207 en B 33. Van beroep was hij putboorder/koopman. Dirk is overleden te Hardinxveld op 17 juni 1956 (akte nr. 27) en begraven te Giessen-Oudekerk op 21 juni 1956. **VOLGT op bladzijde 209 e.v.**

Genealogie online (stamboom Wim en Annelies de Leede) vermeldt:

- a. Het beroep van Dirk was werkmán. Hij is boerenarbeider geweest en heeft ook gewerkt bij de Firma Hoogendoorn. Dit bedrijf verrichtte grondboringen en was gevestigd in Buitendams te Giessendam (zie foto op bladzijde 101)
- b. Op 13 december 1941 woonde hij te Giessendam, wijk B, nummer 33. Op 30 december 1948 verhuisde hij naar nummer 48. Op 18 januari 1954 ging hij te Giessendam inwonen bij zijn zoon Dirk in wijk C op nummer 121.
Op 15 november 1954 vertrok hij daar en ging inwonen op Kerkweg 7 bij zijn zoon Leen. Hij verbleef daar tot zijn dood op donderdag 18 juni 1956.
- c. Zijn persoonsbewijsnummer, nummer 002481 is afgegeven op 13 december 1941.

4. **Cornelis**, geboren te Giessendam op 18 november 1867 (akte nr. 95), trouwt te Hardinxveld op 21 december 1928 (akte nr. 48) met Neeltje Grootenboer, geboren te Sliedrecht op 18 september 1875, overleden te Giessendam op 26 december 1935, dochter van Gerrit Grootenboer en Jacoba Kroes. Neeltje was eerder gehuwd met Dirk de Ruijter (overleden te Hardinxveld op 21 februari 1927). Cornelis is overleden in zijn woonplaats Zeist op 4 mei 1956 (akte nr. 214). Er zijn geen kinderen bekend uit bovenstaand huwelijk.
5. **Jannigje**, geboren te Giessendam op 11 april 1869 (akte nr. 27), trouwt te Sliedrecht op 17 december 1892 (akte nr. 76) met Cornelis Grootenboer, geboren te Sliedrecht op 30 juli 1866 en overleden te Sliedrecht op 4 april 1919, zoon van Hendrik Grootenboer en Johanna van Wijngaarden. Jannigje is overleden te Papendrecht op 23 maart 1955 (akte nr. 15).
6. **Gerit**, geboren te Giessendam op 18 september 1871 (akte nr. 69) en aldaar overleden op 1 december 1872 (akte nr. 75). De ouders Jan en Lena woonden toen in huis wijk B, nummer 81.
7. **Geertrui**, geboren te Giessendam op 22 september 1873 (akte nr. 89), trouwt te Giessendam op 9 november 1895 met Jan Dubbeldam (jongere broer van Marigje Dubbeldam die getrouwd is met Jan Stam, zie nummer 2), geboren te Giessendam op 23 november 1870, overleden te Giessendam op 23 juli 1960, zoon van Arie Dubbeldam en Adriana Kamsteeg. Geertrui is overleden te Sliedrecht op 24 januari 1963. Geertrui en Jan hebben gewoond in Giessendam, Boorstraat 29.

Geertrui Stam en Jan Dubbeldam.

(eigenaar foto: Janny Dubbeldam)

8. **Cornelia**, geboren te Giessendam op 19 juli 1876 (akte nr. 70) en aldaar overleden 9 maart 1895 (akte nr. 18) De ouders Jan en Lena woonden op dat moment in huis wijk B, nummer 63.
9. **Levenloos** (mannelijk), aangegeven te Giessendam op 9 november 1879 (akte nr. 73) De ouders Jan en Lena woonden in die tijd in huis wijk B, nummer 97.
10. **Annigje**, geboren te Giessendam geboren op 5 juni 1881 (akte nr. 73) en aldaar overleden op 15 april 1892 (akte nr. 23).

En dan hebben we het mannelijk nageslacht van ‘oud-grootvader’ Jan en zijn beide echtgenotes gehad. Waren de broers Mathijs, Pieter, Cornelis en hun halfbroer Jan alle vier geboren in Hoogblokland, hun kinderen worden allemaal geboren in Giessen-Nieuwkerk, Giessen-Oudekerk en Giessendam¹⁷⁴. Met nagenoeg al het nageslacht van deze ‘Giessendamse tak’ gaan we kennismaken in hoofdstuk 12: ‘De Vaandel dragers’. Evenzo met onze ‘Schelluinse tak’.

Wanneer we voorgaande informatie goed bekijken dan zien we dat ‘oud-grootvader’ Jan tot aan zijn overlijden in 1847 in de regio Hoogblokland domicilie heeft¹⁷⁵. Op enig moment, in het midden van de 19^e eeuw, heeft de familie Stam de regio verlaten. Zij zijn vertrokken als ‘landverhuizers’ naar Pella (Iowa) en St Louis (Missouri) in de Verenigde Staten van Amerika of iets dichterbij huis, naar Schelluinen en Giessendam. De naam Stam verdwijnt aan de Bazeldijk en de Groeneweg. Het is conform hetgeen ik al in 1983 had vastgesteld tijdens het raadplegen van de diverse registers¹⁷⁶ van de gemeenten Hoogblokland, Hoornaar en Noordeloos op het gemeentehuis te Noordeloos¹⁷⁷. Ik kwam daar tot de conclusie dat er in de jaren 1861 t/m 1900 geen kinderen meer werden geboren in Hoogblokland met de achternaam Stam en dat het op één na laatste huwelijk met de familienaam Stam in Hoogblokland op 11 november 1841 is gesloten tussen Klazina Stam (zus van de volksverhuizer Jan Stam) en Amel van der Ham. Het laatste huwelijk was op 26 mei 1870 tussen Huibert van Iperen en Willempje Stam, kleindochter van Cornelis Stam en Willempje Groeneweg. Met deze conclusie kom ik aan het einde van hoofdstuk 7. We ‘gooien het over een andere boeg’ en gaan ‘verhuizen’. We maken ons op voor het volgende hoofdstuk waarbij we beginnen aan de 2^e periode in Giessendam.

Een nieuwe dag, een nieuw begin.

(fotoarchief Willem Stam 2022)

¹⁷⁴) Eeuwenlang was Giessendam onderdeel van het dorp Giessen-Oudekerk. In 1957 is de gemeente Giessendam opgeheven en samengevoegd met de gemeente Hardinxveld. Giessen-Oudekerk met Giessen-Nieuwkerk werd samengevoegd tot de nieuwe gemeente Giessenburg, die in 1986 opging in Giessenlanden en op 1 januari 2019 in de gemeente Molenlanden (Bron: Wikipedia).

¹⁷⁵) Het 3e kind van Jan, genaamd Cornelis, wordt in 1819 geboren te Hoogblokland op het adres: ‘Groeneweg, huis met nummer 4, onder Hoogblokland’. Als zijn echtgenote, Huijbertje in 1822 overlijdt wonen ze ‘in den banne van Gorinchem, wijk E, nummer 40. Jan hertrouwt in 1826 te Hoogblokland met Cornelia Vonk en bij dat huwelijk echt hij het in 1825 geboren dochttertje Eeltje. Van deze geboorte heeft hij aangifte gedaan in Hoogblokland. Hij woont op dat moment ‘aan de Groeneweg in Hoogblokland’. Alle kinderen uit dit huwelijk met als laatste Annigje (1837) worden geboren in Hoogblokland. Bij zijn overlijden in 1847 woont hij in het huis met nummer 10 te Schelluinen. In de overlijdensakte staat zijn naam geschreven als ‘Matthijs’, met dubbel t.

¹⁷⁶) Geboorte-, huwelijks-, overlijdens- en bevolkingsregisters.

¹⁷⁷) Noordeloos was tot 1986 een zelfstandige gemeente, maar was dermate klein dat het bestuurlijk gezien was samengevoegd met de gemeenten Hoogblokland en Hoornaar.

Hoofdstuk 8: Giessendam. (2^e periode)

Er gaat verhuisd worden. Had mijn 'oud-grootvader' Jan tot aan zijn overlijden het gebied niet verlaten, anders loopt het met zijn kinderen, waaronder zijn zoon Mathijs (mijn 'oud-vader'), die nog wel in 1815 te Hoogblokland is geboren, maar zijn 'ja-woord' op 28 januari 1842 in de gemeente Giessendam en Giesen-Oudekerk geeft aan de eveneens in 1815 te Hoogblokland geboren Aantje Verspuij. Uit de huwelijksakte blijkt dat zowel Mathijs, alsmede zijn vader Jan, in Schelluinen woonachtig zijn en Aantje in Giessendam. Als (mijn 'betovergrootvader') Jan op 28 november 1842 (akte nr. 63 d.d. 30 november 1842) wordt geboren, gaat vader Mathijs aangifte doen in zijn woonplaats Giessendam. We kunnen zodoende vaststellen dat Mathijs na zijn huwelijk in 1842 in Giessendam is gaan wonen en de 'verhuizing' een feit is.

Het bevolkingsregister uit die tijd kunnen we niet meer raadplegen, het is kennelijk verloren gedaan¹⁷⁸. Bij het overlijden van Aantje in 1862 woont Mathijs nog steeds in Giessendam. De overlijdensakte geeft geen adres prijs. De eerste registratie vinden we op 1 januari 1890. Mat(t)hij¹⁷⁹ woont dan in Wijk C, het latere Buitendams, van de gemeente Giessendam¹⁸⁰.

Sfeerfoto Buitendams (ter hoogte #433 - #439).

De jeugd heeft zich verzameld voor de foto en het kleppen van de klompjes is voor even verstomd.

Foto: Historische Vereniging Hardinxveld-Giesendam.

¹⁷⁸) Het oudste bevolkingsregister van Giessendam dateert uit 1850. Het eerste Bevolkingsregister van Giessendam dat we kunnen raadplegen beslaat de periode 1870-1880 en geeft alleen de woningen weer in Wijk B. Die wijk loopt van de huidige grens met Hardinxveld-Giesendam tot aan de Lange Steeg.

¹⁷⁹) In tegenstelling tot de geboorteakte vermeldt het bevolkingsregister en zijn overlijdensakte in 1893 de naam Mat(t)hij¹⁷⁹ Stam, met dubbel t.

¹⁸⁰) Aan het einde van de 19^e eeuw kende Giessendam en ook Hardinxveld nog geen straatnamen maar waren onderverdeeld in wijken. Wijk C in Giessendam liep van de Lange steeg tot aan de Kaai. Straatnamen ontstonden vroeger in de volksmond. Giessendam kende een dijk binnen de dam en een tweede dijk buiten de dam. De namen Binnendams en Buitendams waren toen snel geboren.

Wanneer we anno 2023 de straat 'Buitendams' bekijken dan zien we dat deze loopt van de rotonde aan de Peulenlaan; langs onder andere het Hoepmakerspad, de Lange Steeg en de Boorstraat (Boorstoep); waarna deze bij de kruising Molenstraat/Peulenstraat overgaat in de Damstraat. Er staan 468 huizen in die straat. Dat is aanzienlijk meer dan in de meeste andere straten. De huizen in de straat Buitendams hebben 1942 als gemiddeld bouwjaar en het oudste huis dateert uit 1770. Ze zijn dus relatief oud. De huizen hebben een gemiddelde oppervlakte van 145 vierkante meter. Het grootste huis in de straat is 1.285 vierkante meter. Dat is in vergelijking met de grootste woningen in andere straten erg groot. In Buitendams heeft het kleinste huis een oppervlakte van 4 vierkante meter. Dat is relatief klein¹⁸¹.

Sfeerfoto Buitendams (#359 - #361).

De foto is gemaakt ter hoogte van het winkeltje van de weduwe Van Houwelingen.

*Op de foto staat Thijs Stam
(ook wel bekend als 'd'n dikke Thijs').
(zie nummer 9 op bladzijde 163)
Het is de persoon met zijn voet op het wiel
van de handkar.*

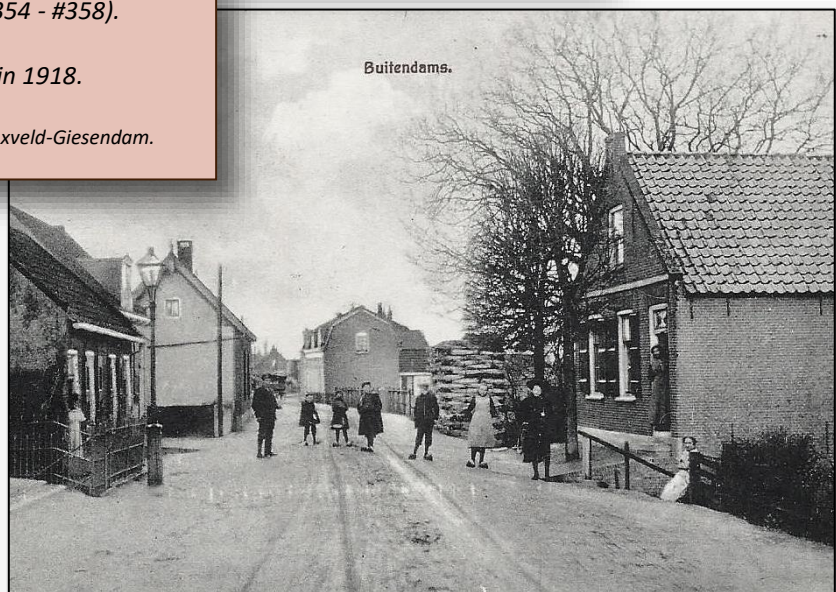
Foto: Historische Vereniging Hardinxveld-Giesendam.

Sfeerfoto Buitendams (#354 - #358).

De kaart is verstuurd in 1918.

Foto: Historische Vereniging Hardinxveld-Giesendam.

¹⁸¹) Bron: kadastralekaart.com/woonplaatsen/hardinxveld-giessendam/3031/052330000000015/adressen

Al met al, de eerste Stam die we op Buitendams ontmoeten is mijn ‘oud-vader’ Matthijs Stam, geboren te Hoogblokland op 26 januari 1815. Het bevolkingsregister van Giessendam¹⁸² geeft aan dat hij (burgerlijke staat: weduwnaar) woont op het adres C 285 (het huidige Buitendams 441)¹⁸³. Als hoofd van het gezin staat vermeld zijn zoon Reijer. Daaruit mogen we opmaken dat Matthijs na het overlijden van zijn echtgenote Aantje Verspuij in 1862 op een bepaald moment inwonend is geworden. Als beroep staat ‘*bouwman*’ vermeld bij vader Matthijs en ‘*hoepelmaker*’ bij zijn zoon Reijer. Om hun gezin te onderhouden vond iedereen wel weer werk in Giessendam en komen we de ‘*Stammen*’ dan ook tegen met verschillende beroepen. Veelal staan ze te boek met het algemene beroep van (los) werkman en arbeider of specifiek als bijvoorbeeld schoolmeester, schipper, letterzetter, put- of grondboorder en hoepelmaker. Zeker in de ‘*Jannenlijn*’¹⁸⁴ waren het over het algemeen hoepelmakers. Het zijn de nazaten van de hierboven genoemde Matthijs Stam. Een aantal kinderen van zijn halfbroer Jan, die gehuwd is met Lena Schakel (zie bladzijde 95), hebben als beroep putboorder en zullen werk hebben gevonden bij het Giessendamse put- en grondboorbedrijf Firma N. Hoogendoorn aan de Buitendams (Boorstoept). Rond de eeuwwisseling (19/20^e eeuw) waren dat soort bedrijven veelal gecombineerd met een hoepmakerij waar alleen in de winter werk te vinden was.

Hoepmakerijen waren er in overvloed in Wijk C (Buitendams) te Giessendam. We gaan er dan ook uitgebreid bij stilstaan in het volgende hoofdstuk. Bij het beroep van putboorder wil ik toch ook wel even stilstaan om dat blijkt dat het beroep van putboorder soms samengaat met hoepelmaker. Deze beroepcombinatie van putboorder/hoepmaker vinden we terug bij Jan Stam (1863-1947), zoon van de hiervoor genoemde Jan Stam en Lena Schakel.

Sedert de prehistorie was water belangrijk voor de mens en de waterput de spil waar alles om draaide. In het midden van de 19^e eeuw werd vanuit de overheid veel aandacht besteed aan de openbare gezondheid. Bij de overstromingen in de jaren 50 en de diverse cholera-epidemieën in de jaren 60 van de 19^e eeuw, dringt de overheid dan ook aan om maatregelen te nemen. Zij wil dat, voor huiselijk gebruik, een gemeente zelf zorgdraagt voor voldoende water van een goede kwaliteit. Kwam het (drink)water nog vaak uit de regenton, of erger nog uit de sloot, de komst van de waterputten was een hele verbetering. Veel arbeiders vonden werk in het maken van de putten. De werkzaamheden waren niet te benijden en de putboorder zat dan soms niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk *'in de put'*. Hoewel er nog steeds boerderijen zijn die water oppompen, zijn met de komst van de waterleiding de putten en pompen door de jaren heen verdwenen. Op de volgende bladzijde staan we even stil en treffen jullie een aantal foto's aan die bij dit onderwerp horen. Daarna pakken we de draad weer op.

¹⁸²⁾ *Bevolkingsregister Giessendam 1890-1910, letters S-U (Regionaal Archief Dordrecht).*

¹⁸³⁾ Voor de verwijzing van het oude adres (wijk) naar het huidige (straatnaam met huisnummer) ben ik veel dank verschuldigd aan Arie van Noordennen. Niet alleen bij dit adres maar nagenoeg bij alle adressen.

¹⁸⁴⁾ Jan Stam (1842-1913), zijn zoon Jan (1870-1913) en zijn zoon Jan (1892-1965).

'Putboorders'.

*Schets van Edouard Agneessens (1842 – 1885)
Belgisch realistisch kunstschilder*

Boorstraat 8.

Foto rechts:

*De werf van grondboorbedrijf Hoogendoorn.
(personen onbekend)*

Foto onder:

*Werknemers van grondboorbedrijf
Hoogendoorn.*

*Uiterst links: Dirk Stam (1865-1956),
de man gebukt in het midden is
Gerit Dubbeldam (1905-1990)
en uiterst rechts Louw Buijk,
achter de buis staat Leendert Stam
(1899-1963), de zoon van Dirk Stam.*

*Gerit is de zoon van Jan Dubbeldam en Geertrui
Stam (zus van eerdergenoemde Dirk).*

Zie tevens bladzijde 95 en 96.

Foto's: fotoalbum Arie van Noordennen

En na dit uitstapje over de putboorders, pakken we de draad weer op en gaan we weer verder met Matthijs Stam.

De Lange Steeg. (Buitendams tussen C-234 en C-276).

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen

Bij het overlijden in 1893 van Matthijs, woonde hij nog steeds samen met zijn zoon Reijer en gezin, maar dan op nummer C 282 te Giessendam (Buitendams 438). Mijn betovergrootvader Jan woont in 1888, bij het overlijden van zijn 1^e echtgenote Arigje Hansum, op het adres C 276 te Giessendam (Buitendams 434 / Lange Steeg), dicht bij zijn broer Reijer. Jan hertrouwt in 1890 met Lijsabeth Huisman en gaat dan wonen te Giessendam op het adres C 105. Na 1892 verhuizen ze naar C 104 en als laatste wonen ze op het adres C 92, respectievelijk Buitendams 265, 260 en 250.

Als Lijsabeth overlijdt op 9 mei 1911 woont Jan nog steeds op het adres C 92 (Buitendams 250). Of het allemaal verhuizingen zijn geweest laat ik in het midden. Aan de ene kant werd er vroeger na een brand, afbraak of nieuwbouw nogal eens 'omgenummerd'. Aan de andere kant was een andere woning zoeken en verhuizen in de 19e en ook in het begin van de 20ste eeuw totaal geen probleem. Er was keuze genoeg en er werd zodoende vaak verhuisd.

Na het overlijden van Lijsabeth blijft weduwnaar Jan wonen op het adres C 92 en gaat samenwonen met zijn zoon Jan en diens echtgenote Dirkje Bloodshoofd, die na hun huwelijk eerst gewoond hebben in Giessendam, wijk C, nummer 248b (Buitendams 406), vanwaar zij zijn verhuisd naar C 92.

Zoon Jan woont als hij overlijdt op 19 maart 1913 op het adres C 92 te Giessendam. Vader Jan overlijdt 4 dagen later en wel op 23 maart 1913. Bij beiden wordt als adres vermeld C 92 te Giessendam (Buitendams 250) waaruit we kunnen opmaken dat zij op dat moment nog steeds bij elkaar wonen. Dit wordt bevestigd tijdens een gesprek dat ik eind jaren 70 van de vorige eeuw had met mijn oudtante Arigje Stam. Zij was aanwezig geweest bij de 'avondwake'¹⁸⁵ die gehouden werd na het overlijden van haar vader en grootvader. Zij vond het aanwezig zijn van twee doods-kisten in de voorkamer, waarin vader en zoon lagen, een luguber gezicht.

De hoep(el)makers Reijer, Jan en Jan Stam.

Bron: Bevolkingsregister Giessendam 1890-1910 (Reijer en Teuntje).
Bevolkingsregister Giessendam 1910-1938 (Jan, Dirkje en Jan).

Jan Stam	Reijer	Teuntje	Hoofd	1890-1910	Giessendam	Hoofd	1890-1910	Giessendam	Hoofd	1890-1910	Giessendam
"	"	"	Reijer	1890-1910	Giessendam	"	"	"	"	"	"
"	Bloodshoofd	Dirkje	Hoofd	1910-1938	Giessendam	"	"	"	"	"	"
"	Stam	Jan	Hoofd	1910-1938	Giessendam	"	"	"	"	"	"

¹⁸⁵) Een avondwake is een bijeenkomst op de avond vóór een uitvaart, om de overledene te gedenken en de nabestaanden steun te bieden.

En dan zijn we aangekomen bij mijn grootvader Jan Stam. Hij is op 14 november 1892 geboren te Giessendam op het adres C 248b (Buitendams 406) en heeft daarna ook gewoond te Giessendam op het adres C 92. Van beroep was hij aanvankelijk hoepmaker. Na het overlijden van zijn vader in 1913 woonde hij ook nog op de adressen C 189 en C 192 (Buitendams 339).

Als Jan op 3 november 1917 trouwt met de in Hardinxveld geboren Dina de Koning verlaat hij Buitendams en gaat het kersverse echtpaar inwonen te Hardinxveld op het adres B 31b. Op het adres B 31b wonen Evert de Koning en Aagje Schreuders. Het is de ouderlijke woning van Dina. Volgens het bevolkingsregister van Hardinxveld blijft Dina daar wonen tot 1 februari 1918. Het Bevolkingsregister van Giessendam geeft aan dat Jan op 14 januari 1918 is vertrokken naar Hardinxveld. Die precieze datum is niet zo interessant. Wat we zeker weten is dat Jan Stam met zijn hoogzwangere echtgenote¹⁸⁶ Dina een aantal weken na hun huwelijk verhuizen naar B 117 (Rivierdijk 605) in Hardinxveld¹⁸⁷. Het zijn de bewaard gebleven bevolkingsregisters van Giessendam en Hardinxveld die het spoor zichtbaar maken. Een nieuwe periode breekt aan, periode 3. Maar voor we daarmee verder gaan, sluiten we eerst de 2^e periode af met hoofdstuk 9, waarbij de aandacht wordt gericht op het ambacht van hoep(el)maken, wat veel leden van onze familie, al dan niet noodgedwongen, hebben beoefend.

Na hoofdstuk 9 volgt 10 en wordt de 3^e periode ingeluid. Hoofdstuk 10 geeft een uitleg bij de termen '*Boven en Beneden-Hardinxveld e.d.*' Voor insiders wellicht gesneden koek maar voor een buitenstaander is het soms lastig en een kleine simpele uitleg wel op zijn plaats. Hoofdstuk 11 zal definitief de Hardinxveldse periode inluiden.

Sfeerfoto Buitendams.

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

¹⁸⁶) Zoon Jan wordt geboren te Hardinxveld op 2 maart 1918.

¹⁸⁷) Voor de insiders breng ik onder de aandacht het gegeven dat Dina niet welkom was op de begrafenis van haar moeder Aagje Schreuders in 1932 zoals gememoreerd op bladzijde 25 van het boekwerkje "Een reis door de Alblasserwaert". Waarom? We weten het niet en het is ook niet meer te achterhalen.

Hoofdstuk 9: Hoep(el)makerij. (2^e periode)

Hoep(el)makers, het was een simpel ambacht.

*In de Alblasserwaard is de grond drassig.
Hierdoor moesten de boeren in de 15e eeuw overgaan van graanteelt op veeteelt.
De zuidrand van de Alblasserwaard was zo drassig,
(door onder de dijk doorsijpelend kwelwater)
dat men hier is overgegaan op de productie van griendhout.
Daar maakte men onder meer houten hoepels van.*

*Een belangrijke afzetmarkt voor de hoepels was de sinds 1850 opgekomen levensmiddelenindustrie.
Heel veel levensmiddelenproducten werden in houten vaten verpakt.
Hiervoor werden wilgenhouten hoepels gebruikt,
gemaakt in de vele honderden hoepelmakerijen in het zuiden van de Alblasserwaard.*

*MUSEUM DE KOPEREN KNOP.
Cultureel en historisch centrum in de Alblasserwaard.*

Sommige mensen vinden dat de hoepelmakerij, in het kort hoepmaken, behoort tot ons immaterieel erfgoed. Als we de definitie van immaterieel erfgoed bekijken dan lezen we daar:

‘Cultuuruitingen die door erfgoedgemeenschappen worden beleefd als erfgoed en hen een gevoel van identiteit en continuïteit geven. Dit immaterieel erfgoed wordt steeds opnieuw vormgegeven in samenhang met maatschappelijke veranderingen en in interactie met de sociale omgeving en van generatie op generatie doorgegeven’.

Eerlijk is eerlijk. Deze definitie dekt een brede lading maar de vraag of het hoepmaken er wel onder te plaatsen valt, mag gesteld worden. Om er toch wat richting aan te geven. Het immateriële erfgoed is onderverdeeld in een vijftal groepen en onder een van die groepen vallen de activiteiten met betrekking tot ambachtelijke vaardigheden. Voor diegene die er positief tegenover staat, opent dit wellicht een deur. Er kan en mag immers gesteld worden dat het hoepmaken een ambachtelijke vaardigheid is. Of de hoepmakers van toen, voor zover ze nog in leven zijn, het hiermee eens zijn, blijft een vraag. Zij zullen er niet met veel weemoed op terugkijken. Het was wellicht een mooi gezicht die gestapelde hoepels, iets om trots op te zijn. Maar eerlijk is eerlijk: *‘veel mensen verdienden hun brood met de hoepels, maar het was geen mooi brood’.*

Hoe de familie Stam in het ambacht hoepmaken terecht is gekomen, blijft gissen. De landbouw en de veeteelt in de Alblasserwaard hadden terrein verloren. Dat staat vast en er is veel over geschreven. Wellicht is het de aardappelziekte geweest die de grens aangaf van hun bestaansrecht in de regio Hoogblokland¹⁸⁸.

Hoepmaker was een van de ambachten in vroegere tijden.

Piet van der Plas (afgebeeld) woonde op Buitendams 164 en werkte in de Peulen, achter Peulenstraat 165.

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

¹⁸⁸) De ‘Internationale Aardappelcrisis’ of kortweg aardappelcrisis was een hongersnood die midden jaren 40 van de 19e eeuw ook de Alblasserwaard trof. Eind juli 1845 verspreidde een schimmel zich razendsnel over de akkers. In enkele uren werden de bladeren aangetast en bruin. Als het daarna ging regenen, bereikte de schimmel de aardappel zelf en binnen enkele dagen was de knol volkomen weggerot. In september werd de balans opgemaakt en toen bleek dat ongeveer driekwart van de landelijke oogst was vernietigd door de aardappelziekte waardoor niet alleen in Nederland maar in heel West- en Noord-Europa grote voedseltekorten ontstonden.

Echt weten doe ik het dus niet en uit de overleveringen kan ik ook niets distilleren. Laat ik als reden maar de algemene stelling innemen: *'Het was voor een betere toekomst voor de kinderen'*. Daarmee sluit ik aan bij de motivatie van landverhuizer Jan Stam die ook deze reden opgaf om naar de Verenigde Staten te vertrekken in het midden van de 19^e eeuw.

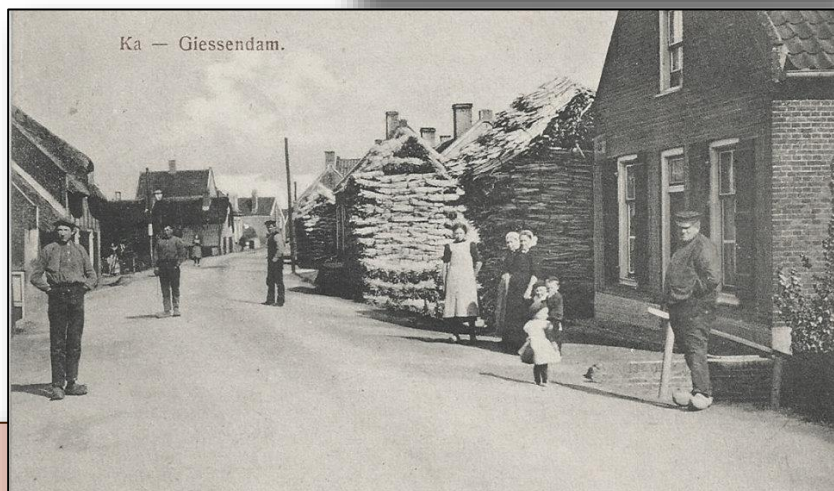
Veel van de nieuwkomers in Giessendam vonden werk bij de hoepbazen die de hoepmakerijen bezaten en de industrie beheersten. De *'nieuwbakken'* hoepmakers vonden vaak een onderkomen in Wijk C, het huidige Buitendams, waar hoep(el)makerijen in overvloed waren en het straatbeeld bepaalden. Wie hier alles over wil weten adviseer ik een bezoek te brengen aan het *'museum de Koperen Knop'* in Hardinxveld-Giessendam¹⁸⁹ en het boek¹⁹⁰ *'Hardinxveld en Giessendam: van vissers- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente'*, te lezen. Ook de foto's op de website van de heer Arie van Noordennen laten niets aan onduidelijkheid over¹⁹¹.

Hoepelmakerijen waren er te kust en te keur in Giessendam.

De afbeelding hier is in de tijd genomen bij Buitendams 385.

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

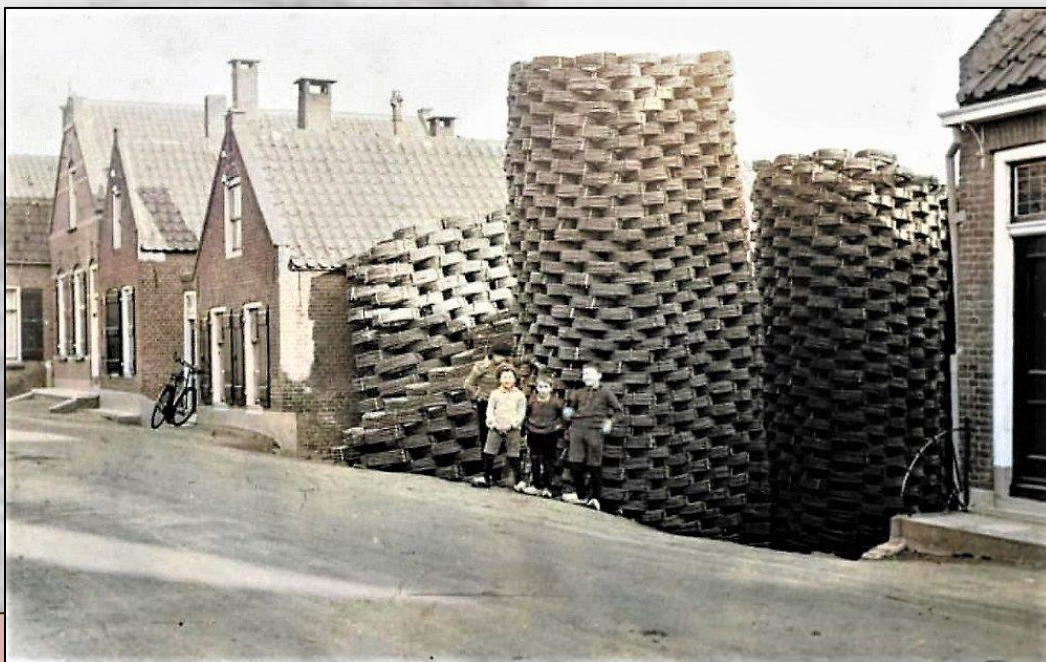
*Sfeerfoto Buitendams
(ter hoogte van #443)*

*Foto: Wout en Corrie Marchal
fotoalbum Arie van Noordennen*

¹⁸⁹) Museum De Koperen Knop, Binnendams 6, 3373 AD Hardinxveld-Giessendam.

¹⁹⁰) ISBN 90 70960 01 X / 1984 van P. den Breejen, Utrecht en de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

¹⁹¹) <https://ariesfotografie.nl/> In deze website staat een grote verzameling foto's met tekst van Oud Hardinxveld-Giessendam en Giessenburg die samen met de Facebookvrienden van Oud Hardinxveld-Giessendam en de Oude Doos Giessenburg zijn verzameld.

Buitendams 145

Hoepschelf van hoepmaker Huisman die aan de binnenzijde van de dijk de hoepmakersschuur had.

Het eerste huis waar de hoepen links "tegen aan hangen" is nu Buitendams 143.

*Foto: Wout en Corrie Marchal.
Fotoalbum Arie van Noordennen.*

*Sfeerfoto Buitendams,
ter hoogte van #404.*

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

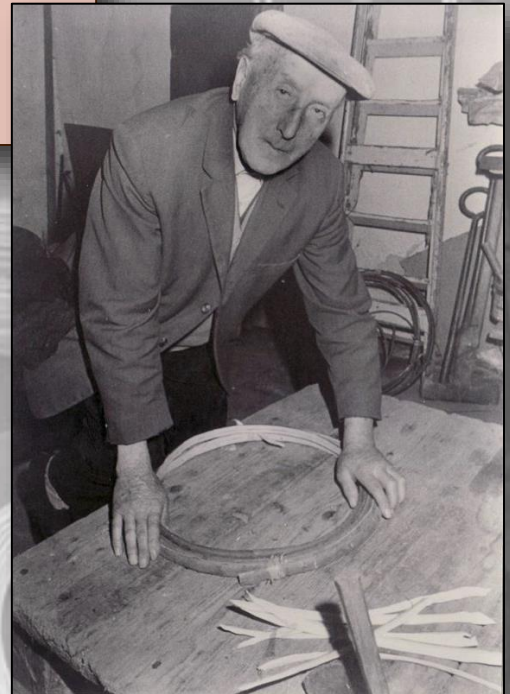

Museum De Koperen Knop met de Hoepelmakerij.

Jan Stam (zie nummer 7, bladzijde 180)

*aan de buigmachine (foto hieronder)
en bezig met het samenstellen van hoepels (foto rechts).*

Fotoalbum Arie van Noordennen.

Buitendams 336.

*Hoepmaker Kees Bogaard,
gehuwd met een dochter van Thijs Stam.*

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

*Opmerking WS: Betreft hoogstwaarschijnlijk Cornelis
Boogaard, gehuwd met Teuntje Stam, dochter van Matthijs
Stam en Helena Klop (zie bladzijde 164).*

*Hoofdstuk 10: Beneden-Hardinxveld; Boven-Hardinxveld; Giessendam, Hardinxveld, en Hardinxveld-Giessendam.
(3^e periode)*

De titel van dit hoofdstuk is ontstaan door dat ik bij aanvang van deze uitgave ('Wij, Stammen van de Bazeldijk') regelmatig dacht:

'Boven', 'Beneden'. 'Zou iedereen weten waar dit over gaat?'

Beantwoording van deze vraag zal voor de insiders een peulenschilletje zijn, voor de buitenstaander is het wellicht één groot vraagteken. Zo ook voor de heer Piet Pols uit Utrecht die de navolgende vraag stelde aan de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

"Kunnen jullie iets vertellen over de geschiedenis van de grens tussen Hardinxveld en Giessendam? Wanneer ik op oude kaarten kijk, zie ik het dorp Hardinxveld steevast getekend op de plek die men tegenwoordig Boven-Hardinxveld noemt. Giessendam staat getekend bij de Dam in de Giessen.

Voor de samenvoeging was de grens De Giessen. Zo gauw je over de Dam kwam, werd het Beneden-Hardinxveld genoemd. Dat heb ik altijd vreemd gevonden.

Wanneer is die grens vastgelegd? Hoe lagen die grenzen vroeger?"

Het duidelijke antwoord van de heer Arnold de Haan, archivaris van de vereniging, mag niet ontbreken en volgt hieronder:

"Hardinxveld is ouder dan Giessendam.

Het bestond al geruime tijd voordat de Giessen werd afgedamd.

Pas toen die dam was gelegd ontstond op den duur een buurtschap dat de toepasselijke naam Giessendam kreeg.

Een gedeelte van dit dorp ontwikkelde zich aan de zuidzijde van de dam en dus op Hardinxvelds grondgebied,

want de Giessen was hier vanouds de noordgrens van Hardinxveld.

Om onderscheid te maken tussen het oude bestuurlijke centrum van Hardinxveld (De Buurt) en de later ontstane buurtschap bij Den Dam, werd dit laatste deel Neder-Hardinxveld genoemd."

Bron:

Mededelingenblad Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam, jaargang 33 nummer 2 (najaar 2011)

Namens mijzelf en naar ik vermoed meerdere lezers:

"Bedankt Arnold, voor dit duidelijke antwoord".

Hoofdstuk 11: Hardinxveld en de scheepsbouw. (3^e periode)

En dan gaan we nu echt aanvangen met de 3^e periode. Na hun huwelijk worden mijn grootvader Jan Stam en grootmoeder Dina de Koning, die we aanspraken met 'opoe', op 1 februari 1918 ingeschreven in het Bevolkingsregister van Hardinxveld¹⁹² op het adres B 117 (Rivierdijk 605). Het is het adres waar mijn vader Evert (roepnaam Eef) Stam op 14 maart 1924 wordt geboren. Op de huwelijksaankondiging van Evert in 1947 staat het adres Rivierdijk B 101 vermeld als ouderlijke woning. Zo ook op zijn persoonsbewijs uit 1941. Tussen 1924 en 1941 heeft het gezin ook gewoond op het adres B 102. Wanneer deze verhuizingen of omnummeringen hebben plaatsgevonden, is momenteel niet te achterhalen. Daarnaast, het huis / de huizen vinden we alleen terug op foto's. Veel huizen ter hoogte van Rivierdijk 587 zijn weggebroken voor de aanleg van de stoep genaamd 'Helling', die binnendijs tegenover de ingang van de scheepswerf 'De Merwede' is gelegen.

¹⁹²) Bevolkingsregister Giessendam 1910-1938 geeft aan dat Jan Stam op 14 januari 1918 gaat wonen in Hardinxveld.

De aanhouder.

Inmiddels weten dat Jan Stam 'aanhouder' was van beroep. Het is een beroep uit de scheepsbouw dat in de loop der jaren, met de opkomst van het lassen, is verdwenen.

*De platen, die de huid van het schip zouden gaan vormen,
werden met klinknagels aan elkaar gezet.*

*Met een nageltang werd de gloeiende nagel door de nagelheeter
(zie achtergrond foto. Bron: ariesfotografie.nl/oud-hardinxveld-giessendam)
uit het vuur gepakt en in het geponste gat gestoken.*

*De klinker, de man met de hamer, sloeg vervolgens het uitstekende hete puntje vlak.
De aanhouder drukt met een dolly,
dat niet meer is den zwaar stuk ijzer,
tegen de nagel terwijl de klinker de nagel vasthamerde.*

*We zouden het bijna gaan romantiseren
maar het is echt geen positief gevoel van nostalgie.
Er moest snel gewerkt worden en het gebeurde met een oorverdovend lawaai.
Veelal raakten de klinkers en de aanhouders op latere leeftijd doof,
zo ook mijn grootvader Jan Stam.*

Wat nog herinnert aan die tijd zijn de foto's en het standbeeld in Alblasserdam.

*Beeldengroep van vier beroepen uit de scheepsbouw:
klinker, aanhouder, nagelheeter en ponser.*

*Dit kunstwerk is een geschenk van de Rabobank
aan de gemeente Alblasserdam, onthuld op 10 april 1986
door staatssecretaris G.P. Brokx.*

*Alblasserdam, Dam 1, (naast Rabobank)
Ontwerper: M. Ravenswaaij
Materiaal: brons plastiek, staal*

Bron: Kunstroute Gemeente Alblasserdam.

*Telde de scheepsbouw in 1899 totaal 8600 werknemers,
10 jaar later waren het er bijna drie keer zoveel.*

*De Nederlandse scheepsbouw had een kleine inzinking
in de periode van 1921-1924. In 1930 waren er meer dan
220 scheepsbouw- en reparatiebedrijven waar 41.000 mensen werkten.*

Nederland was na Groot-Brittannië en Duitsland de derde scheepsbouwnatie.

*Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, deel 6
(Stad, bouw, industriële productie)*

Rivierdijk 616, vroeger Rivierdijk B 132.

*Scheepswerf 'De Hoop' met een vissersschip in aanbouw.
De werf lag pal naast de N.V. Scheepswerf en Machinefabriek 'De Merwede'.*

Foto: fotoalbum Arie van Noordennen.

*Tekening van sleepboot Volharding 1
getekend door Andre Groeneweg in 1980.*

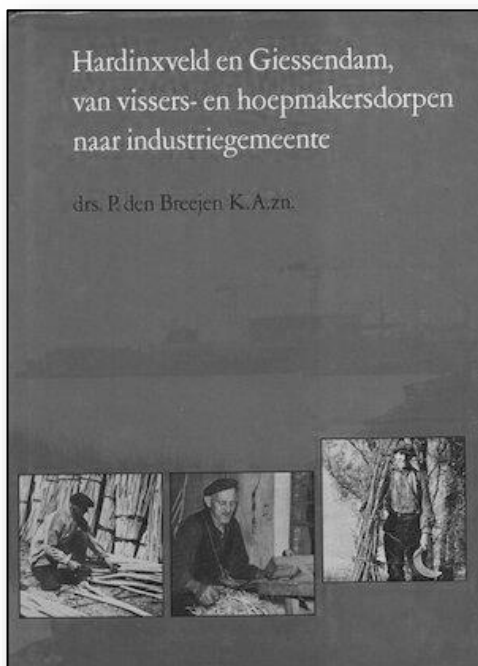
*Een door stoom aangedreven boot,
gebouwd als 'Harmonie 6' bij scheepswerf
'De Hoop' in Hardinxveld 1929*

(beeldbank.regionaalarchiefdordrecht.nl)

Waarom raakte mijn grootvader Jan Stam, die zijn werkzame leven begonnen was als hoep(el)maker, werkzaam in de scheepsbouw? Ik denk dat de vraag als volgt kan worden beantwoord:

Aan de ene kant was er in principe in de hoepelmakerij geen *'droog brood'* te verdienen. Zeker niet voor degene die in loondienst waren of de kleine zelfstandige die op voorhand veel moest investeren en daardoor zijn onafhankelijkheid verloor. Daarnaast waren werkdagen van 16 tot 18 uur heel normaal. Door de beperking van de uitvoer van de hoepels na de 1^e wereldoorlog en de nieuwe arbeidswetgeving, die de lange werkdagen bekortte, ontstonden er problemen en werkloosheid was bij de hoepmakers rond 1900 geen uitzondering. Wilde je een gezin onderhouden en werken aan een betere toekomst dan moest er iets gebeuren.

Aan de andere kant is daar de industriële revolutie. Het is een vast gegeven dat in de loop van de tweede helft van de 19^e eeuw de industrie langs de grote rivieren zich ging uitbreiden en omstreeks 1900 werd dan ook Hardinxveld bij deze industriële ontwikkeling betrokken. Er ontstonden nieuwe grotere scheepswerven, naast de al bestaande kleinere, waardoor het aantrekken van arbeidskrachten noodzakelijk werd. Anders dan wellicht verwacht, had het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914 voor de Nederlandse scheepsbouw geen echt nadelige gevolgen¹⁹⁵. Waren geschoolde arbeiders in de al aanwezige kleinere scheepswerfjes aanwezig, zij waren bij lange na niet voldoende om alle nieuwe arbeidsplaatsen te vullen. Geschoold personeel van elders werd zoals gezegd noodzaak en onlosmakelijk daaraan verbonden kwam er een aanbod voor hoger loon. Voor de eenvoudige of gemakkelijk aan te leren werkzaamheden nam men ook verschillende Hardinxvelders en Giessendammers in dienst. Het *'ontstane'* woningtekort, door de aanwas van personeel, werd door de scheepswerven opgevangen door zelf woningen te laten bouwen. In de buurt van de werf verrezen de arbeidershuizen bij tientallen, in lange rijen aan of onder langs de dijk, zo ook aan de Rivierdijk in Hardinxveld.

Drs. P. den Breejen K.A.zn. schrijft in zijn boek *'Hardinxveld en Giessendam, van vissersdorpen- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente'* dat veel arbeiders graag bereid waren hun werk in de grienden en de hoepmakerij te ruilen voor werk op de scheepswerf, dat over het algemeen meer verdienste opleverde en zeker niet zwaarder was.

Het ruilen van werk gebeurde dan ook bij mijn grootvader Jan Stam die na zijn huwelijk in 1917 van Giessendam (Buitendams) naar Hardinxveld (Rivierdijk) was verhuisd. Op enig moment (vermoedelijk na 1924 zoals we eerder hebben kunnen lezen) werd hij van beroep *'aanhouder'* bij Scheepsbouwwerf *'De Hoop'*.

Zijn broer, mijn oudoom Barend (roepnaam Bertus) Stam, eveneens van beroep hoepelmaker, ging aan het werk als sjouwerman bij Scheepswerf en Machinefabriek *'De Merwede'*. Wanneer hij daar precies aan het werk is gegaan, weten we momenteel niet, vermoedelijk zal het na de 2^e Wereldoorlog (WO) zijn geweest. Maar....., ook voor de 2^e WO is een optie die ik niet mag en kan uitsluiten.

Wel weten we dat de broers samen in hetzelfde huis aan de Rivierdijk te Hardinxveld woonden. Binnen de familie is het een vast gegeven dat Bertus inwoonde bij Jan en Dina. Sommige stellen logischerwijs de vraag: *'Waarom ging de vrijgezelle Bertus Stam niet samenwonen met zijn vrijgezelle zuster Arigje Stam?'* Echt weten doen we het niet. Zij die het weten, kunnen we er niet meer naar vragen en sluitende bewijzen zijn tot op heden niet (meer) te vinden. Wellicht konden broer en zus niet goed met elkaar overweg en verliet Bertus de ouderlijke woning.

¹⁹⁵) *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, deel 6. Stad, bouw, industriële productie van A.A.A. de la Bruh ze, H.W. Lintsen, Arie Rip, J.W. Schot (2003) met gebruikmaking van het citaatrecht geraadpleegd via DBNL (Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren).*

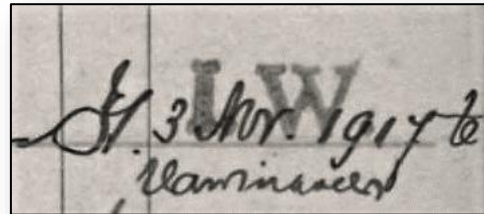
In 1892 is Jan geboren te Giessendam in het huis met nummer C 248b, het huidige Buitendams, in die tijd de bakermat van de hoep(el)industrie. Waar Barend is geboren, geeft het geboorteregister uit 1896 van de gemeente Giessendam niet prijs. Het bevolkingsregister over de periode 1890-1910 geeft aan dat zijn ouders, Jan Stam en Dirkje Bloodshoofd, gewoond hebben op C 248b, C 289 en C 331 te Giessendam. Barend zal dus geboren zijn op één van die drie adressen of wellicht is het een en hetzelfde huis aan de Buitendams en hebben we weer eens te maken met een omnummering. Lezen we het bevolkingsregister over de periode 1910-1938 (hieronder afgebeeld) dan staan daar C 331, C 92, C 188, C 189, C 192 en C 346 te Giessendam.

Bron: Geneal IX.

¹⁹⁸) Nabij de 'Kaaibrug' (witte boogbrug) over de rijksweg (huidige A15). De brug is in 2003 verwijderd omdat deze te laag was en er geen ruimte meer was voor verbreding van de rijksweg en vervangen voor een nieuwe hogere en bredere brug.

Bovenstaande is 'stevige kost', ik weet het. Samengevat kunnen we concluderen dat in 1918 Jan Stam en Dina de Koning als eerste woonden in het huis met nummer B 101 aan de Rivierdijk te Hardinxveld. Barend staat daar ingeschreven op 26 maart 1946 en Arigje bleef wonen in de ouderlijke woning. Wanneer Barend 'Bertus' Stam het beroep van 'hoepelmaker' heeft ingeruild voor 'sjouwerman scheepswerf' blijft wellicht een van de onopgeloste familieraadsels.

We gaan terug naar grootvader Jan Stam. Vanwege de werkzaamheden als aanhouder liep hij een gehoorbeschadiging op en daarnaast kreeg hij ook last van zijn maag. Verder ontwikkelde zich duizeligheid (Ziekte van Ménière¹⁹⁹) en had hij zware hoofdpijn. Het werk op 'De Hoop' had zijn tol geëist en werd voor hem onmogelijk om vol te houden. Hij besloot de laatste jaren te slijten als een 'kleine' groenteboer en op zijn persoonskaart kunnen we zien dat het beroep van 'aanhouder' is vervangen door 'groentenhandelaar'. In het vakje 'burgerlijke staat' van het bevolkingsregister waar de trouwplaats en datum staan vermeld, kunnen we de gestempelde letters IW lezen²⁰⁰. Jan ontvangt op enig moment een uitkering ingevolge de 'Invaliditeitswet'.

Het nieuwe beroep van Jan stelde niet zo veel voor. Hij verkocht hier en daar wat fruit en aardappelen die opgeslagen lagen in de linkse woning van het rijtje onder aan de Rivierdijk²⁰¹. Als ik eraan terugdenk, ruik ik nog de vochtige/muffe lucht die in de woning hing. Ook de kleinkinderen, waaronder Gert Stam, zoon van Jan Stam en Jennie Verschoor, en Corrie Stam, dochter van Evert Stam en Aartje Cornelia Kieboom, hielpen in de weekenden (zaterdag) regelmatig mee met het uitventen. De groenten en de aardappelen kwamen waarschijnlijk van de grond achter de woningen. Deze grond was van oudoom Bertus²⁰². Barend Stam blijft tot aan zijn pensionering op 15 december 1961 werkzaam als maathelper op de Scheepsbouw- en Machinefabriek 'De Merwede' en wonen op het adres Rivierdijk B 101. Na het overlijden van zijn broer Jan op 21 mei 1965 verlaat²⁰³ hij deze woning op 6 september 1965 en woont dan tot aan zijn overlijden op 26 oktober 1965 in de woning Rivierdijk B 112 te Hardinxveld. Die woning is gesloopt voor de aanleg van de Helling²⁰⁴.

En hiermee sluit ik de 3^e periode af. Natuurlijk komt er nog een hele '4^e periode en volgende' achteraan. Jan en Dina hadden kinderen en ook die weer kinderen en ga zo maar door. Ik daag dan ook de andere familieleden graag uit om deze 4e periode, hun persoonlijke geschiedenis en die van hun (groot)ouders af te maken. Ik laat het hierbij. Jullie hebben nog van mij tegoed hoofdstuk 12: 'De Vaandeldragers'. In dit hoofdstuk kunnen we alle voor zover bekend zijnde, overige familieleden vinden.

¹⁹⁹) De Ziekte van Ménière wordt gekenmerkt door een combinatie van drie klachten: aanvallen van draaiduizelingen; slechthorendheid en oorsuizen. Deze drie klachten vormen samen het syndroom van Ménière. Als deze symptomen allemaal aanwezig zijn en er geen andere oorzaak voor deze klachten aanwijsbaar is, wordt de diagnose 'echte' Ziekte van Ménière gesteld. Het was de Franse arts Prosper Ménière die in 1861 deze combinatie van klachten voor het eerst beschreef.

²⁰⁰) Betekenis afkortingen bevolkingsregister (<https://www.uitdeoudekoektrommel.com/betekenis-afkortingen-bevolkingsregister/>). De letters I.W. betekenen: Invaliditeitswet. De Invaliditeitswet ging uit van een verplichte verzekering voor loonarbeiders, en een vrijwillige verzekering voor zelfstandigen. Bij ouderdom of invaliditeit werd dan een pensioentje uitgekeerd. Ouderdom, gelijkgesteld dus met invaliditeit, trad in bij het bereiken van de leeftijd van 70 jaar. Onder de toenmalige arbeidsomstandigheden moest men wel heel sterk zijn om die leeftijd te bereiken. De groep die al 70 of ouder was, zou van staatswege een pensioentje krijgen, omdat die zich niet had kunnen verzekeren (Wikipedia). Grootvader Jan bereikte de leeftijd van ruim 72 jaar.

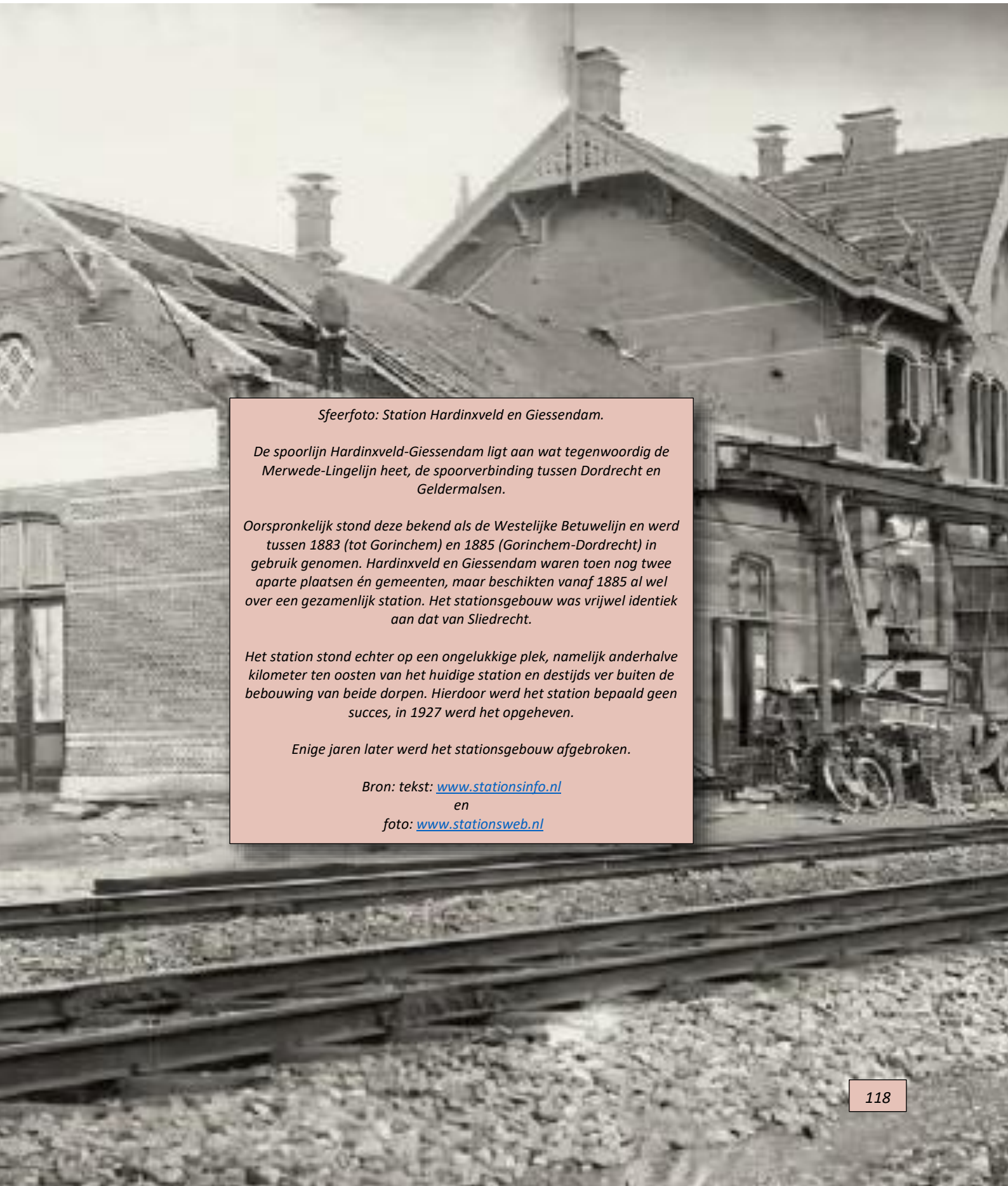
²⁰¹) Gezien vanaf de dijk woonden Jan en Dina in de woning aan de rechterkant.

²⁰²) Op 15 februari 1960 is er door Barend Stam ten overstaan van notaris Cornelis Jan Wouterse Hoogendoorn een testament (nummer 991) opgemaakt. Bron: Nationaal Archief Den Haag / Centraal Testamenten Register; archiefnummer: 2.09.51; inventarisnummer 880 STA/VIX. Vermoedelijk is de grond door vererving in het bezit gekomen van Andries Stam (testament wordt openbaar in 2035).

²⁰³) Mededelingen burgerlijke stand Hardinxveld-Giessendam ('De Merwestreek' d.d. 16 september 1965).

²⁰⁴) Stoep binnendijks ter hoogte van scheepswerf 'De Merwede' aan de Rivierdijk.

Na hoofdstuk 12 volgt nog de afsluiting en laat ik jullie wellicht achter met veel onbeantwoorde vragen. Deze vragen laat ik graag liggen zodat ook anderen veel plezier kunnen beleven aan deze geweldige vorm van vrijetijdsbesteding.

Sfeerfoto: Station Hardinxveld en Giessendam.

De spoorlijn Hardinxveld-Giessendam ligt aan wat tegenwoordig de Merwede-Lingelijn heet, de spoorverbinding tussen Dordrecht en Geldermalsen.

Oorspronkelijk stond deze bekend als de Westelijke Betuwelijn en werd tussen 1883 (tot Gorinchem) en 1885 (Gorinchem-Dordrecht) in gebruik genomen. Hardinxveld en Giessendam waren toen nog twee aparte plaatsen én gemeenten, maar beschikten vanaf 1885 al wel over een gezamenlijk station. Het stationsgebouw was vrijwel identiek aan dat van Sliedrecht.

Het station stond echter op een ongelukkige plek, namelijk anderhalve kilometer ten oosten van het huidige station en destijds ver buiten de bebouwing van beide dorpen. Hierdoor werd het station bepaald geen succes, in 1927 werd het opgeheven.

Enige jaren later werd het stationsgebouw afgebroken.

*Bron: tekst: www.stationsinfo.nl
en*

foto: www.stationsweb.nl

Hoofdstuk 12: "Vaandeldragers".

Als ik deze uitgave aan het schrijven ben, ligt 2023 al weer achter ons. Het is het jaar dat het schilderij *'de vaandeldrager'*, een zelfportret geschilderd door Rembrandt van Rijn²⁰⁵, na een tournee langs alle provincies in Nederland, te bezichtigen was op de eregalerij van het Rijksmuseum te Amsterdam²⁰⁶.

Vaandeldragers speelden een belangrijke rol in de Tachtigjarige oorlog, de strijd die zou leiden tot de geboorte van een onafhankelijk Nederland. De vaandeldrager was en is de belangrijkste vertegenwoordiger van een groep. Hij loopt voorop en moet het vaandel met zijn leven verdedigen. Hij is dan ook het symbool voor verbondenheid, dapperheid en kracht. Simpel is het niet uit te leggen. In familieverband kunnen we de vaandeldrager zien als iemand die niet het vaandel, maar de naam *'Stam'* draagt.

Veel informatie over de familie is in te passen in een genealogisch overzicht. Toch wordt het, als ik dit zou doen, er niet duidelijker op en zal de vermelding van alle gegevens het geheel ernstig tekort doen. Maar zij dragen wel de naam *'stam'* en in die zin zijn óók zij vaandeldrager. De plechtige drager van de naam die symbool staat voor de onderlinge verbondenheid. Ik ga ze dan ook niet vergeten en op de hiernavolgende bladzijden treffen jullie een overzicht aan. Aan het einde van iedere familiereeks zijn een aantal losse eindjes, een niet te voorkomen gevolg van het feit dat het familieleden zijn die nog *'onder ons'* zijn en/of kortgeleden overleden. Zoals al enkele malen aangegeven, hun privacy moet gewaarborgd blijven en als schrijver is het aan mij de taak om dat te bewaken. Dit betekent dat de overzichten veelal eindigen in het midden van de vorige eeuw.

Opeenvolgend gaan we nu allereerst kennis maken met het nageslacht van Tijs Stam en Aagje de Groot zoals aangegeven op bladzijde 83. Daarna volgt het nageslacht

van de broers Mathijs, Pieter en Cornelis Stam, de drie kinderen van Jan Stam uit zijn 1^e huwelijk met Huibertje Bogers (Bogaard) en daarna met die van hun halfbroer Jan Stam, het mannelijk kind uit het 2^e huwelijk van Jan Stam met Cornelia Vonk. Een overzicht van de hiervoor genoemde personen (Tijs, Mathijs, Pieter, Cornelis en Jan) volgt hierna met een verwijzing naar de bijbehorende bladzijde.

²⁰⁵) Nederlands kunstschilder Rembrandt van Rijn (1606-1669) was nog maar dertig jaar oud toen hij in 1636 *'de vaandeldrager'* schilderde. Een cruciaal moment in zijn leven. Met dit zelfportret zette hij zijn ambities en virtuositeit in de etalage om zo een plaats te veroveren tussen de grootste schilders van de kunstgeschiedenis. De losse, zelfs nonchalante penseelstreken, de opzettelijke krassen in de verf, zijn gebruik van licht en schaduw: Rembrandt laat hier zijn eigen(wijze) stijl zien.

²⁰⁶) In 2022 werd *De vaandeldrager* voor Nederland verworven, na bijna vier eeuwen particulier bezit.

Tijs Stam (1807-1848) en Aagje de Groot:

bladzijde 123

- *Adriaan Stam en Johanna van Kleef* *bladzijde 124*
- *Matthijs Stam en Maria Rietveld* *bladzijde 131*
 - *Arie Stam en Dirkje Kruijt* *bladzijde 132*
 - *Adriaan Stam en Hendrina van der Linden* *bladzijde 134*
 - *Dirk Cornelis Stam en Aaltje van Bezooijen* *bladzijde 135*

Mathijs Stam (1815-1893) en Aantje Verspuij:

bladzijde 139

- *Jan Stam en Arigje Hansum* *bladzijde 140*
 - *Jan Stam en Dirkje Bloodshoofd* *bladzijde 143*
 - *Jan Stam en Dina de Koning* *bladzijde 148*
 - *Jan Stam en Jenneke Verschoor* *bladzijde 148*
 - *Evert Stam en Aartje Cornelia Kieboom* *bladzijde 150*
 - *Andries Stam en Hermijntje Huizer* *bladzijde 151*
- *Matthijs Stam en Pietertje Blokland* *bladzijde 152*
 - *Jan Stam en Maria van Gelder* *bladzijde 155*
 - *Matthijs Stam en Jannigje Egas* *bladzijde 158*
- *Reijer Stam en Teuntje Roubos* *bladzijde 162*
 - *Matthijs Stam en Helena Klop* *bladzijde 164*
 - *Jan Stam en Willempje Stam* *bladzijde 168*
 - *Reijer Stam en Maria Klop* *bladzijde 173*
 - *'het Giessenburgse' twijgje* *bladzijde 173*

Pieter Stam (1816-1858) en Sijgje van 't Hoog:

bladzijde 175

- *Gijsbert Stam en Teuntje den Uil* *bladzijde 176*
 - *Pieter Stam en Elisabeth den Breejen* *bladzijde 182*
 - *Jan Willem Stam en Geertje Bongen* *bladzijde 184*
 - *Teunis Jan Stam en Jobje Boelhouwer* *bladzijde 190*
 - *Jan Stam en Neeltje van Dam* *bladzijde 191*
 - *Teunis Jan Stam* *bladzijde 193*

Cornelis Stam (1819-1891) en 1^e Huibertje van Baren / 2^e Janna Nieuwpoort: **bladzijde 195**

- Jan Cornelis en Aaltje van Minnen *bladzijde 196*

Jan Stam* (1834-1895) en Lena Schakel: **bladzijde 198**

- Jan Stam en Marigje Dubbeldam *bladzijde 199*

- Jan Stam en Anna van der Kuijl *bladzijde 205*

- Arie Stam en Johanna Hendrika Theresia Buis *bladzijde 208*

- Dirk Stam en Teuntje de Jong *bladzijde 209*

- Jan Stam en Cornelia Boogaard *bladzijde 209*

-Teuntje Stam *bladzijde 215*

- Joost Stam en Neeltje Bouwmeester *bladzijde 210*

-Dirk Stam en Wilhelmina Jacoba Deleu *bladzijde 216*

-Teunis Stam en Lijsabeth Verschoor *bladzijde 218*

- Dirk Stam en Willemina van Giessen *bladzijde 211*

- Leendert Stam en Maria Buijk *bladzijde 212*

- Cornelis Stam en Jannigje van Rijnsbergen *bladzijde 214*

** Jan Stam (1834-1895) is een halfbroer van Mathijs, Pieter en Cornelis (zie *bladzijde 84 en 85*).*

Algemene opmerkingen:

Wanneer personen door mij zijn ‘omlijnd’, jullie hebben dit al kunnen zien, betekent dit dat deze mannelijke telg in de ‘Stammenlijn’, oneerbiedig gezegd: voor nageslacht met de achternaam Stam heeft gezorgd en vermeld wordt op een afzonderlijke pagina.

**Soms worden de jongste ‘Stammetjes’ ook vermeld bij de desbetreffende vader en is er geen afzonderlijke pagina om reden dat privacyregels (Algemene Verordening Gegevensbescherming) persoonsgegevens beschermen en de regels door mij worden gerespecteerd.
Regelmatig sluit ik daarom een familielijn af met een ‘slotje’**

Wanneer er gegevens staan vermeld van ‘levenden’ onder ons, dan zijn deze veelal vrijwillig ter beschikking gesteld. In het algemeen wil ik daarbij aanvullen:

‘Mochten er desondanks gegevens vermeld staan waartegen bezwaar is, meldt dit alsjeblieft en ik zal een en ander direct aanpassen en/of verwijderen’.

***Daarnaast heb ik mijn uiterste best gedaan om alle rechthebbenden van eventuele tekstfragmenten en foto’s te benaderen of duidelijk de bron te vermelden.
Mocht u onverhoopt toch menen rechten te bezitten, neem dan alstublieft contact met mij op.
Willem Stam / w.stam@planet.nl / stamwillem1@gmail.com***

Nageslacht van Tj's Stam (zie bladzijde 75)

(achtergrondfoto is een sfeerfoto)

Nageslacht, kroost (singularia tantum), nakomelingen, afstammelingen, telgen of nazaten zijn de personen die afstammen van een bepaald persoon. Het nageslacht bestaat dus uit de kinderen, kleinkinderen enzovoort. Anders dan de voorouders of het voorgeslacht staat de grootte van het nageslacht niet vast. Iemand kan zonder nageslacht sterven of met tientallen kinderen en (achter)kleinkinderen.

1. **Mathijs**, geboren te Giessendam op 23 februari 1878 (akte nr. 24), overleden te Giessendam, huis wijk A # 53 op 17 maart 1878 (akte nr. 20).
2. **Matthijs**, geboren te Giessendam op 7 januari 1879 (akte nr. 4), overleden te Giessendam, huis wijk A # 92 op 13 januari 1879 (akte nr. 4).
3. **Matthijs**, geboren te Schelluinen op 17 februari 1880 (akte nr. 3), overleden te Schelluinen op 26 november 1881 (akte nr. 12).
4. **Arie Teunis**, geboren te Schelluinen op 14 januari 1881 (akte nr. 1), overleden te Schelluinen op 1 maart 1881 (akte nr. 3).
5. **Teuntje**, geboren te Schelluinen op 12 januari 1882 (akte nr. 1), ongehuwd, overleden te Schelluinen op 20 april 1954.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem
en omstreken
d.d. 21 april 1954
(pagina 6)

Heden behaagde het de
Heere van onze zijde weg
te nemen onze innig ge-
liefde Zuster en Tante

Teuntje Stam

in de ouderdom van 72
jaar.

Schelluinen:

A. C. Stam

M. Stam

M. Stam—Rietveld
en verdere fam.

Schelluinen, 20 April 1954
De teraardebestelling zal
D.V. plaats vinden Vrijdag
24 April 1954 des nam. 13
uur op de algemene be-
graafplaats te Schelluinen.

vermoedelijk Teuntje Stam

Foto ter beschikking gesteld door
Ria Roza-Stam

6. **Aagje**, geboren te Schelluinen op 25 december 1882 (akte nr. 17), overleden te Schelluinen op 11 maart 1883 (akte nr. 3).
7. **Matthijs**, geboren te Schelluinen op 4 april 1884 (akte nr. 6), overleden te Schelluinen 9 april 1884 (akte nr. 8). Bij de aangifte geboorte treedt op als getuige Cornelis Stam, 47 jaar, bouwman, wonende te Schelluinen. Dit is hoogstwaarschijnlijk Adriaans broer Kornelis (zie bladzijde 75).

8. **Matthijs**, geboren te Schelluinen op 15 juni 1885 (akte nr. 12), trouwt te Hoornaar op 12 januari 1917 (akte nr. 1) met Maria Rietveld, geboren te Goudriaan op 11 januari 1894, overleden te Schelluinen op 24 mei 1956, dochter van Arie Rietveld en Dirkje van der Stelt.

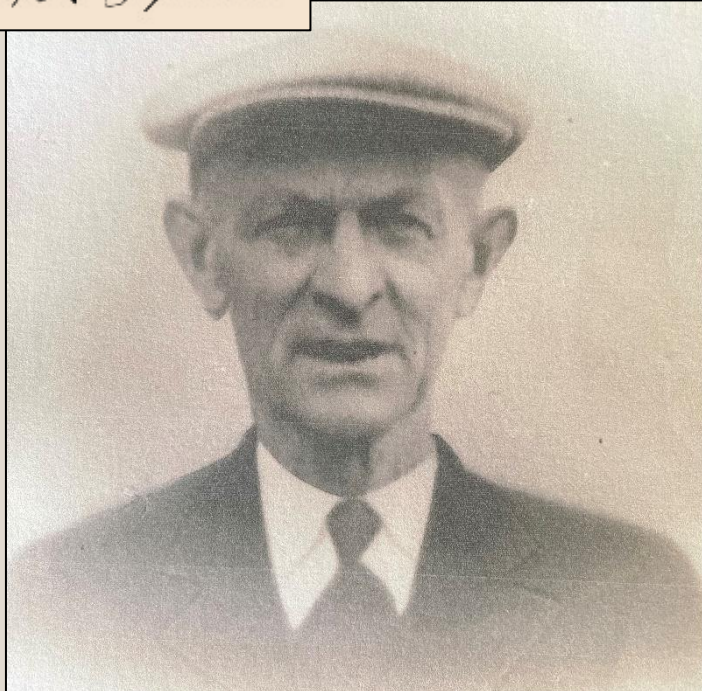
Matthijs is overleden te Schelluinen op 17 januari 1958 en begraven te Schelluinen op 20 januari 1958. Matthijs staat bij zijn huwelijk te boek als fabrieksarbeider en Maria als dienstbode, wonende te Hoornaar "en binnen de laatste zes maanden ook te Noordeloos". **VOLGT op bladzijde 131 e.v.**

Matthijs Stam en Maria Rietveld

Foto ter beschikking gesteld door
kleindochter Ria Roza-Stam

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken
d.d. 20 januari 1958
(pagina 4)

At. Stam

Matthijs Stam

Foto ter beschikking gesteld door
kleindochter Ria Roza-Stam

Heden behaagde het de Heere, tot onze diepe droefheid, na een geduldig gedragen ziekte, van onze zijde weg te nemen onze innig geliefde, zorgzame Vader, Behuwd- en Grootvader, Broeder, Zwager en Oom

MATHIJS STAM

Weduwnaar van
Maria Rietveld,

in de ouderdom van 72
jaar en 7 maanden.

Schelluinen:

J. van Giessen-Stam
G. van Giessen

Gorinchem:

A. Stam
D. Stam-Kruit

Schelluinen:

D. Stam en Verloofde
Theo Stam

Zoelen:

H. de Koning-v. d. Linden
G. de Koning
en Kleinkinderen.

Schelluinen, 17 jan. 1958

De teraardebestelling zal
D.V. plaats vinden op
dinsdag 21 jan. a.s. des
n.m. 2.30 uur op de be-
graafplaats te Schelluinen.

9. **Arigje**, geboren te Schelluinen op 2 juli 1886 (akte nr. 7), overleden te Schelluinen op 19 juli 1886 (akte nr. 5). Bij de aangifte geboorte treedt op als getuige Cornelis Stam, 48 jaar, bouwman, wonende te Schelluinen. Dit is hoogstwaarschijnlijk Adriaans broer Kornelis (zie bladzijde 75).

10. **Arie Cornelis** (roepnaam Ai-Cees), geboren te Schelluinen op 5 september 1889 (akte nr. 12), ongehuwd, overleden ten gevolge van een noodlottig ongeval op 8 februari 1961. ***

Ria Roza-Stam weet nog over haar oudoom te vertellen:

Ome Aai Kees (Arie Cornelis) woonde in het huisje aan de Nolweg en was volgens haar ongehuwd. Mogelijk woonde zijn zus Teuntje ook in het huisje aan de Nolweg. Ria (1952) ging vroeger met haar vader Arie (zie nummer 2 op bladzijde 132) weleens bij hem op bezoek. Hij leefde zonderling (opmerking WS: iemand die los van de samenleving leeft en bevreemding opwekt) samen met zijn witte hondje en hij had ook een papagaai. Hij wist veel over de bijbel en ging met mensen in gesprek. Hij is aangereden op weg naar de kaasfabriek, waar hij altijd zoutloze kaas haalde. Zijn hondje heeft het ook niet overleefd en overleed na een paar dagen.

Bejaarde man uit Schelluinen dodelijk aangereden onder Ottoland

Bij het oversteken van de Provinciale weg, onder de gem. Ottoland, werd de ongehuwde 72jarige A. C. Stam door een volkswagenbusje aangereden en dodelijk gewond.

De man, die aan de Nolweg te Schelluinen gewoond heeft, had kaas gehaald in Ottoland en heeft, via de Damseweg naar huis terugfietsend, zeer waarschijnlijk op genoemde kruising niet goed op het verkeer gelet, met het voor hem noodlottige gevolg. Overbrenging naar het ziekenhuis te Dordrecht mocht niet meer baten, want bij aankomst aldaar bleek Stam reeds te zijn overleden.

vermoedelijk Arie Cornelis Stam

Foto ter beschikking gesteld door
Ria Roza-Stam

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem
en omstreken d.d. 10 februari 1961
(pagina 1)

Burgerlijke stand

GEBOREN: 7. Martina Lodevina Gerda, dv G. Vroegh en H. Hulters. 8. Jan, zv J. Pankow en M. C. Baelemans. 9. Johanna Margareta Wilhelmina, dv W. T. B. Rijnhout en M. M. van Megen. Sandra, dv P. Tuijtel en A. J. Verhoef.

OVERLEDEN: 6. Maria J. Struijk, 93 jr, geh. gew. met C. C. v. Muijlwijk. 8. Arie C. Stam, 71 jr te Schelluinen.

*** de kruising
Damseweg/Provincialeweg ligt
in de gemeente Giessenburg.

Tot aan de herindeling van
1986 hadden Giessenburg en
Schelluinen een gezamenlijke
burgemeester en stond het
gemeentehuis in Giessen-
Nieuwkerk.

Was Arie Cornelis een 'zonderlinge' man?

(zie nummer 10 op bladzijde 126)

'OVERLAST'

'UIT DEN OMTREK'

Schelluinen

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken
d.d. 29 juni 1923
(pagina 3)

De Nieuwe Gorichemse Courant vermeldt dat adressant in zijn woning gehinderd wordt door het vele dreunen en schokken. Het niet ontvankelijk zijn heeft betrekking op het feit dat hij buiten de kom woont.

Raadsvergadering dinsdag 26 juni

Een schrijven van den heer Stam, verzoekende maatregelen te nemen tegen het woest en hinderlijk rijden van auto's in den Nolweg, wordt voor kennisgeving aangenomen. Een maximum-snelheid bestaat hier niet. En die zou alleen gelden voor de kom der gemeente.

'BOMEN LANGS de NOLWEG (1)'

— Na het onderzoek der gemeentepolitie is ook van de zijde der rijkspolitie op last van de Dordtsche Rechtbank een onderzoek ingesteld inzake het afzagen van boomen, die door het polderbestuur indertijd langs den Nolweg geplant zijn. We vernemen, dat reeds in de vorige eeuw de polder „Het Land der Zes Molens” het plantrecht en den onderhoudsplicht van dezen weg verkregen heeft.

'UIT OMLIGGENDE PLAATSEN'

Schelluinen

RAG: Nieuwblad Gorinchem en Omstreken
d.d. 8 oktober 1937
(pagina 2)

'UIT OMLIGGENDE PLAATSEN'

Schelluinen

RAG: Nieuwblad Gorinchem en Omstreken
d.d. 29 oktober 1937
(pagina 4)

— De Officier van Justitie heeft inzake het afzagen van boomen, indertijd door het polderbestuur langs den Nolweg geplant, beslist, dat de landbouwer S. niet strafrechtelijk vervolgd zal worden, maar dat hier een civiele rechtszaak van gemaakt moet worden.

De afgezaagde boomen.

Schelluinen. De vergadering van ingelanden van den polder „Het Land der zes molens” heeft Vrijdag met alg. st. besloten, een proces, zoo noodig tot in hoogste instantie, te voeren tegen den landbouwer A. C. S., alhier, die niet bereid blijkt, voor de boomen, staande langs den Nolweg, die hij afgezaagd heeft, schadevergoeding te verleen.

In deze bijeenkomst heeft de secretaris voorgelezen een brief van den rechtskundigen adviseur, mr. Vonkenberg te Gorcum, waarin de overtuiging uitgesproken wordt, dat de polder het proces winnen zal.

'PLAATSELIJK NIEUWS'

Schelluinen

RAG: De Gorcumer
d.d. 15 november 1937
(pagina 4)

vervolg 'BOMEN LANGS de NOLWEG (1)'

SCHELLUINEN

— Van de zijde van het bestuur van den polder „Het Land der zes molens” meldt men ons, dat de vroeger vermelde kwestie tusschen dezen polder en een landbouwer, die meende rechten te kunnen laten gelden op langs den Nolweg door den polder geplante boomen en daarom boomen had afgezaagd, op voor het polderbestuur bevredigende wijze opgelost is.

De landbouwer heeft niet gewacht, tot de zaak voor de rechtbank zou komen, maar met den advocaat van den polder een regeling getroffen, die voor zijn beurs zeer onvoordeelig is. Wel heeft het polderbestuur niet alle kosten vergoed gekregen, maar toch beschouwt men de zaak hiermee uit de wereld.

RAG: De 5 Rivieren
d.d. 14 januari 1938
(pagina 6)

'BOMEN LANGS de NOLWEG (2)'

RAG: De 5 Rivieren
d.d. 6 april 1938
(pagina 9)

SCHELLUINEN

— De boomen langs den Nolweg blijven nog steeds de aandacht van het publiek vragen. Eerst heeft een landbouwer enkele boomen afgezaagd, toen heeft het betrokken polderbestuur zich tot politie en justitie gewend, omdat deze landbouwer recht op deze boomen meende te hebben. De vorige week hebben we gemeld, dat een onbekende dader twee boomen door vuur en afschillen ernstig beschadigd heeft. En thans kan men op een bord, dat op het land van bedoelden landbouwer geplaatst is, de woorden „Gestolen boomen” lezen. Het bord is alleen door een sloot van de polderboomen gescheiden.

SCHELLUINEN

— Men kan thans langs den Nolweg 'n paar erge staaltjes van vernielzucht waarnemen bij een tweetal mooie, dikke boomen, die behooren aan den polder „Het Land der Zes Molens”.

Een onbekend gebleven dader heeft bij een der boomen een deel van den bast met een bijl of groot mes weggehakt; reeds eenige weken geleden heeft men onder den anderen boom een vuurtje gestookt. Beide boomen zullen, naar verwacht wordt, wel dood gaan van deze beschadiging.

RAG: De 5 Rivieren
d.d. 12 april 1938
(pagina 6)

SCHELLUINEN.

— De boomen langs den Nolweg, eigendom van den polder „Het Land der Zes Molens”, blijven door telkens nieuwe voorvallen de aandacht van het publiek vragen.

Sedert Zaterdag kan men op een weiland een bord aantreffen, waarop zeer duidelijk „Gestolen boomen” te lezen staat. Het bord is alleen door een sloot van bedoelde boomen gescheiden.

Omtrent den dader, die twee dezer boomen door vuur en door afschillen beschadigd heeft, is nog niets bekend. De politie onderstelt, dat de eene boomstam eerst met petroleum begoten en daarna in brand gestoken is.

'UIT OMLIGGENDE PLAATSEN'

Schelluinen

RAG: Nieuwblad Gorinchem en Omstreken
d.d. 15 april 1938
(pagina 4)

Staat der kerkelijke gemeente Schelluinen (1919)

In het Regionaal Archief Gorinchem (inventarisnummer 54) vinden we een overzicht uit 1919 van de samenstelling van de kerkelijke gemeente van de Nederlands Hervormde kerk te Schelluinen. Een bijzonder overzicht, want het geeft niet alleen gezinnen in de gemeente Schelluinen weer, maar ook die in de wijken woonden, die gemeentelijk tot Hardinxveld en Gorinchem hoorden.

In het overzicht, onder nummer 111, komen we leden van de familie Stam tegen. Het zijn Adriaan Stam en Johanna van Kleef, die wonen aan de Nolweg. Het vermelde nummer 111 betreft een opeenvolgende nummering en zeker geen huisnummer om reden dat het Bevolkingsregister van Schelluinen over de periode 1890-1920 aangeeft dat Adriaan Stam en Johanna van Kleef wonen te Schelluinen in huis # 15, wat later omgenummerd wordt tot # 14 samen met de kinderen Teuntje (zie nummer 5 op bladzijde 124) en Arie Cornelis (zie nummer 10 op bladzijde 126). De overige kinderen (met uitzondering van Matthijs) zijn in 1919 al overleden.

Hun zoon Matthijs is op 12 januari 1917 getrouwd met Maria Rietveld (zie nummer 8 op bladzijde 125). Op 26 januari 1917 wordt Maria ingeschreven als 'gehuwde schoondochter' in het bevolkingsregister (zie hieronder). We zien ook in het register dat de 'O' (ongehuwd) bij Matthijs is vervangen voor een 'G' (gehuwd). Matthijs en Maria zijn vanaf dat moment inwonend bij hun ouders c.q. schoonouders. In dit huis wordt op 24 mei 1917 dochter Johanna geboren en ingeschreven als 'kleindochter' op 4 juni 1917.

Volgnummer.	Dag- teekening en Jaar der Inschrijving.	FAMILIENAAM. (Familienaam der vrouw.)	VOORNAMEN. (Voluit geschreven.)	Geslacht (M. (mannelijk), V. (vrouwelijk).)	Betrekking van elken per- soon tot het hoofd van het huizegem. (Niet in te vullen voor afzon- derlijk levende)	Dag- teekening en Jaar der Geboorte.	Geboorteplaats. (Met aanwijzing der pro- vincie voor inboorlin- gen, van het land voor vreemdelingen.)	Burgerlijke staat	
								H. (gehuwd.) W. (weduwenstaat.) S. (gescheiden van echt.)	Veranderingen en hare Dagteekening.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1		Stam	Adriaan	m	Hoofd	12 Mei 47	Hoog Blokken	H	
2		van Kleef	Johanna	v	Wrouw	11 Nov 47	Nieuwloos	H	
3		Stam	Teuntje	v	dochter	12 Jan 82	Schelluinen	G	
4		"	Matthijs	m	zoon	18 Juni 85	"	G	
5		"	Arie Cornelis	m	"	5 Sep 89	"	G	
6	26-12	Rietveld	Maria	v	Wrouw	11-1-17	Goudriaan	H	
7	4-6-17	Stam	Johanna	v	kleindochter	24-5-17	Schelluinen	H	

Bevolkingsregister Schelluinen (1890-1920)

Bron: Genver
Toegang tot de Nederlandse akten,
die digitaal beschikbaar zijn op FamilySearch.

In het eerder vermelde kerkelijk overzicht lezen we, onder nummer 5, dat Matthijs Stam en Maria Rietveld (zie nummer 8 op bladzijde 125) met dochter Johanna (zie nummer 1 op bladzijde 131) in 1919 wonen in de Buurt (Schelluinen-Dorp). Zij hebben op dat moment de ouderlijke woning aan de Nolweg weer verlaten en zijn zelfstandig gaan wonen.

1. **Johanna**, (roepnaam Hanna) geboren te Schelluinen op 24 mei 1917, trouwt te Schelluinen op 25 augustus 1944 met Gijsbert van Giessen, geboren te Poederoijen op 18 maart 1917, overleden te Gorinchem op 22 juli 1997, zoon van Willem van Giessen en Teuntje van Meteren. Johanna is overleden te Schelluinen op 13 augustus 1994.

Johanna (Hanna) Stam

Foto ter beschikking gesteld door
nicht Ria Roza-Stam

Begraafplaats Nolweg
Nolweg 28a, Schelluinen
Begraafplaats nummer 32
Graf id-nummer: 13560

Bron: Online-Begraafplaatsen

2.

Arie, geboren te Schelluinen op 23 april 1920 (akte nr. 10), trouwt te Arkel 24 mei 1951 met Dirkje Kruijt, geboren te Arkel op 27 november 1925, overleden te Gorinchem op 13 mei 2014, dochter van Hendrik Kruijt en Lenske de Cloe. Arie is overleden te Gorinchem op 19 december 1965 en aldaar op 23 december 1965 begraven. (Arie is geboren in huis # 34). Dirkje verhuisde na haar huwelijksdag van Arkel naar Gorinchem en als weduwe met haar kinderen Ria, Fred en Lenske terug naar Arkel (Nieuwsblad van Gorinchem d.d. 13 juni 1969, pagina 2).

Oude Algemene Begraafplaats
W. de Vries Robbéweg 33, Gorinchem
Begraafplaats nummer 90
Graf id-nummer: 117717

Bron: Online-Begraafplaatsen

Heden overleed geheel onverwacht onze geliefde man, vader, schoonzoon, broeder, zwager en oom,

ARIE STAM

op de leeftijd van 45 jaar.

D. Stam-Kruijt

Ria, Fred en Lenske

Gorinchem, 19 dec. 1965
Hazenleger 12.

Liever geen bezoek.

De begrafenis zal plaats vinden donderdag 23 december des n.m. 1.30 uur op de Alg. Begraafplaats, vertrek van het woonhuis om 1.15 uur.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken d.d. 22 december 1965 (pagina 7)

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van ons korps-lid de hoofdagente van politie, de heer

A. STAM

Zijn collegialiteit en plichtsbetrachting zullen ons steeds tot voorbeeld zijn.

Chefs en leden van het Gem. politiekorps Gorinchem.

Gorinchem, 19 dec. 1965

Kinderen:

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

c: (niet openbaar)

Arie Stam, nummer 2, bladzijde 132.

De Slag om de Grebbeberg (11 - 13 mei 1940) is een episode tijdens de Duitse inval in Nederland, die werd gekenmerkt door hevige gevechten. Een Duitse legermacht van ongeveer 23.000 man probeerde bij de Grebbeberg ten oosten van Rhenen door de Grebbelinie te breken. Deze werd drie dagen lang tegengehouden door eenheden van het IIe Legerkorps, met name het 8e en 19e regiment infanterie, terwijl het Nederlandse leger reserves liet aanrukken. Op 13 mei mislukte een belangrijke Nederlandse tegenaanval ten noorden van de berg; tegelijkertijd werd op de berg zelf de achterste hoofdstelling onder de voet gelopen en brak het moreel van de reserves, continu bestookt door artillerievuur en die dag ook door duikbommenwerpers, waardoor ze naar het westen wegluchtten. Er werd besloten de hele Grebbelinie te ontruimen; op 14 mei werd het Nederlandse Veldleger succesvol op de Nieuwe Hollandse Waterlinie, het oostfront van de Vesting Holland, teruggenomen. (bron: Wikipedia). Arie Stam heeft actief deelgenomen aan deze slag.

Arie Stam

Foto ter beschikking gesteld door dochter Ria Roza-Stam

Arie Stam (rechts), agent van Gemeentepolitie (foto van vóór 1965) in het midden:

Ridder van Rappard, burgemeester van Gorinchem. Persoon links is onbekend.

Foto ter beschikking gesteld door dochter Ria Roza-Stam

Louis Rudolph Jules (Rolly) ridder van Rappard (Bloemendaal, 15 juni 1906 – Leusden, 5 januari 1994) was een Nederlands conservatief politicus en slotvoogd van Slot Loevestein.

'Ridder Van Rappard', zoals hij gemeenzaam werd genoemd, had een autoritaire stijl van leidinggeven, wat ook paste in zijn maatschappijbeeld. Meermalen kwam hij in conflict met de gekozen wethouders, maar in en buiten Gorinchem genoot hij een zekere populariteit om zijn uitlatingen, waarin hij zich meestal misprijzend uitliet over de maatschappelijke ontwikkelingen die in Nederland met name in de tweede helft van de jaren zestig gestalte kregen en die door hem en zijn aanhangers als gezagsondermijning en verloedering werden beschouwd. Hij handhaafde in zijn gemeente met harde hand de goede zeden. Meermalen verbood hij toneel- en filmvoorstellingen, wanneer die naar zijn oordeel daarmee in strijd waren. Hij bestreed de NVSH, homoseksualiteit, langharigheid en linkse opvattingen in het algemeen.

Adriaan (Ot) Stam

Foto ter beschikking gesteld door
nicht Ria Roza-Stam

Regionaal Archief Gorinchem (RAG):
Nieuwsblad van Gorinchem en
omstreken d.d. 20 september 1950
(pagina 4)

Heden overleed plotseling
onze beste vriend, de heer
ADRIAAN STAM
op de jeugdige leeftijd van
ruim 28 jaar

Zijn nagedachtenis zal bij
ons steeds in hoge ere
blijven

Uit aller naam:
Afd. Machinale Bewerking
der
de Vries Robbé & Co N.V.

Dat hij moge rusten in
vrede

Gorinchem, 18 Sept. 1950.

Met diep leedwezen geven
wij kennis van het over-
lijden van ons bestuurslid
de heer

A. STAM

Hij was een goed sport-
vriend, aan wie wij veel
zullen missen

Gymnastiekvereniging
„VRIDOS”
te Peursum

18 September 1950

3. **Adriaan**, (roepnaam Ot) geboren te Schelluinen op 22 februari 1922, trouwt te Hardinxveld omstreeks 17 maart 1950 met Hendrina (roepnaam Hendrien) van der Linden, geboren te Hardinxveld op 9 januari 1921, overleden te Terborg, gemeente IJsselstreek, op 16 augustus 2018, dochter van Pieter Jan van der Linden en Gijsbertje van der Plas. Adriaan is overleden te Gorinchem op 18 september 1950.

SCHELLUINEN. Getrouwd: Adriaan Stam, 28 jr en Hendrina van der Linden, 29 jr, te Hardinxveld.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken d.d. 17 maart 1950 (pagina 2)

Gelet op de rouwadvertentie van Matthijs, zie nummer 8, bladzijde 124, woont Hendrina (roepnaam Hendrien) op 17 januari 1958 te Zoelen. Zij is dan gehuwd met Gert de Koning. Zij zijn getrouwd te Hardinxveld omstreeks 7 december 1953.

Bij de blogs uit de streekgeschiedenis van de Ablasserwaard (Anneke Bode d.d. 3 november 2024) vinden we een artikel genaamd:

‘DOS, voetbalvrijbuiters uit Schelluinen’.
(Helemaal rechts op de foto staat Ot Stam.)

<https://geschiedenisablasserwaard.wordpress.com/2024/11/03/dos-voetbalvrijbuiters-uit-schelluinen/>

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken
d.d. 22 september 1950
(pagina 2)

SCHELLUINEN

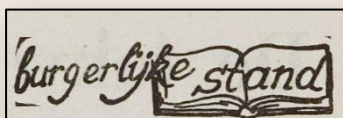
Plotseling overleden. Tijdens zijn arbeid bij De Vries Robbé te Gorinchem is Maandag plotseling overleden onze 28-jarige dorpsge-
noot de heer Adr. Stam. Hij laat een weduwe en een kind van enkele dagen achter.

De heer Stam was o.a. een zeer gewaar-
deerd lid van de gymnastiekvereniging „Vri-
dos” en de voetbalvereniging DOS.

Kinderen:

a. (niet openbaar)

4. **Dirk Cornelis** (roepnaam Dick), geboren te Schelluinen op 27 juli 1931, trouwt te Schelluinen 9 september 1958 met **Aaltje** (roepnaam Alie) van Bezooijen, geboren te Kedichem op 6 juli 1933, overleden te Schelluinen op 15 september 1994, dochter van Hendrik van Bezooijen en Jannigje van Hoorne. Dirk Cornelis is overleden te Gorinchem op 22 maart 1997 en begraven te Schelluinen.

HARDINXVELD-GIESSENDAM. Geboren: Geertrui, dv A. W. Hagenaar en B. J. Wor, Dirkje Sjenette, dv W. H. Klijn en C. van der Linden, Janny, dv R. Egging en J. W. Hammink, Teunis, zv P. van de Minkelis en L. Bos, Lucas, zv C. Ruitenbergh en N. Bakker.

Ondertrouwd: J. Klijn, 22 jr met J. Boon, 21 jr.

Getrouwd: J. A. van der Waal, 22 jr met W. B. Putters, 19 jr. R. A. Bakker, 23 jr met A. Dekker, 21 jr.

Overleden: Metta Geertruida van der Waal-van Dijk, 62 jaar, ongehuwd.

HOOGBLOKLAND. Geboren: Theodoor, zv G. M. Hopman en N. de Groot. Overleden: Marinus Bikker, echtgen. van H. Kool.

HOORNAAR. Ondertrouwd: A. van den Dool Adrzn en G. A. van Arkel.

LEERBROEK. Geboren: Adriana, dv J. A. den Hartog en A. v. Noorloos.

NIEUWLAND. Geboren: Gerigje Wilhelmina, dv P. N. Sterk en M. M. van den Berg.

SHELLUINEN. Getrouwd: Dirk Cornelis Stam, 27 jr met Aaltje van Bezooijen, 25 jr.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken d.d. 17 oktober 1958 (pagina 4)

Dirk Cornelis Stam en Aaltje van Bezooijen

Foto ter beschikking gesteld door Ria Roza-Stam.

Begraafplaats Nolweg
Nolweg 28a, Schelluinen
Begraafplaats nummer 32
Graf id-nummer: 13562

Bron: Online-Begraafplaatsen

Kinderen:

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

c: (niet openbaar)

5. **Teunis Cornelis** (roepnaam Theo), geboren te Schelluinen op 29 juli 1936, trouwt te Schelluinen op 10 november 1976 met de weduwe Adriana (roepnaam Jeanne) Guchelaar, geboren op 25 november 1927 en overleden op 11 juni 2019 (Adriana ligt begraven op begraafplaats IJsselhof te Gouda bij haar eerste echtgenoot Cornelis van Vliet (geboren op 6 mei 1921 en overleden op 26 maart 1974). Teunis Cornelis is overleden te Schelluinen op 30 december 2006 en aldaar begraven. Binnen het huwelijk zijn geen kinderen geboren. Gedurende zijn 'vrijgezelltijd' is hij inwonend geweest bij zijn zus Johanna en zwager Gijsbert van Giessen (zie nummer 1 op bladzijde 131).

SCHELLUINEN

SCHELLUINEN - Ondertrouwd: Jacob van Muylwijk en Agatha Sophie Alida Nederland.
Getrouwd: Teunis Cornelis Stam en Adriana Guchelaar.

Nieuwsblad van
Gorinchem en omstreken
d.d. 17 november 1976
(pagina 3)

(Regionaal Archief Gorinchem)

Ria Roza-Stam schrijft:

"Ome Theo en tante Jeanne
25 jaar getrouwd 10/11 01"

Foto ter beschikking gesteld door
Ria Roza-Stam (dochter Arie Stam)

Begraafplaats Nolweg
Nolweg 28a, Schelluinen
Begraafplaats nummer 32
Graf id-nummer: 40616

Bron: Online-Begraafplaatsen

vervolg kinderen van Matthijs Stam en Maria Rietveld

*Gezin Matthijs Stam en Maria Rietveld
met hun 3 oudste kinderen:
(vlnr: Arie 1920, Adriaan (Ot) 1922 en Johanna
(Hanna) 1917.*

*Dirk Cornelis 1931 (Dick) en Teunis Cornelis 1936
(Theo)
waren nog niet geboren.*

*Foto ter beschikking gesteld door
Ria Roza-Stam (dochter Arie Stam)*

*Vlnr: Adriaan (Ot) 1922, Johanna (Hanna) 1917
en Arie 1920.*

*Dirk Cornelis 1931 (Dick) en Teunis Cornelis 1936
(Theo)
waren nog niet geboren.*

*Foto ter beschikking gesteld door
Ria Roza-Stam (dochter Arie Stam)*

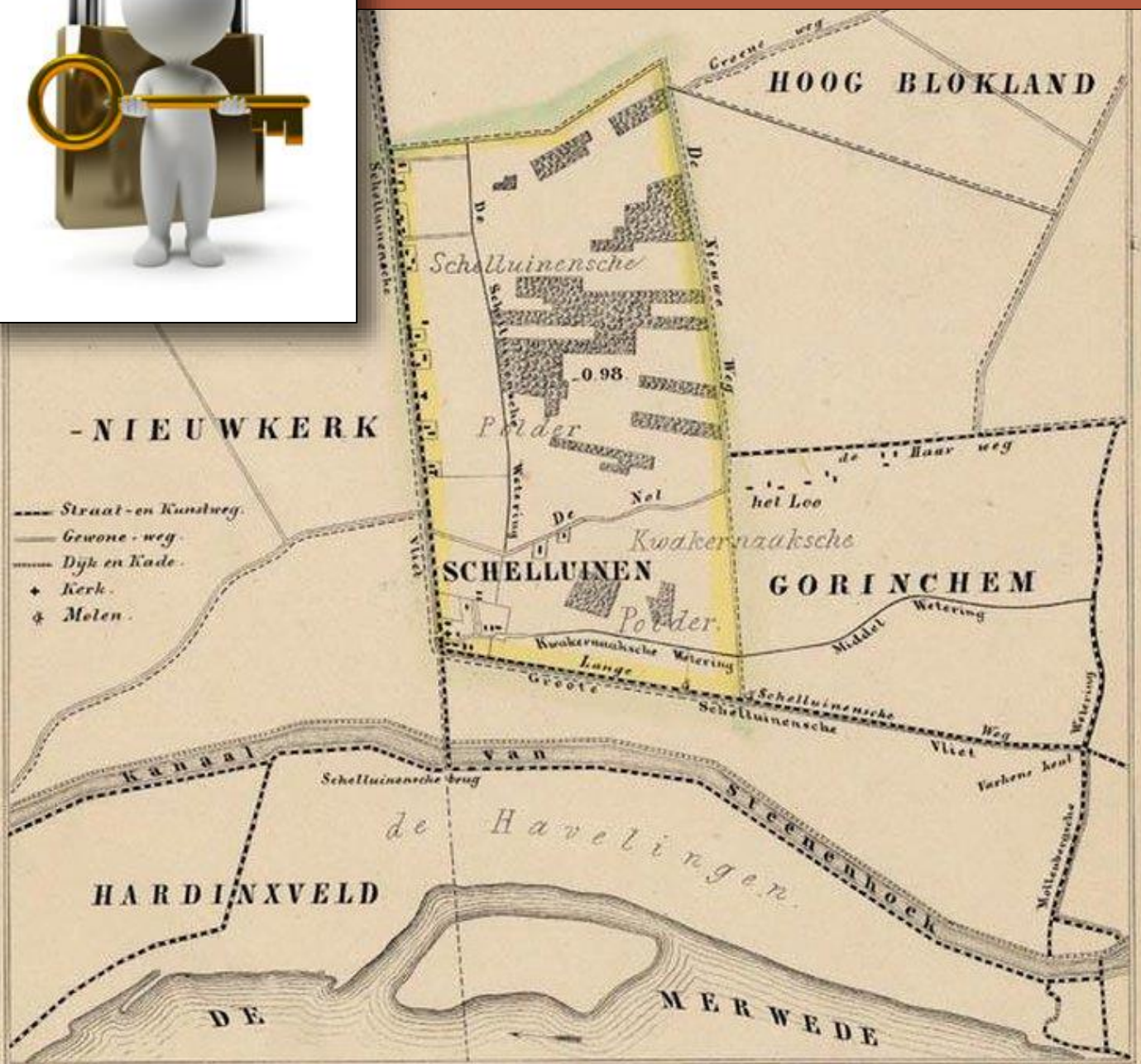
En met inachtneming van de bepalingen gesteld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) eindigt met de kinderen van Matthijs en Maria Rietveld hier de lijn van Tijs Stam.

Veel informatie en evenzovele foto's zijn afkomstig/ter beschikking gesteld door de in Vuren woonachtige Ria Roza-Stam. Haar broer Fred heeft dit contact tot stand gebracht.

Ria en Fred,
die ik beiden te Vuren heb mogen ontmoeten op 7 oktober 2024,
'geweldig bedankt'.

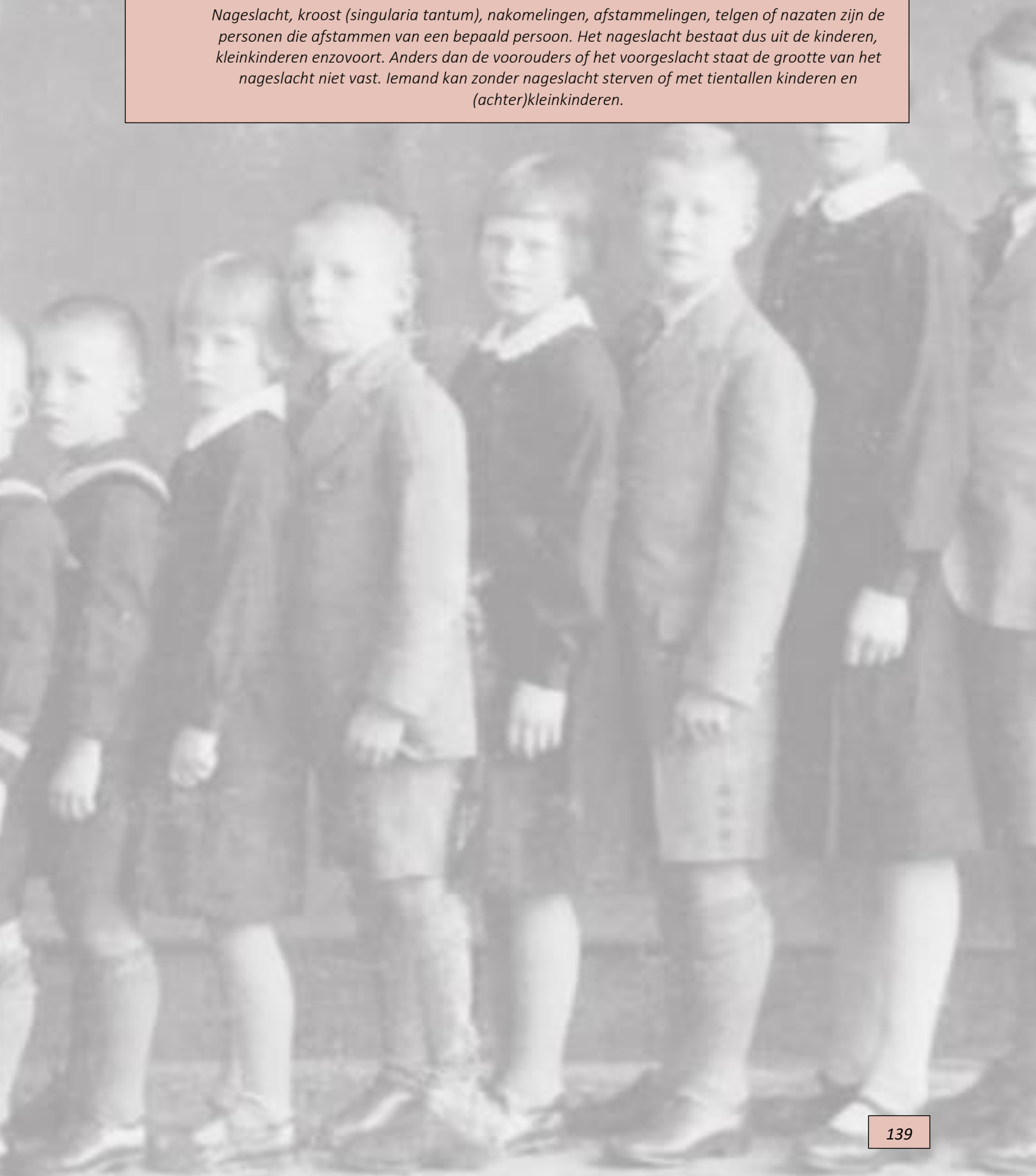
Voor nu eindigt hier de 'Schelluinse tak'.

Nageslacht van Mathijs Stam (zie bladzijde 86)

(achtergrondfoto is een sfeerfoto)

Nageslacht, kroost (singularia tantum), nakomelingen, afstammelingen, telgen of nazaten zijn de personen die afstammen van een bepaald persoon. Het nageslacht bestaat dus uit de kinderen, kleinkinderen enzovoort. Anders dan de voorouders of het voorgeslacht staat de grootte van het nageslacht niet vast. Iemand kan zonder nageslacht sterven of met tientallen kinderen en (achter)kleinkinderen.

1. **Aantje**, geboren te Giessendam op 13 februari 1864 (akte nr. 18), trouwt te Sliedrecht op 13 november 1886 (akte nr. 52) met Willem Monteban, geboren te Sliedrecht op 17 februari 1866 (akte nr. 45). Hij is overleden te Giessendam op 11 februari 1938 (akte nr. 10), zoon van Willem Monteban en Janna Teeuw. Aantje is overleden te Hardinxveld op 9 februari 1949 (akte nr. 12).
2. **Jan**, geboren te Giessendam op 17 maart 1865 (akte nr. 33) en aldaar overleden op 19 juni 1865 (akte nr. 39).
3. **Barbera**, geboren te Giessendam op 8 mei 1866 (akte nr. 32) en aldaar overleden op 22 juli 1866 (akte nr. 113).
4. **Jan**, geboren te Giessendam op 10 februari 1868 (akte nr. 17) en aldaar overleden op 10 juni 1868 (akte nr. 24).
5. **Barbera**, geboren te Giessendam op 7 februari 1869 (akte nr. 10) en aldaar overleden op 23 juli 1869 (akte nr. 38). De overlijdensakte geeft als voornaam Bartje in tegenstelling tot Barbera op de geboorteakte.
6. **Jan**, geboren te Giessendam op 11 maart 1870 (akte nr. 27), van beroep werkmán/hoepelmaker trouwt te Schelluinen op 19 augustus 1892 (akte nr. 4) met Dirkje Bloodshoofd, geboren te Schelluinen op 23 augustus 1863 (akte nr. 8). Zij is overleden te Giessendam op 10 maart 1945 (akte nr. 18) en een dochter van Barend Bloodshoofd en Maria van der Leeden. Jan is overleden te Giessendam op 19 maart 1913. **VOLGT op bladzijde 143 e.v.**

Jan Stam (1870-1913)

(Fotoarchief Willem Stam)

Blijkens het bevolkingsregister (BR) van Giessendam (1890-1910) worden Jan en Dirkje (na hun huwelijk) in november 1892 ingeschreven te Giessendam op het adres C 248b en wonen vervolgens nog op de adressen C 289, C 305 en C 331. Jan woonde voor zijn huwelijk te Giessendam in het huis met nummer C 105. De gemeenteambtenaar had kennelijk nogal wat achterstallig werk om reden dat bij hun inschrijving op 1 november 1892 ook gelijk zoon Jan (zie nummer 1 op bladzijde 143), geboren op 14 november 1892, wordt ingeschreven.

Na het overlijden van zijn 2e echtgenote Lijsabeth Huisman, gaat **vader** Jan van 9 mei 1911 tot aan zijn overlijden op 23 maart 1913, volgens het bevolkingsregister van Giessendam (1910-1938), inwonen bij **zoon Jan en schoondochter Dirkje** die op dat moment wonen op het adres C 92. Zoon Jan is overleden te Giessendam op 19 maart 1913 (akte nr. 12). Vader Jan overlijdt 4 dagen na het overlijden van zijn zoon. Dirkje woont vervolgens op de adressen C 188, C 189 en C 192 te Giessendam. ***

*** Alle vermeldde adressen in wijk C van de gemeente Giessendam zijn anno 2024 gesitueerd in Buitendams, waarbij 'buitendams' gelezen moet worden als straatnaam.

7. **Matthijs**, geboren te Giessendam op 9 september 1871 (akte nr.66), van beroep arbeider/hoepelmaker, trouwt te Giessendam op 1 juni 1895 (akte nr. 11) met Pietertje Blokland, geboren op 29 september 1874 (akte 96). Zij is overleden op 8 maart 1972, dochter van Elias Blokland en Maria Cornegé. Matthijs is overleden te Giessendam op 26 augustus 1947 (akte nr. 29). **VOLGT op bladzijde 152 e.v.**

Matthijs en Pietertje worden in augustus 1895 ingeschreven te Giessendam, C 270, C 277, C 260, C 97, C 64 C 220 en C 229. Op 1 januari 1910 wonen zij te Giessendam, C 229, C 230 en C 234. Matthijs woonde voor zijn huwelijk te Giessendam, C 105 (ouderlijke woning) en Pietertje C 214.

Op 22 april 1925 wordt te Giessendam (C 229) ingeschreven neefje Elias van Wijk (twee weken na het overlijden zijn moeder Jacoba Blokland), Elias is geboren te Alblasserdam op 22 juni 1918. Op 11 augustus 1925 wordt hij weer uitgeschreven naar Giessen-Nieuwkerk. Elias is een zoon van Cornelis van Wijk en Jacoba Blokland (het jongere zusje van Pietertje).

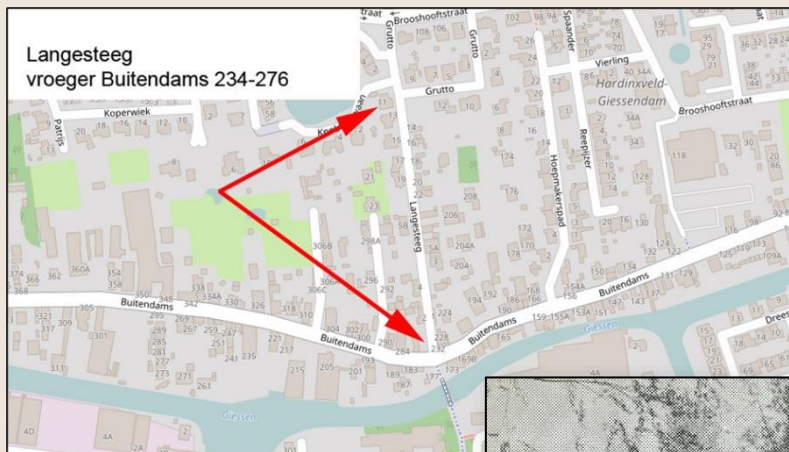

Matthijs Stam (1871-1947)

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Helen) Stam.

8. **Arie**, geboren te Giessendam op 17 december 1873 (akte nr. 134) en aldaar overleden op 15 augustus 1874 (akte nr. 64).
9. **Arie**, geboren te Giessendam op 7 februari 1875 (akte nr. 22) en aldaar overleden op 19 februari 1876 (akte nr. 10).
10. **Bartje**, geboren te Giessendam op 28 september 1876 (akte nr. 108), trouwt (1e) te Giessendam op 26 oktober 1901 (akte nr. 28) met Jan Kooijman, geboren te Giessendam op 20 augustus 1879 (akte nr.90). Hij is overleden te Giessendam op 26 april 1909 (akte nr. 23), zoon van Barend Kooijman en Dirkje Lissenburg. Bartje trouwt (2e) te Giessendam op 25 mei 1912 (akte nr. 9), met weduwnaar Pieter 't Hoen, geboren te Sliedrecht op 1 januari 1877 (akte nr. 5), overleden te Rotterdam op 22 september 1948, zoon van Aart 't Hoen en Trijntje Groeneveld. Pieter was eerder gehuwd met Pieterella van Zessen. Bartje is overleden te Rotterdam op 11 november 1942 (akte nr. 1942 4174).

11. **Arie**, geboren te Giessendam op 15 oktober 1877 (akte nr. 114) en aldaar overleden op 17 november 1877 (akte nr. 79).
12. **Arie**, geboren te Giessendam op 26 mei 1879 (akte nr. 53) en aldaar overleden op 19 september 1880 (akte nr. 72).
13. **Pleuntje**, geboren te Giessendam op 8 september 1880 (akte nr. 100) en aldaar overleden op 20 september 1880 (akte nr. 74).
14. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 21 december 1881 (akte nr. 143) en aldaar overleden op 23 februari 1898 (akte nr. 21).

Ook de familie Stam heeft
gewoond in de Langesteeg,
zijwag van Buitendams.

(zie tekst Pietsy Stam op bladzijde 170
en volgende)

Sfeerfoto van de Langesteeg (tussen
Buitendams C-234 en C-276)
rond 1900.

Bron: fotoalbum Arie van Noordennen

1. **Jan**, geboren te Giessendam (C 248b) op 14 november 1892 (akte nr. 108), trouwt te Hardinxveld op 3 november 1917 (akte nr. 30) met Dina de Koning, geboren op 21 juli 1895 (akte nr. 97). Zij is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 15 december 1961 (akte nr. 49), dochter van Evert de Koning en Aagje Schreuders. Jan was achtereenvolgend van beroep: hoepelmaker, aanhouder op een scheepswerf en groentenhandelaar.

Op 14 januari 1918 wordt het gezin vanuit Hardinxveld Wijk B, nummer 31b, zijnde de ouderlijke woning van Dina de Koning, ingeschreven te Hardinxveld op het adres B 117 (Rivierdijk 605). Later wordt dit B 102 en daarna Rivierdijk B 101. Dit huis is weggebroken voor de Helling, dat is weg gelegen binnendijs, tegenover de ingang van scheepswerf 'De Merwede'. Jan is overleden te Gorinchem op 21 mei 1965 (akte nr. 134). **VOLGT op bladzijde 148 e.v.**

Jan Stam

Fotoarchief Willem Stam.

2. **Maria**, geboren te Giessendam op 31 januari 1895 (akte nr. 21) en aldaar overleden op 17 juni 1896 (akte nr. 49).
3. **Barend**, geboren te Giessendam op 31 januari 1895 (akte nr. 22) en aldaar overleden op 6 februari 1895 (akte nr. 10).

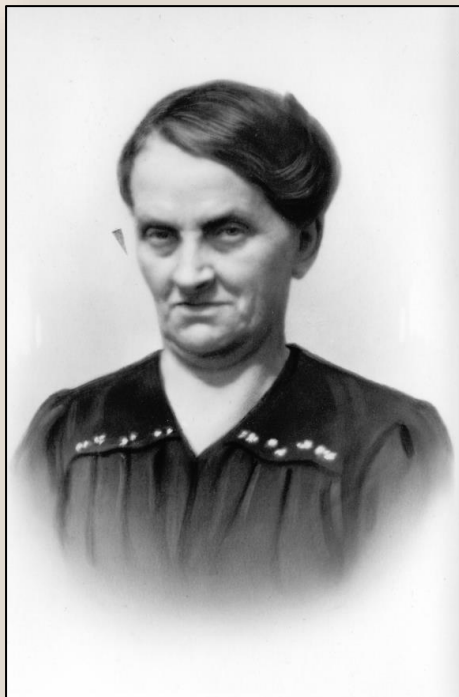

4. **Barend** (roepnaam Bertus), geboren te Giessendam op 11 november 1896 (akte nr. 124), overleden te Hardinxveld-Giessendam op 26 oktober 1965, ongehuwd, van beroep hoepelmaker / sjouwerman (later maathelper) scheepswerf. Hij werd afgekeurd voor militaire dienst. Barend vertrekt uit de gemeente Giessendam naar Hardinxveld op 26 maart 1946 en gaat inwonen bij zijn broer Jan, zie nummer 1. Ten tijde van zijn overlijden woonde hij te Hardinxveld, Rivierdijk B 112.

Barend 'Bertus' Stam

Fotoarchief Willem Stam.

5. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 5 augustus 1898 (akte nr. 67), trouwt te Giessendam op 26 september 1925 (akte nr. 32), met Hendrik de Bruijn, geboren te Giessendam op 23 februari 1900 (akte nr. 22). Hij is overleden te Sliedrecht 1 januari 1968, zoon van Arie de Bruijn en Willemijntje Emmigje Hooikaas. Na haar huwelijk wordt Huibertje uitgeschreven naar Sliedrecht. Huibertje is overleden te Sliedrecht op 5 april 1954.

Huibertje Stam

Bron: Genealogie Alblasserwaard
(Foto: Emiel Mostert)

Familieadvertenties

Bron: Centraal Bureau voor de Genealogie (CBG)

Hiermede willen wij allen, die tijdens de ziekte en na het overlijden van onze geliefde vader, behuwd- en grootvader, broer, zwager en oom

HENDRIK DE BRUYN
weduwnaar van Huibertje Stam

ons hun blijken van medeleven en belangstelling hebben betoond, hiervoor hartelijk dankzeggen.

FAM. DE BRUYN

Sliedrecht, februari 1968
Kerkbuurt 242

Voor de vele bewijzen van medeleven en deelneming, bij het plotseling overlijden van onze innig geliefde, zorgzame vrouw en moeder behuwd en grootmoeder

HUIBERTJE DE BRUIJN-
geboren Stam,

ondervonden, zijn we zeer erkentelijk en betuigen U hiervoor onze welgemeende dank.

H. DE BRUIJN
en kinderen.

Sliedrecht, April 1954
C 178

Na een smartelijk, doch zeer geduldig gedragen lijden, nam de Heere uit ons midden weg onze geliefde zorgzame vader, behuwd- en grootvader, broer, zwager en oom

Hendrik de Bruijn
weduwnaar van Huibertje Stam,

op de leeftijd van 67 jaar.

A. J. VAN WERD-DE BRUIJN
A. J. VAN WERD
J. A. DE BRUIJN
J. DE BRUIJN-VAN DER STELT
W. E. VROEGE- DE BRUIJN
H. VROEGE
D. VAN WINGERDEN-DE BRUIJN
H. VAN WINGERDEN
J. DE BRUIJN
A. DE BRUIJN-VAN DER STAR
M. VROEGE-DE BRUIJN
W. A. VROEGE
en kleinkinderen.

Sliedrecht, 1 januari 1968
Kerkbuurt 242

Gelegenheid tot condoleren: 's avonds van 7.30 uur tot 9 uur.

De teraardebestelling zal plaats hebben D.V. op vrijdag 5 januari a.s. om half drie op de begraafplaats te Sliedrecht.

6. **Maria**, geboren te Giessendam op 5 februari 1900 (akte nr. 17), trouwt te Giessendam op 24 mei 1930 (akte nr. 13) met Hendrik den Breejen, geboren te Hardinxveld op 2 december 1898 (akte nr. 157). Hij is overleden te Hardinxveld op 16 januari 1967, zoon van Bastiaan Adrianus den Breejen en Annigje Cornelia Boogaard. Maria is overleden te Giessendam op 13 december 1966.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 31979

Bron: Online-Begraafplaatsen

7. **Arigje**, geboren te Giessendam op 27 augustus 1902 (akte nr. 80) en aldaar overleden op 15 september 1902 (akte nr. 53).
8. **Arigje**, geboren te Giessendam op 23 juli 1903 (akte nr. 78) en overleden op 9 maart 1979 te Gorinchem, ongehuwd.

Arigje (links) en Aantje Stam (zie nummer 9 op bladzijde 146)

Foto is gemaakt op de Rivierdijk te Sliedrecht. Rechts op de foto is de woning (en slagerij) van slager Ridders (A 184). Voor de samenvoeging in 1957 was het grondgebied van Giessendam en was de naam Buitendams (de Kaai).

Foto: Paulina (Lien) Marcelis (dochter van Aantje Stam en Jacob Marcelis)

Na het vertrek op 26 maart 1946 (zie bladzijde 115 e.v.) van oudoom Bertus bleef oudtante Arigje alleen achter in de woning (C 350) en brak er voor haar een moeilijke tijd aan. Zij had geen inkomsten en er was geen sociaal vangnet voor haar anders dan de diaconie van de kerk. Wel wil ik daarbij opmerken dat het Bevolkingsregister van Giessendam over de periode 1910-1938 bij Arigje vermeldt: 'Inv. rente'. Dit betekent dat haar, als sanatoriumpatiënt, invaliditeit werd toegekend en 'rentetrekker' werd.

(Staatsverzekerings-geneeskunde: Bijdrage tot de toepassing van artikel 99 Invaliditeitswet door D.N. van Gelderen, tijdelijk medisch adviseur bij den Raad van Arbeid te Middelburg.)

9. **Aantje**, geboren te Giessendam op 3 juni 1907 (akte nr. 46), trouwt te Giessendam op 28 mei 1932 (akte nr. 10) met **Adriaan Marcelis**, geboren te Sliedrecht op 28 maart 1909. Na haar huwelijk wordt Aantje uitgeschreven naar Sliedrecht. Adriaan is overleden te Sliedrecht op 26 oktober 1971, zoon van Jacob Marcelis en Paulina van Andel. Aantje is overleden te Giessendam op 27 november 1987.

Aantje Stam

(zij draagt zichtbaar de broche die ze heeft gekregen van haar broer Jan, bij het overlijden haar schoonzus Dina de Koning)

Foto: Paulina (Lien) Marcelis
(dochter van Aantje Stam en Jacob Marcelis)

Algemene Begraafplaats
Thorbeckelaan 2, Sliedrecht
Begraafplaats nummer 17
Graf id-nummer: 5557

Dit grafmonument is inmiddels verwijderd

Bron: Online-Begraafplaatsen

*Dirkje Bloodshoofd (midden) met haar vier dochters v.l.n.r.:
Maria, Arigje, Aantje en Huibertje Stam.*

*Foto: Paulina (Lien) Marcelis
(dochter van Aantje Stam en Jacob Marcelis)*

Reukflesje van Dirkje Bloodshoofd (1863-1945).

*Zilveren reukflesjes kwamen gedurende
de tweede helft van de 19e eeuw in opkomst.
Andere benamingen zijn odeurflacon en parfumflesje.*

*In bezit van Paulina (Lien) Marcelis
(dochter van Aantje Stam en Jacob Marcelis)*

Kinderen van Jan Stam en Dina de Koning

Zie nummer 1 op bladzijde 143

1. **Jan**, geboren te Hardinxveld op 2 maart 1918 (akte nr. 18), trouwt op 1 juni 1940 met Jenneke Verschoor, geboren te Giessendam op 26 september 1919 (akte nr. 77). Zij is overleden te Dordrecht op 29 mei 2007, dochter van Gerrit Verschoor en Leipje Vlot. Jan is overleden te Sliedrecht op 31 juli 1995.

Jan Stam en Jenneke Verschoor

Fotoarchief Willem Stam

Algemene Begraafplaats
Thorbeckelaan 2, Sliedrecht
Begraafplaats nummer 17
Grafid-nummer: 13141

Dit grafmonument is inmiddels verwijderd

Bron: Online-Begraafplaatsen

Kinderen:

- a: **Jan**, geboren te Hardinxveld op 16 mei 1942 (akte nr. 60), gehuwd, overleden te Dordrecht op 5 maart 2001 (**verdere gegevens niet openbaar**).
- b: (**niet openbaar**)
- c: (**niet openbaar**)
- d: **Willem** (roepnaam Wim), geboren te Hardinxveld op 5 september 1949 (akte nr. 107), gehuwd, overleden te Breda op 27 september 2003 (**verdere gegevens niet openbaar**).

2. **Andries**, geboren te Hardinxveld op 26 maart 1919 (akte nr. 30) en aldaar overleden op 28 augustus 1924 (akte nr. 48).

Jan Stam
(zie nummer 1)
&
Andries Stam (rechts)

Fotoarchief Willem Stam

HARDINXVELD, 28 Aug. Hedenmiddag geraakte het 3-jarig zoontje van den heer de V. alhier nabij de scheepswerf van v. Vliet & Co., onder een kolenwagen.

Direct toegeschoten hulp haalde het ventje onder den wagen vandaan, doch de levensgeesten waren reeds geweken. Men kan zich de ontsteltenis der ouders voorstellen.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken
d.d. 30 augustus 1924
(pagina 2)

Opmerking:
Het bericht is niet geheel juist opgesteld.
Het is het 5-jarig zoontje van den heer J. Stam.
De overige info is juist weergegeven.

3. **Evert** (roepnaam Eef), geboren te Hardinxveld op 14 maart 1924 (akte nr. 35), trouwt te Werkendam op 14 februari 1947 (akte nr. 5) met Aartje Cornelia Kieboom, geboren te De Werken op 11 juli 1922 (akte nr. 59). Zij is overleden te Gorinchem op 9 januari 2012, dochter van Willem Kieboom en Cornelia Geertruida de Kleijn. Evert is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 3 mei 1976 (akte nr. 17).

Evert Stam en
Aartje Cornelia Kieboom

Fotoarchief Willem Stam

Collage
(compositie huwelijk)

Fotoarchief Willem Stam

Kinderen:

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

c: (niet openbaar)

4. **Andries** (roepnaam Dries), geboren te Hardinxveld op 30 juni 1932 (akte nr. 74), trouwt te Hardinxveld op 9 oktober 1956 (akte nr. 54) met Hermijntje (roepnaam Hennie) Huizer, geboren te Hardinxveld op 13 maart 1937 (akte nr. 35), overleden op 27 oktober 2019, dochter van Jan Arie Huizer en Cornelia Versluis. Andries is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 17 oktober 2000.

Andries Stam en
Hermijntje Huizer

Hardinxveld
d.d. 9 oktober 1956 (links)

Werkendam
d.d. 13 mei 1977 (onder)

Fotoarchief Willem Stam

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 32658

Fotoarchief Addy Stam

Kinderen:

- a: **Jan**, geboren te Hardinxveld-Giessendam op 15 oktober 1957, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 19 december 1965.
- b: **(niet openbaar)**
- c: **(niet openbaar)**
- d: **(niet openbaar)**

1. **Arigje**, geboren te Giessendam op 18 maart 1896 (akte nr. 34). Zij wordt op 10 januari 1911 uitgeschreven naar Wijngaarden en keert op 6 juli 1911 weer terug. Op 13 december 1915 wordt zij uitgeschreven naar Leiden. Arigje trouwt te Leiden op 7 februari 1923 met Cornelis Meinema, geboren te Amsterdam op 26 oktober 1893. Hij is overleden te Leiderdorp op 10 december 1966, zoon van Hette Meinema en Neeltje Reurekas. Arigje is overleden te Leiderdorp op 13 maart 1976.

Leids Dagblad, 15 maart 1976.
(Historische Kranten, Erfgoed,
Leiden en Omstreken)

<https://leiden.courant.nu/issue/LD/1976-03-15/edition/0/page/4>

Heden ontsiep in haar Heer en Heiland onze lieve
zorgzame moeder, oma, zuster en tante

ARIGJE MEINEMA—STAM

weduwe van CORNELIS MEINEMA,
op de leeftijd van bijna 80 jaar.

Noordwijk a. Zee: N. VAN DUIVENBODEN—

MEINEMA

M. VAN DUIVENBODEN

JOKE - NITA - ADRI - COR

Koudekerk a. d. Rijn: P. DE JONG—MEINEMA

N. DE JONG

JANNY - HETIE - GERT

en familie.

Leiderdorp, 13 maart 1976

Koningstraat 14.

De rouwdienst in de aula van de algemene begraaf-
plaats aan de Hoogmadeseweg is bepaald op woensdag
17 maart a.s. om 11 uur v.m., waarna de teraardebe-
stelling zal plaatsvinden.

Gelegenheid tot rouwbezoek dinsdagavond a.s. van
7.30—8.30 uur.

Liever geen bloemen.

Matthijs Stam (1871-1947)
en
Pietertje Blokland (1875-1972) en
(waarschijnlijk) hun oudste dochters
Arigje (links) en Maria (zie nummer 2 op
bladzijde 153).

Foto ter beschikking gesteld
door Helena (Lenie/Helen) Stam.

2. **Maria**, geboren te Giessendam op 14 oktober 1898 (akte nr. 93). Zij wordt op 26 maart 1914 uitgeschreven naar 's-Gravenhage (Franklinstraat 146). Bij haar overlijden te Ermelo op 7 januari 1947 (akte nr. 2) woont zijn in Ermelo Als beroep wordt vermeld: hoofdverpleegster. Maria is niet gehuwd geweest.

Kinderpaviljoen in brand Hoofdverpleegster omgekomen

Dinsdagmiddag brandde door een tot nog toe onopgehelderde oorzaak de bovenverdieping van een kinderpaviljoen der Ver. tot Chr. verzorging van geestes- en zenuwzieken te Ermelo-Veldwijk uit.

Bij dezen brand kwam de hoofdverpleegster, zr. Stam, om het leven. Zij had vermoedelijk nog kleding willen redden, welke op de bovenverdieping geborgen was. Toen men haar vond, was zij met brandwonden overdekt en gaf geen tekenen van leven meer.

Naar de oorzaak van den brand wordt een onderzoek ingesteld.

Eenige weken geleden werd ook een paviljoen dezer stichting door brand geteisterd.

'De TIJD'

Dagblad voor Nederland
Woensdag 8 januari 1947

[De tijd: dagblad voor Nederland » 08 jan 1947 - Art. 39 | Delpher](#)

WIST U:

Nieuwe Leidsche Courant, 9 januari 1947 e.v.
(Historische Kranten, Erfgoed, Leiden en Omstreken)

<https://leiden.courant.nu/issue/NLC/1947-01-09/edition/0/page/1?query=>

DAT bij den reeds gemelden brand in het sanatorium van de Ver. tot Chr. verzorging van geestes- en zenuwzieken te Ermelo-Veldwijk naar later bleek de hoofdverpleegster Zr. Stam om het leven is gekomen,

DAT de zolderverdieping van een der paviljoens der stichting 's Heerenloo te Ermelo totaal is uitgebrand, doch een zuster zich met aan elkaar geknoopte lakens wist te redden,

DAT de brand in het gesticht 's Heerenloo te Ermelo, waarbij zr Stam om het leven kwam, is gesticht door 4 patiënten van 15 tot 19 jaar.

3. **Jan**, geboren te Giessendam op 11 januari 1901 (akte nr. 8) en overleden in het huis wijk C, nummer 270, op 15 maart 1901 (akte nr. 18).
4. **Jan**, geboren te Giessendam op 11 mei 1902 (akte nr. 42) en overleden in het huis wijk C, nummer 270, op 3 maart 1903 (akte nr. 18).

5. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 18 februari 1906 (akte nr. 28), trouwt te Giessendam op 12 februari 1929 (akte nr. 4) met Klaas Leenman, geboren Giessendam op 19 september 1905 Hij is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 20 oktober 2000, zoon van Philippus Leenman en Suzanne Groeneveld. Hij heeft als laatste gewoond in zorgcentrum Pedaja te Hardinxveld-Giessendam. Huibertje is overleden te Giessendam op 28 april 1996. Op de geboorteakte van Huibertje staat in de kantlijn met potlood vermeld: 'vroedvrouw Ned Herv.' Deze aantekening heeft betrekking op haar moeder Pietertje Blokland die vroedvrouw is geweest.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 33814

Bron: Online-Begraafplaatsen

Opmerking:

Abusievelijk staat op het grafmonument dat Huibertje is geboren 18 december 1906 (18-12-1906).

Dit moet zijn: 18 februari 1906 (18-2-1906).

Gelet op de briefkaart (zie bladzijde 156), geschreven door (schoonmoeder) Pietertje Blokland woonden Klaas en Huibertje in februari 1964 op het adres Buitendams 252. Zie tevens onderstaande familieadvertentie.

Op 12 februari a.s. hopen wij in ons gezin een feestdag te beleven. Als God het geeft zijn onze ouders

K. LEENMAN

en

H. LEENMAN-STAM

dan 40 jaar getrouwd.

We zijn daar bijzonder dankbaar voor en geven U daarom kennis van dit heugelijke feit.

Hardinxveld-Giessendam :

F. LEENMAN

M. LEENMAN-KOPPELAAR

Klaas, Arie, Betty, Nellie

M. LEENMAN

K. LEENMAN-BOERMAN

Ina, Herma, Klaas, Teus

Brandwijk :

S. IJZERMAN-LEENMAN

H. IJZERMAN

Wim, Niek, Margo

Hardinxveld-Giessendam :

J. LEENMAN

P. LEENMAN-VAN AKEN

Nico, Henk, Jan, Jaapje

Bennekom :

W. Ph. LEENMAN

J. J. LEENMAN-MOGGRÉ

Hoog-Blokland :

P. E. LEENMAN

P. LEENMAN-VAN DER PLAS

Niekie

Hardinxveld-Giessendam, 31 januari 1969
Buitendams 252.

Familieadvertentie

Bron: Centraal Bureau voor de Genealogie (CBG)

Foto ter beschikking gesteld door
Helena (Helen) Stam.

6. **Jan**, geboren te Giessendam op 24 juli 1908 (akte nr. 70), van beroep ijzerwerker, trouwt te Hardinxveld op 15 juni 1934 (akte nr. 26) met de in Hardinxveld wonende Maria van Gelder, geboren te Hardinxveld op 13 oktober 1912 (akte nr. 147). Zij is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 12 maart 1972, dochter van Pieter van Gelder en Cornelia Biesheuvel.

Het Bevolkingsregister Hardinxveld 1910-1939 vermeldt dat Jan en Maria op 28 juni 1934 te Hardinxveld worden ingeschreven afkomstig van Giessendam, wijk C, nummer 234. Daarna wonen zij Rivierdijk B 176 en B 27. Jan is een 2^e WO-slachtoffer en staat vermeld op de website van de Oorlog-gravenstichting. Hij is gedwongen tewerkgesteld in Duitsland. Kort na zijn vertrek op 8 januari 1945 is hij op 23 februari 1945 overleden te Hamburg, Griegstrasse, (DAF Lager) aan een inwendige ziekte (longontsteking) en op 6 maart 1945 te Ohlsdorf begraven. Hij is in alle stilte herbegraven op de begraafplaats te Neder-Hardinxveld. Zijn ouders woonden ten tijde van zijn overlijden te Hardinxveld, wijk C 244. Maria van Gelder hertrouwt te Hardinxveld op 2 juli 1948 (akte nr. 27) met Cornelis Woudenberg. Zij wonen op het adres Sluisweg 126 in Hardinxveld.

Oorlogsmonument
(Sluisweg, 3371EP, Hardinxveld-Giessendam, Zuid-Holland)

Het oorlogsmonument in Hardinxveld-Giessendam is opgericht ter nagedachtenis aan honderd medeburgers die in de Tweede Wereldoorlog of tijdens de politionele acties in het voormalige Nederlands-Indië door oorlogshandelingen zijn omgekomen.

vervolg kinderen van Matthijs Stam en Pietertje Blokland
vervolg Jan Stam (bladzijde 155)

Onderstaande briefkaart is geschreven door Pietertje
Blokland, (zie nummer 7 op bladzijde 141)

Voor meer informatie:
Zie dossier Oorlogsgravenstichting
[Nationaal Archief](#)

Giessendam 13-2-64
M^r H J Stam
H schrijft onkrangen
u saar dat bedrag van de
oorlogsgraven stichting
heeft mijn schoonzoon
J Leenman buitendams 252
H veld Giessendam half Dec
per giro betaald de
keutansi van de giro heb
ik onkrangen dus de bout
zal veel bij u zitten ik neem
het u niet kwalijk want
bout make is menslyk
Wed P Stam Blokland
Mevrouw P. Stam-Blokland 15947-4
s.s.t.t.
Buitendam 260
G I E S S E N D A M ZH

Kinderen:

a: **Matthijs** (roepnaam Thijs), geboren te Hardinxveld op 11 december 1935, van beroep chauffeur, gehuwd met Maartje Leeuwenburg (overleden). Matthijs is overleden op 25 februari 2007 (**verdere gegevens niet openbaar**).

b: (**niet openbaar**)

7. **Elias** (roepnaam Jas), geboren te Giessendam op 14 september 1910 (akte nr. 76). Elias is overleden, ongehuwd, te Haarlem op 29 april 1972 en begraven te Hardinxveld.

Het bevolkingsregister vermeldt 'ongevallen rentetrekker'. Thijs Stam, een neef van hem (zoon van Matthijs / zie nummer 8) geeft aan dat ome Jas op 14-jarige leeftijd een bedrijfsongeval heeft gehad toen hij werkte bij scheepswerf 'De Klop' in Sliedrecht. Hij is daar in het ruim van een schip gevallen.

Door het bedrijfsongeval had hij last van epileptische aanvallen en kwam daardoor te vallen onder de bepalingen van de Ongevallenwet, de latere WAO. De uitkering na een ernstig bedrijfsongeval was 70% van het loon met een maximum van f 2,80 (± € 1,27) per dag. De uitkering was dermate laag dat het vrijwel ondoenlijk was er mee in het levensonderhoud te voorzien.

Hij heeft eerst in het epileptisch centrum 'Meer en Bosch' te Heemstede gewoond en later op de Cruquishoeve te Vijfhuizen. Het epilepsiecentrum 'Meer en Bosch' heeft sinds eind 19de eeuw een prominente plaats in Heemstede. Gelegen aan een van de oudste wegen, de Achterweg, is begin 20ste eeuw een dorp ontstaan. Sinds eind jaren zestig van de vorige eeuw is een groot deel van de bewoners verhuisd naar de Cruquishoeve. Dit centrum, een woondorp voor 540 mensen met epilepsie te Vijfhuizen, kwam tot stand tussen 1965 en 1970.

Nieuwe Gorinchemse Courant
Nieuws- en Advertentieblad voor Gorinchem en Omstreken
d.d. zondag 18 september 1910

Giessendam.
Van 9 tot 16 September.
Getrouwd: D. Jas, 29 j., met G. C. van Houwelingen, 25 j. — J. B. Kroon, 21 j., met P. Sluimer, 19 j.
Geboren: Willem Leendert, z. v. J. Huizer en A. Ritmeester. — Elias, z. v. M. Stam en P. Blokland. — Anna Hendrika, d. v. J. Vlot en A. H. Vermeer.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 31358

Bron: Online-Begraafplaatsen

Opmerking:

Op het graf staat nu ook vermeld:
Marieke Stam.

Foto is niet beschikbaar in juli 2023.
Mogelijke reden is dat graven waarin de laatste 5 jaar begraven is, niet worden weergegeven.

(Afbeelding hiernaast is een 'oude' opname van september 2022 zonder de naam Marieke)

8. **Matthijs**, geboren te Giessendam (wijk C, nummer 229) op 20 mei 1913 (akte nr. 51), trouwt te Hardinxveld op 4 juni 1937 (akte nr. 33) met Jannigje Egas, geboren te Hardinxveld (wijk A, nummer 700) op 15 mei 1913 (akte nr. 61). Zij is overleden in het Albert Schweitzer Ziekenhuis te Dordrecht op 15 februari 1991, dochter van Cornelis Egas (schipper) en Marigje van der Plas. Matthijs, schipper van beroep (zie artikel "Perikelen bij het Langeveer" op pagina 156), is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 27 december 2002.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 22598

Bronnen: Online-Begraafplaatsen

Kinderen:

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

c: (niet openbaar)

Overlijdensbericht
Centraal Bureau voor de Genealogie

Het bericht vermeldt ook:
S. van der Waal van Dijk-Ursinus.

Dit is Rina Ursinus.
Haar ouders waren schipper en zij werd gedurende haar schoolperiode opgenomen in het gezin van Matthijs Stam en Jannigje Egas en zo is zij min of meer ook opgenomen in de familie Stam

„Ik leef en gij zult leven.”
Joh. 14 : 19b

Bedroefd om het verlies, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis dat God op Zijn tijd Thuis heeft gehaald onze liefdevolle vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer en oom

MATTHIJS STAM

sinds 15 februari 1991 weduwnaar van
Jannigje Egas

in de leeftijd van 89 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de liefdevolle verzorging die hij in "Pedaja" heeft ontvangen.

Hardinxveld-
Giessendam: M. Stam
M.P. Stam-van Vliet
Blaricum: M. Kruger-Stam
P.B.H.E. Kruger
Bussum: P.M. Poulie-Stam
F. Poulie
Hardinxveld-
Giessendam: S. van der Waal van Dijk-
Ursinus
C.P.L. van der Waal van Dijk
Kleinkinderen,
achterkleinkinderen
en verdere familie

Hardinxveld-Giessendam, 27 december 2002
Correspondentieadres:
M. Stam, Lange veer 1
3371 EE Hardinxveld-Giessendam

Gelegenheid tot condoleren dinsdag 31 december van 16.00 tot 17.00 uur in het rouwcentrum "Van Noordennen", Spindermolen 42a te Hardinxveld-Giessendam.

De begrafenis zal plaatsvinden donderdag 2 januari 2003 op de begraafplaats aan de Spindermolen, om 14.45 uur.

Vooraf zal een dienst worden gehouden in voornoemd rouwcentrum, aanvang 14.00 uur.

Ook voor de dienst is er gelegenheid tot condoleren, vanaf 13.30 uur.

Geen bloemen

Historie

Van voetveer tot bunkerstation.

Dekker en Stam

www.dekker-stam.nl

Matthijs Stam

(nummer 8 op bladzijde 158)

PERIKELEN BIJ HET LANGEVEER

't Is zes uur in de morgen. De dagtaak gaat voor Stam sr. beginnen. Welgemoed verlaat hij zijn binnendijks gelegen woning om met zijn tankbootje van wal te steken. Tot zijn grote verbazing ziet hij dat er een vrouw in nachtkleding op blote en bebloede voeten in staat. Ze is totaal overstuurt en reageert op zijn vraag wat er aan de hand is, alleen met: 'Het ging niet.' Zijn vermoeden wordt bevestigd, als zij, wanneer hij vraagt: 'Stond er te weinig water?', slechts antwoordt met een trieste knik. Stam, die blij is dat er op dit vroege uur nog geen getuigen van dit voorval zijn, brengt de vrouw eerst naar zijn eigen woning om haar wat tot bezinning te laten komen, waarna zij in overleg met een voor haar bekende naar huis wordt gebracht.

Dat op of bij het water wonen risico's met zich meebrengt ondervond Stam in 1958 toen zijn 3-jarig dochttertje Piets met een autopod op de brug aan het spelen was en op een gegeven ogenblik in het water viel. Moeder hing juist het wasgoed op en zag het gebeuren. Ze sloeg alarm waarna haar man gekleed te

water sprong. Zelf kon ze niet zwemmen, dat paste in die tijd voor een vrouw niet. Gelukkig kon de drenkeling op het nipper-tje worden gered.

Zoon Thijs viel eens in het water toen hij tegelijkertijd met zijn neefje de trap naar de steiger wilde beklimmen. Zijn moeder zag hem drijven en door op de verbindingbalk van het veer te gaan staan kon ze gelukkig zijn hand grijpen.

De oudste dochter Marry raakte weliswaar niet tewater, maar schoot wel vooraan bij de dijk van de houten brug. Het was haar redding dat er oude palen over de basaltstenen lagen. Ze liep wat schrammen op, was vlak bij het water, maar bleef toch droog!

Tijdens de rampnacht van februari 1953 stond het water ter hoogte van de leuning van de brug. De golven sloegen de houten opslagplaats in stukken en de electriciteits- en telefoonverbinding begaven het. Na de ramp werd de opslagplaats voor touw, stalen draden en poetslappen vernieuwd en verlengd met een open gedeelte waar een draagbank werd geplaatst. Deze bank werd gebruikt

V.l.n.r. Wim Dekker, Arie Boon en (Mat)hij's Stam

9. **Pietertje**, geboren te Giessendam (wijk C, nummer 229) op 29 september 1915 (akte nr. 87), trouwt te Giessendam op 3 september 1954 (akte nr. 33) met Gerrit van de Werken, geboren te Werkendam op 24 juni 1902. Hij is overleden op 27 april 1974 en begraven op de Algemene Begraafplaats aan het Laantje te Werkendam. Hij is een zoon van Jan van de Werken en Dingena Pellicaan. Gerrit was eerder gehuwd met Johanna Sijke Boxman die op 8 maart 1949 is overleden. Pietertje is overleden te Rotterdam op 23 maart 1963 (akte nr. 1963.990). Bij haar overlijden woont zij te Werkendam.

Familieadvertenties

Bron: Centraal Bureau voor de Genealogie (CBG)

Heden overleed in het ziekenhuis Eudocia te Rotterdam in haar Here en Heiland, mijn geliefde vrouw en onze zorgzame moeder

PIETERTJE VAN DEN WERKEN-STAM

in de leeftijd van 47 jaar en 7 maanden.

JESAJA 40 : 6

Werkendam: G. v. d. Werken

Alblasserdam: J. v. d. Werken

Sj. v. d. Werken-de Rover

Woudrichem: C. P. v. d. Werken

H. v. d. Werken-Verdoorn

Hardinxveld: D. v. d. Werken-Klop

Fr. Klop

en kleinkinderen

WERKENDAM, 23 maart 1963.
Sleeuwijksedijk 24

Eudokiaziekenhuis

(voormalig christelijk ziekenhuis opgericht door de diaconie van de Gereformeerde Kerk van Rotterdam.)

Pietertje (links) en Willempje

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam (dochter van Willempje en Jan Stam).

10. **Willempje** (roepnaam Willy), geboren te Giessendam op 21 maart 1921 (akte nr. 30), trouwt te Giessendam op 12 oktober 1943 (akte nr. 26) met haar achterneef Jan Stam (zie nr. 2 op bladzijde 164), geboren te Giessendam op 16 juni 1917 (akte nr. 50). Zij zijn in 1952 geëmigreerd naar Australië. Willempje is overleden in het Resthaven Nursing Home, Aberfoyle Park, Adelaide South Australia, Australië op 11 juni 2022 (101-jarige leeftijd) en werd begraven op Morphet Vale Scotch Cemetery, City of Onkaparinga, South Australia, Australië.

Het gezin van Matthijs Stam (1871-1947) en Pietertje Blokland (1875-1972).

(Foto is gemaakt in 1952 voor het vertrek van dochter Willempje naar Australië.)

Achter v.l.n.r.:

Matthijs (nummer 8 op bladzijde 158)

Elias (nummer 7 op bladzijde 157)

Voor v.l.n.r.:

Huibertje (nummer 5 op bladzijde 154)

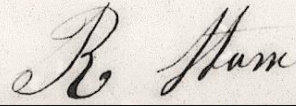
Arigje, (nummer 1 op bladzijde 152)

moeder Pietertje Blokland

Willempje (nummer 10 op bladzijde 160)

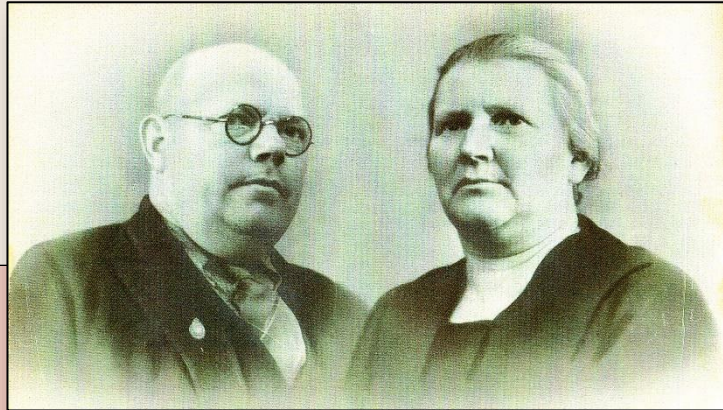
Pietertje (nummer 9 op bladzijde 160)

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam (dochter van Willempje en Jan Stam).

1. **Aantje Huibertje**, geboren te Giessendam op 19 juli 1881 (akte nr. 80). Wordt op 25 augustus 1900 uitgeschreven naar Werkendam en keert op 4 februari 1901 weer terug. Wordt op 21 mei 1901 uitgeschreven naar Sleenwijk en keert op 7 maart 1903 weer terug vanaf Werkendam. Op 14 juli 1906 vertrekt zij naar Woudrichem. Zij staat op 1 januari 1887, 1 januari 1890 en 1 januari 1900 ingeschreven in het Bevolkingsregister van Werkendam en in Woudrichem op 1 januari 1904. Van 19 augustus 1908 t/m 19 september 1908 woont ze weer in het ouderlijk huis, dienstbode van beroep, trouwt te Giessendam op 19 september 1908 (akte nr. 21) met Cornelis Struick, geboren te Woudrichem op 1 januari 1880, overleden te Dordrecht op 13 april 1932 (woonde te Giessendam en op dat moment van beroep groentenhandelaar), zoon van Adriaan Struick en Hendrika Groeneveld. Aantje Huibertje is overleden te Rotterdam op 17 januari 1951 (akte nr. 1951.204).
2. **Arie**, geboren te Giessendam op 17 juli 1882 (akte 67) en aldaar in het huis wijk C, nummer 276, overleden op 6 september 1882 (akte nr. 59).
3. **Jannigje**, geboren te Giessendam op 3 juli 1883 (akte nr. 79) en aldaar in het huis wijk C, nummer 277 (mogelijk een verschrijving van de ambtenaar), overleden op 2 september 1883 (akte nr. 68).
4. **Arie**, geboren te Giessendam op 28 juli 1884 (akte nr. 85) en aldaar in het huis wijk C, nummer 276, overleden op 5 oktober 1884 (akte nr. 86).
5. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 23 september 1885 (akte nr. 131). Wordt op 18 februari 1901 uitgeschreven naar Gorinchem en keert op 12 juli 1906 weer terug in het ouderlijk huis. Zij trouwt te Giessendam op 18 augustus 1906 (akte nr. 20) met Jacob Verwoerd, geboren te Giessendam op 19 november 1877, overleden te Giessendam op 23 februari 1936, zoon van Adrianus Verwoerd en Marigje de Krijger. Huibertje is overleden te Giessendam in het huis wijk C, nummer 45, op 27 juli 1911 (akte nr. 43). Na haar overlijden hertrouwt Jacob Verwoerd met Elizabeth Stam (de zus van Huibertje / zie nummer 10).
6. **Arie**, geboren te Giessendam op 7 november 1886 (akte nr. 143) en aldaar in het huis wijk C, nummer 276, overleden op 1 februari 1887 (akte nr. 17).
7. **Jannigje**, geboren te Giessendam op 18 november 1887 (akte nr. 135), trouwt (1^e) te Giessendam op 12 november 1910 (akte nr. 29) met Gerrit Sprong (weduwnaar van Adriana Brand), geboren te Giessendam op 17 februari 1876, overleden te Giessendam op 4 september 1921 (akte nr. 44), zoon van Arie Matthijs Sprong en Neeltje Klop. Trouwt (2^e) te Giessendam op 14 september 1926 (akte nr. 35) met Jan Adrianus Verdoorn (weduwnaar van Marigje van der Tak), geboren te Hardinxveld op 23 maart 1887, zoon van Arie Verdoorn en Dirkje Tromp. Jannigje is overleden te Sliedrecht op 4 mei 1954.
8. **Matthijs**, geboren te Giessendam op 24 december 1888 (akte nr. 152) en aldaar in het huis wijk C, nummer 276, overleden op 19 maart 1889 (akte nr. 21).

9. **Matthijs** (alias 'den dikke Thijs'), geboren te Giessendam op 23 oktober 1890 (akte nr. 104), van beroep schipper, trouwt te Hardinxveld op 5 december 1914 (akte nr. 36) met **Helena Klop**, geboren te Hardinxveld op 4 april 1892, overleden te Werkendam op 16 juni 1974, dochter van Jan Klop en Adriana Cornelia Vlot. Het bevolkingsregister van Giessendam (1910-1938) vermeldt op het adres C 100 naast vader Reijer Stam (gezinshoofd) en zijn echtgenote Teuntje Roubos ook hun zoon Matthijs Stam met zijn echtgenote Helena Klop. Zij worden, na hun huwelijk, ingeschreven te Giessendam op 8 december 1914, afkomstig uit Hardinxveld. Op 22 oktober 1917 worden zij weer ingeschreven te Hardinxveld (Bevolkingsregister Hardinxveld 1910-1939) op het adres A 614 en later A 601. Op 14 maart 1924 vertrekt het gezin weer naar Giessendam en woont op de adressen C 127, 246, 252, 233 en C 232. Matthijs is overleden te Utrecht op 25 april 1957 (akte nr. 827). **VOLGT op bladzijde 164 e.v.**

Matthijs Stam en Helena Klop

Foto ter beschikking gesteld door
kleindochter Helena Stam.

10. **Elizabeth**, geboren Giessendam op 10 juli 1892 (akte nr. 67). Wordt op 12 september 1908 uitgeschreven naar Gorinchem en keert op 14 augustus 1911 weer terug in Giessendam, trouwt te Giessendam op 6 februari 1915 (akte nr. 7) met **Jacob Verwoerd**, geboren te Giessendam op 19 november 1877, overleden te Giessendam op 23 februari 1936, zoon van Adrianus Verwoerd en Marigje de Krijger. Jacob was eerder gehuwd met Huibertje Stam (zie nummer 3), de zus van Elizabeth. Elizabeth is overleden op een onbekende plaats en datum.
11. **Reijer**, geboren te Giessendam op 1 januari 1895 (akte nr. 2) en aldaar in het huis wijk C, nummer 250, overleden op 20 mei 1895 (akte nr.36).
12. **Ariena**, geboren te Giessendam op 22 december 1897 (akte nr. 139), trouwt te Giessendam op 29 september 1917 (akte nr. 19) met **Jurg Schlieker**, geboren te Sliedrecht op 24 januari 1897, overleden te Sliedrecht op 22 februari 1964, zoon van Jurg Schlieker en Klara Nederlof. Ariena wordt na haar huwelijk uitgeschreven naar Sliedrecht. Zij is overleden te Sliedrecht op 6 maart 1965.

Algemene Begraafplaats
Thorbeckelaan 2, Sliedrecht
Begraafplaats nummer 17
Graf id-nummer: 2649

Bron: Online-Begraafplaatsen

Zie nummer 9 op bladzijde 163

1. **Teuntje**, geboren te Hardinxveld op 7 maart 1915 (akte nr. 39), trouwt op een onbekende plaats en datum met Cornelis Boogaard, geboren te Giessendam op 18 januari 1897 (akte nr. 8), overleden op 11 september 1983, zoon van Cornelis Boogaard en Johanna Konijnenburg. Teuntje is geboren op het adres A 512. Haar moeder Helena Klop woonde met de geboorte in Giessendam. Teuntje is overleden op 17 maart 1970.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 31593

Bron: Online-Begraafplaatsen

2. **Jan**, geboren te Giessendam op 16 juni 1917 (akte nr. 50), trouwt te Giessendam op 12 oktober 1943 (akte nr. 26) met zijn achternicht Willempje Stam (zie nr. 10 op bladzijde 160), geboren te Giessendam op 21 maart 1921 (akte nr. 30). Zij zijn in 1952 geëmigreerd naar Australië. Jan is overleden te Christies Beach, Onkaparinga, South Australia, Australië op 1 oktober 1992 en ligt begraven op Morphet Vale Scotch Cemetery, City of Onkaparinga, South Australia, Australië. **Volgt op bladzijde 168 e.v.**

In de bakfiets Jan Stam (1917-1992)
met achterop zijn vader Matthijs Stam (1890-1957)

Foto ter beschikking gesteld door (klein)dochter Helen Stam.

3. **Adriana Cornelia** (roepnaam Adrie), geboren te Hardinxveld op 23 augustus 1919 (akte nr. 98), trouwt op een onbekende plaats en datum met Jacob Hartog. Hij is geboren te Sliedrecht op 2 april 1918, overleden op 31 juli 1982 en begraven te Sliedrecht op 4 augustus 1982, zoon van Jacob Hartog en Wilhelmina Looimeijer. Adriana Cornelia is overleden op 13 juli 1994 en begraven te Sliedrecht op 18 juli 1994.

Algemene Begraafplaats
Thorbeckelaan 2, Sliedrecht
Begraafplaats nummer 17
Graf id-nummer: 14572

Dit grafmonument is inmiddels verwijderd

Bron: Online-Begraafplaatsen

4. **Aantje Huibertje**, geboren te Hardinxveld op 27 augustus 1921 (akte nr. 119), trouwt te Giessendam op 1 augustus 1947 met Daniel Adriaan Kamphof, geboren te Duivendijke (gemeente Schouwen-Duiveland) op 23 september 1914 (akte nr. 9) en overleden te Zeist op 30 juli 1998, zoon van Matthëus Adriaan Kamphof en Johanna Overbeek. Aantje Huibertje is overleden te Soest op 27 oktober 1953 (akte nr. 213 van de gemeente Baarn). Daniel Adriaan Kamphof hertrouwt te Soest op 1 april 1955.
5. **Pieterrella** (roepnaam Piets), geboren te Giessendam op 1 februari 1926 (akte nr. 13), trouwt te Giessendam op 5 december 1949 (akte nr. 29) met Jan Cornelis Boer, geboren te Giessendam op 1 september 1921. Hij is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 8 juli 1970, zoon van Baltus Boer en Ariana Wilhelmine Sophia van Heteren. Pieterrella hertrouwt op een onbekende plaats en datum (na 17 juli 1973) met Andries de Hek. Andries is geboren te Hardinxveld op 26 november 1905 en overleden te Hardinxveld-Giessendam op 5 juni 1987, zoon van Huijbert de Hek en Lijntje Adriana Versteeg. Andries was eerder op 29 november 1930 (akte nr. 37) getrouwd te Giessendam met Pietertje de Jong die overleden is te Hardinxveld-Giessendam op 17 juli 1973. Pieterrella is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 28 juli 2008.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 445558
(Plaats)aanduiding: OP-23

2 x naambordje

Bron: Online-Begraafplaatsen

Reformatorisch Dagblad 29-07-2008

Overleden

Pieterrella Stam

82 jaar

wed./wednr. van Jan Cornelis Boer

01-02-1926

28-07-2008

Hardinxveld-Giessendam

de Hek
van der Wolf

Begraven te Hardinxveld-Giessendam

later wed van Andries de Hek

Bericht Reformatorisch Dagblad
(bron: Online-Begraafplaatsen)

6. **Johanna Maria** (roepnaam Jo), geboren te Giessendam op 30 december 1927 (akte nr. 99), trouwt te Giessendam op 3 september 1954 (akte 34) met Leendert van Oord, geboren te Werkendam op 2 april 1920, overleden (vermoedelijk te Werkendam) op 8 februari 1994, zoon van Tijs van Oord en Dirkje Vink. Johanna Maria is overleden te Werkendam op 5 november 1990 en aldaar begraven.

Algemene Begraafplaats
Bocharenweg 1, Werkendam
Begraafplaats nummer 765
Grafid-nummer: 381504

Bron: Online-Begraafplaatsen

Je leed is geleden
Je cirkel is rond
Je hebt nu de rust
die je hier niet meer vond

Verzoend met de gedachte dat
aan haar leven een einde is
gekomen, is in de nacht van
zaterdag op zondag overleden
onze moeder, oma en 'oude oma'

Maria Stam - Klop Rie

sinds 23 juni 1992
weduwe van Reier Stam

* 30 september 1936
† 19 december 2021

Thijs en Margriet
Arie en Astrid
Reier en Petra
Marja en Ad
Lenie (in herinnering)

Klein- en achterkleinkinderen

Giessenburg, Brederodestraat 37
Correspondentieadres:
Bogerd 52, 3381 DA Giessenburg

Er is gelegenheid tot een 'door-
loop' condoleance op donderdag
23 december van 19.30 uur tot
20.30 uur in gebouw 'De Rank'
naast de Hervormde Kerk,
Kerkweg 1a te Giessenburg.

De afscheidsdienst en aansluitend
de begrafenis vinden plaats in
besloten kring op vrijdag
24 december 2021.

7. **Reijer**, geboren te Giessendam op 7 augustus 1929 (akte nr. 51), trouwt te Hardinxveld op 20 april 1956 (akte nr. 19) met Maria (roepnaam Rie) Klop, geboren te Hardinxveld op 30 september 1936, overleden te Giessendam op 19 december 2021 en begraven te Giessenburg op 24 december, dochter van Arie Klop en Marigje Romeijn. Reijer (alias Reier) is overleden op 23 juni 1992.

Kinderen:

- a. (niet openbaar)
- b. (niet openbaar)
- c. (niet openbaar)
- d. (niet openbaar)
- e. (niet openbaar)

Zie tevens bladzijde 173 (het 'Giessenburgse twijgje').

Het Kontakt
Alblasserwaard
d.d. 23 december 2021

(lokaal nieuws
uit de Alblasserwaard)

Het gezin van Matthijs Stam (1890-1957) en Helena Klop (1892-1974)

(Foto is gemaakt in 1952 voor het vertrek van zoon Jan naar Australië.)

Achter v.l.n.r.:

*Reijer (nummer 7 op bladzijde 166)
Johanna Maria (nummer 6 op bladzijde 166)
Jan, (nummer 2 op bladzijde 164)
Teuntje (nummer 1 op bladzijde 164)*

Voor v.l.n.r.:

Pieterrella (nummer 5 op bladzijde 165)

*moeder Helena Klop
vader Matthijs Stam*

Adriana Cornelia (nummer 3 op bladzijde 164)

*Op de foto ontbreekt Aantje Huibertje (nummer 4 op bladzijde 165).
Zij woonde toentertijd in Baarn en de afstand (50 kilometer) was,
volgens haar nichtje Helena Stam, in die tijd wellicht iets te ver om aanwezig te zijn.*

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam (dochter van Jan en Willempje Stam).

vervolg kinderen van Matthijs Stam en Helena Klop

Jan Stam (nummer 2 op bladzijde 164)
&
Willempje Stam (nummer 10 op bladzijde 160)

Foto ter beschikking gesteld door dochter
Helena (Lenie/Helen) Stam.

Jan Stam en Willempje Stam emigreren in 1952
met hun vier in Nederland geboren kinderen naar
Australië.

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCH LLOYD N.V.
Hoofdbureau Passagedienst RUYSS & Co., VEERHAVEN 7, ROTTERDAM

voor Passagier

BEWIJS VAN DEFINITIEVE PLAATSRESERVATIE

m.s./s.s. Waterman o.o.v. 4001.152 van ROTTERDAM naar Melbourne.

Aan Reisbureau: G. de Ruyter Dos. SLN. 12945
ROERMOND

Aan: Van. J. Stam B N° 2123

20 September 1952

Wij delen U mede, dat naar aanleiding van Uw storting van passagegelden nu de volgende accommodatie DEFINITIEF werd gereserveerd:

6 Plaatsen Nut.

De passagekosten bedragen, zoals wij U reeds mededeelden:

32 passages à f	1500,--	= f	5520,--	Zegels f	0,50
passages à f		= f			
Scheepsgeld, incl. administratiekosten		= f	5629,--		
24 doorbiljet (ten) à		= f	164,50		
doorbiljet (ten) à		= f			
doorbiljet (ten) à		= f	164,50		
van <u>Melbourne</u> naar <u>1000 Australië</u>		= f	5090,--		
Rijkssubsidie		= f	5215,--		
Assisted passage		= f	100,--		
Reeds gestorte waarborgsom		= f	5715,--		
Reeds gestort inschrijvingsgeld		= f	575,--		

Na ontvangst van de cheque voor het verplichte landingsgeld zullen wij U toezenden: geregeld passagebiljet, inschepings-instructie, scheepsgeld-formulier, benevens
Het "landing-permit" wordt door de Australische Legatie uitgereikt op vertoon van dit bewijs.

Datum: 30 September 1952

Handtekening en stempel:
Passagebureau G. de Ruyter
Hamstraat N° 34
ROERMOND

Waterman, 4-10-52
Pag. J. Stam
Melbourne.

Kinderen:

- (niet openbaar)
- Pietertje** (roepnaam Pietsie), geboren te Roermond op 26 maart 1946, gehuwd, overleden te Adelaide (Australië) op 17 september 2012 **(verdere gegevens niet openbaar)**.
- (niet openbaar)
- Jan** (roepnaam John), geboren te Roermond op 15 oktober 1950, gehuwd, overleden ten gevolge van een fietsongeval te Adelaide (Australië) op 2 juli 1985. **(verdere gegevens niet openbaar)**.
- (niet openbaar)

Shipping invoice
(factuur)

Kopie ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam.

De reis wordt gemaakt met het S.S. Waterman, een transportschip dat ingezet was voor het vervoer van troepen naar Nederlands-Indië en later naar Nieuw-Guinea. In 1951 werd het schip omgebouwd tot emigrantenschip. Het kreeg een extra dek, de brug werd bovenop gezet en naar voren verplaatst, en de accommodaties werden geschikt gemaakt voor 831 passagiers. Achterop kwamen een sport- en een zonnedeck. In november 1951 werd het schip opgeleverd voor een eerste reis naar Australië.

De familie arriveerde op 11 november 1952 te Melbourne.

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA
Migration Act

Page No. 1
Form P-2
(Revised)

PASSENGER LIST—INCOMING PASSENGERS.

Return of Passengers Brought to the Port of MELBOURNE from Places Outside Australia.
(To be forwarded to the Department)

Ship's Name: WATERMAN Date of Arrival: 11 NOV 1952 Port of Origin: ROTTERDAM

Names and Descriptions of Passengers.

No.	Name	Age	Sex	Marital Status	Occupation	Place of Birth	Place of Residence	Remarks
1	STAM, M.	40	M	Married	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
2	STAM, H.	35	F	Wife	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
3	STAM, J.	10	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
4	STAM, K.	8	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
5	STAM, L.	6	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
6	STAM, M.	4	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
7	STAM, N.	3	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
8	STAM, O.	2	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
9	STAM, P.	1	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
10	STAM, Q.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
11	STAM, R.	0	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
12	STAM, S.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
13	STAM, T.	0	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
14	STAM, U.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
15	STAM, V.	0	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
16	STAM, W.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
17	STAM, X.	0	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
18	STAM, Y.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
19	STAM, Z.	0	M	Son	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.
20	STAM, A.	0	F	Daughter	None	Netherlands	Rotterdam	Immigr.

Passagierslijst

Kopie ter beschikking gesteld door Helena (Lenie/Helen) Stam.

Historische Vereniging
Hardinxveld-Giessendam

Mededelingenblad Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam, jaargang 28,
nummer 2 (najaar 2006) bladzijde 29 e.v.

e-mailadres: info@hv-hardinxveld-giessendam.nl

VER VAN HUIS (Gert Huisman)

In het Mededelingenblad voorjaar 2006 stond een artikel over emigreren, geschreven door Gert Huisman. Wij vinden het een goed idee om deze serie voort te zetten. In dit kader van een serie interviews met geëmigreerde dorpsgenoten uit de jaren vijftig en zestig van de twintigste eeuw, volgt nu een verslag van een gesprek dat de heer Huisman had met een Australische emigrante, namelijk Pietsy Ravesteijn geboren Stam, dochter van Jan en Willy Stam. Zij bracht na jaren een bezoek aan haar geboortedorp Giessendam.

'Pietsy Stam vertelde mij het volgende, in het Engels wel te verstaan, met een beetje Giessendams ertussendoor, want je moederstaal vergeet je nooit'. "Lieve mensen, de ouderen onder u zullen zeker mijn opa wel gekend hebben, om maar ergens te beginnen. Hij was vaak boven aan de Langesteeg te vinden om, zoals zoveel Giessendammers deden na het eten, even bovenaan de dijk te gaan staan.

Gezin Stam in 1952 (voor vertrek naar Australië).

Foto ter beschikking gesteld door Helena (Helen) Stam.

Mijn opa zat, vanwege zijn omvang, liever op een stoel, maar dan achterstevoren en met zijn armen op de rugleuning. *(Aanvulling WS: Dit betreft Matthijs Stam, geboren te Giessendam op 23 oktober 1890, zoon van Reijer Stam en Teuntje Roubos, alias 'den dikke Thijs', zie nummer 9 op bladzijde 163 en de foto's op bladzijde 99 en 164).* Toen mijn eigen vader later in Australië om dezelfde reden ook zo ging zitten, zei mijn moeder: "Krek je vader. Jan, hoe zou dat nu wel komme?" Mijn vader is inmiddels overleden, maar door de verhalen thuis en misschien ook wel van wat je tegenwoordig zo vaak hoort zeggen dat het aan de genen ligt, verlangde ik weer naar de dijk en ben ik nu voor de tweede keer weer in Giessendam. Het is heerlijk om bij te praten met neven en nichten, want ooms en tantes zijn er helaas niet meer.

Wat ik ook zo bijzonder vind, gebeurde onlangs in het bejaardenhuis Pedaja, waar ik was uitgenodigd voor een gezamenlijke warme maaltijd die daar eens in de zoveel weken wordt aangeboden aan andere ouderen van Hardinxveld-Giessendam, zij het tegen een geringe vergoeding. Daar stootte de ene en de ander elkaar aan om tenslotte tegen me te zeggen: "Dus jij ben d'r een van Willy Stam, hoe is het mogelijk?" Nog steeds niet overtuigd dat zoiets kon herhaalde ze steeds weer opnieuw: "Dus jij ben d'r echt een van Willies, hoe is het mogelijk?" Later sprak ook een andere vrouw mij aan en wel dat zij mijn moeder goed gekend had, zij waren vriendinnen geweest. Lieve mensen, weet u dat dit dorp heel uniek is! Die saamhorigheid en onderlinge band van vooral oudere mensen die samen opgroeiden, dat vind je nergens. Ze kennen elkaars familie, weten hun namen, ik sta daar gewoon van te kijken.

Mijn prilste jeugdherinneringen gaan terug naar de Langesteeg. Mijn vader werkte op een baggermolen in Roermond en is daar met zijn gezin gaan wonen. Maar sommigen aan boord reisden in het weekend heen en weer naar Giessendam en zo mocht ik vaak mee met een zekere Kees Brandwijk om enige tijd bij mijn twee opoes op de Langesteeg door te brengen. Ja, ik had daar twee opoes, die allebei Stam heetten. *(Aanvulling WS: Opoe van moederskant is Pietertje Blokland, gehuwd met Matthijs Stam {zie nummer 7 op bladzijde 141}. Opoe van vaderskant is Helena Klop gehuwd met Matthijs Stam, alias d'n dikke Thijs {zie nummer 9 op bladzijde 163}. Matthijs Stam en Matthijs Stam waren neven van elkaar, kleinkinderen van Mathijs Stam en Aantje Verspuij).* De ene woonde boven aan de stoep en de andere beneden. Naast dat men vaak vroeg van wie je er een bent, kon ik er ook aan toevoegen dat Klaas Leenman mijn oom was en Huibertje mijn tante. Dat is nu verleden tijd. *(Aanvulling WS: Klaas Leenman was gehuwd met Huibertje Stam, dochter van Matthijs Stam en Pietertje Blokland, zie nummer 5, bladzijde 154).*

Als ik op de vraag waarom we indertijd geëmigreerd zijn antwoord moet geven, is dat niet zo eenvoudig te verklaren. De oorlog had er veel mee te maken, oorlogsleed en honger in Limburg en ons verblijf in België daarna. Mijn broertje leed aan Engelse ziekte en ik moest ook onder de hoogtezoon om vitamientjes op te doen *(Aanvulling WS: Rachitis of Engelse ziekte is een botaandoening die ontstaat door een tekort aan vitamine D en calcium. De ziekte komt vooral voor bij kinderen in de prille jeugd. Voldoende blootstelling aan zonlicht voorkomt rachitis door de aanmaak van voldoende vitamine D. Vroeger werd soms een hoogtezoon gebruikt als behandeling tegen de ziekte. In landen waar vitamine D aan margarine of melk wordt toegevoegd komt rachitis vrijwel niet voor (bron: Wikipedia)).* Toen we hoorden dat in Australië praktisch altijd de zon schijnt en er veel mensen naar toe emigreerden en wij daar gratis gezond konden worden, droeg er veel aan bij. Je hoorde ook dat je geholpen werd bij de aanvraag en er subsidie werd gegeven aan grote gezinnen.

Via kennissen hoorde mijn vader dat hij terecht kon als farmhand (knecht) op een schapenfarm in Zuid-Australië in de plaats Kimba. Als kind ontging me veel wat er zoal besproken werd en ik kan me niet meer zoveel herinneren.

Wel weet ik nog dat ik daar naar school moest, samen met mijn broertje. Wat heb ik veel gehuild, die eerste maanden. Ik kwam dan thuis met de schoolbus en zei tegen mijn moeder dat de meester maar niet begreep wat Thijs en ik tegen hem zeiden en dat ik beslist niet meer naar school wilde. Gedurende de pauze vonden we troost bij elkaar want ook de andere kinderen verstonden ons niet. Toch kenden we na een half jaar al een aardig mondje Engels. We hielpen zelfs onze vader en moeder met het Engels. Het was voor hen een taal die ze moeizaam met behulp van een woordenboek aanleerden. Met de werkopdrachten die mijn vader schriftelijk ontving van de farmer, ging het net zo. Met het woordenboek.....

vervolg: VER VAN HUIS (Gert Huisman)

Foto ± 1957 van het huis in Port Noartunga (Australië).

Later heeft mijn vader mij verteld dat deze mr. Francis niet zo'n beste was. Na een jaar kocht mijn vader een tweedehandsauto waarmee we naar een nieuwe farm verhuisden. Het kostte twee dagen reizen om de 250 mijl af te leggen, helemaal naar Keith in Zuid-Oost-Australië. Deze nieuwe schapenboer was veel schappelijker en aardiger, hij hield zelfs kerk aan huis. Tot slot wil ik er nog wel bij vertellen dat wij ons nooit als echte Australiërs hebben kunnen aanpassen in dit land. We bleven emigranten en ook in ons geboorteland Nederland passen we niet meer. Onze familie is hier in ons nieuwe land en daar horen wij het meest. Maar in Holland liggen onze wortels, onze neven en nichten en oude vrienden die ons altijd zo welkom heten. Wij genieten ontzettend van weer eens terug te zijn in ons vaderland. Of we goed geboerd hebben in Australië? Ik kan wel zeggen dat vader altijd hard gewerkt heeft voor ons en later in de fabrieken van Adelaide veel heeft overgewerkt als vrachtwagenchauffeur en ook dat we een fijn hecht gezin vormden.

Kees en Pietsy Ravesteijn-Stam

Toen ik al volwassen was en in een ander deel van Australië woonde/ heb ik het heel moeilijk gehad. Gelukkig kon ik weer terug naar mijn ouders en ik ben inmiddels alweer twaalf jaar getrouwd met een Hollandse man die op zijn negentiende vanuit Sliedrecht was geëmigreerd. Hij beloofde mij een reisje naar Holland en Giessendam om alle plekjes van vroeger weer eens te zien. Zo ben ik dan ook de Langesteeg weer uitgelopen, die vroeger tot aan de weilanden liep. Ergens kwam het me toch bekend voor. Al wandelend dacht ik toen dat het leven niets is als je geen geborgenheid en perspectief hebt. Mijn ome Thijs Stam van mijn moeders kant, die van het Lange Veer, zei zo vaak tegen de mensen dat er een eeuwige geborgenheid is die ook persoonlijk ervaren kan worden. Daar kan ik me wel in vinden.

Well/ ik meen zo een weinig bijgedragen te hebben aan deze emigratierubriek en neem gelijk de gelegenheid te baat om namens mijn moeder allen die haar nog kennen de hartelijke groeten over te brengen. Dat was haar wens. Als u dit leest, zijn we alweer hoog en droog in Australië.

En mocht u de reis aan durven/Hollanders zijn altijd welkom, our house is your house."

Link naar het betreffende artikel Verenigingsblad van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam:

<https://www.hv-hardinxveld-giessendam.nl/assets/files/mb2006-2.pdf>

We zijn nu aangekomen bij de kinderen van Reijer Stam en Maria Klop.

Reijer, vernoemd naar zijn opa Reijer (een broer van mijn betovergrootvader Jan Stam).

Informatie over deze tak trof ik aan in de diverse jaargangen van het 'Nieuwsblad van Gorinchem en Omstreken' (Regionaal Archief Gorinchem) en de online sociaalnetwerksite 'Facebook'.

Al snel kwam ik tot de ontdekking dat het nageslacht van Reijer en Maria gelieerd is aan Giessenburg. Wellicht slechts één generatie, maar toch. Het is een generatie waarvan de gegevens (nog) niet openbaar zijn. Gemakshalve noem ik het:

het 'Giessenburgse twijgje' aan de 'Stam'-boom.

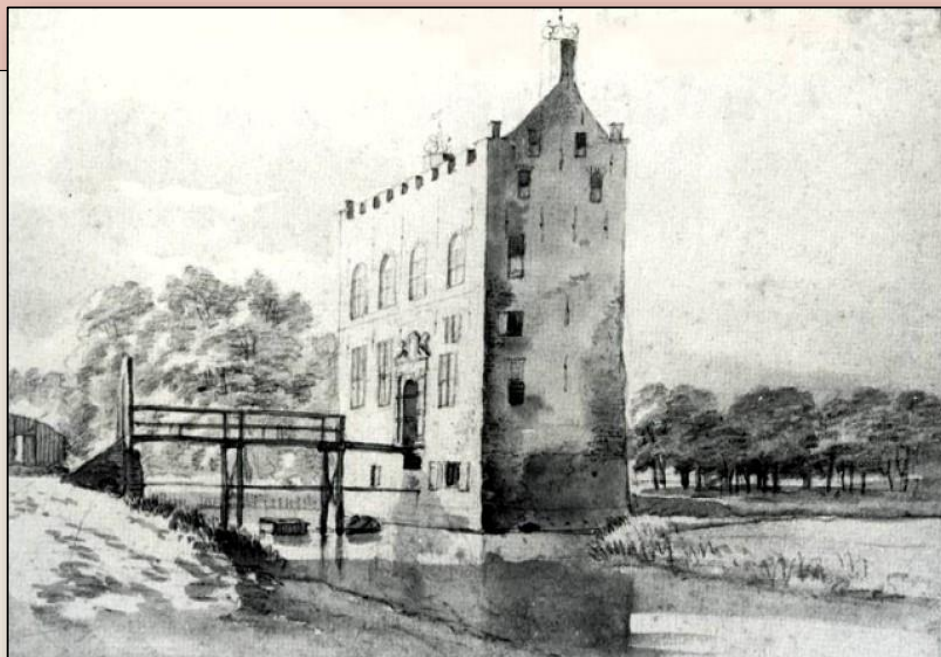
GIESSENBURG

De gemeente Giessenburg ontstond per 1 januari 1957 door samenvoeging van de voormalige gemeenten Peursum, Giessen-Nieuwkerk en Giessen-Oudekerk.

De naam Giessenburg is afgeleid van het oude adellijke kasteel, de Giessenburght.

Restanten van grachten en wallen en een lange oprijlaan en enkele muurfragmenten is alles wat rest van het kasteel Giessenburg. In de 17e eeuw was er nog sprake van een rijzige rechthoekige woontoren door water omgeven. In de 18e eeuw is sprake van een ruïne, terwijl de resten in 1802 voor afbraak werden verkocht. Op de kadastrale minuut uit 1822 zijn al geen gebouwen meer getekend.

(Bron: Kastelen in Nederland)

Vervolg van het 'Giessenburgse twiggje'.

Het riviertje De Giessen is een lieflijk binnenwater. Vroeger had ze venijnige korte bochten door het land geslagen en regelmatig brak ze door de gebrekkige bedijkingen heen.

Het Pinkeveer (zie ook bladzijde 27) is nu een voetgangers- en fietsbrug over de Giessen. Vroeger was het een belangrijke verbinding in de route Gouda-Schoonhoven-Gorinchem. Het begon ooit als een echt veer. Mens en dier maakte er de overtocht mee. En ook de postkoets, die van Gorinchem naar Gouda reed, deed Pinkeveer aan als pleisterplaats en vervolgde de route via de Postkade. Later kwam er een tolbrug.

Naast de brug stond het tolhuis. Voor de Giessenburgse voorvaderen een belangrijke plaats in het alledaagse leven. Het was dé uitgaansmogelijkheid in vroeger dagen.

En dan eindigt hier met de kinderen (niet openbaar) van Reijer Stam en Maria Klop de lijn van het 'Giessenburgs twiggje'.

Het is tevens het einde van de tak van Mathijs Stam en Aantje Verspuij, de tak waaruit ik ben voortgekomen.

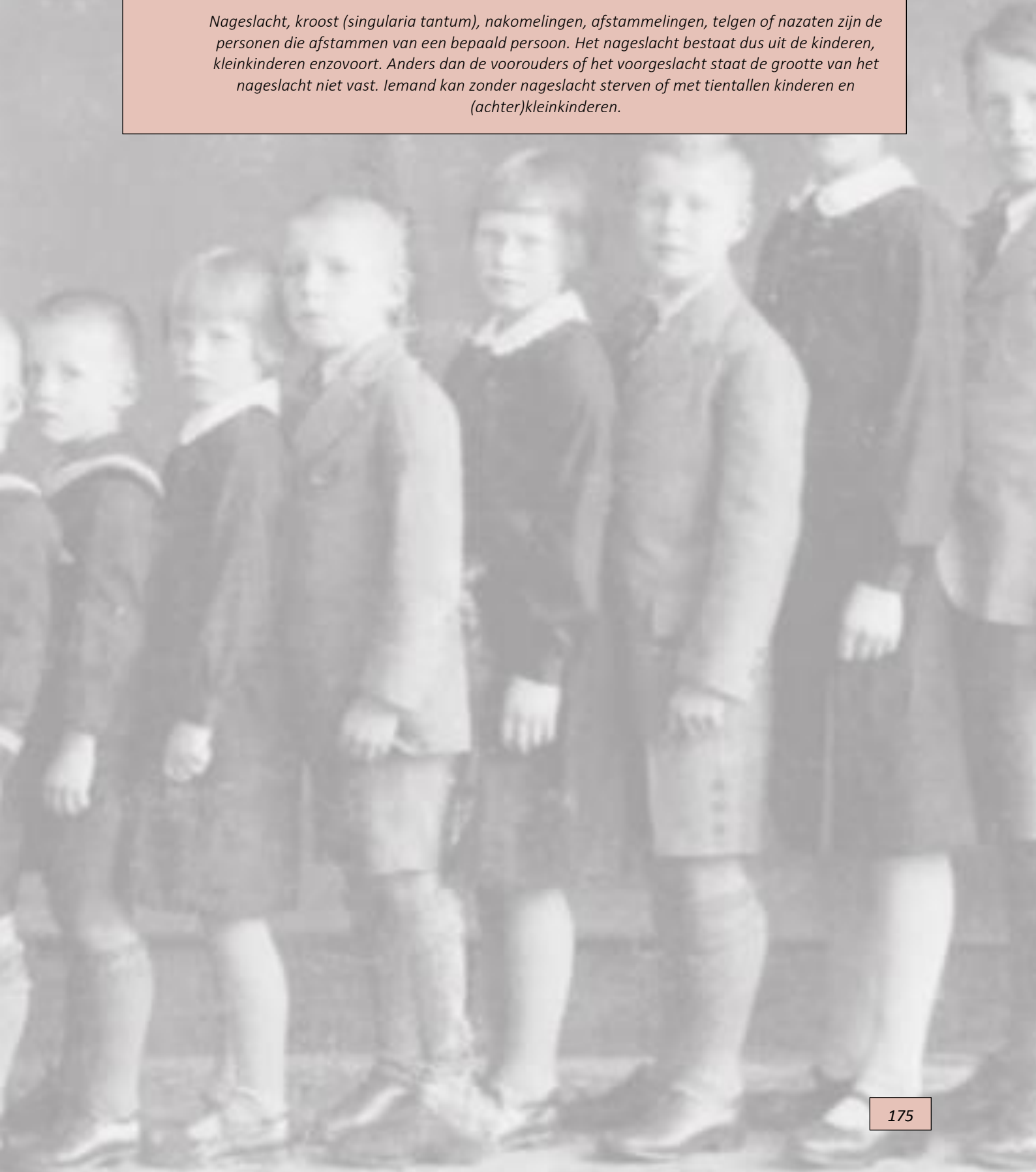

Hoewel ik bij mijn slotwoord een kanttekening maak, is een woord van dank aan mijn naaste familie, die mij voorzien hebben van de nodige informatie, hier op zijn plaats.

Nageslacht van Pieter Stam (zie bladzijde 88)

(achtergrondfoto is een sfeerfoto)

Nageslacht, kroost (singularia tantum), nakomelingen, afstammelingen, telgen of nazaten zijn de personen die afstammen van een bepaald persoon. Het nageslacht bestaat dus uit de kinderen, kleinkinderen enzovoort. Anders dan de voorouders of het voorgeslacht staat de grootte van het nageslacht niet vast. Iemand kan zonder nageslacht sterven of met tientallen kinderen en (achter)kleinkinderen.

Gijsbert Stam

1. **Sijgje**, geboren te Giessendam op 24 december 1880 (akte nr. 160) en aldaar overleden in het huis Wijk C, nummer 2, op 20 januari 1881 (akte nr. 5).
2. **Sijgje**, geboren te Giessendam op 1 april 1882 (akte nr. 38), woont en trouwt te Sliedrecht op 10 juni 1905 (akte nr. 32) met Floor van den Berg, geboren te Sliedrecht op 20 september 1882 en overleden te Dordrecht op 9 maart 1946, zoon van Hendrik van den Berg en Janna de Bruin. Bevolkingsregister (1890-1910) vermeldt dat Sijgje in november 1897 vertrekt naar Dordrecht. Sijgje overlijdt te Den Haag op 21 oktober 1970 (akte nummer B2133) en is begraven te Dordrecht, samen met haar man Floor en dochter Janna van den Berg (1917-1999).

Begraafplaats: Algemene Begraafplaats Essenhof,
Nassauweg 200, Dordrecht
Graf id-nummer: 24630
Begraafplaatsnr.: 47

Bron: Online-Begraafplaatsen

Sijgje Stam met haar man Floor van den Berg.

Bron: Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

3. **Willemina**, geboren te Giessendam op 31 januari 1885 (akte nr. 16), trouwt te Giessendam op 1 juni 1907 (akte nr. 12) met Joris Boelhouwer, geboren te Giessendam op 1 december 1882 en overleden (van beroep uitvoerder grondwerken) te Den Haag op 22 juli 1946, zoon van Barend Boelhouwer en Janna van Houweligen. Bevolkingsregister Giessendam (1890-1910) vermeldt dat Willemina op 3 juni 1905 is vertrokken naar Sliedrecht en op 15 mei 1907 weer terugkeert (en gaat trouwen). Het bevolkingsregister van Giessendam (1910-1938 / letters S-U) vermeldt dat Willemina met haar kinderen op 14 december 1917 wonen op het adres C 205 (vorige woonplaats is Zandvoort). Zij is dan nog wel gehuwd met Joris Boelhouwer. Op 2 oktober 1919 vertrekt het gezin Boelhouwer, dat op dat moment woont te Giessendam op het adres C 172 naar de gemeente Nieuwer Amstel (huidige Amstelveen). Willemina overlijdt te Den Haag op 23 april 1965 (akte nr. B937).

4. **Pieter** (roepnaam Piet), geboren te Giessendam op 6 augustus 1887 (akte nr. 87), trouwt te Hardinxveld op 6 juni 1913 (akte nr. 17) met Elisabeth den Breejen, geboren te Hardinxveld op 1 januari 1888 en overleden te Hardinxveld-Giessendam op 12 juni 1978 en aldaar begraven (zie bladzijde 185), dochter van Jan Willem den Breejen (winkelier) en Wijntje aan de Wiel. (Bevolkingsregister Giessendam 1910-1938 vermeldt dat Elisabeth is verhuisd op 22 juli 1913.) (Genealogie online vermeldt over Elisabeth: "Mooi, maar stokdoof".)

Pieter doet aangifte van het overlijden van zijn vader Gijsbert en moeder Teuntje. Bij het overlijden van Teuntje in 1936 is hij van beroep hoepelmaker en koopman bij het overlijden van Gijsbert in 1940. Bij zijn huwelijk was hij los werkman en later schoenmaker.

Pieter overlijdt te Gorinchem op 12 januari 1983 (begraven in Giessen-Oudekerk). Na zijn huwelijk heeft hij gewoond te Hardinxveld op de adressen B 31b (vanaf 19 juni 1914), B 28 en als laatste Rivierdijk B 25 (links van de Sluiswegstoep; huidige Rivierdijk 535). **VOLGT op bladzijde 182.**

Het fotoalbum van Arie van Noordennen

[Rivierdijk 501 tm 600](#)

toont ons een persoon met daarbij de naam Piet Stam. Hij wordt omschreven als een 'rasechte griendwerker'.

Kees Stam, kleinzoon van Pieter, geeft aan dat de persoon op de foto zeer zeker niet zijn opa is.

Op mijn verzoek ontstaat er op de facebook pagina Oud Hardinxveld-Giessendam een discussie met als uitkomst dat de persoon op de foto Pauw Minkelis, Damstraat 23, is.

vervolg kinderen van Gijsbert Stam en Teuntje den Uil

vervolg nummer 4 / Pieter Stam

*Foto boven: B 25 (Sluiswegstoep 535)
(met dank aan Kees Stam, kleinzoon van Pieter)*

‘De broers Piet en Jan Stam
hadden hun hoepmakersbedrijf
naast de Sluiswegstoep waar buitendijks de hoepen werden opgeslagen voor Transport.
Piet Stam woonde bij het bedrijf
en Jan Stam woonde ergens in Buitendams (adres onbekend).’

Aldus Arie van Noordennen

Foto onder:
V.l.n.r. Gijs Stam, Jan Stam, Piet aan de Wiel, Piet Stam en iets naar achter Piet Versteeg.

(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

rijswerkers en hoepmakersfamilie P. Stam

5. **Teunis Jan**, geboren te Giessendam op 3 juli 1889 (akte nr. 78), trouwt (1^e) te Giessendam op 10 januari 1914 (akte nr. 4) met **Adriana Cornelia de Ruijter**, geboren te Hardinxveld op 11 augustus 1890 en overleden te Giessendam op 7 juni 1915, dochter van Dirk de Ruijter en Geertje Kamsteeg. Zij gaan wonen op het adres B 256 te Giessendam en later C 160. Teunis Jan gaat na het overlijden van zijn echtgenote weer inwonen bij zijn ouders op 14 juli 1915.

Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

Teunis Jan trouwt (2^e) trouwt te Giessendam op 27 februari 1920. (akte nr. 8) met **Jobje Boelhouwer**, geboren te Giessendam op 11 mei 1887 en overleden op 2 februari 1978, (begraven Hardinxveld-Giessendam, begraafplaats nr. 51) dochter van Jan Boelhouwer en Jannigje (Jannetje) Benschop. **VOLGT op bladzijde 190.**

Het gezin Teunis Jan Stam en Jobje Boelhouwer heeft gewoond op de adressen C 114, C 116 en C 121 te Giessendam. Ook heeft Teunis Jan Stam (of mogelijk het hele gezin) ingewoond bij zijn schoonvader Jan Boelhouwer op het adres B 112 te Giessendam.

Teunis Jan (van beroep arbeider/hoepelmaker) is overleden te Giessendam op 20 mei 1937 (akte nr. 25). In het Bevolkingsregister (Giessendam 1910-1938) staat vermeld dat hij was ingedeeld bij de Landstorm.

Vanwege de oorlogsdreiging die voortvloeide uit de Eerste Wereldoorlog, vaardigde de minister van Oorlog H. Colijn op 7 maart 1913 een nieuwe legerwet uit. De Landstorm werd oorspronkelijk opgericht als reserve voor leger en landweer. Tot de Landstorm behoorde volgens artikel 2 van deze wet diegenen die vrijgesteld of uitgeloot waren van dienst bij de militie en, tot de leeftijd van 40 jaar, landweerplichtigen na het vervullen van de dienstdienst.

Gijsbert Stam
en echtgenote
Teuntje den Uil
(zie nummer 5 op bladzijde 88)

&

Teunis Jan Stam
echtgenoot van Jobje Boelhouwer
(voor graf Jobje zie bladzijde 192)

Begraafplaats Giessenburg
Kerkhof NH-kerk Giessen-Oudekerk
Oudkerkeweg / Damseweg
Begraafplaats nummer 24
Graf id-nummer: 11155

Bron: Online-Begraafplaatsen

6. **Jan**, geboren te Giessendam op 17 november 1890 (akte nr. 117) en aldaar (wijk C, nummer 9) overleden op 8 december 1890 (akte nr. 92).
7. **Jan**, geboren te Giessendam op 31 december 1892 (akte nr. 132). Staat op 1 januari 1910 ingeschreven te Giessendam op het adres C 179 (huidige Buitendams). Jan is afgekeurd voor militaire dienst. Van beroep is hij hoepelmaker. Online begraafplaatsen vermeldt dat hij is overleden op 8 maart 1991 en samen met zijn broer Pieter (1887-1983) begraven ligt op het NH-kerkhof te Giessen-Ouderkerk. Hij was hoogstwaarschijnlijk ongehuwd. Zie tevens opmerking bladzijde 192 (toezien voogd over de kinderen van zijn broer Teunis Jan).

Jan Stam aan de buigmachine en rechts zijn broer Piet Stam (zie nummer 4) bezig op de snijbank.

Binnendams 6 Museum De Koperen Knop met de Hoepelmakerij
(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

Jan Stam
(zie nummer 7)

en zijn broer

Pieter Stam
(zie nummer 4)

Begraafplaats Kerkhof NH-kerk Giessen-Ouderkerk
Oudkerkeweg/ Damseweg Giessenburg
Begraafplaats nummer 24
Graf id-nummer: 11506

Bron: Online-Begraafplaatsen

8. **Huibertje**, geboren te Giessendam op 27 juni 1894 (akte nr. 65), trouwt te Giessendam op 24 juni 1920 (akte nr. 30) met Willem Leenman (van beroep beurtschipper), geboren te Hardinxveld op 9 februari 1893 (akte nr. 23) en overleden te Hardinxveld-Giessendam op 28 oktober 1969, zoon van Lambertus Leenman en Maria Wilhelmina Vermeulen. Na haar huwelijk verhuist Huibertje naar Hardinxveld (B 588). Huibertje is overleden te Dordrecht op 20 november 1942 (akte nr. 54 en uittreksel overlijden, akte nr. 662). Na haar overlijden hertrouwt Willem Leenman met Helena Koppelaar.

Huibertje Stam en haar man Willem Leenman en Helena Koppelaar, de vrouw uit zijn 2^e huwelijk.

Algemene begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51,
Graf id-nummer: 34047

Dit grafmonument is inmiddels verwijderd

Bron: Online-Begraafplaatsen

Huibertje Stam
(foto rechts)
en voor haar huis in
Buitendams
met haar kinderen
Rie en Gijs.

Bron: Historische Vereniging
Hardinxveld-Giessendam

9. **Johannes**, geboren te Giessendam op 19 januari 1897 (akte nr. 9) en aldaar (wijk C, nummer 173) overleden op 27 september 1897 (akte nr. 60).

Zie nummer 4 op bladzijde 177

1. **Teuntje**, geboren te Giessendam op 27 maart 1914 (akte nr. 24). Zij wordt geboren in het huis met nummer C 160 (voorheen Wijk C, nummer 267). Op 13 juni 1914 vertrekt Teuntje met haar vader en moeder naar Hardinxveld, Wijk B, nummer 28).

Teuntje is voor haar huwelijk dienstbode van beroep. Op 17 juni 1929 vertrekt zij naar Giessendam (p.a. B 314) en op 18 mei 1934 naar Zeist, Prof. Lorentzlaan 155.

Prof. Lorentzlaan 155 te Zeist.
(bouwjaar 1927)

Teuntje trouwt te Hardinxveld op 29 mei 1936 (akte nr. 28) met Gijsbert de Haas, van beroep grondwerker, geboren te Hardinxveld op 25 november 1908, overleden te Hardinxveld op 1 januari 1945 (akte nr. 1), zoon van Abraham de Haas en Neeltje Adriana Vlot. Teuntje haar jongere zus Wijntje is getuige bij het huwelijk. Zij gaat na haar huwelijk wonen te Hardinxveld, Rivierdijk A 513. Teuntje is overleden te Hardinxveld op 1 januari 1945 (akte nr. 2). Zij is overleden op dezelfde dag als haar man (akte nr. 1) en hun 6-jarige zoon Teunis Jan (roepnaam Teun) (akte nr. 3). Op 5 januari 1945 overlijdt de 8-jarige Abraham (roepnaam Bram) de Haas te Gorinchem. Een Duits luchtoffensief heeft dood en verderf gezaaid in Boven-Hardinxveld (zie bladzijde 187 en 188).

2. **Wijntje**, geboren te Hardinxveld (huis B 31a) op 19 april 1915 (akte nr. 60). Trouwt met Johannes Huig (roepnaam Jo) Bakker, geboren op 6 maart 1916 en overleden op 8 januari 1971. Wijntje is overleden op 2 oktober 2002 en begraven te Hardinxveld-Giessendam op 5 oktober 2002. (Opmerking: Grafsteen vermeldt abusievelijk als geboortedatum 19 april 1914).

Algemene begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 31601

Bron: Online-Begraafplaatsen

vervolg kinderen Pieter Stam en Elisabeth den Breejen

- Gijs Stam is hout aan het kloven.*
- Fotoarchief Kees Stam (zoon van Jan Willem)*

Fotoarchief Kees Stam (zoon van Jan Willem)

- [illegible]

Haags Gemeentearchief
Archief 354-01
Inventarisnummer 1650

5. **Jan Willem** (roepnaam Jan), geboren te Hardinxveld op 4 oktober 1920, trouwt te Hardinxveld op 2 september 1949 met Geertje Bongen, geboren te Hardinxveld op 21 september 1925, overleden te Valburg op 5 juni 2011, begraven in Hardinxveld-Giessendam op 11 juni 2011, dochter van Cornelis Bongen en Woutrina de Ruijter. Jan Willem en Geertje wonen in mei 1974 nog aan de Sluisweg maar verhuizen kort daarna naar de Peulenstraat. Jan Willem is overleden te Valburg op 23 juli 2010 en begraven in Hardinxveld-Giessendam op 28 juli 2010

Gijs Stam (zittend), Kees Adriaanse en
Jan Willem Stam.

Jan Willem is een hoepel aan het buigen en behandelde onderwijl je
afkomst.

‘Van wie bin jij dur een?’

Binnendams 6 Museum De Koperen Knop met de Hoepelmakerij
(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

Algemene begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 203830

Bron: Online-Begraafplaatsen

vervolg kinderen Pieter Stam en Elisabeth den Breejen

(vervolg nummer 5 / Jan Willem Stam)

Overlijdensberichten 'de Gelderlander'.

(Bron: mensenlinq.nl)

"Zijn leven was werken,
zijn werk was zijn leven."

Van ons is heengegaan mijn lieve man, onze vader,
schoonvader en gezellige opa

Jan Willem Stam

Hardinxveld, 4 oktober 1920 Valburg, 23 juli 2010

Valburg: G. Stam-Bongen

Heelsum: Piet Stam
Ineke Stam-Bos
Moniek en Philip
Jan Willem en Floor

Wageningen: Ineke Vis-Stam
Ruib Vis
Geertje en Geert
Herm

Zetten: Kees Stam
Lia Stam-Sluiwer
Cees Jan
Nicolien
Hugo

Tielsestraat 49, 6675 AB Valburg

De begrafenis zal plaatsvinden woensdag 28 juli a.s.
om 14.30 uur, op de begraafplaats aan de Spinder-
molen te Hardinxveld-Giessendam.

Vooraf is er gelegenheid de familie te condoleren van
13.30 uur tot 14.15 uur, en na de begrafenis, in het
rouwcentrum "Van Noordennen", Spindermolen 42a,
Hardinxveld-Giessendam.

Verdrietig, maar dankbaar voor haar nooit
aflatende zorg voor ons, geven wij u kennis van het
overlijden van onze lieve moeder, schoonmoeder
en onvergetelijke oma

Geertje Stam-Bongen

sinds 23 juli 2010 weduwe van

Jan Willem Stam

Hardinxveld, 21 september 1925 Valburg, 5 juni 2011

Heelsum: Piet Stam
Ineke Stam-Bos
Moniek en Philip
Jan Willem en Floor

Wageningen: Ineke Vis-Stam
Ruib Vis
Geertje en Geert
Herm

Zetten: Kees Stam
Lia Stam-Sluiwer
Cees Jan
Nicolien
Hugo

Correspondentieadres:
Klein Zwitserlandlaan 2, 6866 DS Heelsum

De begrafenis zal plaatsvinden zaterdag 11 juni a.s.
om 14.30 uur, op de begraafplaats aan de Spinder-
molen te Hardinxveld-Giessendam.

Vooraf is er gelegenheid de familie te condoleren van
13.30 uur tot 14.15 uur en na de begrafenis, in het
rouwcentrum "Van Noordennen", Spindermolen 42a,
Hardinxveld-Giessendam.

Zie tevens 'in memoriam' op bladzijde 189.

Kinderen:

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

c: (niet openbaar)

6. **Sijgje Willemina** (roepnaam Sijtje), geboren te Hardinxveld op 27 juli 1924 (akte nr. 103), ongehuwd, overleden op een onbekende plaats en datum.
7. **Dina Engeltje** (roepnaam Dina), geboren te Hardinxveld op 29 december 1925 (akte nr. 136), ongehuwd, overleden te Gorinchem op 15 augustus 2018 en begraven te Hardinxveld-Giessendam op 21 augustus 2018. Van beroep verpleegster en werkzaam geweest in het Prinses Beatrixziekenhuis te Gorinchem (afdeling chirurgie). Dina stond bekend als een lieve zuster (zij was goed voor de patiënten).

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat ze voor ons heeft betekend, geven wij kennis van het overlijden van

Dina Engeltje Stam
Dina

29 december 1925 15 augustus 2018

Neven en nichten

Gorinchem, Wijnkoperstraat 708

Correspondentie-adres:
Lia Bakker, Wilhelminastraat 39,
3373 AR Hardinxveld-Giessendam

De begrafenis heeft plaatsgevonden op dinsdag 21 augustus 2018 op de begraafplaats aan de Spindermolen te Hardinxveld-Giessendam.

Overlijdensbericht
'Gorcumse Courant'.

(Bron: mensenlinq.nl)

Streekziekenhuis Prinses Beatrix
Gorinchem

Geslaagd voor diploma A Ziekenverpleging de zusters C. A. Braamse, G. G. Bron, C. A. van Uitert en C. Wondergem.

Geslaagd voor het overgangsexamen van het 2e naar het 3e leerjaar: Zr. M. D. Alkema, Zr. E. P. G. W. de Borst, Br. J. P. Koendering, Zr. L. J. Moorees, Br. A. J. Pieters, Zr. A. Schipper, Zr. D. E. Stam, Br. L. de Vries, Zr. C. L. A. G. van der Wiel en Br. J. van der Winden.

Geslaagd voor het overgangsexamen van het 1e naar het 2e leerjaar de zusters C. Bockweg, A. van den Bout, L. J. Dale, D. Dekker, S. C. van Hekezen, M. P. van der Koog, M. N. Lankhaar, A. van Meeteren, J. Ooms, H. A. Paans, P. J. Robijn, H. A. Roza, M. H. Schoonderbeek, R. Stekelenburg, W. Streepkerk, J. Versteeg en H. van der Weide.

RAG: Nieuwsblad van Gorinchem en omstreken d.d. 4 mei 1962
(pagina 1)

8. **Teunis Jan** (roepnaam Teus), geboren te Hardinxveld op 30 juni 1927 (akte nr. 72) en overleden te Dordrecht op 26 augustus 1937 (akte nr. 408 en akte nr. 64 te Hardinxveld, registratiedatum 30 augustus 1937 aan de hand van het uittreksel overlijdensregister Dordrecht).

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Elisabeth Stam - den Breejen
(zie nummer 4 op bladzijde 177)

&
haar zoon

Gijsbert Stam
(zie nummer 3 op bladzijde 183)

Begraafplaats Krommegat
Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 59
Graf id-nummer: 36308

Bron: Online-Begraafplaatsen

vervolg kinderen Pieter Stam en Elisabeth den Breejen

"Duits luchtoffensief zaait dood en verderf in Boven-Hardinxveld."

Zie nummer 1 op bladzijde 182

"Bommen op de Buldersteeg."

Koningin Wilhelminalaan, voorheen Buldersteeg.

Pentekening van Dirk Blokland, welke is gebruikt voor de DVD van Gert Cor Romijn "Bommen op de Buldersteeg".

Op 1 januari 1945 is de Buldersteeg gebombardeerd. Hierdoor zijn diverse huizen rond de stoep in puin veranderd. De in het rood gearceerde huizen zijn getroffen. Op de voorgrond de stoep.

(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

Maandag 1 januari 1945, een dag om nooit te vergeten. Oma Elisabeth den Breejen, echtgenote van Pieter Stam, zou die dag haar 57^e verjaardag vieren. Ze had voor de kleinkinderen de taartjes al gebakken en verheugde zich op de komst. Helaas het liep allemaal anders. Het werd een dag van dood en verderf. Een Duitse Messerschmitt (Bf) 109-K, die bij vergissing werd getroffen door eigen luchtdoelgeschut dat te Boven-Hardinxveld stond opgesteld, raakte in de problemen en verloor hoogte waarschijnlijk vanwege het feit dat het te zwaar was beladen. Het vliegtuig wierp al scherend over daken van de huizen op de Buldersteeg zijn vernietigende lading af met het tragische gevolg dat, door deze ondoordachte actie, van elf mensen, waaronder vijf kinderen, hun leven direct werd beëindigd en vijf huizen volledig vernield. Om te voorkomen dat het verhaal in de vergetelheid geraakt is er aandacht aan besteed door diverse partijen. Hieronder laat ik enkele citaten volgen overgenomen uit de tekst van Historische verhalen van de 'Dag van toen' (elke dag geschiedenis uit Zuid-Holland).

"Jan Stam vertelt dat hij direct is komen kijken toen hij zag dat er bommen vielen op het huis van zijn zus Teuntje de Haas, pal naast de familie De Kok. Hij werd bij de afzetting onmiddellijk doorgelaten. "Dus dat was niet best", wist hij. Jan zag al direct meerdere slachtoffers. Zijn zwager Gijs bleek achter het huis te liggen. "Ik zag aan zijn mooie zwarte haar dat hij het was. Godverdikke, dat was wat." Zijn zus vindt hij uiteindelijk doodgedrukt in de grond onder een kachel....."

"Daarmee is het leed nog niet geleden voor de familie De Haas. Zoon Teus (6) heeft het bombardement evenmin overleefd en voor het leven van zoon Bram (8) wordt gevreesd. Jan: "Ze zouden vandaag naar de verjaardag van mijn moeder komen", zegt Jan hoofdschuddend. "Die had nog taartjes gemaakt voor de kinderen." Maar het gezin was nog maar net onderweg toen het bombardement begon. "Ze zijn terug naar huis gerend, zo hun dood tegemoet....."

"De gemeente Boven-Hardinxveld stelt de trouwzaal ter beschikking om de slachtoffers op te baren. Ook wordt een groepsuitvaart voorbereid. De verwachting is dat het nog wel weken kan duren voor het puin is geruimd en het dorp een begin kan maken met de wederopbouw van de hoek van de Buldersteeg met de Rivierdijk. De lichamen van de slachtoffers zijn drie dagen lang opgebaard in de trouwzaal van het gemeentehuis. De begrafenis is op 4 januari. De familie De Haas is vanuit huis begraven. Jan Stam: "We zitten bij Gijs de Haas in huis. De kist van mijn zus en Gijs stonden op een schraag en kleine Teus stond in zijn kistje bovenop die van zijn moeder. Brammetje was toen nog niet aan zijn verwondingen overleden. En wat denk je? Weer een luchtgevecht. Het huis zat propvol met mijn familie en familie van Gijs. Paniek! Iedereen wou naar buiten en toen zakten we toch door de houten vloer heen en rolden die kisten door het huis. Dat is toch... Dat is een belevenis....."

"De kisten van de familie De Haas zijn daarop door de doodbidder naar de begraafplaats aan het Kromme Gat gebracht waar al de uitvaart van de andere slachtoffers bezig was. Volgens getuigen zijn er zeker duizend mensen op het kerkhof en de dijk. Dan vliegt een geallieerde bommenwerper over, die schuin tegenover de begraafplaats scheepswerf De Holland bestookt. Weer is er paniek. Mensen vluchten door de sloot de griend in achter de begraafplaats. Niemand raakt gewond, ook niet op de werf die buiten bedrijf is. Jan Stam en zijn vader zijn na het bombardement met nog een handjevol mensen overgebleven op de begraafplaats. De dominee is nergens meer te vinden om de ruw onderbroken uitvaart af te ronden. De doodbidder stelt dan voor dat hij de plechtigheid afsluit, vertelt Stam. Een dag na de uitvaart overlijdt ook Bram de Haas....."

Voor de lezer die meer wil weten:

1. DVD Bommen op de Buldersteeg (2013) van Gert Romijn;
2. <https://www.daqvantoen.nl/over-de-da-q-van-toen/>
3. Piet Swets, Bombardement en wederopbouw Buldersteeg, Mededelingenblad Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam 33 (2), najaar 2011, p. 11-13
4. <https://www.youtube.com/watch?v=mR7Lnb07dNI>

IN MEMORIAM

Jan Willem Stam 1920 – 2010

Zie nummer 5 op bladzijde 184

In de vroege morgen van 23 juli 2010 overleed Jan Stam. Hij zou op 4 oktober 90 jaar zijn geworden. Hoewel hij al geruime tijd ziek was, bleef hij bijna tot het laatst toe actief voor de Historische Vereniging en Museum De Koperen Knop. Tijdens de oprichtingsvergadering van de Historische Vereniging werd een hoepmakersstelling door zijn vrouw aangeboden. Deze kwam goed van pas toen de H.V. in september 1988 korte tijd de beschikking kreeg over het oude gemeentehuis in de Damstraat. In de voormalige burgemeesterskamer werd een hoepmakerij ingericht.

Daar was Jan Stam samen met zijn broer Gijs, Kees Adriaanse en J. Tromp regelmatig aan het hoepmaken. Er werd niet alleen hard gewerkt, maar ook 'gemauwd', vaak tot grote hilariteit van de toeschouwers. Het was soms puur cabaret. Ook wilde hij altijd graag weten 'van wie je er een was'. Nadat het museum De Koperen Knop tot stand gekomen was, werd daar de vroegere schapenschuur omgebouwd tot hoepmakerij, met alles wat erbij hoorde. Vanaf die tijd was Jan Stam bij het museum betrokken.

Samen met zijn broer Gijs en Kees Adriaanse ontfermde hij zich over de griend en de hoepmakerij. Ook heeft Jan velen lesgegeven in het maken van hoepels. Het was niet gauw goed bij hem, je kreeg al snel te horen of je het wel of niet in de vingers had. Hoewel hij intussen verhuisd was naar Valburg en zijn ogen steeds slechter werden, bleef hij graag naar Hardinxveld-Giessendam en zijn geliefde hoepmakerij komen.

Zijn vrouw Geertje Stam-Bongen heeft de rit Valburg naar Hardinxveld/Giessendam v.v. vele malen met hem gemaakt. Zijn broer Gijs en Kees Adriaanse zijn ook reeds overleden. Helemaal zeker weten doen we het niet, maar wij denken dat nu, met het overlijden van Jan Stam, aan het tijdperk van de beroepshoepmakerij in Giessendam een definitief einde is gekomen.

*Jan Willem Stam
(roepnaam: Jan)
aan de 'martelpaal'
zoals het apparaat werd
genoemd om wilgenhout
te schillen.*

*Binnendams 6
Museum De Koperen Knop
met de Hoepelmakerij*

(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

*Bron: Mededelingenblad Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam
Jaargang 32, nummer 2 (najaar 2010)*

1. **Gijsbert**, geboren te Giessendam op 26 november 1920, ondertrouw te Giesendam in juli/augustus 1949, met Jannigje Batenburg, geboren te Sliedrecht op 7 september 1925, overleden op 23 maart 1996, dochter van Jacob Batenburg en Klazina Dekker. Gijsbert was van beroep timmerman en is overleden op 29 juli 2006 en begraven op de Algemene Begraafplaats te Hardinxveld-Giessendam.

Gijsbert Stam
(en echtgenote Jannigje Batenburg)

Algemene begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 52383

Bron: Online-Begraafplaatsen

Kinderen (uit het huwelijk van Gijsbert en Jannigje zijn 2 kinderen bekend / totaal aantal onbekend):

a: (niet openbaar)

b: (niet openbaar)

2. **Jan**, geboren Giessendam op 11 januari 1924, trouwt te Giessendam op 27 augustus 1954 (akte nr. 32) met Neeltje van Dam, geboren te Hardinxveld op 6 januari 1927 (akte nr. 3), overleden te Hardinxveld-Giessendam op 19 juni 2003. Jan is overleden op 13 maart 2020 en begraven op de Algemene Begraafplaats te Hardinxveld-Giessendam (Graf id-nummer 36946, begraafplaats 51, in het jaar 2023 Er is geen foto van het grafmonument beschikbaar). **VOLGT op bladzijde 193.**

Het Kompas

Hardinxveld-Giessendam.nl

Digitale editie van
"Het Kompas"
Hardinxveld-Giessendam
d.d.
woensdag
14 november 2018

Oudste lid voetbalvereniging Hardinxveld gehuldigd

H'VELD-G'DAM Tijdens de traditionele ledenvergadering bij voetbalvereniging Hardinxveld heeft de club onlangs een aantal van haar leden in het zonnetje gezet. Speciale aandacht ging uit naar Jan Stam. Hij werd gehuldigd voor maar liefst zijn 75-jarig lidmaatschap. Als oudste en tevens erelid is de 94-jarige jubilaris ook het enige lid dat in het 77-jarig bestaan van de vereniging deze bijzondere mijlpaal heeft bereikt. Op de foto voorzitter Michel Helmink met de jubilerende Jan Stam.

Met droefheid hebben wij kennis genomen
dat op 96 jarige leeftijd is overleden ons erelid

Jan Stam

Wij wensen Teus en verdere familie
heel veel sterkte toe

Bestuur en leden
Voetbalvereniging Hardinxveld

Digitale editie van "Het Kompas" Hardinxveld-
Giessendam d.d. woensdag 18 maart 2020

Met droefheid, maar ook met dankbaarheid voor zijn
gezegende leeftijd, geef ik kennis dat door de Heere
van mijn zijde is weggenomen mijn lieve en
zorgzame vader

Jan Stam

sinds 18 juni 2003 weduwnaar van Neeltje van Dam
in de leeftijd van 96 jaar.

Teus Stam

13 maart 2020
Brooshooftstraat 29
3371 HS Hardinxveld-Giessendam

De begrafenis heeft heden woensdag 18 maart
plaatsgevonden.

3. **Pieter Jan**, geboren te Giessendam op 20 januari 1926 en (vermoedelijk ongehuwd) overleden op 5 november 2013. Hij is begraven op de begraafplaats van Neder-Hardinxveld, Spindermolen 42 te Hardinxveld-Giessendam.
4. **Jannetje**, geboren te Giessendam op 3 november 1930 en (vermoedelijk ongehuwd) overleden op 7 maart 1971. Zij is begraven op de begraafplaats van Neder-Hardinxveld, Spindermolen 42 te Hardinxveld-Giessendam.

Jobje Stam Boelhouwer
(zie nummer 5 op bladzijde 179)

en haar kinderen:
Pieter Jan & Jannetje Stam
(zie nummer 3 & 4 op deze bladzijde)

Algemene begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 31171

Bron: Online-Begraafplaatsen

Opmerking: Na het overlijden van vader Teunis Jan op 20 mei 1937 wordt Jan Stam uit Giessendam bij beschikking d.d. 6 januari 1938 aangewezen als toeziend voogd over de minderjarige kinderen Jan, Pieter Jan en Jannetje (nummers 2, 3 en 4). Deze toeziend voogd is waarschijnlijk zijn broer Jan, geboren te Giessendam op 31 december 1892 (zie nummer 7 op bladzijde 180).

Kind van Jan Stam en Neeltje van Dam

Zie nummer 2 op bladzijde 191

1. **Teunis Jan** (roepnaam Teus), geboren te Giessendam op 25 juni 1955 (akte nr. 54), ongehuwd, overleden te Gorinchem op 1 september 2023 en begraven op 8 september 2023 te Hardinxveld-Giessendam.

Vannacht ontvingen wij het droeve bericht dat ons lid van verdienste Teus Stam op 68-jarige leeftijd is overleden.

Teus tobde sinds december (2022) na een val met zijn gezondheid. Toch is hij tot enkele weken geleden redelijk mobiel gebleven. Helaas verslechterde zijn toestand met name de laatste weken heel snel, waardoor hij afgelopen week reeds niet meer thuis was.

Gedurende zijn 46-jarige lidmaatschap was Teus één van de gezichten van de toenmalige zaterdagcommissie en iedere zaterdag op de club te vinden. Ook kende hij vele tegenstanders en scheidsrechters van de wedstrijden waarbij hij onze club vertegenwoordigde. Daarnaast was hij sinds jaar en dag verantwoordelijk voor de wedstrijdverslagen in de krant en op Merweradio.

Met het overlijden van Teus verliezen wij een immer correcte, sympathieke en bevlogen clubman en wensen zijn familie en verdere nabestaanden veel sterkte de komende periode.

Namens het bestuur,

‘Dat mijn vader erelid werd, vond ik heel mooi’

*Teus Stam
(lid van verdienste vv Hardinxveld)*

*Digitale editie Het Kompas
Hardinxveld-Giessendam*

Woensdag 6 september 2023

De Heer is mijn Herder

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere van onze zijde heeft weggenomen onze neef

Teunis Jan Stam

in de leeftijd van 68 jaar.

Familie Stam

Familie Van Dam

Gorinchem, 1 september 2023

De afscheidsplechtigheid zal gehouden worden op vrijdag 8 september om 10.00 uur in het uitvaartcentrum ‘De Drechstreek’, Spindermolen 42A te Hardinxveld-Giessendam, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aldaar.

Voorafgaand is er van 9.30 tot 9.50 uur gelegenheid om afscheid van Teus te nemen.

Na de begrafenis is er gelegenheid om elkaar op informele wijze te ontmoeten en samen te zijn.

De plechtigheid is ook te volgen via de livestream op www.drechstreek.nl

Correspondentieadres: Familie Stam
p/a Uitvaartonderneming De Drechstreek
Jan Steenstraat 71
3362 XH Slidrecht

Rivierdijk 535-536

*Piet Stam (zie nummer 4 op bladzijde 177)
woonde links van de Sluiswegstoep.*

*Buitendijks lagen de hoepen en de stelen die klaar waren, opgeslagen voor
vervoer naar de klanten.*

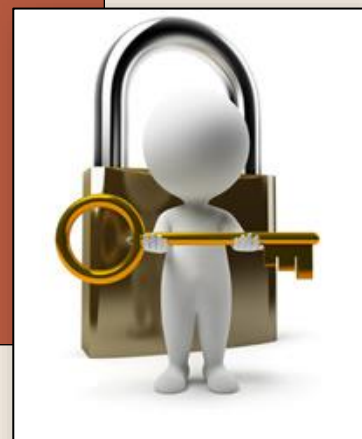
*Als we hier een oud houten bruggetje zien,
dan legt dat uit waarom men vroeger sprak van "t' ijzere bruggie".
Het moet wel als vooruitgang gezien zijn, toen de oude houten vervangen
was, aldus Barbera Moret*

(Bron: fotoalbum Arie van Noordennen)

https://arievnoordennen.jalbum.net/Rivierdijk%20501%20tm%20600/index.html#img=Rivierdijk%20535%20536%2003_edited.jpg

***En hier eindigt de tak Pieter Stam en Sijgje 't Hoog.
Het is een tak waarin veel 'Stammen' het beroep van
hoepmaker uitoefenden.***

***Ook nu een woord van dank en wel aan Kees Stam,
een achterachterkleinzoon van Pieter & Sijgje en kleinzoon
van de hierboven genoemde Piet Stam.
Hij heeft mij, ondanks dat het contact later 'verwaterde',
voorzien van de nodige informatie.***

Nageslacht van Cornelis Stam (zie bladzijde 89)

(achtergrondfoto is een sfeerfoto)

Nageslacht, kroost (singularia tantum), nakomelingen, afstammelingen, telgen of nazaten zijn de personen die afstammen van een bepaald persoon. Het nageslacht bestaat dus uit de kinderen, kleinkinderen enzovoort. Anders dan de voorouders of het voorgeslacht staat de grootte van het nageslacht niet vast. Iemand kan zonder nageslacht sterven of met tientallen kinderen en (achter)kleinkinderen.

Zie nummer 2 op bladzijde 89 en aanvulling op bladzijde 93 e.v.

1. **Hubertine Gerloffe**, geboren te Soengeilliat (Nederlands Oost-Indië) (huidige Sungailiat / Bangka, Indonesië) op 21 mei 1913, trouwt te Deventer op 5 augustus 1942 met Anthonie Stofkoper, geboren te Rotterdam op 10 november 1913 en overleden op 6 december 2001, zoon van Leonard Stofkoper (kruidenier) en Helena Maria Elskamp. Hubertine Gerloffe was van beroep verpleegster en overleden op 19 januari 1992.
2. **Maaïke Aaltje**, geboren te Serang, (Nederlands Oost-Indië) (huidige Serang, provincie Banten, Indonesië) op 28 februari 1915, trouwt te Deventer op 11 februari 1943 met Hendrik Frederik Gerrit Reijgers, geboren te Rotterdam op 23 mei 1918 en overleden op een onbekende plaats en datum. Maaïke Aaltje is van beroep kantoorbediende en overleden op een onbekende plaats en datum.
3. **Jan Cornelis**, geboren te Serang (Nederlands Oost-Indië) op 14 augustus 1917. Staat ingeschreven in het militieregister van Hilversum als gewoon dienstplichtige voor de lichte 1937 (gekeurd op 15 mei 1936). Krijgt uitstel voor 1^e oefening (uitstel wordt ook verlengd) maar wordt in augustus 1939 opgeroepen tijdens de algehele mobilisatie. Bij de keuring was genoten onderwijs 3^e klas HBS. Gaf bij zijn keuring aan te willen studeren aan de Koloniale Landbouwschool te Deventer en dat hij naar Ned. Oost-Indië wilde. Hij heeft gestudeerd aan de Tropische Landbouwschool in Deventer. Van Jan Cornelis zijn geen verdere gegevens bekend.
4. **Aaltje Johanna** (roepnaam Pop), geboren te Apeldoorn, op 8 februari 1922, trouwt te Amsterdam op 13 augustus 1959 (van beroep schoonheidsspecialiste) met Alam Darsono, geboren te Moskou op 5 november 1926. Op zijn persoonskaart staan geen namen van de ouders (kolom 6). Wel vinden we daar één datum: 15 november 1897 te Semarang (Indonesië). Vermoedelijk de geboortedatum van zijn vader Raden Darsono. Kolom 4 vermeldt als nationaliteit in 1e instantie Ned(erlandse) Indië en Ned Ond(erdaan). Deze zijn beiden doorgehaald en vervangen voor Vr(eemdeling). Van Alam Darsono is een levensloop bekend en er zijn meerdere archiefstukken in het stadsarchief Amsterdam. Aaltje Johanna is overleden op een onbekende plaats en datum. De woningkaarten van de gemeente Amsterdam (1954-1989), perceel Uithoornstraat 8 II hoog vermeldt dat daar woont haar moeder, de weduwe Aaltje van Minnen. Aaltje van Minnen verhuist in 1961 naar Amerongen.

<https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/themasites/amsterdam-migratiestad/1935-alam-darsono/>

Alam Darsono en zijn vader.
Amsterdam ± 1938.

Collectie IISG
(Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis)

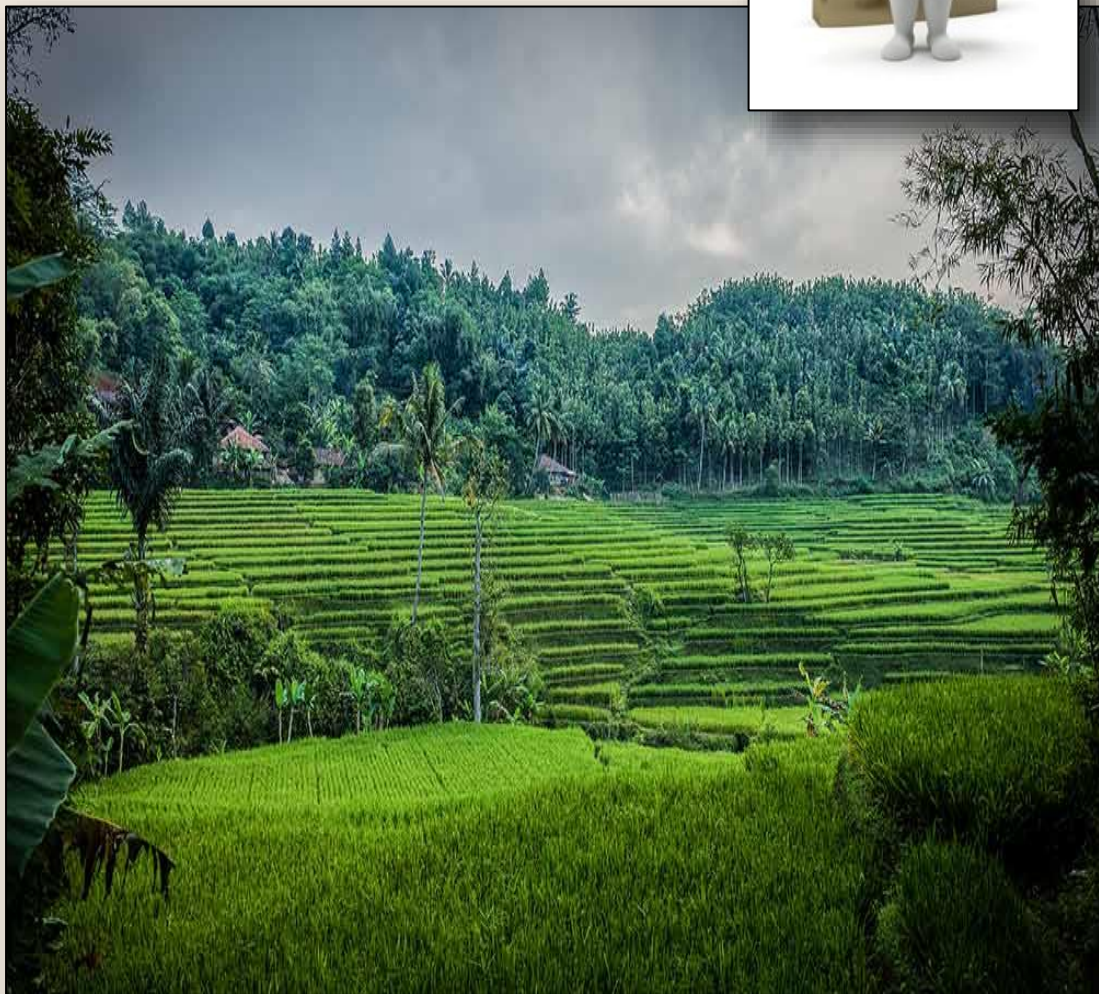
*En met de kinderen van Jan Cornelis en Aaltje van Minnen eindigt ook direct weer deze tak.
Niet dat er geen nageslacht zou kunnen zijn.*

*Het 3^e kind is zoon Jan Cornelis (zie nummer 3 op bladzijde 196).
Wellicht heeft hij gezorgd voor nageslacht. Ik heb het niet kunnen achterhalen.*

*Jullie hebben kunnen lezen dat het zijn voornemen was om na zijn studie naar
Nederlands Oost-Indië (het huidige Indonesië) te gaan.*

*Tot op heden (2024) heb ik niet kunnen achterhalen of hij inderdaad de daad
bij het woord heeft gevoegd en wellicht teruggekeerd is naar zijn geboortegrond.*

*Het is dan ook de reden dat (voor dit moment) hier de lijn van
Cornelis Stam & Janna Nieuwpoort stopt.*

Nageslacht van Jan Stam (zie bladzijde 95)

(achtergrondfoto is een sfeerfoto)

Nageslacht, kroost (singularia tantum), nakomelingen, afstammelingen, telgen of nazaten zijn de personen die afstammen van een bepaald persoon. Het nageslacht bestaat dus uit de kinderen, kleinkinderen enzovoort. Anders dan de voorouders of het voorgeslacht staat de grootte van het nageslacht niet vast. Iemand kan zonder nageslacht sterven of met tientallen kinderen en (achter)kleinkinderen.

1. **Jan**, geboren te Giessendam op 28 januari 1889 (akte nr. 14), hij verhuist op 29 juli 1914 naar Almelo, trouwt te Hardinxveld op 18 september 1915 (akte nr. 30), van beroep putboorder / grondwerker / opperman / uitvoerder wegebouw (van 't Verlaat) en wonende te Almelo met Anna van der Kuijl, geboren te Hardinxveld op 2 oktober 1891, overleden te Leiden (wonende te Voorschoten) op 12 oktober 1969 (akte nr. 1265), 'niet erkende natuurlijke dochter' van Maria van der Kuijl. Als getuige is bij het huwelijk aanwezig de vermoedelijke vader Johan Herman Adolf Capteijn, boekbinder / kantoorbiedende en wonende te Gorinchem. Hij en Maria trouwen te Hardinxveld op 12 februari 1898.

Van Jan en Anna kan gezegd worden dat zij een reizend bestaan hebben. Na hun huwelijk wonen zij op 2 februari 1915 weer in Hardinxveld (B 460 en B 567) en op 31 januari 1925 worden ze uitgeschreven naar Giessendam (B 90d). Per 14 juni 1930 vertrekken ze naar Monster en wonen in een woonkeet aan de Wateringseweg. Op 1 september 1932 worden ze, afkomstig van Zuid-Beijerland (Korteweg), weer ingeschreven in Giessendam (D 19, B 41 en D 26) en hebben tussentijds van 12 februari 1931 t/m 8 januari 1932 gewoond in een woonkeet aan de Nieuwe Straatweg te Moordrecht, om vervolgens op 24 mei 1933 weer te vertrekken naar Vianen en wonen dan in een woonkeet van de wegebouw in Helsdingen.

Anno 2019 is Helsdingen een buurtschap behorende tot de gemeente Vijfheerenlanden, in de provincie Utrecht. Het ligt ten westen van de stad Vianen aan de A2.

Jan heeft gediend bij de Landweer (lichting 1916) in de rang van sergeant. Jan is overleden te Voorschoten op 16 september 1953 (akte nr. 52). **VOLGT op bladzijde 205.**

2. **Geertje**, geboren te Giessendam op 10 december 1890 (akte nr. 125), trouwt te Giessendam op 23 augustus 1913 (akte nr. 30) met Jakob van der Vlies, geboren te Hardinxveld op 24 november 1890, zoon van Hendrikus van der Vlies en Cornelia Boeren. Na haar huwelijk vertrekt zij op 2 september 1913 naar Hardinxveld (A-700 / A 699) en gaat wonen bij haar schoonouders. Haar laatst bekende adres is: Sluisweg 7 te Hardinxveld (Bron: Bevolkingskaarten 1910-1939). Zowel Geertje als Jakob zijn overleden op een onbekende plaats en datum.
3. **Lena**, geboren te Giessendam op 27 februari 1893 (akte nr. 29) trouwt te Groningen op 21 juni 1945 (akte 321) met de gemeenteambtenaar Hendericus Jacobus Jongbloed (weduwenaar van de in Gorinchem geboren Maria Constance Miener), geboren te Sneek op 6 januari 1893, overleden na 21 juli 1969, zoon van Geert Jongbloed en Frouke Schutter. Op 12 augustus 1913 heeft Lena haar geboorteplaats geruimd voor Hardinxveld en bij haar huwelijk woont zij te 's-Gravenhage. Lena is overleden te Groningen op 18 juli 1969 (akte nr. 1355).

**** Geboren : HENDERICUS JACOBUS,
Zoon van
G. JONGBLOED Hz. en
F. JONGBLOED—SCHUTTER.
Sneek, 6 Januari 1893.**

Verzameling Familieadvertenties
(CBG / Centraal Bureau voor
Genealogie)
Centrum voor familiegeschiedenis

4. **Arie**, geboren te Giessendam op 17 december 1894 (akte nr. 119). Hij is heier/betonmaker van beroep en was ingedeeld bij de Landstorm. Hij vertrekt op 16 november 1926 naar Almelo, Lindestraat 3 en trouwt te Almelo op 5 februari 1927 (akte nr. 20) met Johanna Hendrika Theresia Buis, geboren te Stad Almelo in het huis staande in Wijk E, nummer 62, op 1 januari 1908 en overleden op 13 juli 1988, dochter van Johannes Franciscus Buis en Hermina Wendels. Arie is overleden op 25 mei 1977 en begraven te Almelo. **VOLGT op bladzijde 208.**

Begraafplaats Groenedael,
Willem de Clercqstraat 93, Almelo
Grafid-nummer: 1771503
Begraafplaatsnr.: 230
(Plaats)aanduiding: 4 NN6 6261

Bron: Online-Begraafplaatsen

Op de grafsteen staat 'Hier rust onze lieve man, vader en opa'.

**Dit houdt in dat er (klein)kinderen zijn.
Helaas heb ik die niet kunnen vinden.**

5. **Cornelia**, geboren te Giessendam op 11 augustus 1897 (akte nr. 84), verhuist naar Vlaardingen op 22 april 1914 en keert op 15 november 1917 weer terug naar Giessendam. Op 15 november 1918 wordt zij uitgeschreven naar Bussum en keert 31 juli 1923 weer terug in Giessendam. Cornelia trouwt te Giessendam op 15 september 1923 (akte nr. 26) met Abram Jansen, arbeider op een drukkerij, geboren te Bussum op 15 september 1900, overleden te Soest op 18 januari 1964, zoon van Bart Jansen en Cornelia Schipper. Jan, haar oudste broer is getuige bij het huwelijk. Cornelia vertrekt na haar huwelijk weer naar Bussum, Anton Mauvelaan 38 (uitgeschreven uit Giessendam op 6 oktober 1923). Cornelia is overleden op een onbekende plaats en datum.
6. **Adriana**, geboren te Giessendam op 29 oktober 1899 (akte nr. 123), dienstbode van beroep, vertrekt op 6 november 1916 naar Arnhem en keert 27 augustus 1920 weer terug in Giessendam, trouwt te Giessendam op 18 september 1920 (akte nr. 40) met Bastiaan Sneeep, geboren in het buurtschap Worth-Rheden, gemeente Rheden op 14 december 1893 (akte nr. 462) en wonende te Arnhem, zoon van Bastiaan Sneeep en Antonia Willemina Honders. Adriana verhuist na haar huwelijk weer (uitgeschreven Giessendam op 11 oktober 1920) naar Arnhem, Sint Antonielaan 338. Bastiaan is overleden te Arnhem op 5 oktober 1971 (akte nr. 1222). Adriana is overleden op een onbekende plaats en datum.

7. **Gerard**, geboren te Giessendam op 21 september 1902 (akte nr. 91). Hij is ijzerwerker van beroep. Vertrekt op 5 oktober 1921 naar Gorinchem. Hij wordt op 12 oktober 1921 vrijwilliger bij de zeemilitie (matroos bij de Koninklijke Marine) aan boord van het wachtschip 'Schorpioen' (zie bladzijde 202). Op 21 januari 1927 (Gerard woont dan in Amsterdam) trouwt hij te Vlissingen (akte nr. 5) met Susanna Florusse, geboren te Vlissingen op 30 juli 1899, overleden te Vlissingen op 25 juli 1975 dochter van Jacobus Florusse en Susanna Pieterella van der Hooft. Gerard is overleden te Middelburg op 25 mei 1986.

Na een kortstondige ziekte is van ons heengegaan mijn levensgezel, onze vader, groot- en overgrootvader

GERARD STAM

weduwnaar van Susanna Florusse

op de leeftijd van 83 jaar.

Uit aller naam:

Fam. Stam

Mevrouw Bostelaar

Middelburg, 25 mei 1986

Correspondentieadres:

Walensingel 23, 4331 NN Middelburg

De crematie heeft in alle stilte plaatsgevonden.

Overlijdensbericht
Provinciale Zeeuwse Courant
d.d. 31 mei 1986. ***

Bron: krantenbankzeeland.nl

***Gelet op bovenstaand overlijdensbericht, start Gerard vermoedelijk, na het overlijden van zijn echtgenote Susanna Florusse, op een onbekende datum een relatie met mevrouw Bostelaar.

Kinderen:

a: **Jacobus** (roepnaam Ko), geboren te Den Helder op 25 april 1928, gehuwd, overleden te Vlissingen op 26 januari 2006 (**verdere gegevens niet openbaar**)

b: (**niet openbaar**)

c: (**niet openbaar**)

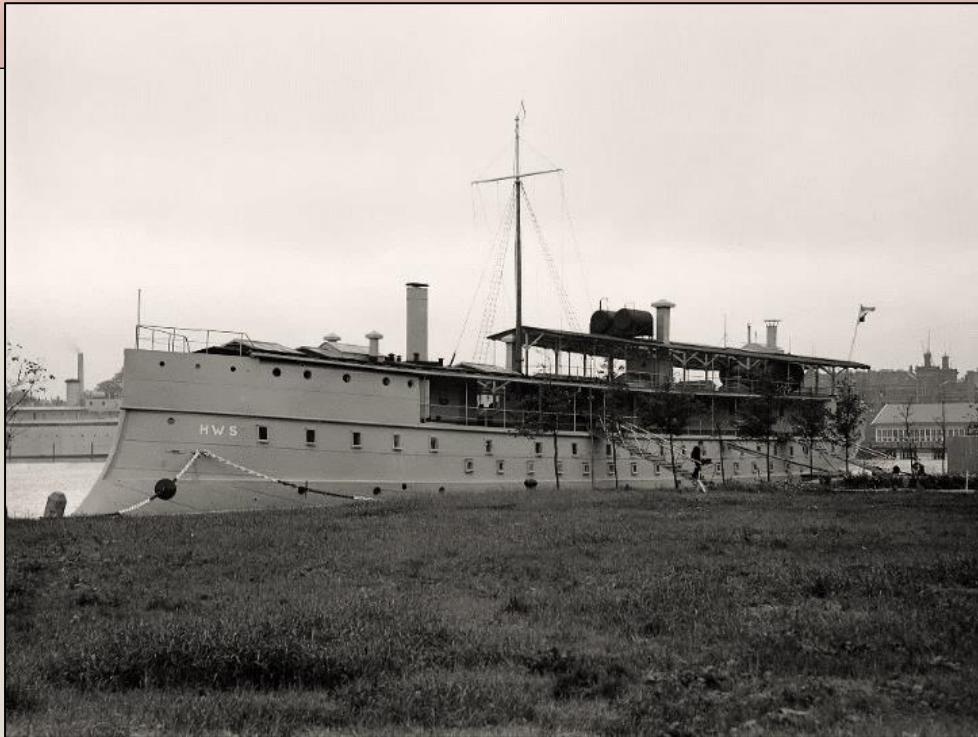
d: (**niet openbaar**)

vervolg kinderen van Jan Stam en Marigje Dubbeldam

vervolg nummer 7 / Gerard Stam

ZEEMILITIE

Jaarlijks werden ongeveer 600 man uit de lichte gekozen en aangewezen om geoefend te worden in al die zaken, waarin zij bedreven moesten zijn, wilden zij, in geval van oorlog, geschikt zijn om de schepen te bemannen, die onze kusten, zeegaten en vaarwaters moesten verdedigen tegen het binnendringen van den vijand, of zoo hij daar binnen was, hem te verslaan.

Wachtschip 'Schorpioen' (1948)

Een drijvende kazerne in een marinehaven voornamelijk voor de huisvesting van matrozen en mariniers.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Wachtschip_Schorpioen_%281948%29.jpg

vervolg kinderen van Jan Stam en Marigje Dubbeldam

vervolg nummer 7 / Gerard Stam

WATERSNOOD 1953

Op de site van Archieven.nl vinden we in het Zeeuws Archief (nummer 7424) negatieven van Foto Dert uit Vlissingen, periode 1900-1990, inventaris 3, nummer 532 laat de negatieven zien van de Watersnood uit 1953 (veelal Vlissingen).

Hieronder staan afgebeeld: serienummer: 9752-7 & 9752-8

Rechthebbende: Gemeente Vlissingen

Bronvermelding: Zeeuws Archief, Foto Dert, nr. 133929 & 13930

[Archieven.nl - 7424 Foto Dert Vlissingen, 1900-1990 \(Zeeuws Archief\)](https://archieven.nl/7424/Foto-Dert-Vlissingen-1900-1990-Zeeuws-Archief/)

Watersnood 1953.

Reddingsloep voor de winkel van juwelier van den Hemel op de Kleine Markt in Vlissingen.

Op de boot, 2e van links: Gerard Stam sr., in het midden staan Ko Stam (met kind in arm) en Willem Florusse (met sigaret in de mond).

Rechts in de boot staat Pieter Martinus Sjardijn (in 1936 gehuwd met Dina Florusse) en in het raamkozijn zit Leen Florusse met links van hem juwelier van den Hemel.

vervolg kinderen van Jan Stam en Marigje Dubbeldam

8. **Marigje**, geboren te Giessendam op 8 juni 1905 (akte nr. 50). Zij vertrekt op 14 december 1922 naar Naarden, trouwt te Bussum op 14 september 1927 (akte 99) met Jan Breijer, van beroep glazenwasser, geboren te Huizen op 6 april 1905, zoon van Otto Breijer en Lijse Kriek. Zowel Marigje als Jan zijn overleden op een onbekende plaats en datum.
9. **Jannigje**, geboren te Giessendam op 23 maart 1907 (akte nr. 29), trouwt te Giessendam op 3 oktober 1931 (akte nr. 30) met havenmeester Gerrit Prins, geboren te Sliedrecht op 8 juni 1907, zoon van Hendrik Pieter Prins en Maaike van Bennekum. Zowel Jannigje als Gerrit zijn overleden op een onbekende plaats en datum. Zij wonen bij het overlijden van hun zoontje Hendrik Pieter op 10 mei 1946 te Dordrecht nog in Sliedrecht.

Familie Stam-Dubbeldam

Blad nr. 90 van het Bevolkingsregister
Giessendam (1890-1910)

Bron: Genver.nl
Nederlandse akten via FamilySearch.

Volgnummer.	Dagteekening en Jaar der Inschrijving.	FAMILIENAAM. (Familienaam der vrouw.)	VOORNAMEN. (Voluit geschreven.)	Geslacht (mannelijk, vrouwelijk)	Betrekking van elken persoon tot het hoofd van het huizegezin. (Niet in te vullen voor afzonderlijk levende)	Dagteekening en Jaar der Geboorte.	Geboorteplaats.	Burgerlijke staat. II. (getrouwd.) W. (weduwstaant.) S. (gescheiden van echt.)	Versaeringen en hare Dagteekening.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
x1	Jan 1900	Stam	Jan	m	hoofd	2 Jan 1863	Giessendam	X	
x2	"	Dubbeldam	Marigje	v	wed	24 Aug 1865	"	H	
x3	"	Stam	Jan	m	zoon	23 Jan 1889	"		
x4	Dec 90	"	Henr	v	dochter	10 Dec 1890	"	X	
x5	20 Feb 1893	"	Bona	v	dochter	24 Feb 1893	"		
x6	10 Dec 1894	"	Henr	m	zoon	17 Dec 1894	"		
x7	12 Aug 1897	"	Cornelia	v	dochter	11 Aug 1897	"		
x8	29 Oct 1899	"	Adriana	v	dochter	29 Oct 1899	"		
x9	23 Sept 1902	Stam	Gerard	m	zoon	21 Sep 1902	Giessendam	X	
x10	9 Jun 1905	Stam	Marigje	v	dochter	8 Jun 1905	Giessendam		
x11	23 Maart 1907	"	Jannigje	v	dochter	23 Maart 1907	Giessendam		

Zie nummer 1 op bladzijde 199

1. **Jan Leendert Pieter** (roepnaam Jan), geboren te Hardinxveld op 5 oktober 1917, van beroep aannemer, trouwt te Meerkerk op 30 november 1938 met Geertje van Leeuwen, geboren te Meerkerk op 25 oktober 1919 en overleden te Leiden op 15 september 2014, dochter van Pieter van Leeuwen en Neeltje Elisabeth Notenboom. Jan Leendert Pieter is overleden te Voorschoten op 29 februari 1980.

Kinderen:

- a:** **Jan**, geboren te Giessendam op 31 maart 1939, gehuwd, overleden te Voorschoten op 12 april 2020 (**overige gegevens niet openbaar**).

Zie tevens 'In Memoriam' op bladzijde 206.

- b:** **Anna Maria**, geboren te Voorschoten en overleden te Leiden op 23 december 1945 (akte nr. 1913) in de leeftijd van drie maanden.

2. **Leendert Pieter**, geboren te Hardinxveld op 7 februari 1921, van beroep aannemer, trouwt te Ameide medio juni 1946 met Neeltje van der Grijn, geboren te Ameide op 3 april 1921 (akte nr. 14) en overleden te Ameide op 23 februari 2007, dochter van Cornelis van der Grijn en Annigje den Boer. Leendert Pieter, wonende te Voorschoten, Papelaan 148, is overleden te Leiden op 17 juli 1958 (akte nr. 703) en begraven op 21 juli 1958.

Tweede Blad van
"de Partisaan van het Woord"
d.d. zaterdag 15 juni 1946
(bladzijde 1/4)
Nieuws uit de streek Ameide

Bron: Regionaal Archief Gorinchem

Getrouwd:
— Leendert Pieter Stam en Neeltje van der Grijn. —

Kontakt 01-03-2007

Overleden

Neeltje van der Grijn

85 jaar

wed./wednr. van Leendert Pieter Stam

03-04-1921

23-02-2007

Ameide

Begraven te Ameide

Online Familieberichten

Nieuwe Algemene Begraafplaats
Broekseweg 103, Ameide
Begraafplaats nummer 34
Graf id-nummer: 300607

Bron: Online-Begraafplaatsen

IN MEMORIAM

Jan Stam 1939-2020

Zie nummer 1a op bladzijde 205

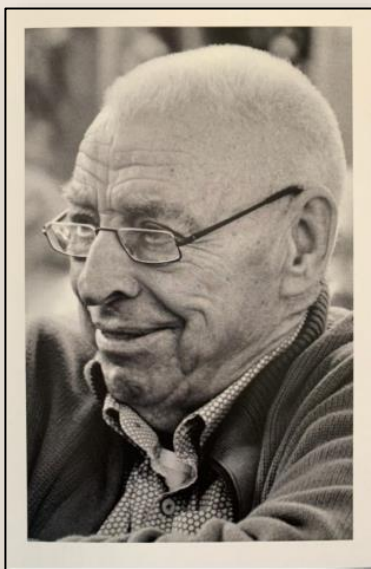
Jan was het op twee na oudste lid van onze vereniging en is 81 jaar geworden. Hij is van 1973 tot 1986 penningmeester van LZ1886 geweest. Jan heeft in die periode de fusie van de Leidse zwemverenigingen 'LZC' en de 'Sleutelstad' tot een succes gemaakt. In 1971 fuseerden beide verenigingen en vanaf 1973 werd het tijdelijke overgangsbestuur vervangen door een nieuw bestuur van LZ1886. In dat bestuur vervulde Jan dertien jaar lang de rol van penningmeester.

Jan was en deed nog veel meer. In het dagelijks leven heeft hij een eigen weg- en waterbouwbedrijf in Voorschoten opgezet en heel veel opdrachten in de regio uitgevoerd. Binnen de vereniging was Jan een non-sens man die enorm veel heeft betekent. Eerst voor 'LZC' en later voor 'LZ1886'. Jan was behalve penningmeester, ook actief sporter, teambegeleider en chauffeur van de naar de hoofdklasse gepromoveerde herenselectie. Met zijn grote Amerikaanse slee was hij vaste vervoerder en zijn woonhuis was vaak vervangend clubhuis (LZ1886 beschikte in de periode nog niet over een eigen clubhuis)

Na zijn 13-jarig bestuurslidmaatschap is Jan jarenlang ook penningmeester geweest van de Stichting zwemonderricht Leiden (Stizol). Deze stichting heeft met hulp van vele vrijwilligers duizenden kinderen in Leiden en omstreken zwemlessen gegeven zodat zij hun zwemdiploma's konden behalen. De stichting was zeer belangrijk voor de continuïteit van de vereniging en een bron van nieuwe leden.

Jan is vanaf het begin van de jaren zeventig niet zonder een functie binnen de club geweest. We zijn hem zeer dankbaar voor wat hij voor de vereniging heeft betekend en zullen zijn markante persoonlijkheid zeker missen.

Wij wensen zijn vrouw [REDACTED] en de hele familie sterkte met het verlies van Jan.

Bron: ZVL-1886 (Zwemsportvereniging Leiden)

Vervolg kinderen van Jan Stam en Anna van der Kuijl

(vervolg nummer 2 van bladzijde 205 / Leendert Pieter Stam

*Het CBG (Centraal Bureau voor de Genealogie), Centrum voor
familiegeschiedenis kent een verzameling familieadvertenties.*

*In die verzameling is opgenomen de hiernaast afgebeelde
advertentie.*

Deze spreekt over een Anneke en Kees.

Heden behaagde het de
Heere tot Zich te nemen,
na een langdurig moedig
gedragen lijden, mijn innig
geliefde man, onze lieve
zorgzame vader, zoon, be-
huwdzoon, broeder, behuwd
broeder en oom

**LEENDERT PIETER
STAM,**

op de leeftijd van 37 jaar.

**N. STAM—
VAN DER GRIJN
ANNEKE en KEES
en verdere familie.**

**Voorschoten, 17 juli 1958
Papelaan 10.**

PRIVACY

*Verder genealogisch onderzoek leert mij dat een aantal gegevens als
'niet openbaar' zijn geklasseerd.*

*Dit wordt door mij zeker gerespecteerd en ik stop hier dan ook met de
lijn van Leendert Pieter Stam en Neeltje van der Grijn.*

*Privacy is het recht om zelf te bepalen wat er met persoonlijke gegevens
gebeurt en om met rust gelaten te worden door de buitenwereld,
wat een universeel grondrecht is dat beschermd wordt door de wet,
zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in Europa.*

Op de grafsteen van Arie staat:

'Hier rust onze lieve man, vader en opa'.

*Dit leert mij dat Arie eerder is overleden dan zijn
echtgenote Johanna Hendrika Theresia Buis.*

*Arie en zijn echtgenote hebben een kind of kinderen en er is of zijn kleinkind(eren).
Tot op heden heb ik geen gegevens kunnen achterhalen noch gezocht
mede gelet op het gegeven vermeldt op bladzijde 207*

***Zoals op pagina 207 aangegeven weet ik dat binnen deze tak van de familie
een aantal gegevens als 'niet openbaar' zijn geklasseerd.***

***Dit wordt gerespecteerd en ook de lijn van Arie Stam en
Johanna Hendrika Theresia Buis eindigt hier
en daarmee ook de lijn van Jan Stam en Marigje Dubbeldam.***

(onderdeel van de tak Jan Stam en Lena Schakel)

1. **Jan**, geboren te Giessendam op 11 september 1889 (akte nr. 110), trouwt te Sliedrecht op 21 maart 1914 (akte nr. 21) met Cornelia Boogaard, geboren te Sliedrecht op 11 oktober 1888, overleden te Giessendam op 8 januari 1957, begraven te Sliedrecht op 11 januari 1957, dochter van Koen Boogaard en Annigje Kroon. Na hun huwelijk worden zij op 27 maart 1914 vanuit Sliedrecht ingeschreven (Bevolkingsregister Giessendam 1910-1938) op het adres B 221 (en later B 231) te Giessendam. Op 14 november 1918 worden zij weer uitgeschreven naar Sliedrecht. Jan is grondboorder van beroep. Jan is overleden te Sliedrecht op 5 september 1965 en aldaar begraven op 9 september 1965. **VOLGT op bladzijde 215.**

2. **Teuntje**, geboren te Giessendam op 25 december 1890 (akte nr. 141), trouwt (1^e) te Giessendam op 8 april 1916 (akte nr. 8) met Pieter Laurens van der Waal van Dijk, geboren te Hardinxveld op 27 januari 1887, overleden te Willemstad op 24 juli 1918 (akte nr. 25), zoon van Coenraad van der Waal van Dijk en Pietje Pieterella den Breejen. Na hun huwelijk wordt Teuntje in Giessendam uitgeschreven naar Hardinxveld op 13 april 1916.

Na het overlijden van haar man Pieter Laurens gaat zij samen met hun dochttertje Lena (waarschijnlijk vernoemd naar de overleden zuster van haar moeder Teuntje / zie nummer 4 hieronder) inwonen (augustus 1918) bij haar ouders Dirk Stam en Teuntje de Jong. (Bron: Bevolkingsregister Giessendam 1910-1938). Dochttertje Lena overlijdt te Giessendam op 5 oktober 1922 (akte nr. 39).

Trouwt (2^e) te Giessendam op 29 januari 1925 (akte nr. 3) met Bastiaan de Ruijter, geboren te Ewijk op 21 juli 1895, overleden te Hardinxveld op 23 januari 1977, zoon van Wouter de Ruijter en Neeltje van der Plas. Na haar 2^e huwelijk wordt Teuntje op 6 februari 1925 uitgeschreven naar Hardinxveld. Teuntje is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 24 juli 1979.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 26542

Bron: Online-Begraafplaatsen

3. **Levenloos** (mannelijk) te Giessendam in het huis wijk B, nummer 190 op 11 januari 1892 (akte nr. 11 van het overlijdensregister Giessendam).
4. **Lena**, geboren te Giessendam op 18 december 1893 (akte nr. 126). Zij wordt op 16 juni 1911 uitgeschreven naar Dordrecht en op 2 oktober 1915 woont zij weer thuis. Vijf weken later, op 14 november 1915, overlijdt Lena (ongehuwd) te Giessendam in het huis staande in wijk B, nummer 172 (overlijdensregister akte nr. 38).

5. **Joost**, geboren te Giessendam op 16 november 1895 (akte nr. 143), trouwt te Giessendam op 29 maart 1919 (akte nr. 9) met Neeltje Bouwmeester, geboren te Hardinxveld op 4 mei 1897, begraven te Sliedrecht op 12 maart 1988, dochter van Teunis Bouwmeester en Adriana Vuijk Noorland. Op 1 april 1919 gaan zij wonen te Hardinxveld op de adressen B 317 en B 431 en wonen daarna afwisselend te Giessendam (B 94, B 108, D 48 en D 50) en in Hardinxveld B 575 en B 373). Van 28 maart 1927 tot 28 maart 1930 zijn zij woonachtig geweest in Velsen en werkte Joost bij de sluisbouw in IJmuiden. Joost heeft zijn dienstplicht doorgebracht bij de Genie. Van beroep was hij putboorder en later autogeënlasser. Op 8 april 1947 woonde hij Oranjestraat 50/5a te Giessendam. Joost is overleden te Giessendam op 17 maart 1953. **VOLGT op bladzijde 216.**

Voor de zorgvolle behandeling door de Weled. Gel. heer dr. Lubbers en Zr. van Bekkum, tijdens de ziekte van mijn man en onze vader

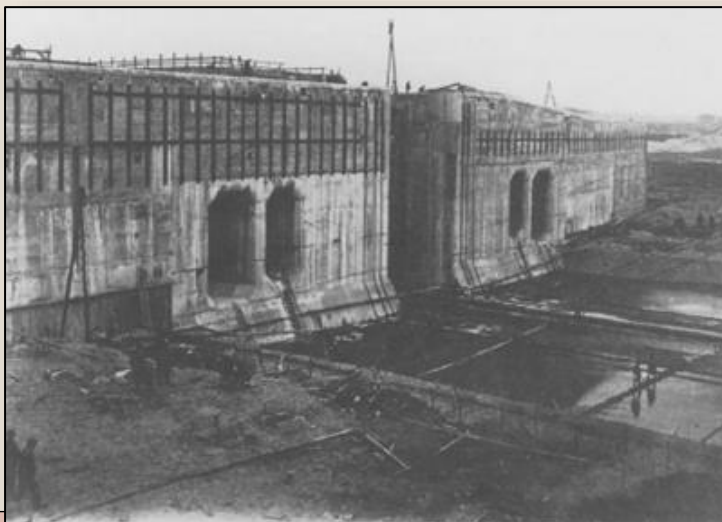
JOOST STAM,

alsmede aan alle vrienden en bekenden voor de betoonde deelneming bij het overlijden, onze hartelijke dank.

Uit aller naam:

N. Stam-Bouwmeester
Giessendam, Maart 1953
Oranjestraat 5a.

Verzameling Familieadvertenties
(CBG / Centraal Bureau voor Genealogie)
Centrum voor familiegeschiedenis

De bouw van de nieuwe schutsluis te IJmuiden (circa 1924)

De explosieve groei in de gemiddelde tonnage van zeeschepen en vervoerde tonnage maakte begin 20e eeuw de aanleg van een derde schutsluis te IJmuiden noodzakelijk.

De bouw van deze 'Noordersluis' nam ruim tien jaar in beslag.

Hier is een van de sluishoofden te zien, met in het midden de deurkas voor een van de grote roldeuren met aan weerszijden de uitmondingen van de 'omloopriolen'.

Een klein stuk van de hooggelegen kolkmuur in gewapend beton sluit links aan.

Bron: DBNL (Digitale Bibliotheek voor Nederlandse Letteren)

6. **Dirk**, geboren te Giessendam op 16 februari 1897 (akte nr. 22), trouwt te Hardinxveld op 24 december 1921 (akte nr. 65) met Willemina van Giessen, geboren te Poederoijen op 19 april 1899, overleden te Gorinchem op 25 juli 1977, dochter van Gerrit van Giessen en Antonia van der Meijden. Bij het huwelijk treedt Dirks' broer Joost (zie nummer 5 op bladzijde 210) op als getuige.

Dirk was van beroep timmerman en later betonwerker (betontimmerman). Na zijn huwelijk verhuist hij naar Hardinxveld (B 345 en B 215). Van december 1923 tot maart 1932 wonen ze in Giessendam (B 195, B 90b en B 102) en vanaf maart 1932 staan ze weer ingeschreven in Hardinxveld (B 476). In mei 1938 vertrekken ze weer naar Giessendam (B 35). In 1939 gaan ze wonen Wilhelminastraat 14.

Van 22 juli 1940 tot 17 maart 1945 staat hij volgens het Vreemdelingenbureau te Antwerpen, ingeschreven op het adres Kapelstraat (op Cockerill), doch verblijft Kapelstraat 265. Op 17 maart 1945 volgt ambtelijke schrapping uit het vreemdelingendossier om reden dat hij op 4 september 1944 weer naar Nederland is vetrokken naar zijn gezin dat in Giessendam is blijven wonen op het adres Wilhelminastraat 14 en het zich niet laat aanzien dat hij terugkeert naar Hoboken (Antwerpen).

Bij 'bestaansmiddelen' lezen we dat Dirk werkzaam is/was op de scheepswerf 'John Cockerill' als betontimmerman. Hij maakt de betonnen kraanbanen voor rekening van Pieter Volker, gevestigd te Sliedrecht, Baanhoek B 14, voor 9 Belgische franc per uur. Over zijn 'gerechtigd verleden' wordt vermeld dat hij in 1918 door de krijgsraad (dienstplichtig tijdens WOI) te 's-Hertogenbosch tot zes maanden 'gevang' is veroordeeld wegens diefstal. Dirk is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 28 maart 1981.

Document
Bron: Vreemdelingendossier Hoboken
(Bron -ID S99624)

https://felixarchief.antwerpen.be/detailpagina?invnr=996_1001&dtnr=100_2962&dtrecordid=49831&page=1&pageSize=10&type=copy

D Stam

Kinderen:

- a. **Dirk**, geboren te Giessendam op 21 mei 1924, gehuwd, overleden op 31 januari 2013, (verdere gegevens niet openbaar)
- b. (niet openbaar)
- c. **Teuntje**, geboren te Giessendam op 20 augustus 1929 en aldaar overleden op 10 september 1929 (akte nr. 36)
- d. (niet openbaar)

7. **Leendert**, geboren te Giessendam op 12 september 1899 (akte nr. 99), afgekeurd voor militaire dienst, van beroep putboorder, trouwt te Giessendam op 13 juni 1925 (akte nr. 25) met Maria Buijk, geboren te Hardinxveld op 26 januari 1899, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 17 juli 1969, dochter van Willem Buijk en Jannigje van der Stelt. Na hun huwelijk gaan zij wonen B 108, 199, 188 en B 199. Op 24 januari 1931 verhuizen naar Achterdijk 1 te Hardinxveld en later naar Achterdijk 18 en Achterdijk 7. In 1963 wonen zij in de Frederikstraat 18 te Hardinxveld-Giessendam. Leendert is overleden te Gorinchem op 30 november 1963. Zie foto op bladzijde 100.

Gelet op de afgebeelde grafmonumenten zijn Leendert Stam en Maria Buijk in 2018 herbegraven, na het overlijden van hun dochter Jannigje (zie nummer c op bladzijde 211)

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 32520

Bron: Online-Begraafplaatsen

Heden behaagde het de Heere, tot onze diepe droefheid plotseling van onze zijde weg te nemen, in het streekziekenhuis „Prinses Beatrix” te Gorinchem, mijn innig geliefde man en der kinderen zorgzame vader, behuwd- en grootvader.

Leendert Stam

in de leeftijd van 64 jaar.

Hardinxveld-Giessendam :

M. Stam-Buijk

D. Stam

M. Stam-Duijzer

Den Haag :

J. Dijkstra-Stam

H. C. Dijkstra

Hardinxveld-Giessendam :

T. Smit-Stam

P. D. Smit

Bilthoven :

L. Kaitjily-Stam

E. D. Kaitjily

Nijmegen :

W. Stam

J. Stam-Loeve

Hardinxveld-Giessendam :

L. Stam

M. Stam en verloofde
en kinderen

Hardinxveld-Giessendam, 30 november 1963.
Frederikstraat 18

Verzameling Familieadvertenties
(CBG / Centraal Bureau voor Genealogie)
Centrum voor familiegeschiedenis

Voor uw medeleven en deelneming na het overlijden van mijn lieve man en onze zorgzame vader, behuwd- en grootvader

Leendert Stam

zeggen wij u harelijk dank.

Uit aller naam :
M. Stam-Buijk

Hardinxveld-
Giessendam, dec. 1963
Frederikstraat 18

Kinderen:

- a. Levenloos** (mannelijk), geboren te Giessendam op 5 oktober 1926
- b. Dirk**, geboren te Giessendam op 16 februari 1928 (akte 11), gehuwd, overleden te Sliedrecht op 20 augustus 2020 (**verdere gegevens niet openbaar**)
- c. Jannigje**, geboren te Giessendam op 1 januari 1930 (akte nr. 1), gehuwd, overleden te Nieuwegein op 14 april 2018 (**verdere gegevens niet openbaar**)
- d. Teuntje**, geboren te Hardinxveld op 23 april 1931 (akte nr. 41), gehuwd, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 30 juni 2014 (**verdere gegevens niet openbaar**)
- e. (niet openbaar)**
- f. (niet openbaar)**
- g. Leendert (roepnaam Leen)**, geboren te Hardinxveld op 10 maart 1938 (akte nr. 36), gehuwd, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 18 september 2009 (**verdere gegevens niet openbaar**)
- h. Maria**, geboren te Giessendam (Achterdijk 7) te Neder-Hardinxveld) op 31 oktober 1940 (akte nr. 102), gehuwd, overleden te Gorinchem op 6 juni 1969 (**verdere gegevens niet openbaar**)

8. **Cornelis**, geboren te Giessendam op 28 september 1901 (akte nr. 100), ingedeeld bij de Landstorm, van beroep putboorder, trouwt te Sliedrecht op 15 juni 1928 (akte nr. 55) met Jannigje van Rijnsbergen, geboren te Puttershoek op 1 augustus 1903, overleden te 's-Gravenhage op 5 of 6 mei 1994 en op 10 mei 1994 begraven te Voorburg, dochter van Jan van Rijnsbergen en Jannigje de Kluiver Na haar huwelijk wordt Jannigje ingeschreven (op 28 juni 1928) te Hardinxveld. Op 5 november 1930 vertrekken zij naar Velsen (Ijmuiden Oost). Cornelis is overleden te 's-Gravenhage op 18 maart 1994 en op 22 maart 1994 begraven te Voorburg. Geen verdere gegevens bekend.

Oosterbegraafplaats
Rodelaan 64, Voorburg
Begraafplaats nummer 375
Graf id-nummer: 183940 (Cornelis)
Graf id-nummer 183944 (Jannigje)

Onder de herdenkingssteen van
Jannigje ligt een steen die vermeldt:

'Hier rust onze lieve Peter'

(geen achternaam en data vermeld)

Bron (beide foto's): Online-Begraafplaatsen

Algemene Graven***

***Een algemeen graf is een graf dat de nabestaanden van de overledene niet zelf op naam krijgen, maar dat op naam van de eigenaar van de begraafplaats (vaak de gemeente) blijft staan. De gemeente bepaalt dan ook wie er in dat graf begraven worden. Dat zijn meestal twee of drie personen die elkaar volstrekt niet kennen. Dit gebeurt gewoon op volgorde van begraven.

9. **Geertje**, geboren te Giessendam op 16 december 1905 (akte nr. 103). Op 24 november 1926 vertrekt zij naar 's-Gravenhage, Tobias Asserlaan 6. Zij trouwt te 's-Gravenhage op 30 december 1936 (akte B1532) met Johannes Machiel Schraven, van beroep handelsvertegenwoordiger, geboren te 's-Gravenhage op 18 maart 1907 en aldaar overleden op 12 februari 1964, zoon van Martinus Schraven en Jannigje de Jong. Getuige bij hun huwelijk is onder andere de broer van de bruidegom: Cornelis Stam (zie nummer 8 hierboven), sigarenhandelaar en wonende te Ijmuiden (Velsen). Na hun huwelijk zijn zij gaan wonen op het adres Irisstraat 40 te 's-Gravenhage. Op 18 september 1939 verhuizen zij naar Staverdenstraat 23 in 's-Gravenhage en blijven daar tot aan hun overlijden wonen. Geertje is overleden te Delft op 5 april 1976 en begraven in 's-Gravenhage.

(Bronnen: Gemeentearchief Den Haag en Genealogie online (Stamboom Wim en Annelies de Leede)

1. **Teuntje**, geboren te Sliedrecht op 7 januari 1919, trouwt te Giessendam op 22 december 1953 (akte nr. 50) met Jan Kazen, geboren te Giessendam op 11 augustus 1914, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 12 maart 1992, zoon van Jacob Kazen en Jaantje van der Hei. Teuntje is overleden te Sliedrecht op 6 december 1997.

Jan Kazen was eerder gehuwd met Cristina Egas die op 38-jarige leeftijd overleden is op 5 september 1953.

Genealogie Alblasserwaard vermeldt dat te Hardinxveld op 10 oktober 1942 is geboren Christina Kazen, als dochter van Jan Kazen en Teuntje Stam. Gelet op de trouwdatum roept dit de nodige vraagtekens op.

De 10-jarige tafels Burgerlijke Stand van de gemeente Hardinxveld (Regionaal Archief Dordrecht) vermeldt over de periode 1941 t/m 1950 geen geboorte van een kind met de voornaam Christina en de achternaam 'Kazen' noch 'Stam'. Dit zou kunnen betekenen dat ook Teuntje eerder gehuwd is geweest en dat Christina door Jan Kazen bij zijn huwelijk met Teuntje Stam geëcht heeft. Cristina (roepnaam Tinie) Kazen is op 16 november 2019 overleden en begraven te Hardinxveld-Giessendam (Begraafplaats Tiendweg). Tot op heden (juni 2024) is de verdere zoektocht zonder resultaat gebleven.

Begraafplaats Tiendweg,
Tiendweg, Hardinxveld-Giessendam
Graf id-nummer: 29907
Begraafplaatsnr.:60
(Plaats)aanduiding: U-020

Bron: Online-Begraafplaatsen

Diversen

10-12-1997

Overleden

Teuntje Stam

78 jaar

wed./wednr. van Jan Kazen

06-12-1997

Sliedrecht

Stigter Labee Dijk Vingerhoets Vogel

1. **Gijsberta**, geboren te Hardinxveld op 15 juni 1919 en aldaar overleden op 20 september 1919.
2. **Dirk**, geboren te Hardinxveld op 6 juli 1920 (akte nr. 100), van beroep kantoorbediende, trouwt te Sliedrecht op 8 juni 1946 met Wilhelmina Jacoba (roepnaam Mien) Deleu, geboren te Sliedrecht op 16 september 1922, overleden te Sliedrecht op 21 februari 2014, dochter van Julianus Henricus Deleu en Janna Wilhelmina Goedhart. Dirk is overleden te Sliedrecht op 20 februari 2012.

Dirk Stam

Bron: Genealogie Alblasserwaard

Wethouder (PvdA) Dirk Stam

Periode 1980-1990

Bron: div01/Dirk-Stam.jpg

[https://historie-fotoarchiefsliedrecht.nl/
FotoArchiefList2.asp?start=14001](https://historie-fotoarchiefsliedrecht.nl/FotoArchiefList2.asp?start=14001)

vervolg kinderen van Jost Stam en Neeltje Bouwmeester

vervolg nummer 2 / Dirk Stam

Foto gemaakt bij het afscheid van burgemeester P. Feitsma van Sliedrecht.

*Bovenste rij van links naar rechts G. Hokken, G. Dekker, J. Kaashoek, A. Boer, J. Budding, **D. Stam**, S. van Zanten, J.M.A. Koevoets en P. Beijer. In het midden van links naar rechts: W. den Braanker, Korporaal, R.C. de Bruijn en B. Visser. Zittend onder van links naar rechts: J. de Jong, B.A. Bons, P. Feitsma, A. Baars, D van Noord en G. van 't Hof*

Eigenaar/Bron: Gemeentearchief Sliedrecht / Datum: 27 september 1960

Online Familieberichten

Kompas Sliedrecht 01-03-2012

Overleden

Dirk Stam

91 jaar
echtg. van W.J. Deleu

06-07-1920
Giessendam

20-02-2012
Sliedrecht

Bjørseth
Lobato de Mesquita
Ruis

Politiek (Kamerleden, Burgemeester)

Papendrechts Nieuwsblad 05-03-2014

Overleden

Mien Deleu

91 jaar
wed./wednr. van Dirk Stam

16-09-1922
Sliedrecht

21-02-2014
Sliedrecht

Bjørseth
Lobato
Steffe
Ruis
e.a.

Kinderen: er zijn kind(eren) geboren binnen dit huwelijk, aantal onbekend.

3. **Teunis** (roepnaam *Teun*), geboren te Giessendam op 10 september 1921 en overleden te Hardinxveld-Giessendam op 5 augustus 1990, trouwt (ondertrouw Giessendam ± 14 januari 1948) met Lijsebeth (roepnaam *Bets*) Verschoor, geboren te Hardinxveld op 26 augustus 1926, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 7 juli 2017, dochter van Gerrit Verschoor en Leipje Vlot. Zij is een zus van Jenneke Verschoor (zie nummer 1 bladzijde 147). Teunis was van beroep maathelper en later metaalbewerker (brander) op scheepsbouwwerf 'De Hoop' aan de Rivierdijk te Hardinxveld. Zij hebben eerst gewoond Binnendams te Hardinxveld en later aan de Boorstoept.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer Teunis: 1382931

Dit grafmonument is inmiddels verwijderd

Graf id-nummer Bets: 1226666

Bron: Online-Begraafplaatsen

Bets Stam - Verschoor

* 26 augustus 1926

† 7 juli 2017

Kompas Sliedrecht 12-07-2017

Overleden

Bets Verschoor

90 jaar

wed./wednr. van Teunis Stam

07-07-2017

Hardinxveld-Giessendam

Begraven te Hardinxveld-Giessendam

Online Familieberichten

Kinderen:

- a. (niet openbaar)
- b. (niet openbaar)
- c. (niet openbaar)
- d. (niet openbaar)
- e. (niet openbaar)

4. **Teuntje** (roepnaam Zus), geboren te Giessendam op 24 april 1923, trouwt te Giessendam op 25 mei 1946 (akte nr. 34) met Jan Bot, geboren te Giessendam op 14 oktober 1921, overleden te Hardinxveld-Giessendam op 30 november 1993 en begraven te Neder-Hardinxveld. Teuntje is overleden te Hardinxveld-Giessendam op 21 augustus 2011.

Algemene Begraafplaats Neder-Hardinxveld
Spindermolen 42 Hardinxveld-Giessendam
Begraafplaats nummer 51
Graf id-nummer: 331306
(Jan Bot nummer: 284561)

Bron: Online-Begraafplaatsen

N.b: Op het familiebericht geplaatst in het Kompas te Sliedrecht d.d. 25 augustus 2011 staan de namen van 'Van der Steen' en 'Platteel' te lezen.

*Het was zoeken naar een speld in een hooiberg.
Ik wist alleen niet in welke hooiberg ik moest gaan zoeken.*

*Facebook bracht uitkomst en door bemiddeling van een neef uit Hardinxveld-Giessendam
kon er mogelijk een contact tot stand worden gebracht met een kleinzoon van Teun Stam
(zie nummer 3 op bladzijde 218.)*

*Ik hoopte middels dat contact voldoende informatie te kunnen verzamelen
om de lijn Dirk Stam en Teuntje de Jong
(onderdeel van de tak van Jan Stam en Lena Schakel)
nagenoeg compleet te maken.
Helaas was het niet mogelijk om met hem in contact te komen.*

*Wel vind ik een ingang bij zijn moeder.
Deze neemt contact op met de familie Stam maar komt met de mededeling
dat de familie niet openstaat voor contact.
Ook maken zij de keuze om geen foto van Teun Stam te delen.*

*(Opmerking WS: Ik heb goede herinneringen aan Teun Stam.
Gedurende mijn werkzaamheden {maathelper/afschrijver} van 1969-1973
op 'Scheepswerf de Hoop' werkten we in dezelfde loods en
had ik veelvuldig contact met hem).*

Ik heb aangegeven die keuze te respecteren.

*Gelet op de blokkades, die ik niet anders kan dan respecteren,
sluit ik hiermee de gehele lijn Jan Stam en Lena Schakel af.*

En met de ‘vaandeldragers’ uit hoofdstuk 12 zijn we gekomen aan het einde van deze uitgave luisterend naar de naam ‘*Wij, Stammen van de Bazeldijk*’. Al met al hebben we een compleet beeld gekregen over de woonsteden van onze voorouders. Van sommige familieleden was heel veel informatie voorhanden zeg maar gerust ‘*nagenoeg compleet*’. Door mij is dat niet altijd gebruikt om reden dat het ‘*van alles en nog wat*’ vermelden, zoals eerder aangegeven, de leesbaarheid niet bevordert. Alle gegevens zijn systematisch verkregen en geordend. Het totaal is het resultaat van het vastleggen van de redenen van wetenschap en zijn daardoor geen meningen zonder onderbouwing. Anders gezegd: ‘*Het resultaat dat jullie zojuist hebben gelezen is een conclusie*’. De resultaten zijn controleerbaar, wat overigens niet uitsluit dat er bij anderen een verschil van inzicht kan ontstaan.

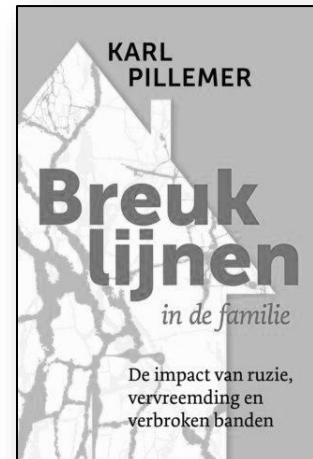
Deze uitgave geeft niet alleen een overzicht maar wellicht zet het ons ook aan het denken. Om te helpen, geef ik de vraag mee: “*Hoeveel invloed heeft het doen en laten van mijn familie op mij?*” Een antwoord kan misschien geformuleerd worden na het lezen van de familieroman “*Van oude mensen, de dingen, die voorbij gaan.....*”, geschreven door de Nederlandse schrijver Louis Couperus (1863-1923) waarin centraal staan de lotgevallen van een gegoede familie die tot de burgerij behoorde. Niet dat ik de familie Stam bij die klasse wil onderbrengen. Zoals we hebben kunnen lezen, behoorden zij eeuwenlang tot de boeren en arbeiders, kortweg genaamd: “*Het gewone volk*”.

Een eerlijke vraag luidt vervolgens: “*Zijn er naast het gewone volk ook nog bekende Nederlanders binnen onze familie?*” Als antwoord verwijs ik naar het programma “*Verborgene Verleden*” waarin bekende Nederlanders op zoek gaan naar hun familiegeschiedenis. Soms verneemt de bekende Nederlander aan het eindigen van de zoektocht dat hij of zij afstammeling is van een Windsor of van Karel V. Niet zo vreemd als je weet dat iedereen twee ouders heeft. Dit verdubbelen leidt zeer snel tot een tekort aan voorouders. Houd je de rechte lijn niet aan en wissel je snel van vader naar moeder of omgekeerd dan eindig je altijd wel bij een ‘*oude bekende*’.

Uit eigen ervaring weet ik dat het uitpluizen van je eigen stamboom verslavend kan werken. Het puzzelen en zoeken naar nog meer gegevens, hardnekkig blijven peuteren in vastgelopen lijnen, doorsnipperen en wroeten naar flinters bewijs voor familierelaties, dit alles kan je behoorlijk bezighouden. Het is een heerlijke hobby en het geeft je een geweldig gevoel. Een ontdekkingstocht door je genenpool waarbij vroeger alles anders was, waarbij ‘*anders*’ niet betekent dat het beter of slechter was. Laten we alsjeblieft niets uit het verleden beoordelen of proberen te begrijpen met de wetenschap van nu.

Dit hoofdstuk geeft mij ook de ruimte om een tweetal obstakels te benoemen die van invloed waren of zijn geweest bij de totstandkoming van deze uitgave. Het 1e obstakel lag bij mijn naaste familie die in de loop van de tijd een uit elkaar gegroeide familie is geworden waarbij ik heb moeten leren om onzekerheden los te laten en dicht bij mezelf te blijven. Het 2e obstakel is algemener van aard en wordt in de huidige tijd (21e eeuw) veelal aangeduid als *'privacy'*. Een nadere toelichting op beide obstakels wil ik jullie niet onthouden.

Het 1^e obstakel omschrijf ik als volgt. Op bladzijde 124 vinden we de *'Schelluinse-tak'*. Een nagenoeg compleet geheel. Aansluitend vang ik op bladzijde 140 aan met de tak waaruit ik ben voortgesproten. Het werd een erg lastige tak om reden dat ik mijn verwachtingen van wederom een compleet geheel gebaseerd had op naaste familierelaties, de zogenaamde *'korte lijntjes'*. Naast het feit dat eenieder recht heeft om zijn of haar eigen prioriteiten vast te stellen, heb ik ervaren dat mijn directe familie *'vervreemd'* is. Niet sinds kortgeleden maar al gedurende een lange periode. In het hiernaast afgebeelde boek *'Breuklijnen'* legt de schrijver uit dat vervreemding al vroeg in iemands leven kan zijn ontstaan en dat dit decennialang gevolgen kan hebben²⁰⁷. Bij deze tak heb ik dit aan *'den lijve moge ondervinden'*. Natuurlijk is het in geen enkele familie allemaal *'koek en ei'*. Er zijn altijd wel breuklijnen, veelal ontstaan door gebrek aan communicatie. Ik ga hier geen namen noemen, het voegt niets toe. Maar dat er schade is aangericht, staat buiten kijf.

Tijdens mijn loopbaan heb ik de betekenis geleerd van *'collateral damage'*. Bij de vervreemding waarover we nu spreken is er zeker sprake van nevenschade. Tegen wil en dank ben ik, als familielid en drager van de naam *'Stam'*, betrokken en ondervind daar, tot op de dag van vandaag, hinder van. Aan de familieleden die niet meer *'bij elkaar over de vloer komen'*, heb ik geprobeerd mijn verwachtingen kenbaar te maken en aangegeven wat deze *'vervreemding'* met mij doet. Graag zou ik meemaken dat deze situatie veranderd. Ik hou immers van mijn familie en hoe je het ook wendt of keert er is een bloedband. Mijn gevoel zegt mij dat ik er iets mee moet doen. Maar wat kan ik ermee? Ik zou het probleem kunnen voorleggen aan Bert van Leeuwen van *'Het Familiediner'*, maar dat vind ik weer een stap te ver²⁰⁸. Naar mijn mening is de beste optie om te accepteren dat die ander ruimte nodig heeft en zijn of haar eigen leven wil leiden. Het is lastig. Laat ik de hoop uitspreken dat er ooit wellicht een moment komt dat de situatie verandert.

Het 2e obstakel is een heel ander maar wel veel voorkomend verschijnsel dat ik tijdens mijn onderzoek heb mogen ontmoeten. Het is inherent aan de tijd waarin we momenteel leven en hebben het er elke dag druk mee: *'Gegevensbescherming'*. Iedereen probeert zijn of haar gegevens af te schermen ondanks het feit dat velen gebruik maken van gratis apps en sociale media. Gratis is

²⁰⁷) Dr. Karl Pillemer is een internationaal erkende familiesocioloog en gerontoloog. Hij is hoogleraar aan de Cornell University en Weill Cornell Medical College. In zijn heldere en invoelende boek *'Breuklijnen in de familie'* maakt Karl Pillemer de impact van vervreemding duidelijk. (Uitgever: Ankhhermes, Nederlands Paperback, ISBN: 9789020220247, 07 juni 2023, 320 pagina's).

²⁰⁸) Familiediner is een programma van de Evangelische Omroep (EO). Het programma wordt vanaf 2003 gepresenteerd door Bert van Leeuwen en wordt uitgezonden op NPO 1. In het programma helpt presentator en mediator Bert van Leeuwen gebroken families de eerste stap te zetten om tot elkaar te komen.

natuurlijk niet helemaal waar. Mensen betalen voor deze service, gevraagd en ongevraagd, met hun persoonsgegevens. Denk aan Whatsapp, Facebook, LinkedIn en Instagram. Een kennis van mij zei eens: “Als je iets gratis krijgt, ben jij het product”. Het is naar mijn mening de absolute waarheid. Resultaat is ontvangst van *‘ongevraagde gepersonaliseerde informatie’*²⁰⁹. Het geeft een gevoel van kwijt zijn van de regie op de eigen persoonsgegevens en het slecht beschermd zijn van de *‘privacy’*. Mensen die dit hinderlijk vinden, worden beschermd door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de nieuwe Europese privacywet²¹⁰. Tijdens mijn onderzoek heb ik ervaren dat privacy ook betekent *‘met rust gelaten worden’*. Vragen werden niet beantwoord zelfs contact werd genegeerd. Toch ben ik van mening dat het niet hinderlijk is in mijn document. Veelal sluit ik een generatie af met de opmerking *‘niet openbaar’* waarbij ik er van overtuigd ben dat dit voldoende bescherming geeft.

Rest mij nog om iedereen te bedanken die, op welke wijze dan ook, meegeholpen hebben deze uitgave te realiseren. Mijn onderzoek zou onmogelijk zijn geweest zonder hun hulp en steun. Het zijn er geweldig veel en wanneer ik namen ga noemen, zal ik er altijd te kort doen of vergeten. Desondanks wil ik wel genoemd hebben: Ria Roza-Stam uit Vuren en Helen Wainwright-Stam van *‘Down Under’*. Voor beiden een speciaal woord van dank. *‘Jullie inbreng en de vele foto’s waren geweldig’*. Als laatste bedank ik mijn echtgenote Ella Stam-van Varik. Bij haar dekken de woorden *‘bedankt voor alles’* niet de lading. Zij was er altijd om te helpen en bovenal om te luisteren. Keer op keer, geweldig. Het heeft mij enorm geholpen.

Kom ik tot mijn eindconclusie. Een bekende uitspraak in de wereld die genealogie wordt genoemd, is dat een onderzoek naar voorouders pas is afgerond als je weet waar ze gewoond en gewerkt hebben, hoe ze geleefd hebben en je het idee hebt echt ieder stukje archief uitgeplozen te hebben. Dat gevoel heb ik nu. Het geeft mij het gevoel dat ik in verbinding sta met familieleden die ik niet gekend heb maar waarbij ik wel merk dat er een sterke bloedband is.

Betekent dit slot ook het einde van mijn zoektocht. Nee, ik weet immers dat er leden van de familie geëmigreerd zijn naar de Verenigde Staten van Amerika. Daarnaast hebben er door de eeuwen heen personen luisterend naar de naam Stam geleefd, gewerkt en gewoond in Gorinchem en ook in mijn geboorteplaats Werkendam. Het is zeer goed mogelijk dat ook zij hun roots hebben aan de Bazeldijk. Daar ben ik aangevangen en nu weer aangekomen. Mijn zoektocht gaat zeker verder.

Willem Stam
Ouderkerk aan de Amstel

²⁰⁹) Zogezegd om te helpen bij het maken van de juiste keuzes maar waarbij ook de bedrijfsresultaten een stijgende lijn laten zien.

²¹⁰) [Privacyregels beschermen persoonsgegevens / Privacy en persoonsgegevens / Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy/persoonsgegevens)